

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséal, 5 Iúil 2023
(OR. en)

11485/23
ADD 3

LIMITE

COLAC 81
POLCOM 146
SERVICES 27
FDI 15

TOGRA

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	5 Iúil 2023
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2023) 431 final - IARSCRÍBHINN 1 - CUID 3/4
Ábhar:	IARSCRÍBHINN a ghabhann leis an Togra le haghaidh CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, agus maidir le cur i bhfeidhm sealadach, an Chreat-Chomhaontaithe Ardleibhéil idir an tAontas Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Poblacht na Sile, den pháirt eile

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2023) 431 final - IARSCRÍBHINN 1 - CUID 3/4.

Faoi iamh: COM(2023) 431 final - IARSCRÍBHINN 1 - CUID 3/4

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 5.7.2023
COM(2023) 431 final

ANNEX 1 – PART 3/4

IARSCRÍBHINN

a ghabhann leis an

Togra le haghaidh CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, agus maidir le cur i bhfeidhm sealadach, an Chreat-Chomhaontaithe Ardleibhéil idir an tAontas Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Poblacht na Síle, den pháirt eile

CAIBIDIL 17

INFHEISTÍOCHT

ROINN A

FORÁLACHA GINEARÁLTA

AIRTEAGAL 17.1

Raon feidhme

Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta arna nglacadh nó arna gcoinneáil ar bun ag Páirtí a bhaineann le hinstiúidí airgeadais an Pháirtí eile, le hinfheisteoirí an Pháirtí eile agus le hinfheistíochtaí na n-infheisteoirí sin in instiúidí airgeadais i gcríoch an Pháirtí sin, mar a shainmhínítear in Airteagal 25.2.

AIRTEAGAL 17.2

Sainmhínte

1. Chun críocha na Caibidle seo agus Iarscríbhinní 17-A, 17-B agus 17-C:
 - (a) ciallaíonn ‘gníomhaíochtaí a dhéantar le linn údarás rialtais a fheidhmiú’ gníomhaíochtaí, lena n-áirítear seirbhísí a sholáthraítear, nach ndéantar ar bhonn tráchtála ná in iomaíocht le hoibreoir eacnamaíoch amháin nó níos mó;
 - (b) ciallaíonn ‘seirbhísí deisiúcháin agus cothabhála aerárthaigh’ na gníomhaíochtaí sin arna ndéanamh le haerárthach nó le cuid de le linn dó a bheith tarraingthe siar ó sheirbhís, agus ní áirítear leo an ní ar a dtugtar gnáthchothabháil;
 - (c) ciallaíonn ‘seirbhísí córais áirithinte ar ríomhaire (CRS)’ seirbhís a sholáthraítear le córais ríomhairithe ina bhfuil faisnéis faoi sceidil, infhaighteacht, táillí agus rialacha táillí aeriompróirí, ar córais iad trínar féidir áirithintí a dhéanamh nó ticéid a eisiúint;
 - (d) ciallaíonn ‘infheistíocht faoi chumhdach’ infheistíocht atá faoi úinéireacht nó faoi rialú díreach nó indíreach infheisteoir amháin nó níos mó de chuid Páirtí i gcríoch an Pháirtí eile, a rinneadh i gcomhréir leis an dlí is infheidhme, agus arb ann di ar dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo nó ar bunaíodh ina dhiaidh sin í;

- (e) ciallaíonn ‘soláthar trasteorann seirbhísí’ seirbhís a sholáthar:
- (i) ó chríoch Páirtí isteach i gcríoch an Pháirtí eile; nó
 - (ii) i gcríoch Páirtí chuig tomhaltóir seirbhíse an Pháirtí eile;
- (f) ciallaíonn ‘gníomhaíochtaí eacnamaíocha’ aon ghníomhaíocht de chineál tionsclaíoch, tráchtála nó gairmiúil nó gníomhaíochtaí aos ceirde, lena n-áirítear soláthar seirbhísí, ach amháin gníomhaíochtaí a dhéantar agus údarás rialtasach á fheidhmiú;
- (g) ciallaíonn ‘fiontar’ duine dlítheanach, brainse nó oifig ionadaíochta arna mbunú trí bhunaíocht;
- (h) ciallaíonn ‘bunú’ fiontar a bhunú, lena n- áirítear é a éadáil¹, ag infheisteoir de chuid Páirtí i gcríoch an Pháirtí eile;
- (i) ciallaíonn ‘airgeadra inmhalartaithe go héasca’ airgeadra a thrádáiltear go forleathan i margaí malairte eachtraí idirnáisiúnta agus a úsáidtear go forleathan in idirbhearta idirnáisiúnta;

¹ Tuigtear leis an téarma ‘éadáil’ rannpháirtíocht chaipitiúil i nduine dlítheanach d’fhonn naisc eacnamaíocha a bhunú nó a choinneáil ar bun.

- (j) ciallaíonn ‘seirbhísí láimhseála ar an talamh’ na seirbhísí seo a leanas a chuirtear ar fáil ag aerfort ar bhonn táille nó conartha: ionadaíocht, riarachán agus maoirseacht aeriompróra; láimhseáil paisinéirí; láimhseáil bagáiste; seirbhísí rampa; lónadóireacht; láimhseáil aerlasta agus poist; breoslú aerárthaigh, seirbhísiú agus glanadh aerárthaigh; iompar de mhuir agus de tír; agus oibriú eitilte, riar foirne agus pleanáil eitiltí; ní áirítear na seirbhísí seo a leanas le seirbhísí láimhseála ar an talamh: féinseirbhís láimhseála; slándáil; gnáthchothabháil; deisiú agus cothabháil aerárthaí; nó bonneagar láraithe aerfoirt, atá fíor-riachtanach, a bhainistiú nó a oibriú, amhail saoráidí dí-oighrithe, córais dáilte breosla, córais láimhseála bagáiste agus córais iompair fhosaithe laistigh den aerfort;
- (k) ciallaíonn ‘infheistíocht’ aon tsócmhainn atá faoi úinéireacht nó faoi rialú díreach nó indíreach infheisteora, a bhfuil saintréithe infheistíochta aici, lena n-áirítear fad ama áirithe, gealltanais caipitil nó acmhainní eile, an t-ionchas go ndéanfaí gnóthachan nó brabús, nó glacadh riosca; is féidir go n-áireofar iad seo a leanas leis na foirmeacha infheistíochta a bheidh ann:
- (i) fiontar;
 - (ii) scaireanna, stoic agus foirmeacha eile rannpháirtíochta cothromais i bhfiontar;
 - (iii) bannaí, bintiúir agus ionstraimí fiachais eile de chuid fiontair;
 - (iv) todhcháiochtaí, roghanna agus díorthachtaí eile;

- (v) lamháltais, ceadúnais, údaruithe, ceadanna agus cearta comhchosúla a bhronntar de bhun an dlí intíre¹;
- (vi) conarthaí foirgníochta lándéanta, conarthaí foirgníochta, bainistíochta, táirgthe, lamháltais, nó comhroinnte brabúis agus conarthaí comhchosúla eile, lena n-áirítear conarthaí a bhfuil láithreacht maoin infheisteora i gcríoch Páirtí ag baint leo;
- (vii) cearta maoin intleachtúla;
- (viii) aon mhaoín shochorraithe nó dhochorraithe eile, bíodh sí inláimhsithe nó doláimhsithe, maoin agus cearta maoin gaolmhara, amhail léasanna, morgáistí, liain, agus gealltáin;

ar mhaithe le cinnteacht níos fearr:

- (i) torthaí a infheistítear, caitear leo mar infheistíocht agus aon athrú ar an bhfoirm ina ndéanfar sócmhainní a infheistiú nó a athinfheistiú, ní dhéanann sé difear dá gcáiliú mar infheistíochtaí, ar choinníoll go gcoinníonn an fhoirm a ghlac aon infheistíocht nó athinfheistíocht comhlíontacht an tsainmhíneithe ar infheistíocht i gcónaí;
- (ii) ní áirítear in ‘Infheistíocht’ ordú nó breithiúnas a cuireadh isteach i ngníomhaíocht bhreithiúnach nó riaracháin;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cibé acu atá saintréithe infheistíochta ag lamháltas, ceadúnas, údarú, cead nó uirlis den sórt céanna nó nach bhfuil, braitheann sé sin *inter alia* ar fhachtóirí amhail nádúr agus méid na gceart atá ag an sealbhóir faoi dhlí an Pháirtí sin.

- (l) ciallaíonn ‘infheisteoir de chuid Páirtí’ duine nádúrtha nó dlítheanach de chuid Páirtí a fhéachann le fiontar a bhunú, a bhfuil fiontar á bhunú aige nó a bhunaigh fiontar i gcomhréir le fomhír (h);
- (m) ciallaíonn ‘duine nádúrtha de chuid Páirtí’¹:
- (i) i gcás an Pháirtí AE:
- (A) duine dlítheanach atá comhdhéanta nó eagraithe faoi dhlí an Aontais Eorpaigh nó faoi dhlí ceann amháin dá Bhallstáit ar a laghad agus atá i mbun oibríochtaí gnó substainteacha² i gcríoch an Aontais Eorpaigh; agus
- (B) cuideachtaí loingseoireachta a bunaítear lasmuigh den Aontas Eorpach, agus atá á rialú ag daoine nádúrtha de chuid Ballstáit den Aontas Eorpach, a bhfuil a soithí cláraithe i mBallstát den Aontas Eorpach agus a bhfuil bratach an Bhallstáit ar foluain acu;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní mheastar gur daoine dlítheanacha de chuid Páirtí iad na cuideachtaí loingseoireachta dá dtagraítear sa sainmhíniú seo ach amháin i leith a ngníomhaíochtaí a bhaineann le seirbhísí muiriompair a sholáthar.

² I gcomhréir lena fhógra faoin gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh don EDT (WT/REG39/1), tá an tuiscint ag an bPáirtí AE gurb ionann an coincheap ‘nasc éifeachtach agus leanúnach’ le geilleagar Ballstáit den Aontas Eorpach atá cumhdaithe in Airteagal 54 den CFAE coibhéiseach agus an coincheap ‘oibríochtaí gnó substainteacha’.

- (ii) i gcás na Sile:
- (A) duine dlítheanach atá comhdhéanta nó eagraithe faoi dhlí na Sile agus atá ag gabháil d'oibríochtaí gnó substainteacha i gcríoch na Sile; agus
 - (B) cuideachtaí loingseoireachta atá bunaithe lasmuigh den tSile, agus atá á rialú ag daoine nádúrtha de chuid na Sile, a bhfuil a soithí cláraithe sa tSile agus a bhfuil bratach na Sile ar foluain acu;
- (n) ciallaíonn 'oibriú' fiontar a sheoladh, a bhainistiú, a chothabháil, a úsáid, tairbhiú dó, nó é a dhíol nó cineál eile diúscartha fiontair; ag infheisteoir de chuid Pháirtí i gcríoch an Pháirtí eile;
- (o) ciallaíonn 'torthaí' na méideanna uile a fuarthas ó infheistíocht nó ó athinfheistíocht, lena n-áirítear brabúis, díbhinní, gnóchain chaipitiúla, ríchíosanna, ús, íocaíochtaí i ndáil le cearta maoinne intleachtúla, íocaíochtaí comhchineáil agus gach ioncam dleathach eile;
- (p) ciallaíonn 'díol agus margaíocht seirbhísí aeriompair' na deiseanna atá ag an aeriompróir lena mbaineann a chuid seirbhísí aeriompair a dhíol agus a mhargú faoi shaoirse, lena n-áirítear gach gné den mhargaíocht, amhail taighde margaidh, fógraíocht agus dáileadh; ní áirítear leis na gníomhaíochtaí sin praghsáil seirbhísí aeriompair ná na coinníollacha is infheidhme; agus
- (q) ciallaíonn 'seirbhís' aon seirbhís in aon earnáil seachas seirbhísí a sholáthraítear i bhfeidhmiú údaráis rialtais.
- (r) ciallaíonn 'binse' binse céadchéime arna bhunú de bhun Airteagal 17.34.

AIRTEAGAL 17.3

An ceart chun rialála

Deimhníonn na Páirtithe an ceart chun rialú a dhéanamh laistigh dá gcríocha chun cuspóirí beartais dlisteanacha a bhaint amach, mar shampla sláinte phoiblí, seirbhísí sóisialta, oideachas, sábháilteacht, an comhshaol, lena n-áirítear athrú aeráide, agus an mhoráltacht phoiblí a chosaint, cosaint shóisialta nó tomhaltóirí, príobháideacht agus cosaint sonraí nó éagsúlacht chultúrtha a chur chun cinn agus a chosaint.

AIRTEAGAL 17.4

Gaol le caibidlí eile

1. I gcás neamhréireacht a bheith idir an Chaibidil seo agus Caibidil 25, is ag Caibidil 25 a bheidh tosaíocht a mhéid atá siad ar neamhréir le chéile.
2. Aon cheanglas a chuireann Páirtí ar sholáthraí seirbhíse de chuid an Pháirtí eile bannaí nó cineál eile urrúis airgeadais a phostáil mar choinníoll le haghaidh seirbhís trasteorann a sholáthar ina chríoch, ní fhágann sin ina aonar go mbíonn feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta a ghlacann an Páirtí nó a choinníonn sé ar bun maidir le soláthar trasteorann na seirbhíse sin. Bíonn feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta a ghlacann an Páirtí nó a choinníonn sé ar bun maidir leis an mbanna nó leis an urrús airgeadais postáilte más rud é gur infheistíocht faoi chumhdach é an banna nó an t-urrús airgeadais sin.

AIRTEAGAL 17.5

Diúltú sochar

Féadfaidh Páirtí sochair na Caibidle seo a dhiúltú d'infheisteoir den Pháirtí eile, nó d'infheistíocht faoi chumhdach, má ghlacann nó má choinníonn an Páirtí diúltaithe bearta a bhaineann leis an tsíocháin agus an tslándáil idirnáisiúnta a chothabháil, lena n-áirítear cearta an duine a chosaint, ar bearta iad:

- (a) lena ndéantar idirbhearta leis an infheisteoir nó an infheistíocht faoi chumhdach sin a thoirmeasc; nó
- (b) a shárófaí nó a rachfaí timpeall orthu más rud é gur tugadh sochair na Caibidle seo don infheisteoir nó don infheistíocht faoi chumhdach sin, lena n-áirítear i gcás ina dtoirmisctear leis na bearta idirbhearta le duine ar leis ceachtar acu nó a bhfuil ceachtar acu faoina rialú.

AIRTEAGAL 17.6

An Fo-Choiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht

Bunaítear an Fo-Choiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht ('An Fo-Choiste') de bhun Airteagal 8.8(1). Agus aird á tabhairt ar ábhair a bhaineann leis an infheistíocht, déanfaidh an Fochoiste faireachán ar chur chun feidhme na Caibidle seo agus Iarscríbhinní 17-A, 17-B agus 17-C, agus áiritheoidh sé cur chun feidhme ceart na Caibidle seo.

ROINN B

LÉIRSCAOILEADH INFHEISTÍOCHTAÍ AGUS NEAMH-IDIRDHEALÚ

AIRTEAGAL 17.7

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an Roinn seo maidir le bearta a ghlacann nó a choinníonn Páirtí ar bun lena ndéantar difear do bhunú fiontair nó d'oibriú infheistíochta faoi chumhdach i ngach gníomhaíocht eacnamaíoch ag infheisteoir de chuid an Pháirtí ina chríoch.
2. Níl feidhm ag an Roinn seo maidir leis na nithe a leanas:
 - (a) seirbhísí closamhairc;
 - (b) cabatáiste muirí náisiúnta¹; nó

¹ Gan dochar do raon feidhme na ngníomhaíochtaí a d'fhéadfaí a mheas mar chabatáiste faoin reachtaíocht náisiúnta ábhartha, cumhdaíonn cabatáiste náisiúnta muirí faoin gCaibidil seo paisinéirí nó earraí a iompar idir calafort nó pointe atá suite sa tSile nó i mBallstát den Aontas Eorpach agus calafort nó pointe eile atá suite sa tSile nó sa Bhallstát céanna den Aontas Eorpach, lena n-áirítear ar a scairbh ilchríochach, dá bhforáiltear i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige, arna dhéanamh, agus trácht a thosaíonn agus a chríochnaíonn sa chalafort nó sa phointe céanna atá suite sa tSile nó i mBallstát den Aontas Eorpach.

- (c) seirbhísí aeir náisiúnta agus idirnáisiúnta nó seirbhísí gaolmhara a thacaíonn le seirbhísí aeir¹, bíodh siad sceidealaithe nó ná bíodh, agus seirbhísí a bhaineann go díreach le feidhmiú ceart tráchta, seachas:
- (i) seirbhísí deisiúcháin agus cothabhála aerárthaigh a dtugtar aerárthach as seirbhís le linn a bhfeidhmiú;
 - (ii) seirbhísí aeriompair a dhíol agus a mhargú;
 - (iii) seirbhísí chóras áirithinte ríomhaire (CAR); agus
 - (iv) seirbhísí láimhseála ar an talamh.
3. Níl feidhm ag Airteagail 17.8, 17.9, 17.11, 17.12 ná 17.13 maidir le soláthar poiblí.
4. Níl feidhm ag Airteagail 17.8, 17.9, 17.11 ná 17.13 maidir le fóirdheontais arna soláthar ag Páirtí, lena n-áirítear iasachtaí, ráthaíochtaí agus árachas lena dtacaíonn an rialtas.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, le haersheirbhísí nó seirbhísí gaolmhara mar thaca le haersheirbhísí, áirítear na seirbhísí seo a leanas: an t- aeriompar; seirbhísí a sholáthraítear trí úsáid a bhaint as aerárthach nach é is príomhchuspóir dó earraí nó paisinéirí a iompar, amhail oiliúint eitilte maidir le haerchomhrac dóiteáin, fámaireacht, spraeáil, suirbhéireacht, mapáil, grianghrafadóireacht, léim pharaisiúit, tarraingt faoileoirí, ardú le héileacaptar chun lománaíocht agus tógáil a dhéanamh, agus aersheirbhísí talmhaíochta, tionsclaíocha agus cigireachta eile; aerárthaí a fháil ar cíós le criú; agus seirbhísí oibriúcháin aerfoirt.

AIRTEAGAL 17.8

Rochtain ar an margadh

Sna hearnálacha nó sna fo-earnálacha ina ndéantar gealltanais i ndáil le rochtain ar an margadh, ní dhéanfaidh Páirtí beart a ghlacadh ná a choinneáil ar bun, i ndáil le rochtain ar an margadh, trí bhunú nó trí oibriú ag infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile nó ag fiontair ar infheistíocht faoi chumhdach í, cibé acu ar bhonn a chríche uile nó ar bhonn foroinn réigiúnach, ar beart é lena ndéanfar an méid seo a leanas:

- (a) líon na bhfiontar a fhéadfaidh gníomhaíocht eacnamaíoch shonrach a dhéanamh, bíodh sé i bhfoirm cuótaí uimhriúla, monaplachtaí nó cearta eisiacha nó i bhfoirm an cheanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch;
- (b) teorainn a chur le luach iomlán na n-idirbheart nó na sócmhainní i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó i bhfoirm ceanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch;
- (c) an líon iomlán oibríochtaí nó cainníocht iomlán an aschuir arna shloinneadh mar aonaid uimhriúla ainmnithe i bhfoirm cuótaí nó i bhfoirm an cheanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch¹;
- (d) lena ndéanfar cineálacha sonracha eintitis dhlíthiúil nó comhfhiontair trínar féidir le hinfeisteoir de chuid an Pháirtí eile gníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanamh a shrianadh nó lena ndéanfar riachtanach iad; nó

¹ Ní chumhdaítear le fomhíreanna (a), (b) agus (c) bearta a dhéantar chun táirgeadh táirge talmhaíochta nó iascaigh a theorannú.

- (e) an líon iomlán daoine nádúrtha a fhéadfar a fhostú in earnáil ar leith nó a fhéadfar a fhostú i bhfiontar agus atá riachtanach le haghaidh gníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanamh i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó i bhfoirm an cheanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch, agus atá bainteach go díreach leis an ngníomhaíocht sin.

AIRTEAGAL 17.9

Cóir náisiúnta

1. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile agus d'fhiontair ar infheistíocht faoi chumhdach iad, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna¹, dá infheisteoirí agus dá bhfiontair féin, maidir leis an mbunú.
2. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile agus d'infheistíochtaí faoi chumhdach, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna², dá infheisteoirí agus dá bhfiontair féin, maidir lena n-oibriú.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís cás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

² Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís cás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

3. Is éard is brí leis an gcóir a thugann Páirtí faoi mhíreanna 1 agus 2:
- (a) maidir le rialtas réigiúnach nó áitiúil de chuid na Sile, ciallaíonn sé cóir nach lú fabhar ná an chóir is fabhraí a thugann an rialtas sin, i gcúinsí den chineál céanna, d'infheisteoirí na Sile agus dá n-infheistíochtaí ina críoch;
 - (b) maidir le rialtas Ballstáit den Aontas Eorpach nó rialtas i mBallstát den Aontas Eorpach, ciallaíonn sé cóir nach lú fabhar ná an chóir is fabhraí a thugann an rialtas sin, i gcúinsí den chineál céanna, d'infheisteoirí an Bhallstáit sin agus dá n-infheistíocht ina chríoch¹.

AIRTEAGAL 17.10

Soláthar poiblí

1. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar cóir d'fhiontair de chuid an Pháirtí eile arna mbunú ina críoch, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugtar, i gcúinsí den chineál céanna, dá bhfiontair féin i ndáil le haon bheart maidir le ceannach earraí nó seirbhísí ag eintiteas soláthair chun críoch rialtais.

¹ Ar maithe le cinnteacht níos fearr, an chóir a thugann rialtas Ballstáit nó rialtas i mBallstát, áirítear leis sin an leibhéal réigiúnach rialtais agus an leibhéal áitiúil rialtais, i gcás inarb infheidhme.

2. Cur i bhfeidhm na hoibleagáide cóireála náisiúnta dá bhforáiltear san Airteagal seo, leanfaidh sé de bheith faoi réir eisceachtaí slándála agus eisceachtaí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 28.3.

AIRTEAGAL 17.11

Cóir an náisiúin barrfhabhair

1. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile agus d'fhiontair ar infheistíocht faoi chumhdach iad, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna¹, d'infheisteoirí de chuid tríú tír agus dá bhfiontair, maidir leis an mbunú.
2. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile agus dá n-infheistíochtaí faoi chumhdach, i ndáil leis an oibriú, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna², d'infheisteoirí de chuid tríú tír agus dá bhfiontair.
3. Ní fhorléireofar míreanna 1 agus 2 mar mhíreanna chun a chur d'oibleagáid ar Pháirtí tairbhe aon chóra a thabhairt d'infheisteoirí an Pháirtí eile nó d'infheistíochtaí faoi chumhdach, ar cóir í a eascraíonn as bearta lena ndéantar foráil d'aitheantas a thabhairt do na caighdeáin, lena n-áirítear do na caighdeáin nó do na critéir chun duine nádúrtha nó fiontar a údarú, nó chun ceadúnas nó deimhniúchán a thabhairt dóibh gníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanamh, nó aitheantas a thabhairt do bhearta stuamachta.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís cás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

² Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís cás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

4. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní áirítear nósanna imeachta um réiteach díospóidí infheistíochta ná sásraí dá bhforáiltear i gcomhaontuithe idirnáisiúnta eile leis an ‘gcóir’ dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2. Ní hionann na forálacha substainteacha iad féin atá i gconarthaí infheistíochta idirnáisiúnta nó i gcomhaontuithe trádála eile agus ‘an chóir’ dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2, agus mar sin ní fhéadfadh sárú an Airteagail seo a bheith mar thoradh orthu, in éagmais bearta a ghlacann Páirtí nó a choinníonn Páirtí ar bun. Féadfaidh bearta Páirtí, a chuirtear i bhfeidhm de bhun forálacha substainteacha den sórt sin, a bheith ina ‘gcóir’ faoin Airteagal seo agus, dá bhrí sin, féadfaidh sárú ar an Airteagal seo eascairt astu.

AIRTEAGAL 17.12

Ceanglais feidhmíochta

1. Ní dhéanfaidh Páirtí, i ndáil le bunú aon fhiontair nó le hoibriú aon infheistíochta de chuid Páirtí nó de chuid tríú tír ina chríoch, aon cheanglas a fhorchur ná a fhorfheidhmiú, ná aon ghealltanas ná tiomantas a fhorfheidhmiú:

- (a) leibhéal nó céatadán ar leith d’earraí nó seirbhísí a onnmhairiú;
- (b) leibhéal nó céatadán ar leith d’ábhar intíre a bhaint amach;
- (c) tosaíocht a thabhairt d’earra a tháirgtear nó do sheirbhís a sholáthraítear ina chríoch nó earraí nó seirbhísí a cheannach nó a úsáid, nó earraí nó seirbhísí a cheannach ó dhaoine nádúrtha nó ó fhiontair ina chríoch;

- (d) méid nó luach na n-allmhairí a cheangal ar bhealach ar bith le méid nó luach na n-onnmhairí nó le méid na n-insreabh malairte eachtraí atá bainteach leis an infheistíocht sin;
- (e) chun srian a chur ar dhíolacháin earraí nó seirbhísí ina chríoch a tháirgeann an fiontar sin nó a sholáthraíonn sé, trí na díolacháin sin a cheangal le méid nó luach a onnmhairí nó a insreabh malairte eachtraí ar bhealach ar bith;
- (f) teicneolaíocht, próiseas táirgthe nó eolas dílsithe eile a aistriú chuig duine nádúrtha nó chuig fiontar ina chríoch;
- (g) chun na hearraí a tháirgeann sé nó na seirbhísí a sholáthraíonn sé a sholáthar go heisiach ó chríoch an Pháirtí sin do réigiún ar leith nó don mhargadh domhanda;
- (h) chun ceanncheathrú an infheisteora sin a shuí le haghaidh réigiún sonrath den domhan atá níos leithne ná críoch an Pháirtí nó an margadh domhanda ina chríoch;
- (i) líon nó céatadán áirithe dá náisiúnaigh a earcú;
- (j) srian a chur ar onnmhairiú nó ar dhíol ar mhaithe le honnmhairiú; nó

(k) maidir le haon chonradh ceadúnais a bheidh ann tráth a fhorchuirfear nó a fhorfheidhmeofar an ceanglas, nó aon ghealltanais nó gnóthas a fhorfheidhmeofar, nó aon chonradh ceadúnais amach anseo¹ a dhéanfar faoi shaoirse idir an t-infheisteoir agus duine nádúrtha nó duine dlítheanach nó aon eintiteas eile ina chríoch, ar choinníoll go bhforchuirfear an ceanglas nó go bhforfheidhmeofar an gealltanais nó an gnóthas, ar bhealach arb ionann é agus cur isteach go díreach ar an gconradh ceadúnais sin trí údarás rialtasach neamhbhreithiúnach de chuid Páirtí a fheidhmiú, chun na nithe seo a leanas a ghlacadh:

(i) ráta nó méid áirithe ríchiosa faoi bhun leibhéal áirithe faoi chonradh ceadúnais; nó

(ii) fad áirithe téarma maidir le conradh ceadúnais.

2. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, níl feidhm ag fohír (k) de mhír 1 nuair a thugtar an conradh ceadúnais i gcrích idir an t-infheisteoir agus Páirtí.

3. I ndáil le Páirtí nó tríú tír fiontar a bhunú nó a oibriú ina chríoch, ní chuirfidh Páirtí comhlíonadh aon cheann de na ceanglais seo a leanas mar choinníoll le buntáiste a fháil nó leanúint de bhuntáiste a fháil:

(a) chun leibhéal nó céatadán ar leith d'ábhar intíre a bhaint amach;

¹ Ciallaíonn 'conradh ceadúnais' dá dtagraítear sa mhír seo aon chonradh a bhaineann le ceadúnú teicneolaíochta, próiseas táirgthe, nó faisnéis dílseánaigh eile.

- (b) tosaíocht a thabhairt d'earra a tháirgtear nó do sheirbhís a sholáthraítear ina chríoch nó earraí nó seirbhísí a cheannach nó a úsáid, nó earraí nó seirbhísí a cheannach ó dhaoine nádúrtha nó ó fhiontair ina chríoch;
- (c) chun méid nó luach na n-allmhairí a cheangal ar bhealach ar bith le méid nó luach na n-onnmhairí nó le méid na n-insreabh malairte eachtraí atá bainteach leis an infheistíocht sin;
- (d) chun srian a chur ar dhíolacháin earraí nó seirbhísí ina chríoch a tháirgeann an fiontar sin nó a sholáthraíonn sé, trí na díolacháin sin a cheangal le méid nó luach a onnmhairí nó a insreabh malairte eachtraí ar bhealach ar bith; nó
- (e) srian a chur ar onnmhairiú nó ar dhíol ar mhaithe le honnmhairiú.

4. Ní fhorléireofar mír 3 mar mhír lena gcuirtear cosc ar Pháirtí comhlíonadh ceanglais chun táirgeadh a lonnú, seirbhís a sholáthar, oiliúint a chur ar oibríthe nó iad a fhostú, saoráidí áirithe a thógáil nó a fhairsingiú, nó taighde agus forbairt a dhéanamh ina chríoch a chur mar choinníoll chun buntáiste a fháil nó leanúint de bhuntáiste a fháil, i ndáil le Páirtí nó tríú tír fiontar a bhunú nó a oibriú ina chríoch.

5. Ní bheidh feidhm ag fomhíreanna (f) ná (k) de mhír 1 sna cásanna seo a leanas:
- (a) nuair a údaraíonn Páirtí ceart maoiné intleachtúla a úsáid i gcomhréir le hAirteagal 31 nó le hAirteagal 31*bis* de Chomhaontú TRIPS, nó nuair a ghlacann nó nuair a chothaíonn sé bearta lena ndéantar den riachtanas é go nochtar sonraí nó faisnéis dílseánaigh a thagann faoi raon feidhme mhír 3 d'Airteagal 39 de Chomhaontú TRIPS agus atá comhsheasmhach léi; nó
 - (b) go bhforchuirtear an ceanglas, nó go bhforfheidhmíonn cúirt, binse riaracháin, nó údarás iomaíochta an gealltanais nó an gnóthais chun cleachtas a leigheas a chinntear tar éis próiseas breithiúnach nó riaracháin a bheith ina shárú ar dhlí iomaíochta an Pháirtí.
6. Níl feidhm ag fomhíreanna (a), (b) ná (c) de mhír 1 ná ag pointí (a) ná (b) de mhír 3 maidir le ceanglais cháilíochta le haghaidh earraí nó seirbhísí i ndáil le rannpháirtíocht i gcláir chun onnmhairiú a spreagadh ná i gcláir um chúnamh eachtrach.
7. Níl feidhm ag fomhíreanna (a) ná (b) de mhír 3 maidir le ceanglais arna bhforchur ag Páirtí is allmhaireoir maidir leis an ábhar nach mór a bheith le fáil in earra chun go gcáileoidh sé le haghaidh taraifí fabhracha nó cuótaí fabhracha.

8. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní fhorléireofar an tAirteagal seo mar ní a cheanglaíonn ar Pháirtí cead a thabhairt seirbhís ar leith a sholáthar ar bhonn trasteorann i gcás ina nglacfaidh nó ina gcothóidh an Páirtí sin srianta nó toirmisc ar an soláthar seirbhísí sin a bheidh i gcomhréir leis na forchoimeádais, na coinníollacha nó na cáilíochtaí a shonraítear maidir le hearnáil, fo-earnáil nó gníomhaíocht a liostaítear in Iarscríbhinní 17-A, 17-B agus 17-C.
9. Tá an tAirteagal seo gan dochar do ghealltanais a rinne Páirtí faoi Chomhaontú EDT.

AIRTEAGAL 17.13

Bainistíocht shinsearach agus boird stiúrthóirí

Ní cheanglóidh Páirtí ar fhiontar an Pháirtí sin, ar infheistíocht faoi chumhdach é, daoine nádúrtha d'aon náisiúntacht ar leith a cheapadh mar chomhaltaí de bhoird stiúrthóirí, nó i bpost ardbhainistíochta, amhail feidhmeannaigh nó bainisteoirí.

AIRTEAGAL 17.14

Bearta neamh-chomhréireacha

1. Níl feidhm ag Airteagail 17.9, 17.11, 17.12 agus 17.13 maidir leis an méid seo a leanas:
 - (a) aon bheart neamh- chomhréireach atá ann cheana a gcoinníonn aon cheann de na comhlachtaí seo a leanas ar bun é:
 - (i) i gcás an Pháirtí AE:
 - (A) an tAontas Eorpach, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-1;
 - (B) rialtas láir Ballstáit, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-1;
 - (C) leibhéal réigiúnach rialtais Ballstáit, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-1; nó
 - (D) leibhéal áitiúil rialtais; agus
 - (ii) i gcás na Sile:
 - (A) an rialtas láir, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-2;

(B) leibhéal réigiúnach rialtais, mar a leagtar amach i bhFoscábhinn 17-A-2; nó

(C) leibhéal áitiúil rialtais;

(b) leanúint ar aghaidh le haon bheart neamh- chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a), nó athnuachan pras birt neamh- chomhréirigh; nó

(c) modhnú ar bheart neamh-chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a) den mhír seo a mhéid nach laghdaíonn an leasú comhréireacht an bhirt, mar a bhí sé ann díreach roimh an modhnú, le hAirteagail 17.9, 17.11, 17.12 ná 17.13.

2. Níl feidhm ag Airteagal 17.9, 17.11, 17.12 agus 17.13 maidir le bearta de chuid Páirtí maidir le hearnálacha, fo-earnálacha nó gníomhaíochtaí, mar a leagtar amach sa sceideal a ghabhann le hIarscríbhinn 17-B.

3. Ní dhéanfaidh Páirtí, faoi aon bheart arna ghlacadh tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus a chumhdaítear leis an bhforchoimeádas a liostaítear in Iarscríbhinn 17-B, a cheangal ar infheisteoir de chuid an Pháirtí eile, mar gheall ar a náisiúntacht, infheistíocht faoi chumhdach atá ann tráth a dtiocfaidh an beart i bhfeidhm a dhíol nó fáil réidh léi ar shlí eile.

4. Níl feidhm ag Airteagal 17.8 maidir le haon bheart de chuid Páirtí atá i gcomhréir le gealltanais a leagtar amach in Iarscríbhinn 17-C.

5. Níl feidhm ag Airteagail 17.9 agus 17.11 maidir le haon bheart de chuid Páirtí arb é atá ann eisceacht nó maolú ar Airteagal 3 nó 4 de Chomhaontú TRIPS, dá bhforáiltear go speisialta in Airteagail 3 go 5 den Chomhaontú sin.

6. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní dhéanfar Airteagail 17.9 agus 17.11 a fhorléiriú mar Airteagail lena gcuirtear cosc ar Pháirtí ceanglais faisnéise a fhorordú, lena n-áirítear chun críoch staidrimh, i dtaca le hinfheisteoirí de chuid an Pháirtí eile nó de chuid infheistíocht faoi chumhdach a bhunú nó a oibriú, ar choinníoll nach bealach é chun dul timpeall ar oibleagáidí an Pháirtí sin faoi na hAirteagail sin.

ROINN C

COSAINT INFHEISTÍOCHTA

AIRTEAGAL 17.15

Raon feidhme

Tá feidhm ag an Roinn seo maidir le bearta arna nglacadh nó arna choinneáil ar bun ag Páirtí, ar beart é lena ndéanfaí difear do na nithe seo a leanas:

(a) infheistíocht faoi chumhdach; agus

- (b) infheisteoirí de chuid Páirtí i ndáil le hoibriú infheistíochta faoi chumhdach.

AIRTEAGAL 17.16

Bearta infheistíochta agus rialála

1. Tá feidhm ag Airteagal 17.3 maidir leis an Roinn seo i gcomhréir leis an Airteagal seo.
2. Ní léireofar an Roinn seo mar ghealltanais ag Páirtí gan a chreat rialála agus dlíthiúil a athrú, lena n-áirítear ar bhealach lena bhféadfaí tionchar diúltach a imirt ar oibriú infheistíochtaí faoi chumhdach nó ionchais an infheisteora i ndáil le brabús a dhéanamh.
3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní leor ann féin fóirdheontas nó deontas a eisiúint, a athnuachan nó a choinneáil ar bun, nó a mhodhnú nó a laghdú, chun sárú ar oibleagáidí na Roinne seo a bheith ann, fiú má tharlaíonn cailteanas nó damáiste don infheistíocht faoi chumhdach mar thoradh air sin:
 - (a) in éagmais aon ghealltanais shonraigh faoin dlí nó faoi chonradh an fóirdheontas nó an deontas sin a eisiúint, a athnuachan nó a choinneáil ar bun; nó
 - (b) i gcomhréir le haon téarmaí nó coinníollacha atá ceangailte leis an bhfóirdheontas nó an deontas sin a eisiúint, a athnuachan, a mhodhnú, a laghdú nó a choinneáil ar bun.

4. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní fhorléireofar aon ní sa Roinn seo mar ní lena gcuirfí cosc ar Pháirtí scor d'fhóirdheontas a dheonú¹ nó aisíocaíocht an fhóirdheontais a iarraidh, i gcás inar ordaigh ceann dá údaráis inniúla an ghníomhaíocht sin², nó ní fhorléireofar aon ní inti lena gceanglófaí ar an bPáirtí sin an t-infheisteoir a chúiteamh ina leith.

AIRTEAGAL 17.17

Cóir d'infheisteoirí agus d'infheistíochtaí faoi chumhdach

1. Tabharfaidh gach Páirtí cóir chothrom agus chomhionann ina chríoch d'infheistíochtaí faoi chumhdach agus infheisteoirí an Pháirtí eile, maidir lena n-infheistíochtaí cumhdaithe, agus tabharfaidh sé cosaint agus slándáil iomlán dóibh i gcomhréir le míreanna 2 go 6.

¹ I gcás Pháirtí an Aontais, tá 'stáitchabhair', mar a shainmhínítear í i ndlí an Aontais, ar áireamh le 'fóirdheontas'.

² I gcás an Pháirtí AE, is iad an Coimisiún Eorpach nó cúirt nó binse de chuid Ballstáit na húdaráis inniúla atá i dteideal na gníomhaíochtaí dá dtagraítear sa mhír seo a ordú, agus dlí an Aontais maidir le Stáitchabhair á chur i bhfeidhm acu.

2. Sháródh Páirtí oibleagáid na córa cothroime agus comhionainne dá dtagraítear i mír 1 dá mbeadh aon cheann den mhéid seo a leanas i gceist le beart nó le sraith beart¹:

- (a) séanadh an cheartais in imeachtaí coiriúla, sibhialta nó riaracháin;
- (b) sárú bunúsach ar phróis chúí in imeachtaí breithiúnacha agus riaracháin;
- (c) treallachas follasach;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, agus cinneadh á dhéanamh aige an sárú ar chóir chothrom agus chomhionann atá sa bheart nó sa tsraith beart, cuirfidh an Binse an méid seo a leanas san áireamh, i measc nithe eile:

- (i) maidir le fomhíreanna (a) agus (b), cé acu a bhí nó nach raibh mí-iompar tromchúiseach nach mbeadh inghlactha ag breithiúna i gceist leis an mbeart nó leis an tsraith beart; ní hionann an fíoras ann féin, gur diúltaíodh nó gur díbheadh, i nós imeachta intíre, dúshlán ag infheisteoir in aghaidh an bhirt iomardaithe, gur séanadh ceartas dá dtagraítear i bhfomhír (a) ná gur theip ar an dúshlán ar bhealach eile;
- (ii) maidir le fomhíreanna (c) agus (d), cé acu arbh é nach raibh an beart nó an tsraith beart bunaithe go follasach ar réasúnaíocht nó ar fhíoras, nó go raibh siad bunaithe go follasach ar fhorais neamhdhlisteanacha amhail dochar nó claontacht; ní hionann iontu féin neamhdhleathacht, nó cur i bhfeidhm neamh- chomhsheasmhach nó amhrasach beartas nó nós imeachta, agus treallachas follasach dá dtagraítear i bhfomhír (c), cé gur dóchúil gur treallachas nó idirdhealú follasach, dá dtagraítear i bhfomhír (c) agus (d), atá i ndlí, rialachán nó beart a shéanadh go hiomlán gan údar cuí, gan chúis, nó in iompar a bhfuil an t-infheisteoir nó an infheistíocht faoi chumhdach dá chuid ina sprioc sonrath aige agus é de chuspóir leis sin damáiste a dhéanamh;
- (iii) maidir le fomhír (e), cé acu a ghníomhaigh nó nár ghníomhaigh Páirtí *ultra vires* agus cé acu a bhí nó nach raibh na heachtraí de chiapadh nó comhéigean líomhnaithe athdhéanta agus marthanach.

(d) idirdhealú spriocdhírthe ar fhorais atá éagórach go follasach, amhail inscne, cine nó creideamh reiligiúnach; nó

(e) cóir dhrochídeach d'infheisteoirí, amhail comhéigean, éigeantas, ciapadh.

3. Agus an sárú dá dtagraítear i mír 2 á chinneadh, féadfaidh an Binse uiríll shonracha gan débhrí a rinne Páirtí chuig infheisteoir a chur san áireamh, a raibh an t-infheisteoir ag brath air go réasúnach agus é ag cinneadh an infheistíocht faoi chumhdach a dhéanamh nó a choinneáil ar bun, ach ar chuir an Páirtí ó rath é ina dhiaidh sin.

4. Tagraíonn 'cosaint agus slándáil iomlán' d'oibleagáidí an Pháirtí maidir le slándáil fhisiceach infheisteoirí agus infheistíochtaí faoi chumhdach¹.

5. Ar mhaithe le tuilleadh cinnteachta, ní sárú ar an Airteagal seo é sárú ar fhoráil eile den Chomhaontú seo, nó d'aon chomhaontú idirnáisiúnta eile.

6. Ní shuítear, ann féin nó as féin, leis an bhfioras go sáraíonn beart dlí de chuid Páirtí gur sáraíodh an tAirteagal seo. Chun a áirithiú cé acu an sáraíonn an beart an tAirteagal seo nó nach sáraíonn, breithneoidh an Binse ar cé acu a ghníomhaigh Páirtí go neamh-comhsheasmhach le míreanna 1 go 4 nó nár ghníomhaigh.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tagraíonn 'cosaint agus slándáil iomlán' d'oibleagáidí Páirtí gníomhú de réir mar is gá le réasún chun slándáil fhisiceach infheisteoirí agus infheistíochtaí faoi chumhdach a chosaint.

AIRTEAGAL 17.18

Cóir i gcás achrainn

1. Infheisteoirí de chuid Páirtí a bhfulaíngíonn a n-infheistíochtaí faoi chumhdach cailteanais de dheasca cogaidh nó coinbhleachta armtha eile, réabhlóide nó achrainn shibhialta eile, nó de dheasca staid éigeandála náisiúnta¹ i gcríoch an Pháirtí eile, déanfaidh an Páirtí is deireanaí a luadh cóir nach lú fabhar ná an chóir a thugann an Páirtí sin dá infheisteoirí féin, nó d'infheisteoirí aon tríú tír, maidir le haiseag, slánaíocht, cúiteamh nó cineál eile socraíochta, a thabhairt do na hinfeisteoirí sin.
2. Gan dochar do mhír 1, maidir le hinfeisteoirí de chuid Páirtí a fhulaíngíonn, in aon cheann de na cásanna dá dtagraítear sa mhír sin, cailteanais i gcríoch an Pháirtí eile, tabharfaidh an Páirtí sin aiseag nó cúiteamh pras, leordhóthanach agus éifeachtach dóibh, más toradh iad na cailteanais sin ar na nithe seo a leanas:
 - (a) foréileamh na hinfeistíochta faoi chumhdach dá gcuid nó cuid di ag fórsaí armtha nó údaráis an Pháirtí eile; nó
 - (b) scrios na hinfeistíochta faoi chumhdach dá gcuid nó cuid di ag fórsaí armtha nó údaráis an Pháirtí eile, mura raibh gá leis sin de bharr riachtanas na staid.
3. Cinnfear méid an chúitimh dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo i gcomhréir le hAirteagal 17.19(2), ón dáta foréileamh nó scriosta go dtí dáta na híocaíochta iarbhír.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní sárú ann féin ar an bhforáil seo é an t-aon dearbhú maidir le staid éigeandála náisiúnta.

AIRTEAGAL 17.19

Díshealbhú¹

1. Ní dhéanfaidh Páirtí infheistíocht faoi chumhdach a náisiúnú nó a dhíshealbhú go díreach, nó go hindíreach trí bhearta a mbeadh éifeacht acu a bheadh coibhéiseach le náisiúnú nó díshealbhú ('díshealbhú'), ach amháin sna cásanna seo a leanas:

- (a) chun críche poiblí;
- (b) ar bhealach neamh-idirdhealaitheach;
- (c) ar chúiteamh atá pras, leordhóthanach agus éifeachtach a íoc; agus
- (d) i gcomhréir le próis chuí an dlí.

2. Maidir leis an gcúiteamh dá dtagraítear i bhfomhír (c) de mhír 1:

- (a) íocfar gan mhoill é;
- (b) beidh sé coibhéiseach le margadhluach cóir na hinfeistíochta díshealbhaithe an tráth díreach sular tharla an díshealbhú ('dáta an díshealbhaithe') nó ar tháinig an díshealbhú atá ag tarlú chun solais, cibé acu is luaithe;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, léirmhíneofar an tAirteagal seo i gcomhréir le hIarscríbhinn 17-D.

(c) beidh sé go hiomlán inréadaithe agus inaistrithe go héasca in aon airgeadra inmhalartaithe go héasca; agus

(d) áireofar ús leis ar ghnáthrata tráchtála ó dháta an díshealbhaithe go dtí dáta na híocaíochta.

3. Faoi dhlí an Pháirtí atá ag díshealbhú, beidh sé de cheart ag an infheisteoir lena mbaineann athbhreithniú pras a fháil ar a éileamh agus ar luacháil a infheistíochta, ar athbhreithniú é a dhéanfaidh údarás breithiúnach nó údarás neamhspleách eile de chuid an Pháirtí sin, i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach san Airteagal seo.

4. Níl feidhm ag an Airteagal seo maidir le heisiúint ceadúnas éigeantach arna ndeonú i ndáil le cearta maoinne intleachtúla, ná níl feidhm aige maidir le cearta den sórt sin a chúlghairm, a theorannú ná a chruthú, a mhéid atá an eisiúint, an chúlghairm nó an cruthú sin i gcomhréir le Comhaontú TRIPS¹.

AIRTEAGAL 17.20

Aistrithe²

1. Ceadóidh gach Páirtí go bhféadfar gach aistriú a bhaineann le hinfeistíocht faoi chumhdach a dhéanamh in airgeadra inmhalartaithe go héasca, gan bhac agus gan mhoill, agus ar an ráta malairte margaidh atá ann lá an aistrithe. Áirítear an méid seo a leanas le haistrithe den sórt sin:

(a) ranníocaíochtaí le caipiteal;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, áirítear le cúlghairm ceart maoinne intleachtúla dá dtagraítear sa mhír seo cealú nó neamhniú na gceart sin, agus áirítear le teorannú ar chearta maoinne intleachtúla eisceachtaí ó na cearta sin freisin.

² Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tá an tAirteagal seo faoi réir Iarscríbhinn 17-E.

- (b) Brabúis, díbhinní, gnóchain chaipitiúla agus torthaí eile, fáltais ó dhíol na hinfheistíochta faoi chumhdach iomláine nó aon chuid di nó ó leachtú iomlán nó páirteach na hinfheistíochta faoi chumhdach;
- (c) ús, íocaíochtaí ríchíosa, táillí bainistíochta, cúnamh teicniúil agus táillí eile;
- (d) íocaíochtaí arna ndéanamh faoi chonradh arna dhéanamh ag infheisteoir de chuid an Pháirtí eile, nó ag a infheistíocht faoi chumhdach, lena n-áirítear íocaíochtaí arna ndéanamh de bhun comhaontú iasachta;
- (e) tuilleamh agus luach saothair eile a fhaigheann pearsanra a fhostaítear ón gcoigríoch atá ag obair i ndáil le hinfheistíocht faoi chumhdach;
- (f) íocaíochtaí arna ndéanamh de bhun Airteagal 17.18 agus Airteagal 17.19; agus
- (g) íocaíochtaí a eascraíonn as Cuid D a chur i bhfeidhm.

2. Ní fhéadfaidh Páirtí a éileamh go n-aistreoidh a infheisteoirí an t-ioncam, an tuilleamh, an brabús nó na méideanna eile arna ndíorthú ó infheistíochtaí faoi chumhdach i gcríoch an Pháirtí eile nó is inchurtha i leith na n-infheistíochtaí sin, agus ní fhorchuirfidh Páirtí pionós ar a infheisteoirí mura ndéanann siad amhlaidh.

AIRTEAGAL 17.21

Seachaíocht

Má dhéanann Páirtí, nó aon ghníomhaireacht arna hainmniú ag an bPáirtí sin, íocaíocht le hinfheisteoir de chuid an Pháirtí sin faoi ráthaíocht, faoi chonradh árachais nó faoi chineál eile slánaíochta a rinne sé maidir le hinfheistíocht faoi chumhdach, aithneoidh an Páirtí eile ar ina chríoch a rinneadh an infheistíocht faoi chumhdach seachaíocht nó aistriú aon chearta a bheadh ag an infheisteoir faoin gCaibidil seo i leith na hinfheistíochta faoi chumhdach murach an tseachaíocht, agus ní dhéanfaidh an t-infheisteoir na cearta sin a shaothrú go méid na seachaíochta.

AIRTEAGAL 17.22

Foirceannadh

1. Má fhoirceanntar an Comhaontú seo de bhun Airteagal 41.14, leanfaidh an tAlt seo agus Alt D d'éifeacht a bheith acu, go ceann tréimhse cúig bliana eile ó dháta an fhoirceanta, maidir le hinfheistíochtaí a rinneadh roimh dháta an fhoirceanta sin.
2. Cuirfear síneadh leis an tréimhse dá dtagraítear i mír 1 ar feadh tréimhse bhreise amháin 5 bliana, ar choinníoll nach mbíonn aon chomhaontú cosanta infheistíochta idir Páirtithe i bhfeidhm.

3. Ní bheidh feidhm ag an Airteagal seo má fhoirceanntar cur i bhfeidhm sealadach an Chomhaontaithe seo agus mura dtagann an Comhaontú seo i bhfeidhm.

AIRTEAGAL 17.23

Caidreamh le comhaontuithe eile

1. Ar theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, na comhaontuithe idir Ballstáit den Aontas Eorpach agus an tSile a liostaítear in Iarscríbhinn 17-F, lena n-áirítear na cearta agus na hoibleagáidí a eascraíonn astu, scoirfidh siad d'éifeacht a bheith acu agus cuirfear an Comhaontú seo ina n-ionad agus glacfaidh an Chuid seo den Comhaontú ionad na gcomhaontuithe sin.

2. I gcás ina gcuirfear Roinn C agus Roinn D den Chaibidil seo i bhfeidhm go sealadach i gcomhréir le hAirteagal 41.5(2), cuirfear cur i bhfeidhm na gcomhaontuithe a liostaítear in Iarscríbhinn 17-F, lena n-áirítear na cearta agus na hoibleagáidí a eascraíonn astu, ar fionraí amhail ón dáta óna gcuirfidh na Páirtithe Roinn C agus Roinn D den Chaibidil seo i bhfeidhm go sealadach i gcomhréir le hAirteagal 41.5. Má fhoirceanntar an cur i bhfeidhm sealadach agus mura dtiocfaidh an Comhaontú seo i bhfeidhm, cuirfear deireadh leis an bhfionraí agus beidh éifeacht arís ag na comhaontuithe a liostaítear in Iarscríbhinn 17-F.

3. D'ainneoin mhíreanna 1 agus 2, féadfar éileamh a chur isteach de bhun comhaontú a liostaítear in Iarscríbhinn 17-F i gcomhréir leis na rialacha agus na nósanna imeachta a bhunaítear sa chomhaontú, ar choinníoll:

- (a) go n- eascraíonn an t- éileamh as sárú líomhnaithe ar an gcomhaontú a tharla roimh an dáta a cuireadh an comhaontú ar fionraí de bhun mhír 2 nó, i gcás nach gcuirtear an comhaontú ar fionraí de bhun mhír 2, roimh dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo; agus
- (b) nach bhfuil níos mó ná 3 bliana caite ón dáta a cuireadh an comhaontú sin ar fionraí de bhun mhír 2 nó, i gcás nach gcuirtear an comhaontú sin ar fionraí de bhun mhír 2, ó dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus an dáta a cuireadh an t- éileamh isteach.

4. D'ainneoin mhíreanna 1 agus 2, má fhoirceanntar cur i bhfeidhm sealadach Chodanna C agus D den Chaibidil seo agus mura dtagann an Comhaontú seo i bhfeidhm, féadfar éileamh a chur isteach de bhun na Caibidle seo, i gcomhréir leis na rialacha agus na nósanna imeachta a bhunaítear sa Chaibidil seo, ar choinníoll:

- (a) go n- eascraíonn an t- éileamh as sárú líomhnaithe ar an gComhaontú seo a tharla le linn na tréimhse inar cuireadh Ranna C agus D den Chaibidil seo i bhfeidhm go sealadach; agus
- (b) nach bhfuil níos mó ná 3 bliana caite idir dáta foirceanta an chur i bhfeidhm shealadaigh agus an dáta a cuireadh isteach an t- éileamh.

5. Chun críocha an Airteagail seo, ní bheidh feidhm ag an sainmhíniú ‘teacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo’, dá ndéantar foráil i mír 7 d’Airteagal 41.5.

AIRTEAGAL 17.24

Iompar gnó freagrach

1. Gan dochar do Chaibidil 33, spreagfaidh gach Páirtí infheistíochtaí faoi chumhdach chun prionsabail agus treoirlínte maidir le freagracht shóisialta chorparáideach nó iompar freagrach gnó a aithnítear go hidirnáisiúnta a ionchorprú ina mbeartais inmheánacha, amhail Treoirlínte ECFE d’Fhiontair Ilnáisiúnta, Dearbhú Trípháirteach Prionsabal EIS maidir le Fiontair Ilnáisiúnta agus Beartas Sóisialta, agus Prionsabail Threoracha na Náisiún Aontaithe maidir le Gnó agus Cearta an Duine.
2. Athdhearbhaíonn na Páirtithe a thábhachtaí atá sé go mbeadh infheisteoirí i mbun próiseas díchill chuí chun rioscaí comhshaoil agus sóisialta agus tionchair a n-infheistíochta a shainaithint, a chosc, a mhaolú agus a chur san áireamh.

ROINN D

DÍOSPÓIDÍ INFHEISTÍOCHTA AGUS CÓRAS CÚIRTE INFHEISTÍOCHTA A RÉITEACH

FOROINN 1

RAON FEIDHME AGUS SAINMHÍNITHE

AIRTEAGAL 17.25

Raon Feidhme agus sainmhínithe

1. Tá feidhm ag an Roinn seo maidir le díospóid idir éilitheoir de chuid Páirtí amháin, de pháirt amháin, agus an Páirtí eile, den pháirt eile, ar díospóid í a eascraíonn as sárú líomhnaithe faoi Airteagal 17.9(2) nó Airteagal 17.11(2), nó Roinn C, agus trína líomhnaítear gur cúis le cailteanas ag an éilitheoir nó ag an bhfrontar dá chuid atá bunaithe go háitiúil é an sárú, nó le damáiste a bheith déanta dóibh.
2. Tá feidhm ag an Roinn seo freisin maidir le frithéilimh i gcomhréir le hAirteagal 17.31.
3. Déanfar éileamh maidir le hathstruchtúrá fíachais Páirtí a chinneadh i gcomhréir le hIarscríbhinn 17-G.

4. Chun críocha na Roinne seo:

- (a) ciallaíonn ‘éilitheoir’ infheisteoir de chuid Páirtí, is é sin páirtí i ndíospóid infheistíochta leis an bPáirtí eile agus a fhéachann le héileamh a chur isteach, nó a bhfuil éileamh curtha isteach aige, de bhun na Roinne seo:
- (i) ag gníomhú thar a cheann féin; nó
- (ii) ag gníomhú thar ceann fiontar atá bunaithe go háitiúil atá faoi úinéireacht nó faoi rialú aige; caithfear leis an gcuideachta atá bunaithe go háitiúil mar náisiúnach de chuid Stáit Chonarthaigh eile chun críocha Airteagal 25(2)(b) den Choinbhinsiún maidir le Díospóidí Infheistíochta idir Stáit agus Náisiúnaigh Stát Eile a Shocrú an 18 Márta 1965 (Coinbhinsiún ICSID);
- (b) ciallaíonn ‘páirtithe díospóideacha’ an t- éilitheoir agus an freagróir;
- (c) ciallaíonn ‘Rialacha ICSID maidir le Saoráid Bhreise’ na Rialacha lena Rialaítear an tSaoráid Bhreise le haghaidh Riar Imeachtaí ag Rúnaíocht an Lárionaid Idirnáisiúnta chun Díospóidí Infheistíochtaí a Shocrú;
- (d) ciallaíonn ‘Coinbhinsiún ICSID’ an Coinbhinsiún maidir le Díospóidí Infheistíochtaí idir Stáit agus Náisiúnaigh Stát Eile a Shocrú, arna dhéanamh in Washington an 18 Márta 1965;
- (e) ciallaíonn ‘fiontar atá bunaithe go háitiúil’ duine dlítheanach atá bunaithe i gcríoch Pháirtí agus atá faoi úinéireacht nó faoi rialú ag infheisteoir de chuid an Pháirtí eile;¹

¹ Is amhlaidh an méid seo a leanas i gcás duine dlítheanach: (i) is le duine de chuid an Pháirtí eile é má tá níos mó ná 50 faoin gcéad den leas cothromais ann faoi úinéireacht thairbhiúil duine de chuid an Pháirtí sin; (ii) tá sé faoi rialú duine de chuid an Pháirtí eile má tá sé de chumhacht ag an duine sin tromlach dá stiúrtóirí a ainmniú nó a ghníomhartha a stiúradh go dlíthiúil ar shlí eile.

- (f) ciallaíonn ‘Coinbhinsiún Nua-Eabhrac’ Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dámhachtainí Eadrána Coigríche a Aithint agus a Fhorfheidhmiú, arna dhéanamh i Nua-Eabhrac an 10 Meitheamh 1958;
- (g) ciallaíonn ‘Páirtí neamhdhíospóideach’ ceachtar den tSile, i gcás inarb é an Páirtí AE an freagróir; nó an Páirtí AE, i gcás inarb í an tSile an freagróir;
- (h) ciallaíonn ‘imeacht’, mura sonraítear a mhalairt, imeacht os comhair an Bhinse nó an Bhinse Achomhairc faoin Roinn seo;
- (i) ciallaíonn ‘freagróir’ an tSile nó, i gcás an Pháirtí AE, an tAontas Eorpach nó an Ballstát lena mbaineann mar a chinntear de bhun Airteagal 17.28;
- (j) ciallaíonn ‘cistiú tríú páirtí’ aon chistiú a sholáthróidh duine nach duine díospóideach é do pháirtí díospóideach chun costas iomlán na n-imeachtaí nó cuid de chostas na n-imeachtaí a mhaoiniú nó i gcomaoin luach saothair a bheidh ag brath ar thoradh na díospóide, nó trí shíntiús nó deontas;¹
- (k) ciallaíonn ‘Rialacha Eadrána UNCITRAL’ na rialacha eadrána ó Choimisiún na Náisiún Aontaithe maidir leis an Dlí Trádála Idirnáisiúnta; agus
- (l) ciallaíonn ‘Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL’ na Rialacha ó Choimisiún na Náisiún Aontaithe maidir leis an Dlí Trádála Idirnáisiúnta maidir le Trédhearcacht in Eadráin Chonradhbhunaithe idir Infheisteoirí agus Stáit.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, féadfar cistiú den sórt sin a sholáthar go díreach nó go hindíreach do pháirtí díospóideach, dá chleamhnaithe nó dá ionadaí.

FOROINN 2

RÉITEACH DÍOSPÓIDÍ MALARTACH AGUS COMHAIRLIÚCHÁIN

AIRTEAGAL 17.26

Idirghabháil

1. Féadfaidh na páirtithe díospóideacha comhaontú tráth ar bith le dul ar iontaoibh idirghabhála.
2. Is ar bhonn deonach atá sé dul ar iontaoibh idirghabhála agus tá sé gan dochar do sheasamh dlí ceachtar de na páirtithe díospóideacha.
3. Rialófar nósanna imeachta idirghabhála leis na rialacha a leagtar amach in Iarscríbhinn 17-H agus, i gcás ina mbeidh siad ar fáil, le rialacha maidir le hidirghabháil arna nglacadh ag an bhFochoiste.¹ Déanfaidh an Fochoiste a dhícheall a áirithiú go nglacfar rialacha maidir le hidirghabháil tráth nach déanaí ná an chéad lá de chur i bhfeidhm sealadach nó teacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, de réir mar a bheidh, agus in aon chás tráth nach déanaí ná dhá bhliain tar éis an dáta sin.
4. Bunóidh an Fochoiste, ar dháta an Chomhaontaithe seo a theacht i bhfeidhm, liosta de sheisear daoine a bhfuil ardcháil mhorálta orthu agus inniúlacht aitheanta acu i réimsí an dlí, na tráchtála, an tionscail nó an airgeadais, a bhféadfar brath orthu chun breithiúnas neamhspleách a fheidhmiú agus atá toilteanach agus inniúil fónamh mar idirghabhálaithe.

¹ Féadfar aon teorainn ama dá dtagraítear in Iarscríbhinn 17-H a mhodhnú trí chomhaontú idir na páirtithe díospóideacha.

5. Ceapfar an t- idirghabhálaí le comhaontú na bpáirtithe díospóideacha. Féadfaidh na páirtithe díospóideacha a iarraidh go comhpháirteach ar Uachtarán an Bhinse idirghabhálaí a cheapadh ón liosta arna bhunú de bhun an Airteagail seo nó, in éagmais liosta, ó dhaoine aonair arna moladh ag ceachtar Páirtí. Comhlíonfaidh idirghabhálaithe *mutatis mutandis* Iarscríbhinn 17-I.

6. A luaithe a chomhaontaíonn na páirtithe díospóideacha le dul ar iontaoibh idirghabhála, cuirfear na teorainneacha ama a leagtar amach in Airteagal 17.27 (5), Airteagal 17.27 (8), Airteagal 17.54 (10) agus Airteagal 17.55 (5) ar fionraí ón dáta a chomhaontaítear dul ar iontaoibh idirghabhála go dtí an dáta a chinneann ceachtar páirtí díospóideach an idirghabháil a fhoirceannadh, trí bhíthin fógra i scríbhinn chuig an idirghabhálaí agus chuig an bpáirtí díospóideach eile. Arna iarraidh sin don dá pháirtí díospóideacha, cuirfidh an Binse nó an Binse Achomhairc bac ar na himeachtaí.

AIRTEAGAL 17.27

Comhairliúcháin agus réiteach cairdiúil

1. Féadfar, agus ba cheart a mhéid is féidir, díospóid a réiteach go cairdiúil trí chaibidlíocht, trí dheamhéin nó trí idirghabháil agus, i gcás inar féidir, sula gcuirfear isteach iarraidh ar chomhairliúcháin de bhun an Airteagail seo. Féadfar socrú den sórt sin a chomhaontú tráth ar bith, lena n-áirítear tar éis thús na n-imeachtaí.

2. Déanfar réiteach a chomhaontófar go frithpháirteach idir na páirtithe díospóideacha de bhun mhír 1 a chur in iúl don Pháirtí neamhdhíospóideach laistigh de 15 lá ón tráth a gcomhaontófar an réiteach a chomhaontófar go frithpháirteach. Cloífidh gach páirtí díospóideach le haon réiteach arna chomhaontú go frithpháirteach ar thángthas air i gcomhréir leis an Airteagal seo nó le hAirteagal 17.26, agus comhlíonfaidh sé an réiteach sin. Coimeádfaidh an Fochóiste faoi fhaireachas cur chun feidhme an réitigh sin arna chomhaontú go frithpháirteach, agus tuairisceoidh an Páirtí don réiteach arna chomhaontú go frithpháirteach don Fochóiste go tráthrialta maidir le cur chun feidhme an réitigh sin.

3. Mura féidir díospóid a réiteach mar a fhoráiltear i mír 1 den Airteagal seo, éilitheoir de chuid Páirtí a líomhnaíonn sárú ar na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1) agus atá ag iarraidh éileamh a thíolacadh, cuirfidh an Páirtí sin iarraidh ar chomhairliúcháin faoi bhráid an Pháirtí eile.

4. Beidh an fhaisnéis seo a leanas san iarraidh:

(a) ainm agus seoladh an éilitheora, agus ainm, seoladh agus áit chorpraithe an fhiontair atá bunaithe go háitiúil, má chuirtear an iarraidh isteach thar ceann fiontar atá bunaithe go háitiúil;

(b) tuairisc ar an infheistíocht agus ar a húinéireacht agus a rialú;

(c) na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1) a líomhnaítear gur sáraíodh iad;

(d) Bunús dlí agus an bunús fíorasach an éilimh, lena n-áirítear an beart a líomhnaítear go bhfuil sé ar neamhréir leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25.1;

- (e) an faoiseamh atá á lorg agus an méid measta damáistí atá á éileamh; agus
- (f) faisnéis maidir leis an úinéir tairbhiúil deiridh agus struchtúr corparáideach an éilitheora agus fianaise lena suítear gur infheisteoir de chuid an Pháirtí eile é an t- éilitheoir agus go bhfuil an infheistíocht faoi úinéireacht nó faoi rialú aige, agus, má ghníomhaíonn sé thar ceann fiontar atá bunaithe go háitiúil, fianaise go bhfuil an fiontar sin atá bunaithe go háitiúil faoi úinéireacht nó faoi rialú aige.
5. Mura gcomhaontaíonn na páirtithe díospóideacha le tréimhse níos faide, cuirfear tús le comhairliúcháin laistigh de 60 lá ón dáta a chuirtear an iarraidh ar chomhairliúcháin isteach.
6. Mura gcomhaontaíonn na páirtithe díospóideacha maidir lena mhalairt, cuirfear na comhairliúcháin ar siúl i gceann de na háiteanna seo a leanas:
- (a) Santiago, má bhaineann na comhairliúcháin le sárú líomhnaithe na Sile;
- (b) An Bhruiséil, má bhaineann na comhairliúcháin le sárú líomhnaithe an Aontais Eorpaigh; nó
- (c) príomhchathair an Bhallstáit lena mbaineann, má bhaineann na comhairliúcháin le sárú líomhnaithe ag an mBallstát sin amháin.
7. Féadfaidh na páirtithe díospóideacha comhaontú na comhairliúcháin a chur ar siúl trí fhíschomhdháil nó meáin eile más iomchuí.

8. Déanfar an iarraidh ar chomhairliúcháin a chur isteach:
- (a) laistigh de 3 bliana ón dáta a fuair an t-éilitheoir nó, má ghníomhaíonn an t-éilitheoir thar ceann an fhiontair atá bunaithe go háitiúil, an dáta ar a bhfuair an fiontar atá bunaithe go háitiúil, nó ar cheart dóibh a fháil ar dtús, eolas ar an mbeart a líomhnaítear go bhfuil sé ar neamhréir leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1) agus ar an gcaillteanas nó ar an damáiste a líomhnaítear gur tabhaíodh iad dá bharr sin; nó
 - (b) laistigh de 2 bhliain tar éis an dáta a scoireann an t-éilitheoir nó, má ghníomhaíonn an t-éilitheoir thar ceann an fhiontair atá bunaithe go háitiúil, an dáta a scoireann an fiontar atá bunaithe go háitiúil d'éilimh den sórt sin a shaothrú os comhair binse intíre nó cúirte faoi dhlí Páirtí; agus, in aon chás, tráth nach déanaí ná 5 bliana ón dáta a fuair an t-éilitheoir nó, má ghníomhaíonn an t-éilitheoir thar ceann an fhiontair atá bunaithe go háitiúil, an dáta ar a bhfuair an fiontar atá bunaithe go háitiúil, nó ar cheart dóibh a fháil ar dtús, eolas ar an mbeart a líomhnaítear go bhfuil sé ar neamhréir leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1) agus ar an gcaillteanas nó ar an damáiste a líomhnaítear gur tabhaíodh iad dá bharr sin.
9. I gcás inarb amhlaidh nach gcuirfidh an t-éilitheoir éileamh isteach de bhun Airteagal 17.30 laistigh de 18 mí tar éis an iarraidh ar chomhairliúcháin a chur isteach, measfar gur tharraing an t-éilitheoir an iarraidh ar chomhairliúcháin uaidh siar, agus, más infheidhme, gur tharraing sé an fógra uaidh lena n-iarrtar cinneadh ón bhfreagróir siar, de bhun Airteagal 17.28, agus ní fhéadfaidh sé éileamh a chur isteach faoin Roinn seo maidir leis na bearta líomhnaithe céanna. Féadfar síneadh a chur leis an tréimhse sin le comhaontú idir na páirtithe díospóideacha a bhíonn páirteach sna comhairliúcháin.

10. Ní fhéadfaidh sárú leanúnach na tréimhsí a leagtar amach i mír 8 a athnuachan ná a bhriseadh.

11. Má bhaineann an iarraidh ar chomhairliúcháin le sárú líomhnaithe an Pháirtí AE ar an gComhaontú, cuirfear chuig an Aontas Eorpach í. Má shainaithnítear sárú líomhnaithe a rinne Ballstát ar an gComhaontú, cuirfear an iarraidh ar chomhairliúcháin chuig an mBallstát lena mbaineann freisin.

FOROINN 3

ÉILEAMH AGUS RÉAMHCHOINNÍOLLACHA A CHUR ISTEACH

AIRTEAGAL 17.28

Iarraidh ar chinneadh ón bhfreagróir

1. Mura mbítear in ann an díospóid a réiteach laistigh de 90 lá ó chur isteach na hiarrata ar chomhairliúcháin, má bhaineann an iarraidh le sárú líomhnaithe arna dhéanamh ag an bPáirtí AE ar an gComhaontú seo agus má bhíonn sé beartaithe ag an éilitheoir imeachtaí a thionscnamh de bhun Airteagal 17.30, tabharfaidh an t-éilitheoir fógra don Aontas Eorpach lena n-iarrfar cinneadh ón bhfreagróir.

2. Sonrófar san fhógra na bearta a bhfuil sé beartaithe ag an éilitheoir imeachtaí a thionscnamh ina leith. Má shonraítear beart de chuid Ballstáit, seolfar an fógra sin chuig an mBallstát lena mbaineann freisin.

3. Tar éis dó cinneadh a dhéanamh, cuirfidh an Páirtí AE an t- éilitheoir ar an eolas a luaithe agus is féidir, agus in aon chás, tráth nach déanaí ná 60 lá tar éis dó an fógra dá dtagraítear i mír 1 a fháil faoi cé acu a bheidh an tAontas Eorpach nó Ballstát ina fhreagróir¹.

4. Mura mbíonn an t- éilitheoir ar an eolas maidir leis an gcinneadh laistigh de 60 lá tar éis dó an fógra dá dtagraítear i mír 3 a sheoladh, is mar seo a leanas a bheidh an freagróir:

- (a) an Ballstát, más bearta de chuid Ballstáit amháin iad an beart nó na bearta a shaináithnítear san fhógra dá dtagraítear i mír 1; nó
- (b) an tAontas Eorpach, má bhíonn bearta de chuid an Aontais Eorpaigh i measc na mbearta arna sonrú san fhógra dá dtagraítear i mír 1.

5. Má chuireann an t-éilitheoir éileamh isteach de bhun Airteagal 17.30, déanfaidh sé amhlaidh ar bhonn an chinnidh arna chur in iúl dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo agus, mura gcuirtear an t-éilitheoir ar an eolas faoi chinneadh den sórt sin, ar bhonn chur i bhfeidhm mhír 4.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní dhéanfaidh an Páirtí AE cinneadh den sórt sin ach ar bhonn chur i bhfeidhm Rialachán (AE) Uimh. 912/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 lena mbunaítear creat chun freagracht airgeadais a bhainistiú atá nasctha le binsí socraithe díospóidí idir infheisteoir agus stát arna mbunú le comhaontuithe idirnáisiúnta ar páirtí iontu an tAontas Eorpach (IOAE L 257, 28.8.2014, lch. 121).

6. Má ghníomhaíonn an tAontas Eorpach nó Ballstát mar fhreagróir tar éis cinnidh arna dhéanamh de bhun mhír 3, ní fhéadfaidh an tAontas Eorpach ná an Ballstát lena mbaineann neamh-inghlachtacht an éilimh nó easpa dlínse an Bhinse a dhearbhú ná a dhearbhú ar shlí eile go bhfuil an t-éileamh nó an dámhachtain gan bhunús nó neamhbhailí ar an bhforas gur cheart gurbh é an tAontas Eorpach an freagróir cuí seachas an Ballstát, nó a mhalairt.
7. Beidh an Binse agus an Binse Achomhairc faoi cheangal an chinnidh arna dhéanamh de bhun mhír 3 agus, mura gcuirtear an t-éilitheoir ar an eolas faoi aon chinneadh den sórt sin, ar bhonn mhír 4.
8. Ní choiscfear le haon rud sa Chomhaontú seo, ná sna rialacha is infheidhme maidir le réiteach díospóidí, aon mhalartú faisnéise a bhaineann le díospóid idir an tAontas Eorpach agus an Ballstát lena mbaineann.

AIRTEAGAL 17.29

Ceanglais maidir le héileamh a chur isteach

1. Sula gcuirfidh sé éileamh isteach, déanfaidh an t-éilitheoir an méid seo a leanas:
 - (a) aon éileamh nó imeacht atá ar feitheamh os comhair aon chúirte nó binse intíre nó idirnáisiúnta faoin dlí intíre nó idirnáisiúnta a tharraingt siar, maidir le haon bheart a líomhnaítear gur sárú é ar na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1);

- (b) tarscaoileadh i scríbhinn a chur ar fáil nach dtionscnóidh sé aon éileamh nó imeachtaí os comhair aon chúirte nó binse intíre nó idirnáisiúnta faoin dlí intíre nó idirnáisiúnta, maidir le haon bheart a líomhnaítear gur sárú é ar na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1);
- (c) dearbhú a chur ar fáil nach bhforfheidhmeoidh sé aon dámhachtain a thabharfar de bhun na Roinne seo sula mbeidh an dámhachtain sin críochnaitheach de bhun Airteagal 17.56, agus nach ndéanfaidh sé iarracht aon nós imeachta comhchosúil a achomharc, a athbhreithniú, a chur i leataobh, a neamhniú, a leasú nó a thionscnamh os comhair binse nó cúirte náisiúnta nó idirnáisiúnta, maidir le dámhachtain a eisítear de bhun na Roinne seo.

2. Díbhfidh an Binse éileamh ó éilitheoir a chuir éileamh eile faoi bhráid an Bhinse nó aon chúirte nó binse intíre nó idirnáisiúnta eile maidir leis an mbeart céanna a líomhnaítear go bhfuil sé ar neamhréir leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1), mura dtarraingíonn an t-éilitheoir siar éileamh den sórt sin atá ar feitheamh. Ní bheidh feidhm ag an mír seo má thíolacann an t-éilitheoir éileamh chuig cúirt nó binse intíre agus faoiseamh urghaire nó dearbhaitheach eatramhach á lorg aige.

3. Chun críocha an Airteagail seo, cuimsíonn éilitheoir an t-infheisteoir agus, má ghníomhaigh an t-infheisteoir thar ceann an fhiontair atá bunaithe go háitiúil, an fiontar atá bunaithe go háitiúil. Ina theannta sin, chun críocha fhomhír (a) de mhír 1 agus mhír 2, áirítear ar éilitheoir freisin:

- (a) má chuireann infheisteoir, a ghníomhaíonn ar a shon féin, an t-éileamh faoi bhráid na ndaoine uile a bhfuil leas úinéireachta, díreach nó indíreach, acu san éilitheoir, nó má rialaíonn an t-infheisteoir iad, agus má éilíonn siadsan gur bhain an cailteanas nó an damáiste céanna¹ dóibhsean agus a bhain don éilitheoir; nó
- (b) má chuireann infheisteoir, a ghníomhaíonn thar ceann fiontar atá bunaithe go háitiúil, an t-éileamh faoi bhráid na ndaoine uile a bhfuil leas úinéireachta, díreach nó indíreach, acu san fhiontar atá bunaithe go háitiúil, nó má rialaíonn an fiontar atá bunaithe go háitiúil iad, agus má éilíonn siadsan gur bhain an cailteanas nó an damáiste² céanna dóibhsean agus a bhain don fhiontar atá bunaithe go háitiúil.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ciallaíonn an cailteanas nó an damáiste céanna cailteanas nó damáiste a eascraíonn ón mbeart céanna a bhféachann an duine aisghabháil ina leith sa cháil chéanna leis an éilitheoir (e.g. má dhéanann an t-éilitheoir agairt mar scairshealbhóir, chumhdódh an fhoráil seo duine gaolmhar a bhfuil aisghabháil mar scairshealbhóir á lorg aige freisin).

² Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ciallaíonn an cailteanas nó an damáiste céanna cailteanas nó damáiste a eascraíonn ón mbeart céanna a bhféachann an duine aisghabháil ina leith sa cháil chéanna leis an éilitheoir (e.g. má dhéanann an t-éilitheoir agairt mar scairshealbhóir, chumhdódh an fhoráil seo duine gaolmhar a bhfuil aisghabháil mar scairshealbhóir á lorg aige freisin).

AIRTEAGAL 17.30

Éileamh a chur isteach

1. Mura féidir an díospóid a réiteach laistigh de 6 mhí ón iarraidh ar chomhairliúcháin a chur isteach agus, más infheidhme, go bhfuil trí mhí ar a laghad caite ón dáta ar cuireadh isteach an fógra ina n-iarrtar cinneadh ón bhfreagróir de bhun Airteagal 17.28, féadfaidh an t-éilitheoir, ar choinníoll go gcomhlíonann sé na ceanglais a leagtar amach san Airteagal seo agus in Airteagal 17.32, éileamh a chur faoi bhráid an Bhinse.

2. Féadfar éileamh a chur faoi bhráid an Bhinse faoi cheann de na sraitheanna rialacha seo a leanas maidir le réiteach díospóidí:
 - (a) Coinbhinsiún ICSID, ar choinníoll gur páirtithe i gCoinbhinsiún ICSID iad an freagróir agus Stát an éilitheora araon;
 - (b) Rialacha ICSID maidir le Saoráid Bhreise, ar choinníoll gur páirtithe i gCoinbhinsiún ICSID iad an freagróir agus Stát an éilitheora araon;
 - (c) Rialacha Eadrána UNCITRAL (Coimisiún na Náisiún Aontaithe um Dhlí Trádála Idirnáisiúnta); nó
 - (d) aon riail eile arna gcomhaontú ag na páirtithe díospóideacha arna iarraidh sin don éilitheoir.

3. Beidh feidhm ag na rialacha maidir le réiteach díospóidí dá dtagraítear i mír 2, faoi réir na rialacha atá leagtha amach sa Roinn seo, arna bhforlónadh ag aon rialacha arna nglacadh ag an bhFochoiste.
4. Na héilimh uile arna sainaitheint ag an éilitheoir le linn a éileamh a chur isteach de bhun an Airteagail seo, beidh siad bunaithe ar fhaisnéis arna sainaitheint ina iarraidh ar chomhairliúcháin de bhun fhomhíreanna (c) agus (d) d'Airteagal 17.27(4).
5. Ní ghlacfar le héilimh arna gcur isteach in ainm aicme atá comhdhéanta de líon éilitheoirí anaithnid, nó arna gcur isteach ag ionadaí a bhfuil sé ar intinn aige na himeachtaí a sheoladh agus gníomhú ar mhaithe le líon éilitheoirí aitheanta nó anaithnid, éilitheoirí a tharmligeann na cinntí uile a bhaineann leis na himeachtaí.
6. Ar mhaithe le tuilleadh cinnteachta, ní fhéadfaidh éilitheoir éileamh a chur isteach faoin Roinn seo más trí mhífhaisnéis chialaoiseach, ceilt, calaois, nó iompar arb é atá ann mí-úsáid próise a rinneadh an infheistíocht.

AIRTEAGAL 17.31

Frithéilimh

1. Féadfaidh an freagróir frithéileamh a chur isteach murar chloígh éilitheoir le hoibleagáid idirnáisiúnta is infheidhme i gcríocha an dá Pháirtí a chomhlíonadh,¹ ar oibleagáid í a eascraíonn i dtaca le bonn fíorasach an éilimh.²
2. Déanfar an frithéileamh a thíolacadh tráth nach déanaí ná fhrithmheabhrachán nó ráiteas cosanta an fhreagróra, nó ag tráth níos déanaí sna himeachtaí má chinneann an Binse go raibh údar leis an moill sna himthosca.
3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, áirítear i dtoiliú an éilitheora leis na nósanna imeachta faoin Roinn seo dá dtagraítear in Airteagal 17.32 frithéilimh arna gcur isteach ag an bhfreagróir.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, beidh na hoibleagáidí dá dtagraítear sa mhír seo bunaithe ar ghealltanais dhlíthiúla ar thoiligh na Páirtithe leo.

² Eiseoidh an Chomhairle Chomhpháirteach, arna iarraidh sin do Pháirtí, léirmhínithe ceangailteacha de bhun Airteagal 17.38(6) chun raon feidhme na n-oibleagáidí idirnáisiúnta dá dtagraítear sa mhír seo a shoiléiriú.

AIRTEAGAL 17.32

Toiliú

1. Toilíonn an freagróir le héileamh a chur isteach faoin Roinn seo.
2. Measfar go gcomhlíonfar ceanglais an mhéid seo a leanas leis an toiliú faoi mhír 1 agus le cur isteach aon éilimh faoin Roinn seo:
 - (a) Airteagal 25 de Choinbhinsiún ICSID agus Rialacha ICSID maidir le Saoráid Bhreise i dtaca le toiliú i scríbhinn ó na páirtithe díospóideacha; agus
 - (b) Airteagal II de Choinbhinsiún Nua-Eabhrac le haghaidh comhaontú i scríbhinn.
3. Meastar go dtugann an t-éilitheoir toiliú i gcomhréir leis na nósanna imeachta dá bhforáiltear sa Roinn seo tráth a chuirtear éileamh isteach de bhun Airteagal 17.30.

AIRTEAGAL 17.33

Cistiú tríú páirtí

1. Má tá cistiú tríú páirtí faighte ag páirtí díospóideach nó má tá cistiú tríú páirtí á fháil aige, nó má shocraigh sé cistiú tríú páirtí a fháil, nochtfaidh an páirtí díospóideach a thairbhíonn de sin don pháirtí díospóideach eile agus don rannóg den Bhinse nó, mura bhfuil an rannóg den Bhinse bunaithe, d'Uachtarán an Bhinse, ainm agus seoladh an chisteora tríú páirtí, agus más infheidhme, ainm agus seoladh an úinéara thairbhiúil deiridh agus an struchtúr corparáideach .
2. Déanfaidh an páirtí díospóideach an nochtadh faoi mhír 1 an tráth a chuirfear an t-éileamh isteach, nó, má shocraítear an cistiú tríú páirtí tar éis éileamh a chur isteach, gan mhoill, a luaithe a thabharfar an socrú i gcrích nó a thabharfar an síntiús nó an deontas. Tabharfaidh an páirtí díospóideach fógra láithreach don Bhinse faoi aon athrú ar an bhfaisnéis a nochtfar.
3. Féadfaidh an Binse a ordú go nochtfar tuilleadh faisnéise maidir leis an socrú cistiúcháin agus leis an gcisteoir tríú páirtí má mheasann sé gur gá sin ag aon chéim de na himeachtaí.

FOROINN 4

CÓRAS NA CÚIRTE INFHEISTÍOCHTA

AIRTEAGAL 17.34

An binse céadchéime

1. Bunaítear Binse céadchéime ('Binse') leis seo chun éilimh a chuirtear isteach de bhun Airteagal 17.30 a éisteacht.
2. Ar theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, ceapfaidh an Comhchoiste naonúr mBreitheamh ar an mBinse. Beidh triúr de na Breithiúna ina náisiúnaigh de Bhallstát, beidh triúr díobh ina náisiúnaigh den tSile agus beidh triúr díobh ina náisiúnaigh de thríú tíortha. Agus na Breithiúna á gceapadh aige, moltar don Chomhchoiste machnamh a dhéanamh ar an ngá atá le héagsúlacht agus ionadaíocht chothrom idir na hinscní a áirithiú.
3. Féadfaidh an Comhchoiste a chinneadh go ndéanfar an líon Breithiúna a mhéadú nó a laghdú faoi iolraí de thríúr. Déanfar ceapacháin bhreise i gcomhréir leis na critéir dá bhforáiltear i mír 2.

4. Beidh ag na Breithiúna na cáilíochtaí is gá sna tíortha ar náisiúnaigh díobh iad lena gceapadh d'oifig bhreithiúnach, nó beidh siad ina ndlí-eolaithe a bhfuil inniúlacht aitheanta acu. Beidh saineolas ar an dlí idirnáisiúnta poiblí léirithe acu. Tá sé inmhiannaithe saineolas a bheith acu ar an dlí infheistíochta idirnáisiúnta, ar an dlí trádála idirnáisiúnta agus ar réiteach aon díospóidí a thagann chun cinn faoi chomhaontuithe infheistíochta idirnáisiúnta nó trádála idirnáisiúnta.

5. Is ar feadh téarma 5 bliana a cheapfar na Breithiúna. Mar sin féin, téarmaí cúigear Breithiúna (beirt náisiúnach de Bhallstát, beirt náisiúnach de chuid na Sile agus náisiúnach amháin de thríú tír) den naonúr Breithiúna a cheapfar díreach tar éis don Chomhaontú seo teacht i bhfeidhm, a chinnfear le crannchur, sínfídh siad go hocht mbliana. Líonfar folúntais de réir mar a thagann siad chun cinn. Aon Bhreitheamh a cheapfar mar ionadaí ar Bhreitheamh nach raibh a théarma oifige istigh, mairfidh a théarma oifige ar feadh na tréimhse atá fágtha de théarma oifige a réamhtheachtaí. Breitheamh a bhíonn ag fónamh ar rannóg den Bhinse nuair a rachaidh a théarma in éag, féadfaidh sé, le húdarú Uachtarán an Bhinse, leanúint ar aghaidh ag fónamh ar an rannóg go dtí go ndúnfar imeachtaí na rannóige sin agus measfar, chun na críche sin amháin, go leanfaidh sé ar aghaidh ina Bhreitheamh den Bhinse.

6. Beidh Uachtarán agus Leas-Uachtarán ag an mBhinse a bheidh freagrach as saincheisteanna eagrúcháin, agus tabharfaidh an Rúnaíocht cúnaimh dóibh. Roghnófar an tUachtarán agus an Leasuachtarán le crannchur ar feadh téarma dhá bhliain as measc na mBreithiúna ar náisiúnaigh de thríú tíortha iad. Fónfaidh siad ar bhonn uainíochta arna chur ar chrainn ag Comhchathaoirligh an Chomhchoiste. Gníomhóidh an Leas-Uachtarán in áit an Uachtaráin i gcás nach mbeidh an tUachtarán ar fáil.

7. Éistfidh an Binse cásanna ina rannóga atá comhdhéanta de thriúr Breithiúna, a mbeidh duine amháin díobh ina náisiúnach de Bhallstát, a mbeidh duine amháin díobh ina náisiúnach den tSile agus a mbeidh duine amháin díobh ina náisiúnach de thríú tír. Is é an Breitheamh atá ina náisiúnach de thríú tír a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an rannóg.

8. Nuair a chuirtear éileamh isteach de bhun Airteagal 17.30, bunóidh Uachtarán an Bhinse comhdhéanamh na rannóige den Bhinse a éistfidh an cás ar bhonn uainíochta, agus ar an gcaoi sin áiritheofar go mbeidh comhdhéanamh na rannóg sin randamach agus dothuartha agus tabharfar deis chothrom do na Breithiúna uile den Bhinse fónamh a dhéanamh.

9. D'ainneoin mhír 7 den Airteagal seo, féadfaidh na páirtithe díospóideacha comhaontú go n-éistfidh Breitheamh aonair le cás, ar náisiúnach tríú tír é an Breitheamh sin agus a cheapfaidh Uachtarán an Bhinse é. Déanfaidh an freagróir breithniú báuil ar iarraidh den sórt sin ón éilitheoir, go háirithe má tá an cúiteamh nó na damáistí a éilítear réasúnta íseal. Ba cheart iarraidh den sórt sin a dhéanamh ag an am céanna le comhdú an éilimh de bhun Airteagal 17.30.

10. Tarraingeoidh an Binse a nósanna imeachta oibre féin suas, tar éis dó iad a phlé leis na Páirtithe.

11. Beidh na Breithiúna ar fáil i gcónaí agus ar ghearrfhógra, agus beidh siad ar an eolas maidir le gníomhaíochtaí um réiteach díospóidí faoin gCuid seo den Chomhaontú.

12. Chun a áirithiú go mbeidh siad ar fáil, íocfar táille áirithíochta mhíosúil leis na Breithiúna, rud a bheidh le socrú ag an gComhchoiste. Gheobhaidh Uachtarán an Bhinse agus, más infheidhme, an Leas-Uachtarán, táille arb ionann í agus an táille a chinnfear de bhun Airteagal 17.35(11) ar gach lá a oibrítear chun feidhmeanna Uachtarán an Bhinse a chomhlíonadh de bhun na Roinne seo.

13. Íocfaidh na Páirtithe an táille coinneála, agus a leibhéal forbartha faoi seach á gcur san áireamh, i gcuntas arna bhainistiú ag Rúnaíocht an Lárionaid Idirnáisiúnta chun Díospóidí Infheistíochta a Shocrú ('ICSID'). Mura n-íocann Páirtí amháin an táille áirithíochta, féadfaidh an Páirtí eile a roghnú í a íoc. Beidh aon riaráistí den sórt sin fós iníoctha, maille le hús iomchuí. Déanfaidh an Comhchoiste athbhreithniú rialta ar mhéid agus ar athdheighilt na dtáillí sin agus féadfaidh sé coigeartuithe ábhartha a mholadh.

14. Ach amháin i gcás ina nglacfaidh an Coiste Comhpháirteach cinneadh de bhun mhír 15 den Airteagal seo, maidir le méid na dtáillí eile agus na speansas de chuid na mBreithiúna atá ag fónamh ar rannóg den Bhinse, beidh an méid sin cothrom leis na méideanna sin arna gcinneadh de bhun Rialachán 14(1) de Rialacháin Riaracháin agus Airgeadais Choinbhinsiún ICSID atá i bhfeidhm ar dháta chur isteach an éilimh agus arna leithdháileadh ag an mBinse ar na páirtithe díospóideacha i gcomhréir le hAirteagail 17.54 (5), (6) agus (7).

15. Ar chinneadh ón gComhchoiste, féadfar an táille áirithíochta agus na táillí agus na speansais eile a athrú ina dtuarastal rialta ar bhonn buan. Sa chás sin, beidh na Breithiúna ag fónamh ar bhonn lánaimseartha agus socróidh an Comhchoiste a luach saothair agus cúrsaí eagraíochtúla ábhartha. Na Breithiúna a fhaigheann tuarastal tráthrialta, ní fhéadfaidh sé gabháil le haon slí bheatha eile, bíodh sé sochrach nó neamshochrach, mura ndeonóidh Uachtarán an Bhinse díolúine go heisceachtúil dóibh.

16. Gníomhóidh Rúnaíocht ICSID mar Rúnaíocht don Bhinse agus tabharfaidh sí tacaíocht iomchuí dó. Leithdháilfidh an Binse na speansais a bhainfidh leis an tacaíocht sin ar na páirtithe díospóideacha i gcomhréir le hAirteagail 17.54(5), (6) agus (7).

AIRTEAGAL 17.35

Binse Achomhairc

1. Bunaítear Binse Achomhairc buan leis seo chun achomhairc a leanfaidh as dámhachtain a eiseoidh an Binse a éisteacht.
2. Ar theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, ceapfaidh an Comhchoiste sé Chomhalta ar an mBinse Achomhairc. Beidh beirt de na Comhaltaí ina náisiúnaigh de Bhallstát, beidh beirt díobh ina náisiúnaigh den tSile agus beidh beirt díobh ina náisiúnaigh de thríú tíortha. Agus Comhaltaí an Bhinse Achomhairc á gceapadh aige, moltar don Chomhchoiste machnamh a dhéanamh ar an ngá atá le héagsúlacht agus ionadaíocht chothrom idir na hinscní a áirithiú.
3. Féadfaidh an Comhchoiste a chinneadh go ndéanfar an líon Chomhaltaí an Bhinse Achomhairc a mhéadú nó a laghdú faoi iolraí de thiúr. Déanfar ceapacháin bhreise i gcomhréir leis na critéir dá bhforáiltear i mír 2.
4. Beidh ag Comhaltaí an Bhinse Achomhairc na cáilíochtaí is gá sna tíortha ar náisiúnaigh díobh iad lena gceapadh do na hoifigí breithiúnacha is airde, nó beidh siad ina ndlí- eolaithe a bhfuil inniúlacht aitheanta acu. Beidh saineolas ar an dlí idirnáisiúnta poiblí léirithe acu. Tá sé inmhianaithe saineolas a bheith acu ar an dlí infheistíochta idirnáisiúnta, ar an dlí trádála idirnáisiúnta agus ar réiteach aon díospóidí a thagann chun cinn faoi chomhaontuithe infheistíochta idirnáisiúnta nó trádála idirnáisiúnta.

5. Is ar feadh téarma 5 bliana a cheapfar Comhaltaí an Bhinse Achomhairc. Mar sin féin, mairfidh téarma oifige triúir den seisear a cheapfar go díreach tar éis theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo tréimhse 8 mbliana, agus is trí chrannchur a roghnófar an triúr sin. Líonfar folúntais de réir mar a thagann siad chun cinn. Aon Chomhalta a cheapfar mar ionadaí ar Chomhalta nach raibh a théarma oifige istigh, mairfidh a théarma oifige ar feadh na tréimhse atá fágtha de théarma oifige a réamhtheachtaí. Comhalta a bhíonn ag fónamh ar rannóg den Bhinse Achomhairc nuair a rachaidh a théarma in éag, féadfaidh sé, le húdarú Uachtarán an Bhinse, leanúint ar aghaidh ag fónamh ar an rannóg go dtí go ndúnfar imeachtaí na rannóige sin agus measfar, chun na críche sin amháin, go leanfaidh sé ar aghaidh ina Chomhalta den Bhinse Achomhairc.

6. Beidh Uachtarán agus Leas-Uachtarán ag an mBhinse Achomhairc a bheidh freagrach as saincheisteanna eagrúcháin, agus tabharfaidh an Rúnaíocht cúnaimh dóibh. Roghnófar an tUachtarán agus an Leasuachtarán le crannchur ar feadh tréimhse dhá bhliain as measc na gComhaltaí ar náisiúnaigh de thríú tíortha iad. Fónfaidh siad ar bhonn uainíochta arna chur ar chrainn ag Comhchathaoirligh an Chomhchoiste. Gníomhóidh an Leas-Uachtarán in áit an Uachtaráin i gcás nach mbeidh an tUachtarán ar fáil.

7. Éistfidh an Binse Achomhairc achomhairc ina rannóga atá comhdhéanta de thiúr Comhaltaí, a mbeidh duine amháin díobh ina náisiúnach de Bhallstát, a mbeidh duine amháin díobh ina náisiúnach den tSile agus a mbeidh duine amháin díobh ina náisiúnach de thríú tír. Is é an Comhalta atá ina náisiúnach de thríú tír a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an rannóg.

8. Bunóidh Uachtarán an Bhinse Achomhairc comhdhéanamh na rannóige a éistfidh an cás ar bhonn uainíochta, agus ar an gcaoi sin áiritheofar go mbeidh comhdhéanamh gach rannóige randamach agus dothuartha agus tabharfar deis chothrom do na Comhaltaí uile den Bhinse fónamh a dhéanamh.

9. Tarraingeoidh an Binse Achomhairc a nósanna imeachta oibre féin suas, tar éis dó iad a phlé leis na Páirtithe.

10. Beidh na Comhaltaí uile ar an mBinse Achomhairc ar fáil i gcónaí agus ar ghearrfhógra, agus beidh siad ar an eolas maidir le gníomhaíochtaí eile um réiteach díospóidí faoin gCuid seo den Chomhaontú.

11. Chun a áirithiú go mbeidh siad ar fáil, íocfar táille áirithíochta mhíosúil le Comhaltaí an Bhinse Achomhairc agus íocfar táille leo ar gach lá a oibríonn siad ina gcáil mar chomhalta, rud a bheidh le socrú ag cinneadh ón gComhchoiste. Gheobhaidh Uachtarán an Bhinse agus, más infheidhme, an Leas-Uachtarán, táille ar gach lá a oibrítear chun feidhmeanna Uachtarán an Bhinse Achomhairc a chomhlíonadh de bhun na Roinne seo.

12. Déanfaidh na Páirtithe, agus a leibhéal forbartha faoi seach á gcur san áireamh, luach saothair na gComhaltaí a íoc isteach i gcuntas a bheidh á bhainistiú ag Rúnaíocht ICSID. Mura n-íocann Páirtí amháin an táille áirithíochta, féadfaidh an Páirtí eile a roghnú í a íoc. Beidh aon riaráistí den sórt sin fós iníoctha, maille le hús iomchuí. Déanfaidh an Comhchoiste athbhreithniú rialta ar mhéid agus ar athdheighilt na dtáillí sin agus féadfaidh sé coigeartuithe ábhartha a mholadh.

13. Ar chinneadh ón gComhchoiste, féadfar an táille áirithíochta agus na táillí ar na laethanta a oibrítear a athrú ina dtuarastal rialta ar bhonn buan. Sa chás sin, beidh Comhaltaí an Bhinse Achomhairc ag fónamh ar bhonn lánaimseartha agus socróidh an Comhchoiste a luach saothair agus cúrsaí eagraíochtúla ábhartha. Na Comhaltaí a fhaigheann tuarastal tráthrialta, ní fhéadfaidh sé gabháil le haon slí bheatha eile, bíodh sé sochrach nó neamshochrach, mura ndeonóidh Uachtarán an Bhinse Achomhairc díolúine go heisceachtúil dóibh.

14. Gníomhóidh Rúnaíocht ICSID mar Rúnaíocht don Bhinse Achomhairc agus tabharfaidh sí tacaíocht iomchuí dó. Leithdháilfidh an Binse Achomhairc na speansais a bhainfidh leis an tacaíocht sin ar na páirtithe díospóideacha i gcomhréir le hAirteagail 17.54(5), (6) agus (7).

AIRTEAGAL 17.36

Eitic

1. Breithiúna an Bhinse agus Comhaltaí an Bhinse Achomhairc, roghnófar iad as na daoine siúd nach bhfuil a neamhspleáchas in amhras. Ní bheidh siad cleamhnaithe le haon rialtas.¹ Ní ghlacfaidh siad treoracha ó aon rialtas nó ó aon eagraíocht maidir le hábhair a bhaineann leis an díospóid. Ní ghlacfaidh siad páirt i mbreithniú a dhéanamh ar aon díospóidí lena gcruthófaí coinbhleacht leasa dhíreach nó indíreach. Comhlíonfaidh siad Iarscríbhinn 17-I. Staonfaidh siad, ón uair a cheapfar iad, ó ghníomhú mar abhcóide nó mar shaineolaí nó finné arna cheapadh ag an bpáirtí in aon díospóid infheistíochta nua nó ar feitheamh faoin gComhaontú seo nó faoi aon chomhaontú nó dlí náisiúnta eile.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, toisc go bhfaigheann duine ioncam ón rialtas, nó go raibh sé nó sí fostaithe roimhe sin ag an rialtas, nó go bhfuil caidreamh teaghlaigh aige le hoifigeach rialtais, ní fhágann sé sin ann féin nach bhfuil an duine sin incháilithe.

2. Má mheasann páirtí díospóideach nach gcomhlíonann Breitheamh nó Comhalta den Bhinse Achomhairc na ceanglais a leagtar amach i mír 1, seolfaidh sé fógra agóide maidir leis an gceapachán chuig Uachtarán an Bhinse nó Uachtarán an Bhinse Achomhairc, de réir mar is iomchuí. Seolfar an fógra agóide laistigh de 15 lá ón dáta a cuireadh comhdhéanamh na rannóige den Bhinse nó den Bhinse Achomhairc in iúl don pháirtí díospóideach, nó laistigh de 15 lá ón dáta a tháinig sé ar an eolas faoi na fíorais ábhartha murarbh fhéidir iad a bheith ar eolas aige go réasúnach tráth bhunú na rannóige. Sonrófar forais na hagóide san fhógra agóide.

3. Má roghnaíonn Breitheamh nó Comhalta den Bhinse Achomhairc a bhfuil agóid á déanamh ina aghaidh gan éirí as an rannóg sin laistigh de 15 lá tar éis dháta an fhógra agóide, déanfaidh Uachtarán an Bhinse nó Uachtarán an Bhinse Achomhairc, de réir mar is infheidhme, breith a eisiúint ar an agóid, tar éis dó na páirtithe díospóideacha a éisteacht agus tar éis dó deis a thabhairt don Bhreitheamh nó don Chomhalta den Bhinse Achomhairc aon bharúil a chur isteach, laistigh de 45 lá tar éis dó an fógra agóide a fháil agus tabharfaidh sé fógra ar an toirt do na páirtithe díospóideacha agus do Bhreithiúna agus Comhaltaí eile na rannóige láithreach.

4. Cinnfidh Uachtarán an Bhinse Achomhairc agóidí in aghaidh cheapachán Uachtarán an Bhinse ar rannóg agus *vice versa*.

5. Ar mholadh réasúnaithe a fháil ó Uachtarán an Bhinse Achomhairc¹, féadfaidh na Páirtithe, le cinneadh ón gComhchoiste, a chinneadh Comhalta Breitheamh a bhaint den Bhinse nó Comhalta a bhaint den Bhinse Achomhairc i gcás inarb amhlaidh nach bhfuil a iompraíocht ag teacht leis na hoibleagáidí a leagtar amach i mír 1 den Airteagal seo agus go bhfuil an iompraíocht sin ar neamhréir lena chomhaltas leantach den Bhinse nó den Bhinse Achomhairc. Má líomhnaítear go mbaineann an iompraíocht i gceist le hUachtarán an Bhinse Achomhairc, is é Uachtarán an Bhinse a chuirfidh isteach moladh réasúnaithe. Beidh feidhm ag Airteagal 17.34(2) agus Airteagal 17.35(2), *mutatis mutandis*, maidir le líonadh folúntas a d'fhéadfadh teacht chun cinn de bhun na míre seo.

AIRTEAGAL 17.37

Sásra iltaobhach um réiteach díospóidí

I gcomhar le comhpháirtithe trádála eile, déanfaidh na Páirtithe a ndícheall comhoibriú chun go mbunófar sásra iltaobhach binse infheistíochta agus achomhairc le haghaidh díospóidí infheistíochta a réiteach. Ar theacht i bhfeidhm do chomhaontú idirnáisiúnta idir na Páirtithe, lena ndéanfar foráil do shásra iltaobhach den sórt sin a bheidh infheidhme maidir le díospóidí faoi Chodanna den Chomhaontú seo, ní bheidh feidhm ag ranna ábhartha na Roinne seo. Féadfaidh an Comhchoiste cinneadh a ghlacadh lena sonrú aon socrú idirthréimhseach is gá.

¹ Tá an moladh seo gan dochar do chumas an Chomhchoiste aird Uachtarán an Bhinse Achomhairc a tharraingt ar iompar Breithimh den Bhinse nó ar iompar Comhalta den Bhinse Achomhairc a d'fhéadfadh a bheith ar neamhréir leis na hoibleagáidí a leagtar amach i mír 1 agus a d'fhéadfadh a bheith ar neamhréir lena gcomhaltas leanúnach den Bhinse nó den Bhinse Achomhairc.

FOROINN 5

SEOLADH IMEACHTAÍ

AIRTEAGAL 17.38

An dlí is infheidhme agus rialacha maidir le léirmhíniú

1. Cinnfidh an Binse an bhfuil an beart a bhfuil éileamh á chur isteach ina leith ag an éilitheoir ar neamhréir le haon cheann de na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1).
2. Agus an cinneadh sin á dhéanamh aige, cuirfidh an Binse an Comhaontú seo agus rialacha agus prionsabail eile an dlí idirnáisiúnta is infheidhme idir na Páirtithe i bhfeidhm. Déanfaidh sé an Comhaontú seo a léirmhíniú i gcomhréir le rialacha gnácha maidir le léirmhíniú ar dhlí poiblí idirnáisiúnta, mar a chódaítear i gCoinbhinsiún Vín maidir le Dlí na gConarthaí.
3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, déanfaidh an Binse a mheas, i gcás inarb ábhartha, gur ábhar fíorais é dlí aon Pháirtí, agus cinneadh á dhéanamh aige maidir le comhsheasmhacht birt leis na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1). Le linn dó déanamh amhlaidh, cloífidh an Binse le léirmhíniú chúirteanna nó údaráis an Pháirtí sin don dlí sin, agus ní bheidh aon bhrí arna tabhairt don dlí sin ag an mBinse ina ceangal ar na cúirteanna nó údaráis de chuid an Pháirtí sin.

4. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní bheidh sé de dhlínse ag an mBinse a chinneadh an bhfuil beart dlíthiúil, beart a líomhnaítear gur sárú ar na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1) é, faoi dhlí an Pháirtí dhíospóidigh.

5. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, má chuireann infheisteoir de chuid Páirtí éileamh isteach faoin Roinn seo, lena n-áirítear éileamh ina líomhnaítear gur sháraigh Páirtí Airteagal 17.17, tá dualgas ar an infheisteoir a éilimh a chruthú, i gcomhréir le prionsabail ghinearálta an dlí idirnáisiúnta is infheidhme maidir leis an díospóid.

6. I gcás ina dtiocfaidh ábhair inní thromchúiseacha chun cinn maidir le hábhair léirmhínte a bhaineann le Roinn C¹ nó D, féadfaidh an Chomhairle Chomhphárteach cinntí a ghlacadh trína léireofar an Comhaontú seo. Beidh aon léirmhíniú den sórt sin ceangailteach ar an mBinse agus ar an mBinse Achomhairc. Féadfaidh an Chomhairle Chomhphárteach a chinneadh go mbeidh éifeacht cheangailteach ag aon léirmhíniú ó dháta sonrach.

AIRTEAGAL 17.39

Léirmhíniú ar na hiarscríbhinní

1. Tar éis iarraidh ar chomhairliúcháin de bhun Airteagal 17.27(3), féadfaidh an freagróir a iarraidh i scríbhinn ar an bhFochoiste go gcinntí sé an dtagann an beart is ábhar don iarraidh ar chomhairliúcháin faoi raon feidhme birt neamh-chomhréireacha a leagtar amach in Iarscríbhinn 17-A nó 17-B, agus má thagann, a mhéid a thagann sé faoin raon feidhme sin.

¹ Dá dtagraítear in Airteagal 17.25.

2. Déanfar an iarraidh sin chuig an bhFochoiste a luaithe is féidir tar éis an iarraidh ar chomhairliúcháin a fháil. Arna iarraidh sin don Fhochoiste, déanfar na tréimhsí ama dá dtagraítear in Airteagail 17.27(5), 17.27(8), 17.54(10) agus 17.55(5) a chur ar fionraí.
3. Féachfaidh an Fochoiste, de mheon macánta, leis an gcinneadh a iarradh a dhéanamh. Déanfar aon chinneadh den sórt sin a tharchur go pras chuig na páirtithe díospóideacha.
4. Mura mbeidh cinneadh déanta ag an bhFochoiste laistigh de thrí mhí tar éis na hiarrata, scoirfidh fionraí na dtréimhsí ama sin d'fheidhm a bheith aige.

AIRTEAGAL 17.40

Éilimh eile

Má dhéantar éilimh de bhun na Roinne seo agus de bhun Chaibidil 38 nó de bhun comhaontú idirnáisiúnta eile a bhaineann leis an sárú líomhnaithe céanna ar na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1), agus i gcás ina bhféadfadh go mbeadh cúiteamh forluiteach ann; nó ina bhféadfadh tionchar mór a bheith ag an éileamh idirnáisiúnta eile ar réiteach an éilimh arna dhéanamh de bhun na Roinne seo, déanfaidh an Binse, más ábhartha, tar éis na páirtithe díospóideacha a éisteacht, imeachtaí de bhun Chaibidil 38 nó comhaontú idirnáisiúnta eile a chur san áireamh ina chinneadh, ina ordú nó ina dhámhachtain. Chuige sin, féadfaidh sé bac a chur ar a chuid imeachtaí féin freisin. Ag gníomhú dó de bhun an Airteagail seo, urramóidh an Binse Airteagal 17.54(10).

AIRTEAGAL 17.41

Frith-imchéimniú

Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, diúltóidh an Binse do dhlínse i gcás inar tháinig díospóid chun cinn, nó i gcás ina raibh an díospóid réasúnta intuartha tráth a fuair an t-éilitheoir úinéireacht nó smacht ar an infheistíocht atá faoi réir na díospóide nó a chuaigh sé i mbun athstruchtúró corparáideach agus i gcás ina gcinneann an Binse, ar bhonn fhíorais an cháis, go bhfuair an t-éilitheoir úinéireacht nó smacht ar an infheistíocht nó go ndeachaigh sé i mbun athstruchtúró corparáideach agus é de phríomhchuspóir aige an t-éileamh a chur isteach faoin Roinn seo. Tá an fhéidearthacht maidir le diúltú do dhlínse i gcásanna den sórt sin gan dochar d'oibleagáidí dlísiúla eile a bhféadfadh an Binse smaoineamh orthu.

AIRTEAGAL 17.42

Éilimh ar léir nach bhfuil fiúntas dlíthiúil acu

1. Tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis bhunú na rannóige den Bhinse de bhun Airteagal 17.34(7), agus in aon chás roimh an gcéad seisiún de rannóg den Bhinse, nó 30 lá tar éis don fhreagróir teacht ar an eolas maidir leis na fíorais ar a bhfuil an agóid bunaithe, féadfaidh an freagróir agóid a chomhdú á mhaíomh gur léir nach bhfuil fiúntas dlíthiúil ag éileamh.
2. Sonróidh an freagróir an bonn don agóid ar an mbealach is cruinne is féidir.

3. Tar éis dó deis a thabhairt do na páirtithe díospóideacha a mbarúlacha maidir leis an agóid a chur i láthair, déanfaidh an Binse, ag an gcéad seisiún den rannóg den Bhinse nó go pras ina dhiaidh sin, cinneadh nó dámhachtain sealadach maidir leis an agóid a eisiúint, agus forais an chinnidh nó na dámhachtana sin á sonrú aige. I gcás ina bhfaighfear an agóid tar éis an chéad seisiún den rannóg den Bhinse, eiseoidh an Binse an cinneadh nó an dámhachtain shealadach sin a luaithe is féidir, ach tráth nach déanaí ná 120 lá tar éis an agóid a chomhdú. Agus cinneadh á dhéanamh maidir leis an agóid, glacfaidh an Binse leis na fíorais mar a líomhnaíonn an t-éilitheoir gur fíor iad, agus féadfaidh sé aon fhíorais ábhartha nach bhfuil faoi dhíospóid a chur san áireamh freisin.

4. Beidh cinneadh an Bhinse gan dochar don cheart atá ag páirtí díospóideach agóid a dhéanamh, de bhun Airteagal 17.43 nó le linn na n-imeachtaí, in aghaidh fiúntais dhlíthiúla éilimh agus gan dochar d'údarás an Bhinse aghaidh a thabhairt ar agóidí eile mar réamhcheist.

AIRTEAGAL 17.43

Éilimh gan bhunús mar ábhar dlí

1. Gan dochar don údarás atá ag an mBinse chun aghaidh a thabhairt ar agóidí eile mar réamhcheist nó ar an gceart atá ag freagróir chun aon agóidí den sórt sin a tharraingt anuas ag aon am iomchuí, tabharfaidh an Binse aghaidh, agus déanfaidh sé cinneadh mar réamhcheist, ar aon agóid a dhéanfaidh an freagróir á sonrú nach bhfuil, mar ábhar dlí, in aon éileamh a chuirtear isteach faoin Roinn seo nó aon chuid den éileamh, nach bhfuil ann éileamh ar ina leith a fhéadfar dámhachtain a dhéanamh i bhfabhar an éilitheora faoi Airteagal 17.54, fiú dá nglacfaí leis go bhfuil na fíorais a líomhnaíonn an t-éilitheoir fíor. Féadfaidh an Binse aon fhíorais ábhartha nach bhfuil faoi dhíospóid a chur san áireamh freisin.

2. Cuirfear agóid de bhun mhír 1 den Airteagal seo faoi bhráid an Bhinse a luaithe agus is féidir tar éis bhunú na rannóige den Bhinse agus, in aon chás, tráth nach déanaí ná an dáta arna shocrú ag an mBinse mar dháta nach mór don fhreagróir a fhrithmheabhrachán nó ráiteas cosanta a chur isteach. Ní fhéadfar agóid de bhun mhír 1 a chur isteach fad a bheidh imeachtaí faoi Airteagal 17.42 ar feitheamh, ach amháin má thugann an Binse cead agóid a dhéanamh faoin Airteagal seo, tar éis aird chuí a thabhairt ar imthosca an cháis.

3. Ar agóid a fháil de bhun mhír 1, agus mura measfaidh sé go bhfuil an agóid gan bhunús go follasach, cuirfidh an Binse aon imeacht ar fionraí ar bhonn na bhfiúntas, bunóidh sé sceideal le haghaidh an agóid a bhreithniú, ar sceideal é a bheidh i gcomhréir le sceideal a bheidh bunaithe aige le haghaidh aon réamhcheist eile a bhreithniú, agus eiseoidh sé cinneadh nó dámhachtain shealadach ar an agóid, agus na forais léi á sonrú aige.

AIRTEAGAL 17.44

Trédhearcacht

1. Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL maidir le díospóidí faoin Roinn seo, leis na rialacha breise seo a leanas.

2. Áireofar na doiciméid seo a leanas ar liosta na ndoiciméad dá dtagraítear in Airteagal 3, mír 1 de Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL: an comhaontú idirghabháil a dhéanamh dá dtagraítear in Airteagal 17.26, an iarraidh ar chomhairliúcháin dá dtagraítear in Airteagal 17.27, an fógra lena n-iarrtar cinneadh ón bhfreagróir agus cinneadh an fhreagróra dá dtagraítear in Airteagal 17.28, an fógra agóide agus an cinneadh maidir leis an agóid dá dtagraítear in Airteagal 17.36, agus an iarraidh ar chomhdhlúthú dá dtagraítear in Airteagal 17.53.
3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, féadfar foilseáin a chur ar fáil don phobal i gcomhréir le hAirteagal 3, mír 3 de Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL.
4. D’ainneoin Airteagal 2 de Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL, an iarraidh ar chomhairliúcháin dá dtagraítear in Airteagal 17.27, an fógra lena n-iarrrfar cinneadh ón bhfreagróir agus cinneadh an fhreagróra dá dtagraítear in Airteagal 17.28, faoi réir fholú na faisnéise rúnda nó chosanta, cuirfidh an Páirtí AE nó an tSile, de réir mar a bheidh, na nithe sin ar fáil go poiblí go tráthúil agus sula gcomhdhéanfar an rannóg¹. Féadfar na doiciméid sin a chur ar fáil don phobal trí iad a sheoladh chuig an stór dá dtagraítear i Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL.
5. Aon pháirtí díospóideach a bheartaíonn faisnéis atá ainmnithe mar fhaisnéis rúnda nó chosanta a úsáid in éisteacht, cuirfidh sé an méid sin in iúl don Bhinse.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, bainfear de bhrí as an téarma faisnéis rúnda nó chosanta an bhrí chéanna a shainmhínítear agus a chinntear de bhun Airteagal 7 de Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL.

6. Aon pháirtí díospóideach a mhaíonn gur faisnéis rúnda nó chosanta atá i bhfaisnéis áirithe, déanfaidh sé í a ainmniú go soiléir dá réir sin nuair a chuirfear faoi bhráid an Bhinse í.

7. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní cheanglaítear le haon ní sa Roinn seo ar an bhfreagróir aon fhaisnéis a cheanglaítear a nochtadh de réir a dhlí a choinneáil siar ón bpobal.

AIRTEAGAL 17.45

Beara eatramhacha

Féadfaidh an Binse bearta eatramhacha cosanta a ordú chun na cearta atá ag páirtí díospóideach a chaomhnú nó chun a áirithiú go ndéanfar dlínse an Bhinse lánéifeachtach, lena n-áirítear ordú chun fianaise atá i seilbh aon pháirtí dhíospóidigh nó atá faoi rialú aige a chaomhnú nó chun dlínse an Bhinse a chosaint. Ní fhéadfaidh an Binse ordú a thabhairt go n-urghabhfar sócmhainní ná cosc a chur ar chur i bhfeidhm córa a líomhnaítear gur sárú é.

AIRTEAGAL 17.46

Scor den imeacht

Mura ndéanfaidh an t-éilitheoir, tar éis éileamh a chur isteach faoin Roinn seo, aon bhearta sna himeachtaí le linn 180 lá as a chéile nó le linn cibé tréimhse a chomhaontóidh na páirtithe díospóideacha, measfar go mbeidh an t-éileamh tarraingthe siar ag an éilitheoir agus go mbeidh scortha aige den imeacht. Arna iarraidh sin don bhfreagróir, agus tar éis fógra a thabhairt do na páirtithe díospóideacha, tabharfaidh an Binse aird in ordú ar an scor den imeacht agus eiseoidh sé dámhachtain maidir le costais. Rachaidh údarás an Bhinse in éag tar éis an t- ordú sin a thabhairt. Ní fhéadfaidh an t- éilitheoir éileamh a chur isteach ina dhiaidh sin maidir leis an ábhar céanna.

AIRTEAGAL 17.47

Urrús i leith costas

1. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, arna iarraidh sin don bhfreagróir, féadfaidh an Binse a ordú don éilitheoir urrús a sholáthar i leith na gcostas uile nó cuid de na costais má bhíonn forais réasúnta ann lena chreidiúint go bhféadfar nach mbeadh an t- éilitheoir in ann cinneadh féideartha maidir le costais a eisítear ina aghaidh a chomhlíonadh.
2. Mura soláthraítear an t- urrús i leith costas laistigh de 30 lá tar éis ordú an Bhinse nó laistigh d'aon tréimhse eile a shocróidh an Binse, cuirfidh an Binse na páirtithe díospóideacha ar an eolas i ndáil leis sin. Féadfaidh an Binse a ordú go gcuirfí na himeachtaí ar fionraí nó go bhfoirceannfar iad.

3. Déanfaidh an Binse an fhianaise go léir a sholáthraítear i ndáil leis na himthosca i mír 1 a bhreithniú, lena n-áirítear cistiú tríú páirtí a bheith ann.

AIRTEAGAL 17.48

An Páirtí neamhdhíospóideach

1. Laistigh de 30 lá ó aon díospóid lena mbaineann faisnéis rúnda nó chosanta a fháil nó go pras tar éis aon díospóid den sórt sin a réiteach, seachadfaidh freagróir an méid seo a leanas don Pháirtí neamhdhíospóideach:

- (a) an iarraidh ar chomhairliúcháin dá dtagraítear in Airteagal 17.27, an fógra lena n- iarrtar cinneadh dá dtagraítear in Airteagal 17.28 agus an t- éileamh dá dtagraítear in Airteagal 17.30 agus aon doiciméad eile a chuirtear le doiciméid den sórt sin;
- (b) arna iarraidh sin don Pháirtí neamhdhíospóideach:
 - (i) pléadálacha, meabhracháin, mionteagaisc, iarrataí agus aighneachtaí eile a dhéanann páirtí díospóideach chuig an mBinse;
 - (ii) aighneachtaí i scríbhinn a dhéanfaidh tríú duine chuig an mBinse;

- (iii) miontuairiscí nó tras-scríbhinní d'éisteachtaí an Bhinse, má bhíonn siad ar fáil; agus
 - (iv) orduithe, dámhachtainí agus cinntí ón mBinse; agus
- (c) an fhaisnéis ar fad a thugtar don Bhinse, nó cuid den fhaisnéis sin, arna iarraidh sin don Pháirtí neamhdhíospóideach agus ar chostas an Pháirtí neamhdhíospóidigh.

2. Tá sé de cheart ag an bPáirtí neamhdhíospóideach freastal ar éisteacht a chuirfear ar siúl faoin Roinn seo.

3. Glacfaidh an Binse le haighneachtaí ó bhéal nó aighneachtaí i scríbhinn ón bPáirtí neamhdhíospóideach maidir le saincheisteanna a bhaineann le léirmhíniú an Chomhaontaithe seo, nó iarrfaidh an Binse na haighneachtaí sin ón bPáirtí neamhdhíospóideach tar éis dó dul i gcomhairle leis na páirtithe díospóideacha. Áiritheoidh an Binse go dtabharfar deis réasúnach do na páirtithe díospóideacha a mbarúlacha maidir le haon aighneacht ón bPáirtí neamhdhíospóideach a chur in iúl.

AIRTEAGAL 17.49

Idiragairt tríú páirtithe

1. Ceadóidh an Binse d'aon duine a fhéadfaidh leas díreach agus láithreach a shuíomh in imthosca sonracha na díospóide ('an t-idiragraí') idiragairt a dhéanamh mar thríú páirtí. Beidh an idiragairt teoranta do thacú, go hiomlán nó go páirteach, le seasamh dlíthiúil ceann de na páirtithe díospóideacha.

2. Ní mór iarratas ar idiragairt a chur isteach laistigh de 90 lá tar éis fhoilsiú chur isteach an éilimh de bhun Airteagal 17.30. Tabharfaidh an Binse rialú ar an iarratas laistigh de 90 lá, tar éis deis a thabhairt do na páirtithe díospóideacha a mbarúlacha a thíolacadh.
3. Má dheonaítear an t-iarratas ar idiragairt, gheobhaidh an t-idiragraí cóip de gach ordú nós imeachta a sheirbheálfar ar na páirtithe díospóideacha, cé is moite d'fhaisnéis rúnda nó chosanta, más infheidhme. Féadfaidh an t-idiragraí ráiteas idirghabhála a chur isteach laistigh de thréimhse ama a shocróidh an Binse tar éis na horduithe nós imeachta a chur in iúl. Beidh deis ag na páirtithe díospóideacha freagra a thabhairt ar an ráiteas idiragartha. Ceadófar don idiragraí freastal ar na héisteachtaí a thionólfar faoin Roinn seo agus ráiteas ó bhéal a dhéanamh.
4. I gcás achomhairc, beidh an t-idiragraí i dteideal idirghabháil a dhéanamh os comhair an Bhinse Achomhairc. Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag mír 3.
5. Tá an ceart chun idiragartha a thugtar leis an Airteagal seo gan dochar don fhéidearthacht atá ag an mBinse glacadh le mionteagaisc *amicus curiae* ó thríú daoine a bhfuil leas suntasach acu sna himeachtaí i gcomhréir le hAirteagal 4 de Rialacha Trédhearcachta UNCITRAL.
6. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, más rud é gur creidiúnaí de chuid an éilitheora duine, ní mheasfar gur leor ann féin é chun a shuíomh go bhfuil leas díreach láithreach aige in imthosca sonracha na díospóide.

AIRTEAGAL 17.50

Tuarascálacha ó shaineolaithe

Gan dochar do cheapachán cineálacha eile saineolaithe i gcás ina n- údaraítear sin leis na rialacha is infheidhme dá dtagraítear in Airteagal 17.30(2), arna iarraidh sin do pháirtí díospóideach, nó ar a thionscnamh féin tar éis dó dul i gcomhairle leis na páirtithe díospóideacha, féadfaidh Binse saineolaí amháin nó níos mó a cheapadh chun tuairisciú dó i scríbhinn maidir le haon saincheist fhíorasach a bhaineann le hábhair chomhshaoil, sláinte nó sábháilteachta, nó ábhair eile a ardódh páirtí díospóideach sna himeachtaí.

AIRTEAGAL 17.51

Slánú nó cúiteamh eile

An fíoras go bhfuair nó go bhfaighidh infheisteoir nó, más infheidhme, fiontar atá bunaithe go háitiúil slánú nó cúiteamh eile de bhun conradh árachais nó ráthaíochta i leith an chúitimh ar fad, nó cuid den chúiteamh, atá á lorg i ndíospóid arna tionscnamh de bhun na Roinne seo, ní ghlacfaidh an Binse mar chosaint bhailí, le frithéileamh, le ceart chun fritháirimh nó le dearbhú comhchosúil chuige sin.

AIRTEAGAL 17.52

Ról na bPáirtithe

1. Ní thionscnóidh Páirtí éileamh idirnáisiúnta maidir le díospóid a chuirtear isteach de bhun Airteagal 17.30, mura gclóíonn an Páirtí eile leis an dámhachtain a thabharfar i ndíospóid den sórt sin agus mura gcomhlíonann sé í. Ní eisiafar leis sin an fhéidearthacht go mbeadh réiteach díospóidí faoi Chaibidil 38 ann maidir le beart a bhfuil feidhm ghinearálta aige, fiú má líomhnaítear gur sáraíodh an Comhaontú seo leis an mbeart sin a mhéid a bhaineann le hinfheistíocht shonrach ar ina leith a tionscnaíodh díospóid de bhun Airteagal 17.30. Beidh sin gan dochar d'Airteagal 17.48.
2. Ní chuirtear le mír 1 aon bhac ar mhalartuithe neamhfhoirmiúla a dhéanamh chun réiteach na díospóide a éascú agus chuige sin amháin.

AIRTEAGAL 17.53

Comhdhlúthú

1. Má bhíonn ceist dlí nó fíorais i gcoiteann ag dhá éileamh nó níos mó a cuireadh isteach go leithleach faoin Roinn seo agus go n-eascraíonn siad as na teagmhais agus na himthosca céanna, féadfaidh an freagróir iarraidh a chur faoi bhráid Uachtarán an Bhinse chun breithniú comhdhlúite a dhéanamh ar na héilimh sin uile nó ar chuid díobh. Déanfar an méid seo a leanas a leagan síos san iarraidh:
 - (a) ainmneacha agus seoltaí na bpáirtithe díospóideacha sna héilimh a bhfuiltear ag iarraidh iad a chomhdhlúthú;

(b) raon feidhme an chomhdhlúthaithe a lorgáítear; agus

(c) forais na hiarrata a lorgáítear.

2. Seachadfaidh an freagróir an iarraidh ar gach éilitheoir sna héilimh a bhféachann an freagróir lena chomhdhlúthú.

3. Má chomhaontaíonn gach páirtí díospóideach sna héilimh a bhfuiltear ag iarraidh iad a chomhdhlúthú ar bhreithniú comhdhlúite na n-éileamh, cuirfidh na páirtithe díospóideacha iarraidh chomhpháirteach faoi bhráid Uachtarán an Bhinse de bhun mhír 1. Mura gcinneadh Uachtarán an Bhinse gur follasach go bhfuil an iarraidh gan bhunús, bunóidh Uachtarán an Bhinse, laistigh de 30 lá tar éis dó an iarraidh sin a fháil, rannán nua (an ‘rannóg comhdhlúthaithe’) den Bhinse de bhun Airteagal 17.34 a mbeidh dlínse aige ar chuid de na héilimh nó ar na héilimh uile, go hiomlán nó go páirteach, atá faoi réir na hiarrata sin.

4. Mura mbeidh na páirtithe díospóideacha dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo tar éis teacht ar chomhaontú maidir le comhdhlúthú laistigh de 30 lá tar éis don éilitheoir deireanach an iarraidh ar chomhdhlúthú dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a fháil, beidh Uachtarán an Bhinse ina rannóg comhdhlúthaithe den Bhinse de bhun Airteagal 17.34. Glacfaidh an rannóg comhdhlúthaithe dlínse chuici féin ar chuid de na héilimh nó ar na héilimh uile, go hiomlán nó go páirteach, más rud é, tar éis tuairimí na bpáirtithe díospóideacha a bhreithniú, gur deimhin léi go bhfuil ceist dlí nó fíorais i gcoiteann ag éilimh arna gcur isteach de bhun Airteagal 17.30 agus go n-eascraíonn siad as na teagmhais nó na himthosca céanna, agus go bhfreastalódh comhdhlúthú ar an mbealach is fearr ar leasanna um réiteach cothrom éifeachtúil na n-éileamh, lena n-áirítear an leas um chomhsheasmhacht dámhachtainí.

5. Más rud é nár chomhaontaigh na héilitheoirí na rialacha maidir le réiteach díospóidí ón liosta a leagtar amach in Airteagal 17.30(2) laistigh de 30 lá ón dáta a fuair an t-éilitheoir deireanach an iarraidh ar breithniú chomhdhlúite, cuirfear breithniú comhdhlúite na n-éileamh faoi bhráid na rannóige comhdhlúthaithe den Bhinse faoi chur i bhfeidhm Rialacha Eadrána UNCITRAL faoi réir na rialacha a leagtar amach sa Roinn seo.
6. Géillfidh rannóga den Bhinse arna mbunú de bhun Airteagal 17.34 dlínse i dtaca leis na héilimh, nó codanna díobh, a bhfuil dlínse ag an rannóg comhdhlúthaithe orthu agus cuirfear imeachtaí de rannóga den sórt sin ar fionraí. Dámhachtain na rannóige comhdhlúthaithe den Bhinse i ndáil leis na codanna de na héilimh ar ghlac sé dlínse orthu, beidh sí ina ceangal ar na rannóga a bhfuil dlínse acu ar an gcuid eile de na héilimh, amhail ón dáta a bheidh an dámhachtain ina dámhachtain chríochnaitheach de bhun Airteagal 17.56.
7. Féadfaidh éilitheoir a bhfuil a éileamh faoi réir comhdhlúthú a éileamh, nó an chuid de atá faoi réir comhdhlúthú, a tharraingt siar ó na himeachtaí um réiteach díospóidí faoin Airteagal seo agus ní fhéadfar an t-éileamh sin nó cuid de a chur isteach arís de bhun Airteagal 17.30.
8. Arna iarraidh sin don fhreagróir, féadfaidh rannóg comhdhlúthaithe den Bhinse, ar an mbonn céanna agus leis an éifeacht chéanna agus atá i mír 3 go mír 6, a chinneadh an mbeidh dlínse aici ar éileamh ina iomláine nó ar chuid de, ar éileamh é a thagann faoi raon feidhme mhír 1 agus a chuirfear isteach tar éis na himeachtaí comhdhlúthaithe a thionscnamh.

9. Arna iarraidh sin do dhuine de na héilitheoirí, féadfaidh rannóg comhdhlúthaithe den Bhinse bearta a dhéanamh chun rúndacht faisnéise rúnda nó cosanta an éilitheora sin a chaomhnú i leith éilitheoirí eile. Is féidir go n-áireofar leis na bearta sin leaganacha folaithe de dhoiciméid ina bhfuil faisnéis rúnda nó chosanta a chur chuig na héilitheoirí eile nó socruithe chun codanna den éisteacht a chur ar siúl go príobháideach.

AIRTEAGAL 17.54

Dámhachtain shealadach

1. Má thagann an Binse ar an gconclúid gur sháraigh an freagróir aon cheann de na forálacha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1) arna líomhain ag an éilitheoir, ní fhéadfaidh an Binse, ar bhonn iarraidh ón éilitheoir agus tar éis dó na páirtithe díospóideacha a éisteacht, ach na nithe seo a leanas a dheonú:

- (a) damáistí airgid agus aon ús is infheidhme; agus
- (b) aiseag maoine, sa chás ina bhforálfar leis an dámhachtain go bhféadfaidh an freagróir damáistí airgid, agus aon ús is infheidhme a íoc in ionad aisig, arna chinneadh ar bhealach atá i gcomhréir le hAirteagal 17.19.

I gcás inar cuireadh an t-éileamh isteach thar ceann fiontair atá bunaithe go háitiúil, forálfar le haon dhámhachtain faoin mír seo:

- (a) go n- íocfar damáistí airgeadúla agus aon ús leis an bhfiontar atá bunaithe go háitiúil;
- (b) go ndéanfar aiseag maoinne leis an bhfiontar atá bunaithe go háitiúil.

Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní fhéadfaidh an Binse leigheasanna eile seachas na cinn dá dtagraítear sa chéad fhomhír a dheonú, ná ní fhéadfaidh sé a ordú go n- aisghairfí an beart lena mbaineann, go scoirfí de nó go ndéanfaí é a mhodhnú.

2. Ní bheidh damáistí airgid níos mó ná an cailteanas a d'fhulaing an t- éilitheoir nó an fiontair atá bunaithe go háitiúil, má ghníomhaigh an t-éilitheoir thar ceann an fhiontair atá bunaithe go háitiúil, de thoradh sárú ar na forálacha ábhartha dá dtagraítear in Airteagal 17.25(1), arna laghdú ag aon damáiste nó aon chúiteamh a sholáthair an Páirtí lena mbaineann cheana. Bunóidh an Binse damáistí airgeadaíochta den sórt sin a bheidh bunaithe ar aighneachtaí na bpáirtithe díospóideacha, agus breithneoidh sé, más infheidhme, an locht rannpháirteach, bíodh sé d'aon ghnó nó le faillí, nó mainneachtain damáistí a mhaolú.

3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, má chuireann infheisteoir de chuid Páirtí éileamh isteach de bhun Airteagal 17.30, féadfaidh sé cailteanas nó damáiste atá tabhaithe aige a aisghabháil ina cháil mar infheisteoir de chuid Páirtí.

4. Ní fhéadfaidh an Binse damáistí pionósacha a dhámhachtain.

5. Ordóidh an Binse gurb é an páirtí díospóideach nár éirigh leis a íocfaidh costais sheoladh na n-imeachtaí. In imthosca eisceachtúla, féadfaidh an Binse costais den sórt sin a chionroinnt idir na páirtithe díospóideacha má chinneann sé go bhfuil an chionroinnt sin iomchuí in imthosca an cháis.
6. Leithdháilfidh an Binse costais réasúnta eile freisin, lena n-áirítear costais réasúnta na hionadaíochta dlíthiúla agus an chúnaimh dhlíthiúil, a bheidh le híoc ag an bpáirtí díospóideach nár éirigh leis agus éileamh á dhíbhe aige, agus déanfaidh sé dámhachtain de bhun Airteagal 17.42 nó 17.43. In imthosca eile, cinnfidh an Binse leithdháileadh costas réasúnta eile, lena n-áirítear na costais réasúnta a bhaineann le hionadaíocht dhlíthiúil agus cúnaimh i measc na bpáirtithe díospóideacha, agus toradh na n-imeachtaí agus imthosca ábhartha eile á gcur san áireamh, amhail iompar na bpáirtithe díospóideacha.
7. Mura n-éiríonn ach le roinnt codanna de na héilimh, coigeartófar na costais i gcomhréir le líon nó méid na gcodanna de na héilimh ar éirigh leo.
8. Pléifidh an Binse Achomhairc le costais i gcomhréir leis an Airteagal seo.
9. Glacfaidh an Comhchoiste, tráth nach déanaí ná bliain amháin tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, rialacha breise maidir le táillí chun a chinneadh méid uasta chostais na hionadaíochta dlíthiúla agus an chúnaimh ionadaíochta a fhéadfaidh catagóirí sonracha de pháirtithe díospóideacha nach n- éiríonn leo a sheasamh, agus a n- acmhainní airgeadais á gcur san áireamh.

10. Eiseoidh an Binse dámhachtain shealadach laistigh de 24 mhí ón dáta a thíolacfar an t-éileamh. Mura féidir an spriocdháta sin a urramú, glacfaidh an Binse cinneadh chuige sin, cinneadh ina sonrúfar do na páirtithe díospóideacha na cúiseanna leis an moill sin agus ina léireofar dáta measta maidir leis an dámhachtain shealadach a eisiúint.

AIRTEAGAL 17.55

Nós imeachta achomhairc

1. Féadfaidh ceachtar de na páirtithe díospóideacha achomharc a dhéanamh i gcoinne dámhachtain shealadach os comhair an Bhinse Achomhairc, laistigh de 90 lá tar éis a eisiúna. Is iad seo a leanas na forais le haghaidh achomhairc:

- (a) tá earráid déanta ag an mBinse maidir le léirmhíniú nó cur i bhfeidhm an dlí is infheidhme;
- (b) tá earráidí follasacha déanta ag an mBinse sa tuiscint ar na fíorais, lena n- áirítear, más infheidhme, an tuiscint ar dhlí Pháirtí; nó
- (c) na cinn dá ndéantar foráil in Airteagal 52 de Choinbhinsiún ICSID, a mhéid is nach gcumhdaítear iad le fomhíreanna (a) nó (b).

2. Diúltóidh an Binse Achomhairc don achomharc i gcás ina gcinnfidh sé go bhfuil an t-achomharc gan bhunús. Féadfaidh sé freisin diúltú don achomharc ar bhonn brostaithe i gcás inar léir go bhfuil an t-achomharc go follasach gan bhunús.

3. Má chinneann an Binse Achomhairc go bhfuil bunús leis an achomharc, déanfar leis an gcinneadh ón mBinse Achomhairc na torthaí agus conclúidí dlíthiúla sa dámhachtain shealadach a mhodhnú nó a fhreaschur go hiomlán nó go páirteach. Sonrófar go beacht ina chinneadh conas a mhodhnaigh nó a freaschuireadh torthaí agus conclúidí ábhartha an Bhinse.
4. Má cheadaíonn na fíorais arna mbunú ag an mBinse é, déanfaidh an Binse Achomhairc a chinntí dlíthiúla agus a chonclúidí dlíthiúla féin a chur chun feidhme maidir leis na fíorais sin agus cinneadh críochnaitheach a dhéanamh. Mura féidir é sin a dhéanamh, déanfaidh sé an t-ábhar a tharchur ar ais chuig an mBinse.
5. Mar riail ghinearálta, ní rachaidh na himeachtaí achomhairc thar 180 lá ón dáta a dtugann páirtí díospóideach fógra foirmiúil faoina chinneadh achomharc a dhéanamh go dtí an dáta a eisiónn an Binse Achomhairc a chinneadh. Má mheasann an Binse Achomhairc nach féidir leis a chinneadh a eisiúint laistigh de 180 lá, cuirfidh sé na páirtithe díospóideacha ar an eolas i scríbhinn faoi na cúiseanna leis an moill mar aon le meastachán ar an tréimhse ar laistigh di a eiseoidh sé a chinneadh. Ní rachaidh na himeachtaí, in aon chás, thar 270 lá.
6. Tabharfaidh páirtí díospóideach a chuireann achomharc isteach urrús le haghaidh chostais an achomhairc.
7. Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag Airteagail 17.33, 17.44, 17.45, 17.46, 17.48 agus, más ábhartha, ag forálacha eile den Roinn seo maidir leis an nós imeachta achomhairc.

AIRTEAGAL 17.56

Dámhachtain chríochnaitheach

1. Beidh dámhachtain shealadach a eiseofar de bhun na Roinne seo ina dámhachtain chríochnaitheach má rinne ceachtar de na páirtithe díospóideacha achomharc i gcoinne na dámhachtana sealadaí de bhun Airteagal 17.55.
2. Má rinneadh achomharc ar dhámhachtain shealadach agus gur dhiúltaigh an Binse Achomhairc don achomharc de bhun Airteagal 17.55, beidh an dámhachtain shealadach ina dámhachtain chríochnaitheach ar an dáta a ndiúltaíonn an Binse Achomhairc don achomharc.
3. Má rinneadh achomharc i gcoinne dámhachtain shealadach agus má thug an Binse Achomhairc cinneadh críochnaitheach, beidh an dámhachtain shealadach arna modhnú nó arna fhreaschur ag an mBinse Achomhairc ina dámhachtain chríochnaitheach ar dháta eisiúna an chinnidh deiridh ón mBinse Achomhairc.
4. Má rinneadh achomharc i gcoinne dámhachtain shealadach agus má rinneadh an Binse Achomhairc cinntí agus conclúidí dlíthiúla na dámhachtana sealadaí a mhodhnú nó a fhreaschur agus an t-ábhar a tharchur ar ais chuig an mBinse, déanfaidh an Binse, tar éis na páirtithe díospóideacha a éisteacht, más iomchuí, a dhámhachtain shealadach a athbhreithniú chun cinntí agus conclúidí an Bhinse Achomhairc a léiriú. Beidh an Binse faoi cheangal ag na cinntí a dhéanfaidh an Binse Achomhairc. Féachfaidh an Binse lena dhámhachtain athbhreithnithe a eisiúint laistigh de 90 lá tar éis dó an cinneadh a fháil ón mBinse Achomhairc. Beidh an dámhachtain shealadach athbhreithnithe ina dámhachtain chríochnaitheach 90 lá tar éis a heisiúna.

5. Áireofar sa dámhachtain chríochnaitheach aon chinneadh críochnaitheach ón mBinse Achomhairc a thabharfar de bhun Airteagal 17.55.

AIRTEAGAL 17.57

Forfheidhmiú dámhachtainí

1. Ní bheifear in ann dámhachtain a thabharfar de bhun na Roinne seo a fhorfheidhmiú go dtí go mbeidh sé críochnaitheach de bhun Airteagal 17.56. Beidh dámhachtain chríochnaitheach a eiseofar de bhun na Roinne seo ina cheangal ar na páirtithe díospóideacha agus ní bheidh sé faoi réir achomhairc, athbhreithniú, cur i leataobh, neamhniú nó aon leigheas eile¹.
2. Aithneoidh gach Páirtí gur dámhachtain cheangailteach a bheidh i ndámhachtain a thabharfar de bhun na Roinne seo agus forfheidhmeoidh sé an oibleagáid airgeadais laistigh dá chríoch amhail is gur bhreith chríochnaitheach ó bhinse nó cúirt intíre den Pháirtí sin é.
3. Rialófar forghníomhú na dámhachtana leis na dlíthe agus na rialacháin a bhaineann le forghníomhú na mbreithiúnas nó na ndámhachtainí atá i bhfeidhm san áit a lorgáitear an forghníomhú sin.
4. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní choiscear le hAirteagal 41.10 aithint, forghníomhú ná forfheidhmiú dámhachtainí a thabharfar de bhun na Roinne seo.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní chuirtear bac, leis seo, ar pháirtí a iarraidh ar an mBinse dámhachtain a athbhreithniú nó a léirmhíniú i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir le réiteach díospóidí i gcás ina mbíonn an fhéidearthacht sin ar fáil faoi na rialacha is infheidhme sin.

5. Chun críocha Airteagal 1 de Choinbhinsiún Nua- Eabhrac, maidir le dámhachtainí críochnaitheacha a eisítear de bhun na Roinne seo, is dámhachtainí eadrána iad a bhaineann le héilimh a mheastar mar éilimh a eascraíonn as caidreamh tráchtála nó idirbheart tráchtála.

6. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr agus faoi réir mhír 1 den Airteagal seo, má cuireadh éileamh isteach le haghaidh réiteach díospóidí de bhun fhomhír (a) d'Airteagal 17.30(2), cáileoidh dámhachtain chríochnaitheach arna heisiúint de bhun na Roinne seo mar dhámhachtain faoi Roinn 6 de Choinbhinsiún ICSID.

CAIBIDIL 18

TRÁDÁIL TRASTEORANN I SEIRBHÍSÍ

AIRTEAGAL 18.1

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta de chuid Páirtí a dhéanann difear don trádáil trasteorann i seirbhísí arna soláthar ag soláthróirí seirbhíse de chuid an Pháirtí eile. Áirítear ar na bearta sin bearta a dhéanann difear don mhéid seo a leanas:

(a) seirbhís a tháirgeadh, a dháileadh, a mhargú, a dhíol agus a sholáthar;

- (b) ceannach nó úsáid seirbhíse, nó íocaíocht a dhéanamh as seirbhís;
- (c) i ndáil le seirbhís a sholáthar, rochtain ar sheirbhísí agus úsáid seirbhísí a n-éilíonn Páirtí go dtairgfí iad don phobal i gcoitinne, lena n-áirítear dáileadh, iompar nó líonra teileachumarsáide; agus
- (d) soláthar barra nó cineáil eile urrúis airgeadais, mar choinníoll i ndáil le soláthar seirbhíse.

2. Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir leis an méid a leanas:

- (a) seirbhísí airgeadais, mar a shainmhínítear in Airteagal 25.2;
- (b) seirbhísí closamhairc;
- (c) cabatáiste muirí náisiúnta¹;

¹ Gan dochar do raon feidhme na ngníomhaíochtaí a d'fhéadfaí a mheas mar chabatáiste faoin reachtaíocht náisiúnta ábhartha, cumhdaíonn cabatáiste náisiúnta muirí faoin gCaibidil seo paisinéirí nó earraí a iompar idir calafort nó pointe atá suite sa tSile nó i mBallstát den Aontas Eorpach agus calafort nó pointe eile atá suite sa tSile nó sa Bhallstát céanna den Aontas Eorpach, lena n-áirítear ar a scairbh ilchríochach, dá bhforáiltear i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige, arna dhéanamh, agus trácht a thosaíonn agus a chríochnaíonn sa chalafort nó sa phointe céanna atá suite sa tSile nó i mBallstát den Aontas Eorpach.

- (d) seirbhísí aeir náisiúnta agus idirnáisiúnta nó seirbhísí gaolmhara a thacaíonn le seirbhísí aeir¹, bíodh siad sceidealaithe nó ná bíodh, agus seirbhísí a bhaineann go díreach le feidhmiú ceart tráchta, seachas:
- (i) seirbhísí deisiúcháin agus cothabhála aerárthaigh a dtugtar aerárthach as seirbhís le linn a bhfeidhmiú;
 - (ii) seirbhísí aeriompair a dhíol agus a mhargú;
 - (iii) seirbhísí chóras áirithinte ríomhaire (CAR); agus
 - (iv) seirbhísí láimhseála ar an talamh;
- (e) soláthar poiblí; agus
- (f) fóirdheontais ná deontais arna soláthar ag Páirtí nó fiontair faoi úinéireacht an stáit, lena n- áirítear iasachtaí, ráthaíochtaí agus árachas lena dtacaíonn an rialtas.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, le haersheirbhísí nó seirbhísí gaolmhara mar thaca le haersheirbhísí, áirítear na seirbhísí seo a leanas: an t- aeriompar; seirbhísí a sholáthraítear trí úsáid a bhaint as aerárthach nach é is príomhchuspóir dó earraí nó paisinéirí a iompar, amhail oiliúint eitilte maidir le haerchomhrac dóiteáin, fámaireacht, spraeáil, suirbhéireacht, mapáil, grianghrafadóireacht, léim pharaisiúit, tarraingt faoileoirí, ardú le héileacaptar chun lománaíocht agus tógáil a dhéanamh, agus aersheirbhísí talmhaíochta, tionsclaíocha agus cigireachta eile; aerárthaí a fháil ar cíós le criú; agus seirbhísí oibriúcháin aerfoirt.

AIRTEAGAL 18.2

Sainmhínte

Chun críocha na Caibidle seo agus Iarscríbhinní 17-A, 17-B agus 17-C:

- (a) ciallaíonn ‘seirbhísí deisiúcháin agus cothabhála aerárthaigh’ na gníomhaíochtaí sin arna ndéanamh le haerárthach nó le cuid de le linn dó a bheith tarraingthe siar ó sheirbhís, agus ní áirítear leo an ní ar a dtugtar gnáthchothabháil;
- (b) ciallaíonn ‘seirbhísí córais áirithinte ar ríomhaire (CRS)’ seirbhís a sholáthraítear le córais ríomhairithe ina bhfuil faisnéis faoi sceidil, infhaighteacht, táillí agus rialacha táillí aeriompróirí, ar córais iad trínar féidir áirithintí a dhéanamh nó ticéid a eisiúint;
- (c) ciallaíonn ‘trádáil trasteorann’ i seirbhísí nó ‘soláthar trasteorann seirbhísí’ seirbhís a sholáthar:
 - (i) ó chríoch Páirtí isteach i gcríoch an Pháirtí eile; nó
 - (ii) i gcríoch Páirtí chuig tomhaltóir seirbhíse an Pháirtí eile;

- (d) ciallaíonn ‘fiontar’ duine dlítheanach, brainse nó oifig ionadaíochta arna mbunú trí bhunaíocht;
- (e) ciallaíonn ‘seirbhísí láimhseála ar an talamh’ na seirbhísí seo a leanas a chuirtear ar fáil ag aerfort ar bhonn táille nó conartha: ionadaíocht, riarachán agus maoirseacht aeriompróra; láimhseáil paisinéirí; láimhseáil bagáiste; seirbhísí rampa; lónadóireacht, seachas ullmhúchán an bhia; láimhseáil aerlasta agus poist; breoslú aerárthaigh; seirbhísíú agus glanadh aerárthaí; iompar de mhuir agus de thír; agus oibriú eitilte, riar foirne agus pleanáil eitiltí; ní áirítear na seirbhísí seo a leanas le seirbhísí láimhseála ar an talamh: féinseirbhís láimhseála; slándáil; gnáthchothabháil; deisiú agus cothabháil aerárthaí; nó bonneagar láraithe aerfoirt, atá fíor-riachtanach, a bhainistiú nó a oibriú, amhail saoráidí dí-oighrithe, córais dáilte breosla, córais láimhseála bagáiste agus córais iompair fhosaithe laistigh den aerfort;

- (f) ciallaíonn ‘duine nádúrtha de chuid Páirtí’¹:
- (i) i gcás an Pháirtí AE:
- (A) duine dlítheanach atá comhdhéanta nó eagraithe faoi dhlí an Aontais Eorpaigh nó faoi dhlí ceann amháin dá Bhallstáit ar a laghad agus atá i mbun oibríochtaí gnó substainteacha² i gcríoch an Aontais Eorpaigh; agus
- (B) cuideachtaí loingseoireachta a bunaítear lasmuigh den Aontas Eorpach, agus atá á rialú ag daoine nádúrtha de chuid Ballstáit den Aontas Eorpach, a bhfuil a soithí cláraithe i mBallstát den Aontas Eorpach agus a bhfuil bratach an Bhallstáit ar foluain acu;
- (ii) i gcás na Sile:
- (A) duine dlítheanach atá comhdhéanta nó eagraithe faoi dhlí na Sile agus atá ag gabháil d’oibríochtaí gnó substainteacha i gcríoch na Sile; agus
- (B) cuideachtaí loingseoireachta atá bunaithe lasmuigh den tSile, agus atá á rialú ag daoine nádúrtha de chuid na Sile, a bhfuil a soithí cláraithe sa tSile agus a bhfuil bratach na Sile ar foluain acu;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní mheastar gur daoine dlítheanacha de chuid Páirtí iad na cuideachtaí loingseoireachta dá dtagraítear sa sainmhíniú seo ach amháin i leith a ngníomhaíochtaí a bhaineann le seirbhísí muiriompair a sholáthar.

² I gcomhréir lena fhógra faoin gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh don EDT (WT/REG39/1), tá an tuiscint ag an bPáirtí AE gurb ionann an coincheap ‘nasc éifeachtach agus leanúnach’ le geilleagar Ballstáit den Aontas atá cumhdaithe in Airteagal 54 den Chomhaontú ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh coibhéiseach agus an coincheap ‘oibríochtaí gnó substainteacha’.

- (g) ciallaíonn ‘díol agus margáíocht seirbhísí aeriompair’ na deiseanna atá ag an aeriompróir lena mbaineann a chuid seirbhísí aeriompair a dhíol agus a mhargú faoi shaoirse, lena n-áirítear gach gné den mhargáíocht, amhail taighde margaidh, fógraíocht agus dáileadh; ní áirítear leis na gníomhaíochtaí sin praghsáil seirbhísí aeriompair ná na coinníollacha is infheidhme;
- (h) ciallaíonn ‘seirbhís’ aon seirbhís in aon earnáil seachas seirbhísí a sholáthraítear i bhfeidhmiú údaráis rialtais;
- (i) ciallaíonn ‘seirbhís arna soláthar le linn údarás rialtais a fheidhmiú’ aon seirbhís nach soláthraítear ar bhonn tráchtála ná san iomaíocht le soláthraí seirbhíse amháin nó níos mó; agus
- (j) ciallaíonn ‘soláthróir seirbhíse de chuid Páirtí’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach de chuid Páirtí a fhéachann le seirbhís a sholáthar nó a sholáthraíonn seirbhís.

AIRTEAGAL 18.3

An ceart chun rialála

Athdheimhníonn na Páirtithe an ceart chun rialú a dhéanamh laistigh dá gcríocha chun cuspóirí beartais dlisteanacha a bhaint amach, mar shampla sláinte phoiblí, seirbhísí sóisialta, oideachas, sábháilteacht, an comhshaol, lena n-áirítear athrú aeráide, agus an mhoráltacht phoiblí a chosaint, cosaint shóisialta nó tomhaltóirí, príobháideacht agus cosaint sonraí nó éagsúlacht chultúrtha a chur chun cinn agus a chosaint.

AIRTEAGAL 18.4

Cóir náisiúnta

1. Déanfaidh gach Páirtí cóir a thabhairt do sheirbhísí agus do sholáthróirí seirbhíse de chuid an Pháirtí eile nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna, do sheirbhísí agus do sholáthraithe seirbhíse dá chuid féin.
2. Is éard is brí leis an gcóir a thugann Páirtí faoi mhír 1:
 - (a) maidir le rialtas réigiúnach nó áitiúil de chuid na Sile, ciallaíonn sé cóir nach lú fabhar ná an chóir is fabhraí a thugann an leibhéal rialtais sin, i gcúinsí den chineál céanna, dá sheirbhísí féin agus dá sholáthraithe seirbhíse féin;
 - (b) maidir le rialtas de chuid Ballstáit nó i mBallstát, ciallaíonn sé cóir nach lú fabhar ná an chóir is fabhraí a thugann an rialtas sin, i gcúinsí den chineál céanna, dá sheirbhísí féin agus dá sholáthraithe seirbhíse féin.
3. Féadfaidh Páirtí ceanglas mhír 1 a chomhlíonadh trí chóir atá comhionann go foirmiúil nó cóir atá éagsúil go foirmiúil leis an gcóir a thugann sé dá sheirbhísí agus dá sholáthróirí seirbhísí féin a thabhairt do sheirbhísí agus do sholáthróirí seirbhísí an Pháirtí eile.
4. Cóir atá comhionann go foirmiúil nó cóir atá éagsúil go foirmiúil, measfar nach bhfuil sí chomh fabhrach sin más rud é go modhnaítear na coinníollacha iomaíochta léi i bhfabhar seirbhísí nó soláthróirí seirbhísí Páirtí i gcomparáid le soláthróirí seirbhísí an Pháirtí eile.

5. Ní fhorléireofar aon ní san Airteagal seo mar ní a cheanglaíonn ar cheachtar Páirtí cúiteamh a thabhairt i leith míbhuntáistí dúchasacha iomaíocha a eascraíonn as gné eachtrach na seirbhísí nó na soláthróirí seirbhíse iomchuí.

AIRTEAGAL 18.5

Cóir an náisiúin barrfhabhair

1. Tabharfaidh gach Páirtí do sholáthraithe seirbhíse agus seirbhísí de chuid an Pháirtí eile cóir nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna, do sholáthraithe seirbhíse agus seirbhísí de chuid tríú tír.

2. Ní fhorléireofar mír 1 mar mhír chun a chur d'oibleagáid ar Pháirtí tairbhe aon chóra a thabhairt do sheirbhísí ná do sholáthraithe seirbhíse an Pháirtí eile ar cóir í a eascraíonn as bearta lena ndéantar foráil d'aitheantas a thabhairt do na caighdeáin, lena n-áirítear do na caighdeáin nó do na critéir chun duine nádúrtha nó fiontar a údarú, nó chun ceadúnas nó deimhniúchán a thabhairt dóibh gníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanamh, nó aitheantas a thabhairt do bhearta stuamachta.

3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní áirítear nósanna imeachta um réiteach díospóidí ná sásraí dá bhforáiltear i gcomhaontuithe trádála nó conarthaí idirnáisiúnta eile leis an 'gcóir' dá dtagraítear i mír 1. Ní hionann na forálacha substainteacha iad féin atá i gconarthaí idirnáisiúnta nó i gcomhaontuithe trádála eile agus 'an chóir' dá dtagraítear i mír 1, agus mar sin ní fhéadfadh sárú an Airteagail seo a bheith mar thoradh orthu, in éagmais bearta a ghlacann Páirtí nó a choinníonn Páirtí ar bun. Féadfaidh bearta Páirtí, a chuirtear i bhfeidhm de bhun forálacha substainteacha den sórt sin, a bheith ina 'gcóir' faoin Airteagal seo agus, dá bhrí sin, féadfaidh sárú ar an Airteagal seo eascairt astu.

AIRTEAGAL 18.6

Láithreacht áitiúil

Ní cheanglóidh Páirtí ar sholáthróir seirbhíse de chuid an Pháirtí eile fiontar a chur ar bun nó a choinneáil ar bun nó cónaí a bheith air i gcríoch Páirtí mar choinníoll le soláthar trasteorann seirbhíse.

AIRTEAGAL 18.7

Rochtain ar an margadh

Sna hearnálacha nó sna fo-earnálacha ina ndéantar gealltanais maidir le rochtain ar an margadh, ní dhéanfaidh Páirtí, ar bhonn a chríche iomláine nó ar bhonn foroinn réigiúnach, bearta lena ndéantar an méid seo a leanas an méid seo a leanas:

(a) bearta lena gcuirfear teorainneacha le:

- (i) an líon soláthraithe seirbhíse, bíodh sé i bhfoirm cuótaí uimhriúla, monaplachtaí nó soláthraithe seirbhíse eisiacha nó i bhfoirm ceanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch;
- (ii) luach iomlán na n-idirbheart seirbhíse nó na sócmhainní i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó i bhfoirm ceanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch;

- (iii) an líon iomlán oibríochtaí seirbhíse nó cainníocht iomlán an aschuir seirbhísí a shloinntear mar aonaid uimhriúla ainmnithe i bhfoirm cuótaí nó i bhfoirm ceanglais maidir le tástáil riachtanas eacnamaíoch¹; nó
- (iv) líon iomlán na ndaoine nádúrtha a fhéadfar a fhostú in earnáil seirbhísí áirithe nó a fhéadfaidh soláthróir seirbhísí a fhostú, ar daoine iad is gá i leith seirbhís shonrach a fheidhmiú agus a bhfuil baint dhíreach acu leis an bhfeidhmiú sin, i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó ceanglas i ndáil le tástáil maidir le riachtanais eacnamaíocha; nó
- (b) lena ndéanfar cineálacha sonracha eintitis dhlíthiúil nó comhfhiontair trínar féidir le soláthróir seirbhíse seirbhís a sholáthar a shrianadh nó lena ndéanfar riachtanach iad.

¹ Ní chumhdaíonn an fhomhír seo bearta an Pháirtí a chuireann srian ar ionchuir le haghaidh soláthair seirbhísí.

AIRTEAGAL 18.8

Bearta neamh-chomhréireacha

1. Níl feidhm ag Airteagail 18.4, 18.5 agus 18.6 maidir leis an méid seo a leanas:
 - (a) aon bheart neamh- chomhréireach atá ann cheana a gcoinníonn aon cheann de na comhlachtaí seo a leanas ar bun é:
 - (i) i gcás an Pháirtí AE:
 - (A) an tAontas Eorpach, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-1;
 - (B) rialtas láir Ballstáit, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-1;
 - (C) leibhéal réigiúnach rialtais Ballstáit, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-1; nó
 - (D) leibhéal áitiúil rialtais; agus
 - (ii) i gcás na Sile:
 - (A) an rialtas láir, mar a leagtar amach i bhFoscúbhinn 17-A-2;

(B) leibhéal réigiúnach rialtais, mar a leagtar amach i bhFoscábhinn 17-A-2; nó

(C) leibhéal áitiúil rialtais;

(b) leanúint ar aghaidh le haon bheart neamh- chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a), nó athnuachan pras birt neamh- chomhréirigh; nó

(c) leasú ar aon bheart neamh-chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a) den mhír seo a mhéid nach laghdófar leis an leasú comhréireacht an bhirt, mar a bhí sé go díreach roimh an leasú, i gcomhréir le hAirteagail 18.4, 18.5 agus 18.6.

2. Níl feidhm ag Airteagal 18.4, 18.5 agus 18.6 maidir le haon bheart de chuid Páirtí maidir le hearnálacha, fo-earnálacha nó gníomhaíochtaí, mar a leagtar amach in Iarscríbhinn 17-B.

3. Níl feidhm ag Airteagal 18.7 maidir le haon bheart de chuid Páirtí maidir le hearnálacha, fo-earnálacha nó gníomhaíochtaí tiomanta, mar a leagtar amach in Iarscríbhinn 17-C.

AIRTEAGAL 18.9

Diúltú sochar

Féadfaidh Páirtí sochair na Caibidle seo a dhiúltú d'infheisteoir nó do sholáthróir seirbhíse de chuid an Pháirtí eile má ghlacann nó má ghlacann an Páirtí diúltaithe bearta a bhaineann leis an tsíocháin agus an tslándáil idirnáisiúnta, lena n-áirítear cearta an duine a chosaint, nó má choimeádann sé na bearta sin ar bun, ar bearta iad:

- (a) lena dtoirmisctear idirbhearta leis an soláthróir seirbhíse sin, nó le duine ar leis ceachtar acu nó a bhfuil ceachtar acu faoina rialú; nó
- (b) a shárófaí nó a rachfaí timpeall air dá dtabharfaí sochair na Caibidle seo don soláthróir seirbhíse sin.

AIRTEAGAL 18.10

An Fo-Choiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht

1. Bunaítear an Fo-Choiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht ('An Fo-Choiste') de bhun Airteagal 8.8(1). Agus aird á tabhairt ar ábhair a bhaineann le seirbhísí, déanfaidh an Fochoiste faireachán ar chur chun feidhme na gCaibidlí 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 agus 26 agus Iarscríbhinní 17-A, 17-B, 17-C, 19-A, 19-B, 19-C, 21-A agus 21-B.

CAIBIDIL 19

LÁITHREACHT SHEALADACH DAOINE NÁDÚRTHA CHUN CRÍOCH GNÓ

AIRTEAGAL 19.1

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta de chuid Páirtí a bhaineann le feidhmiú gníomhaíochtaí eacnamaíocha trí dhul isteach agus fanacht sealadach ina chríoch a dhéanann daoine nádúrtha de chuid an Pháirtí eile, ar cuairteoirí gnó iad chun críoch bunaíochta, infheisteoirí, aistrithe ionchorparáideacha, cuairteoirí gnó gearrthéarmacha, soláthraithe seirbhíse conarthacha agus gairmithe neamhspleácha.
2. Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir leis na hearnálacha dá dtagraítear i bhfomhíreanna (b), (c) agus (d) d'Airteagal 18.1(2).
3. Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta de chuid Páirtí a dhéanann difear do dhaoine nádúrtha de chuid an Pháirtí eile atá ag lorg rochtain ar a mhargadh fostaíochta, ná níl feidhm aici maidir le bearta i ndáil le saoránacht nó náisiúntacht, cónaí, nó fostaíocht ar bhonn buan.
4. Ní choiscfidh an Chaibidil seo ar Pháirtí bearta a chur i bhfeidhm lena rialaítear teacht isteach dhaoine nádúrtha an Pháirtí eile ina chríoch, nó fanacht dhaoine nádúrtha an Pháirtí eile go sealadach ina chríoch, lena n-áirítear na bearta sin is gá chun sláine daoine nádúrtha a chosaint agus a ngluaiseacht ordúil trasna a theorann a áirithiú, ar choinníoll nach gcuirfear na bearta sin i bhfeidhm ar bhealach lena ndéanfar neamhniú nó lagú ar na sochair a fhabhraíonn don Pháirtí eile faoin gCuid seo den Chomhaontú seo.

5. An fíor go gceanglaíonn Páirtí víosa a bheith ag daoine nádúrtha de chuid an Pháirtí eile, ní fhéachfar air ann féin mar chúis le neamhniú nó lagú a dhéanamh ar shochair a fhabhraítear don Pháirtí eile faoin gCuid seo den Chomhaontú seo.

6. Sa mhéid nach dtugtar faoi ghealltanais sa Chaibidil seo, leanfar d'fheidhm a bheith ag na ceanglais go léir dá bhforáiltear i ndlí Páirtí maidir le dul isteach agus fanacht sealadach daoine nádúrtha, lena n-áirítear dlíthe agus rialacháin a bhaineann leis an tréimhse fanachta.

7. D'ainneoin na Caibidle seo, leanfar d'fheidhm a bheith ag na ceanglais go léir dá bhforáiltear i ndlí Páirtí maidir le hobair agus bearta slándála sóisialta, lena n-áirítear dlíthe agus rialacháin a bhaineann le pá íosta agus comhaontuithe comhchoiteanna pá.

8. Níl feidhm ag gealltanais maidir le dul isteach agus fanacht sealadach daoine nádúrtha chun críocha gnó i gcásanna inarb é is aidhm nó is éifeacht don dul isteach agus don fhanacht sealadach cur isteach ar thoradh aon díospóidí nó caibidlíochta saothair nó bainistíochta nó ar fhostaíocht aon duine nádúrtha a bhfuil baint aige leis an díospóid sin, nó tionchar a imirt ar shlí eile ar an toradh sin.

AIRTEAGAL 19.2

Sainmhínte

1. Tá feidhm ag na sainmhínte in Airteagail 17.2 agus 18.2 maidir leis an gCaibidil seo agus maidir le hIarscríbhinní 19-A, 19-B agus 19-C, cé is moite den sainmhíniú ar infheisteoir i bhfomhír (j) d'Airteagal 17.2(1).

2. Chun críocha na Caibidle seo agus Iarscríbhinní 19-A, 19-B agus 19-C:

(a) ciallaíonn ‘díoltóirí gnó’ cuairteoirí gnó gearrthéarmacha:

(i) atá ina n-ionadaithe ó sholáthraí seirbhísí nó earraí de chuid Páirtí chun díolachán seirbhísí nó earraí a chaibidliú nó atá ag déanamh comhaontuithe chun seirbhísí nó earraí a dhíol don soláthraí sin, lena n-áirítear: freastal ar chruinnithe nó comhdhálacha; comhairliúcháin a dhéanamh le comhghleacaithe gnó, orduithe a ghlacadh nó conarthaí a chaibidliú le fiontar atá lonnaithe i gcríoch an Pháirtí eile;

(ii) nach bhfuil seirbhís á soláthar acu faoi chuimsiú conradh arna thabhairt i gcrích idir fiontar nach bhfuil láithreach tráchtála aige i gcríoch an Pháirtí ina bhfuil na cuairteoirí gnó gearrthéarmacha ag fanacht go sealadach, agus tomhaltóir sa chríoch sin; agus

(iii) nach gníomhairí ar coimisiún iad;

(b) ciallaíonn ‘cuairteoirí gnó chun críoch bunaíochta’ daoine nádúrtha atá ag obair i bpost sinsearach laistigh de dhuine dlítheanach de chuid Páirtí agus atá freagrach as fiontar de chuid an duine dhlítheanaigh sin a bhunú i gcríoch an Pháirtí eile, ach nach dtairgeann nó nach soláthraíonn seirbhísí agus nach mbíonn ag plé le haon ghníomhaíocht eacnamaíoch seachas gníomhaíocht a theastaíonn chun críoch bunaíochta agus nach bhfaigheann luach saothair ó fhoinse atá suite sa Pháirtí eile;

(c) ciallaíonn ‘soláthraithe seirbhísí conarthacha’ daoine nádúrtha atá fostaithe ag duine dlítheanach de chuid Páirtí, ar fiontar é nach bhfuil bunaithe i gcríoch an Pháirtí eile agus nach gníomhaireacht le haghaidh seirbhísí chun pearsanra a lonnú agus a sholáthar é agus nach ngníomhaíonn trí ghníomhaireacht den sórt sin, agus a bhfuil conradh *bona fide* tugtha i gcrích aige chun seirbhísí a sholáthar in éineacht le tomhaltóir deiridh sa Pháirtí eile lena gceanglaítear go mbeidh a fhostaithe i láthair sa Pháirtí eile sin ar bhonn sealadach, chun an conradh chun seirbhísí a sholáthar a chomhlíonadh¹;

¹ Comhlíonfaidh an conradh seirbhíse dá dtagraítear faoi fhomhíreanna (b) agus (c) ceanglais dhlí an Pháirtí ina bhforghníomhaítear an conradh.

- (d) ciallaíonn ‘gairmithe neamhspleácha’ daoine nádúrtha atá ag soláthar seirbhíse agus atá bunaithe mar dhaoine féinfhostaithe i gcríoch Pháirtí ach ní i gcríoch an Pháirtí eile agus a bhfuil Conradh *bona fide* tugtha i gcrích acu, seachas trí ghníomhaireacht le haghaidh seirbhíse chun pearsanra a lonnú agus a sholáthar, le tomhaltóir deiridh chun seirbhíse a sholáthar sa Pháirtí, eile lena gceanglaítear ar an duine nádúrtha a bheith i láthair ar bhonn sealadach sa Pháirtí sin¹;
- (e) ciallaíonn ‘suiteálaithe agus pearsanra cothabhála’ cuairteoirí gnó gearrthéarmacha a bhfuil saineolas acu atá ríthábhachtach d’oibleagáid chonarthaigh an díoltóra nó an léasóra, do chur i gcrích seirbhíse nó d’oiliúint oibrithe chun seirbhíse a dhéanamh, de bhun barántais nó conradh seirbhíse eile atá teagmhasach le trealamh nó innealra tráchtála nó tionsclaíoch a dhíol nó a léasú, lena n-áirítear seirbhíse ríomhaireachta agus seirbhíse gaolmhara, a ceannaíodh nó a léasaíodh ó fhiontar atá suite lasmuigh de chríoch an Pháirtí ar ina leith a iarrtar teacht isteach agus fanacht sealadach, le linn an barántais nó an conradh seirbhíse a bheith i bhfeidhm;
- (f) ciallaíonn ‘aistrithe ionchorparáideacha’ daoine nádúrtha atá fostaithe ag duine dlítheanach de chuid Pháirtí, nó atá ina bpáirtithe ann, ar feadh tréimhse nach gairide ná bliain, a aistrítear go sealadach chuig fiontar de chuid an duine dhlítheanaigh sin i gcríoch an Pháirtí eile, agus a bhaineann le ceann amháin de na catagóirí a leanas:
- (i) bainisteoirí;
 - (ii) speisialtóirí;
 - (iii) fostaithe oiliúna;
- (g) ciallaíonn ‘infheisteoir’ duine nádúrtha a bhunaíonn fiontar i gcríoch an Pháirtí eile a bhfuil méid substaintiúil caipitil geallta ag an duine nádúrtha sin nó ag an duine dlítheanach a bhfuil an duine nádúrtha sin fostaithe aige ina leith, nó méid substaintiúil caipitil a bhfuiltear i mbun a gheallta ina leith, agus a fhorbraíonn nó a riarann oibriú an fhiontair sin ina cháil mar mhaoirseoir nó mar fheidhmeannach;

¹ Comhlíonfaidh an conradh seirbhíse dá dtagraítear faoi (b) agus (c) ceanglais dhlí an Pháirtí ina bhforghníomhaítear an conradh.

- (h) ciallaíonn ‘bainisteoirí’ nó daoine nádúrtha atá ag obair i bpost sinsearach laistigh de dhuine dlítheanach de chuid Páirtí, daoine a stiúran bainistíocht an fhiontair¹ go príomha i gcríoch an Pháirtí eile agus a fhaigheann maoirseacht ghinearálta nó treoir ghinearálta go príomha ó fheidhmeannaigh ardleibhéil, ón mbord stiúrthóirí nó ó stocshealbhóirí an ghnó nó óna gcoibhéis, agus daoine a bhfuil na cúraimí seo a leanas ar na cúraimí atá orthu:
- (i) an fiontar nó roinn nó foroinn de a stiúradh;
 - (ii) maoirseacht agus rialú ar obair fostaithe eile maoirseachta, gairmiúla nó bainistíochta; agus
 - (iii) daoine a bhfuil d’údarás pearsanta acu daoine a earcú agus a bhriseadh as a bpost, sin nó earcú, briseadh as post nó gníomhaíochtaí eile a bhaineann le pearsanra a mholadh;
- (i) ciallaíonn ‘cuairteoirí gnó gearrthéarmacha’ daoine nádúrtha ar mian leo dul isteach go críoch an Pháirtí eile agus fanacht ann go sealadach, daoine nach mbíonn ag plé le díolacháin dhíreacha leis an bpobal i gcoitinne agus nach bhfaigheann luach saothair ó fhoinse atá suite i gcríoch an Pháirtí eile, daoine a bhaineann le ceann de na catagóirí a leanas:
- (i) díoltóirí gnó;
 - (ii) suiteálaithe agus cothabhálaithe;
- (j) ciallaíonn ‘speisialtóirí’ daoine nádúrtha atá ag obair laistigh de dhuine dlítheanach de chuid Páirtí a bhfuil eolas speisialaithe acu atá riachtanach maidir le réimsí gníomhaíochta, teicnící nó bainistíochta an fhiontair; agus measúnú á dhéanamh ar an eolas sin, cuirfear san áireamh ní hamháin eolas a bhaineann go sonrach leis an bhfiontar, ach cibé acu atá nó nach bhfuil ardleibhéal cáilíochta ag an duine freisin, lena n-áirítear taithí ghairmiúil leormhaith, ina dtagraítear do chineál oibre nó ceirde a éilíonn eolas teicniúil sonrach, lena n- áirítear

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní eisítear leis an sainmhíniú sin bainisteoirí a dhéanann cúraimí, agus iad i mbun a gcuid cúraimí mar a shainmhínítear sa sainmhíniú seo, atá riachtanach chun na seirbhísí a sholáthar, cé nach ndéanann siad cúraimí a bhaineann go díreach le soláthar iarbhír na seirbhísí.

comhaltacht fhéideartha i ngairm chreidiúnaithe; agus

- (k) ciallaíonn ‘fostaithe oiliúna’ daoine nádúrtha a bhfuil céim ollscoile acu agus a aistrítear go sealadach iad chun críoch forbartha gairme, nó chun oiliúint a fháil i dteicnící nó modhanna gnó¹.

AIRTEAGAL 19.3

Aistrithe ionchorparáideacha, cuairteoirí gnó chun críoch bunaíochta agus infheisteoirí

1. Faoi réir na gcoinníollacha agus na gcáilíochtaí ábhartha a shonraítear in Iarscríbhinn 19-A, ní mór do gach Páirtí an méid seo a leanas a dhéanamh:

- (a) ceadóidh sé dul isteach agus fanacht sealadach aistrithe ionchorparáideacha, cuairteoirí gnó chun críoch bunaíochta agus infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile;
- (b) ceadóidh sé fostú aistrithe ionchorparáideacha an Pháirtí eile ina chríoch;

¹ Féadfar a cheangal ar an bhfiontar is faighteoir clár oiliúna a chur isteach lena gcumhdófar fad an fhanachta le formheas roimh ré, lena léireofar gur le haghaidh oiliúna cuspóir an fhanachta. I gcás AT, CZ, DE, FR, ES, HU agus LT, ní mór an oiliúint a bheith nasctha leis an gcéim ollscoile a fuarthas.

- (c) ní dhéanfaidh Páirtí teorainneacha a choinneáil ná a ghlacadh i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó tástálacha riachtanas eacnamaíoch ar an líon iomlán daoine nádúrtha, in earnáil shonrach, a cheadaítear dóibh dul isteach mar chuairoteoirí gnó chun críche bunaíochta nó mar infheisteoirí, nó a fhéadfar a fhostú mar aistrithe ionchorparáideacha, ar bhonn foroinnt chríochach nó ar bhonn a chríche ar fad; agus
- (d) tabharfaidh sé cóir nach lú fabhar d'aistrithe ionchorparáideacha, do chuairoteoirí gnó chun críoch bunaíochta agus d'infheisteoirí an Pháirtí eile, maidir lena bhfanacht sealadach ina chríoch ná mar a thugann sé, in imthosca den chineál céanna, dá dhaoine nádúrtha féin.

2. Is mar seo a leanas a bheidh an tréimhse fanachta incheadaithe:

- (a) i gcás na Sile, tréimhse suas le 2 bhliain ar féidir síneadh a chur leis, gan aon cheanglas cur isteach ar chónaí buan, ar choinníoll go mbíonn na coinníollacha ar a bhfuil an fhanacht bunaithe ann i gcónaí; agus
- (b) i gcás an Pháirtí AE, tréimhse suas le 3 bliana i gcás bainisteoirí agus speisialtóirí; suas le bliain i gcás fostaithe oiliúna agus infheisteoirí; agus suas le 90 lá laistigh d'aon tréimhse 6 mhí i gcás cuairteoirí gnó chun críoch bunaíochta.

AIRTEAGAL 19.4

Cuairteoirí gnó gearrthéarmacha

1. Faoi réir na n-eisiamh i ndáil le raon feidhme a leagtar amach in Airteagal 17.7(2) agus faoi réir na gcoinníollacha agus na gcáilíochtaí ábhartha a shainmhínítear in Iarscríbhinn 19-A, ceadóidh Páirtí dul isteach agus fanacht sealadach cuairteoirí gnó gearrthéarmacha gan gá le cead oibre, tástálacha riachtanas eacnamaíoch ná nósanna imeachta eile den chineál céanna um fhorghnó roimh ré.
2. Má bhíonn cuairteoirí gnó gearrthéarmacha de chuid Páirtí ag gabháil do sheirbhís a sholáthar do thomhaltóir i gcríoch an Pháirtí ina bhfuil siad ag fanacht go sealadach, déanfaidh an Páirtí sin cóir nach lú fabhar ná mar a thugann sé, i gcásanna mar an gcéanna, dá sholáthróirí seirbhíse féin a thabhairt dóibh maidir le soláthar na seirbhíse sin.
3. Is ar feadh tréimhse nach faide ná 90 lá in aon tréimhse 12 mhí a bheidh an tréimhse fanachta incheadaithe.

AIRTEAGAL 19.5

Soláthróirí seirbhísí conarthacha agus gairmithe neamhspleácha

1. Ceadóidh gach Páirtí dul isteach agus fanacht sealadach soláthraithe seirbhísí conarthacha de chuid an Pháirtí eile ina chríoch, sna hearnálacha, sna fo-earnálacha agus sna gníomhaíochtaí a shonraítear in Iarscríbhinn 19-B, faoi réir na gcoinníollacha agus na gcáilíochtaí ábhartha a shainmhínítear ann, agus ar na coinníollacha seo a leanas:
 - (a) ní mór do dhaoine nádúrtha a bheith ag gabháil do sheirbhís a sholáthar mar fhostaithe de chuid duine dhlítheanaigh, a bhfuil conradh seirbhíse nach faide ná 12 mhí faighte aige;
 - (b) na daoine nádúrtha a théann isteach sa Pháirtí eile, bhí siad fostaithe ag an duine dlítheanach dá dtagraítear i bhfomhír (a) ar feadh bliain amháin go díreach roimh dháta tíolactha iarratais ar dhul isteach sa Pháirtí eile agus a bhfuil taithí ghairmiúil 3 bliana acu ar a laghad ar dháta an iarratais ar dhul isteach, taithí a fuarthas tar éis lán-aois a bhaint amach, in earnáil na gníomhaíochta faoi réir an chonartha;
 - (c) na daoine nádúrtha a thiochfaidh isteach sa Pháirtí eile, beidh an méid seo a leanas acu:
 - (i) céim ollscoile nó cáilíocht lena léirítear eolas ar leibhéal coibhéiseach¹; agus
 - (ii) cáilíochtaí gairmiúla, má tá gá leo chun gníomhaíocht a fheidhmiú de bhun dhlíthe agus rialacháin an Pháirtí ina soláthraítear an tseirbhís;

¹ I gcás nach sa Pháirtí ina soláthraítear an tseirbhís a fuarthas an chéim nó an cháilíocht, féadfaidh an Páirtí sin a mheas an bhfuil sí coibhéiseach leis an gcéim ollscoile atá ag teastáil ina chríoch.

- (d) ní fhaigheann an duine nádúrtha luach saothair ar seirbhísí a sholáthar i gcríoch an Pháirtí eile, seachas luach saothair a íocann an duine dlítheanach ag a bhfuil an duine nádúrtha fostaithe; agus
- (e) ní bhaineann rochtain a thugtar de bhun an Airteagail seo ach leis an ngníomhaíocht seirbhíse is ábhar don chonradh agus ní thugann an rochtain sin teidlíocht chun teideal gairmiúil an Pháirtí a úsáid nuair a chuirtear an tseirbhís ar fáil.

2. Ceadóidh gach Páirtí dul isteach agus fanacht sealadach gairmithe neamhspleácha de chuid an Pháirtí eile ina chríoch, sna hearnálacha, sna fo-earnálacha agus sna gníomhaíochtaí a shonraítear in Iarscríbhinn 19-B, faoi réir na gcoinníollacha agus na gcáilíochtaí ábhartha a shainmhínítear ann, agus ar na coinníollacha seo a leanas:

- (a) ní rachaidh an conradh a thugtar i gcrích níos faide ná tréimhse 12 mhí;
- (b) ní mór taitheí ghairmiúil sé bliana ar a laghad a bheith ag na daoine nádúrtha, ar dháta an iarratais ar dhul isteach agus ar fhanacht sealadach, in earnáil na gníomhaíochta is ábhar don chonradh.
- (c) tá an méid seo a leanas ag na daoine nádúrtha a thagann isteach i gcríoch an Pháirtí eile:
 - (i) céim ollscoile nó cáilíocht lena léirítear eolas ar leibhéal coibhéiseach¹; agus

¹ I gcás nach sa Pháirtí ina soláthraítear an tseirbhís a fuarthas an chéim nó an cháilíocht, féadfaidh an Páirtí sin a mheas an bhfuil sí coibhéiseach leis an gcéim ollscoile atá ag teastáil ina chríoch.

- (ii) cáilíochtaí gairmiúla, má tá gá leo chun gníomhaíocht a fheidhmiú de bhun dhlíthe nó rialacháin an Pháirtí ina soláthraítear an tseirbhís;
- (d) ní bhaineann rochtain a thugtar de bhun an Airteagail seo ach leis an ngníomhaíocht seirbhíse is ábhar don chonradh; ní thugann an rochtain sin teidlíocht chun teideal gairmiúil an Pháirtí a úsáid nuair a chuirtear an tseirbhís ar fáil.

3. Ní dhéanfaidh Páirtí teorainneacha a ghlacadh ná a choimeád ar bun ar líon iomlán na soláthróirí seirbhísí conarthacha nó na ngairmithe neamhspleácha de chuid an Pháirtí eile a gceadaítear dul isteach agus fanacht sealadach dóibh, i bhfoirm cuótaí uimhriúla ná tástála riachtanas eacnamaíocha.

4. Déanfaidh Páirtí cóir a thabhairt do sholáthróirí seirbhísí conarthacha agus do ghairmithe neamhspleácha de chuid an Pháirtí eile, maidir le soláthar a seirbhísí ina chríoch, cóir nach lú fabhar ná an chóir a dhéanann sé, i gcásanna den chineál céanna, dá sholáthraithe seirbhíse féin.

5. Is mar seo a leanas a bheidh an tréimhse fanachta incheadaithe:

- (a) i gcás an Pháirtí AE, tréimhse charntha nach faide ná 6 mhí in aon tréimhse 12 mhí nó ar feadh ré an chonartha, cibé acu is lú; agus
- (b) i gcás na Sile, tréimhse suas le bliain ar féidir síneadh a chur leis le haghaidh tréimhsí ina dhiaidh sin, ar choinníoll go mbíonn na coinníollacha ar a bhfuil an fhanacht bunaithe ann i gcónaí.

AIRTEAGAL 19.6

Bearta neamh-chomhréireacha

A mhéid a dhéanann an beart ábhartha difear do dhul isteach agus fanacht sealadach daoine nádúrtha chun críoch gnó, níl feidhm ag fomhíreanna (c) agus (d) d'Airteagail 19.3(1) agus Airteagal 19.5(3) agus (4) maidir leis an méid seo a leanas:

(a) aon bheart neamh- chomhréireach atá ann cheana de chuid Páirtí ar an leibhéal seo a leanas:

(i) i gcás an Pháirtí AE:

(A) an tAontas Eorpach, mar a shonraítear i bhFoscúbhinn 17-A-1;

(B) rialtas láir Ballstáit, mar a shonraítear i bhFoscúbhinn 17-A-1;

(C) rialtas réigiúnach Ballstáit, mar a shonraítear i bhFoscúbhinn 17-A-1; nó

(D) leibhéal rialtais áitiúil, seachas an beart dá dtagraítear i bhfomhír (C); agus

(ii) i gcás na Sile:

(A) an rialtas láir, mar a shonraítear i bhFoscúbhinn 17-A-2;

- (B) foroinn réigiúnach, mar a shonraítear i bhFoscábhinn 17-A-2; nó
- (C) rialtas áitiúil;
- (b) leanúint ar aghaidh le haon bheart neamh- chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a), nó athnuachan pras birt neamh- chomhréirigh;
- (c) modhnú ar aon bheart neamh-chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhíreanna (a) agus (b) den Airteagal seo a mhéid nach laghdóidh sé comhréireacht an bhirt, faoi mar a bhí sé díreach roimh an modhnú, le fomhíreanna (c) agus (d) d'Airteagal 19.3(1) agus Airteagal 19.5(3) agus (4); nó
- (d) maidir le haon bheart de chuid Páirtí atá comhsheasmhach le coinníoll nó cáilíocht a shonraítear in Iarscríbhinn 17-B.

AIRTEAGAL 19.7

Trédhearcacht

1. Cuirfidh gach Páirtí faisnéis ar fáil go poiblí maidir le dul isteach agus fanacht sealadach daoine nádúrtha de chuid an Pháirtí eile, dá dtagraítear in Airteagal 19.1(1).

2. Áireofar leis an bhfaisnéis dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo an fhaisnéis seo a leanas, más infheidhme:

- (a) catagóirí víosa, ceadanna nó aon chineál údaraithe den chineál céanna a bhaineann le hiontráil agus fanacht sealadach;
- (b) an doiciméadacht is gá agus na coinníollacha atá le comhlíonadh;
- (c) an modh chun iarratas a chur isteach agus roghanna i dtaobh cá háit a gcuirfear é, amhail oifigí consalachta nó ar líne;
- (d) táillí iarratais agus clár ama táscach le haghaidh iarratas a phróiseáil;
- (e) an tréimhse uasta fanachta faoi gach cineál údaraithe dá dtagraítear i bhfomhír (a) den mhír seo;
- (f) coinníollacha maidir le haon fhadú nó athnuachan atá ar fáil;
- (g) rialacha maidir le cleithiúnaithe tionlacain;
- (h) nósanna imeachta maidir le hathbhreithniú nó achomharc a bheidh ar fáil; agus
- (i) dlíthe iomchuí a bhfuil feidhm ghinearálta acu agus a bhaineann le dul isteach agus fanacht sealadach daoine nádúrtha.

3. Maidir leis an bhfaisnéis dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 den Airteagal seo, féachfaidh Páirtí leis an bPáirtí eile a chur ar an eolas go pras faoi aon cheanglas nó nós imeachta nua a thabharfar isteach nó faoi aon athrú ar cheanglais agus nósanna imeachta a dhéanann difear don iarratas éifeachtach ar dhul isteach, ar fhanacht sealadach sa Pháirtí agus, i gcás inarb infheidhme, ar chead dul i mbun oibre sa Pháirtí sin.

AIRTEAGAL 19.8

Neamh-fheidhm an réitigh díospóidí

Níl feidhm ag Caibidil 38 maidir le diúltú do dheonú an cheada isteach agus an fhanachta shealadaigh mura mbaineann an t-ábhar le pátrún cleachtais.

CAIBIDIL 20

RIALÁIL INTÍRE

AIRTEAGAL 20.1

Raon Feidhme agus sainmhíthe

1. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta ag na Páirtithe a bhaineann le ceanglais agus nósanna imeachta ceadúnaithe, le ceanglais agus nósanna imeachta cáilithe, agus le caighdeáin theicniúla¹ a mbíonn tionchar acu ar na nithe seo a leanas:

- (a) soláthar trasteorann seirbhísí;
- (b) soláthar seirbhíse nó saothrú aon ghníomhaíochta eacnamaíche eile trí fhiontar nó oibriú infheistíochta faoi chumhdach a bhunú; nó
- (c) soláthar seirbhíse trí fhanacht catagóirí de dhaoine nádúrtha de chuid Páirtí i gcríoch an Pháirtí eile, mar a shainmhínítear in Airteagal 19.1.

2. Níl feidhm ag an gCaibidil seo ach maidir le hearnálacha a bhfuil gealltanais shonracha tugtha ag Páirtí ina leith faoi Chaibidlí 17, 18 agus 19 agus a mhéid atá feidhm ag na gealltanais shonracha sin.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, a mhéid a bhaineann le bearta i ndáil le caighdeáin theicniúla, níl feidhm ag an gCaibidil seo ach amháin maidir leis na bearta sin a dhéanann difear do thrádáil seirbhísí.

3. D'ainneoin mhír 2, níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le ceanglais agus nósanna imeachta ceadúnúcháin, ceanglais agus nósanna imeachta cáilithe, agus caighdeáin theicniúla a bhaineann le:

- (a) monarú ceimiceán bunúsach agus táirgí ceimiceacha eile;
- (b) monarú táirgí rubair;
- (c) monarú táirgí plaisteacha;
- (d) monarú mótar leictreach, gineadóirí leictreacha agus claochladán leictreach;
- (e) monarú cnuasaitheoirí, ceall príomhúil agus ceallraí príomhúla; agus
- (f) athchúrsáil dramhaíola miotail agus neamh-mhiotail .

4. D'ainneoin mhír 1, níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le bearta de chuid Páirtí a mhéid gur srianta iad faoi réir sceidealaithe de bhun Airteagail 17.5, 17.6, 17.11(1), 17.11(2), 18.4, 18.6, 18.7, 18.8(1), 18.8(2), 19.3(1), 19.4(2), 19.5(1) agus 19.6.

5. Chun críocha na Caibidle seo:

- (a) ciallaíonn ‘údarú’ cead chun aon cheann de na gníomhaíochtaí dá dtagraítear i bhfomhíreanna (a) (b) agus (c) de mhír 1 a thagann as nós imeachta a chur i gcrích, nach mór d'iarratasóir cloí leis d'fhonn a thaispeáint go gcomhlíontar ceanglais cheadúnúcháin, ceanglais cháilíochta nó caighdeáin theicniúla;

- (b) ciallaíonn ‘údarás inniúil’ rialtas nó údarás láir, réigiúnach nó áitiúil nó comhlacht neamhrialtasach i bhfeidhmiú na gcumhachtaí arna dtarlú ag rialtais nó údaráis láir, réigiúnacha nó áitiúla agus atá cumhachtaithe cinneadh a dhéanamh maidir leis an údarú seirbhís a sholáthar, lena n-áirítear trí fhiontar a bhunú, nó maidir leis an údarú aon ghníomhaíocht eacnamaíoch eile a shaothrú;
- (c) ciallaíonn ‘nósanna imeachta ceadúnúcháin’ rialacha riaracháin nó nós imeachta nach mór do dhuine nádúrtha nó dlítheanach atá ag lorg údaraithe, lena n-áirítear leasú nó athnuachan údaraithe, cloí leo chun a thaispeáint go gcomhlíontar ceanglais cheadúnúcháin;
- (d) ciallaíonn ‘ceanglais cheadúnúcháin’ ceanglais shubstainteacha, seachas ceanglais cháilíochta, nach mór do dhuine nádúrtha nó dlítheanach cloí leo chun údarú a fháil, a leasú nó a athnuachan;
- (e) ciallaíonn ‘nósanna imeachta cáilíochta’ rialacha riaracháin nó nós imeachta nach mór do dhuine nádúrtha cloí leo chun a thaispeáint go gcomhlíontar ceanglais cháilíochta, chun údarú a fháil; agus
- (f) ciallaíonn ‘ceanglais cháilíochta’ ceanglais shubstainteacha a bhaineann le hinniúlacht duine nádúrtha seirbhís a sholáthar, agus nach mór do dhuine nádúrtha cloí leo chun údarú a fháil, a leasú nó a athnuachan.

6. Chun críocha na Caibidle seo, tá feidhm ag na sainmhínithe a leagtar amach in Airteagail 17.2 agus 18.2 freisin.

AIRTEAGAL 20.2

Coinníollacha maidir le ceadúnú agus cáilíocht

1. Áiritheoidh gach Páirtí, maidir le bearta a bhaineann leis na ceanglais cheadúnúcháin, na nósanna imeachta cheadúnúcháin, agus na ceanglais cháilíochta agus na nósanna imeachta cáilíochta, go mbeidh siad bunaithe ar chritéir a choisceann ar na húdaráis inniúla a gcumhacht mheasúnaithe a fheidhmiú ar bhealach treallach.
2. Is mar a leanas a bheidh na critéir dá dtagraítear i mír 1:
 - (a) glan;
 - (b) oibiachtúil agus trédhearcach;¹ agus
 - (c) inrochtana ag an bpobal agus ag daoine leasmhara roimh ré.
3. Agus caighdeáin theicniúla á nglacadh aige, molfaidh gach Páirtí dá údaráis inniúla caighdeáin theicniúla a ghlacadh arna bhforbairt trí phróisis oscailte thrédhearcacha, agus molfaidh sé do chomhlachtaí atá ainmnithe chun caighdeáin theicniúla a fhorbairt, lena n-áirítear eagraíochtaí idirnáisiúnta ábhartha², é sin a dhéanamh trí phróisis oscailte thrédhearcacha.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, féadfar a áireamh ar na critéir sin, *inter alia*, inniúlacht agus an cumas seirbhís a sholáthar nó aon ghníomhaíocht eacnamaíoch eile a shaothrú, lena n-áirítear déanamh amhlaidh i mbealach atá comhsheasmhach le ceanglais rialála Páirtí, amhail ceanglais sláinte agus comhshaoil. Féadfaidh na húdaráis inniúla measúnú a dhéanamh ar an tábhacht atá le tabhairt do gach critéar.

² Tagraíonn an téarma ‘eagraíochtaí idirnáisiúnta ábhartha’ do chomhlachtaí idirnáisiúnta a mballraíocht ar oscailt do chomhlachtaí ábhartha an dá Pháirtí.

4. Deonófar údarú, ach é a bheith ar fáil, a luaithe a shuífear, i bhfianaise scrúdú iomchuí, gur comhlíonadh na coinníollacha chun údarú a fháil.
5. I gcás ina bhfuil teorainn le líon gceadúnas atá ar fáil i leith gníomhaíocht áirithe mar gheall ar ghanntanas na n-acmhainní nádúrtha nó na hinniúlachta teicniúla atá ar fáil, cuirfidh gach Páirtí nós imeachta roghnúcháin i bhfeidhm maidir le hiarrthóirí ionchasacha lena soláthrófar ráthaíochtaí iomlána i dtaobh neamhchlaontachta agus trédhearcachta, lena n-áirítear, go háirithe, poiblíocht leordhóthanach faoi sheoladh, déanamh agus tabhairt i gcrích an nós imeachta.
6. Faoi réir mhír 5, agus na rialacha maidir leis an nós imeachta roghnúcháin á mbunú, féadfaidh gach Páirtí cuspóirí beartais dlisteanacha a chur san áireamh, lena n-áirítear gnéithe a bhaineann le sláinte, sábháilteacht, cosaint an chomhshaoil agus caomhnú na hoidhreachtá cultúrtha.

AIRTEAGAL 20.3

Nósanna imeachta ceadúnúcháin agus cáilíochta

1. Na nósanna imeachta agus foirmiúlachtaí ceadúnúcháin agus cáilíochta, beidh siad soiléir, cuirfear ar fáil go poiblí iad roimh ré, agus ní hionann iad, astu féin, agus srian ar sholáthar seirbhíse nó ar shaothrú aon gníomhaíocht eacnamaíche eile. Féachfaidh gach Páirtí leis na nósanna imeachta agus na foirmiúlachtaí sin a dhéanamh chomh simplí agus is féidir agus ní chuirfidh sé castacht ná moill mhíchuí ar sholáthar na seirbhíse ná ar shaothrú aon ghníomhaíochta eacnamaíche eile.

2. Má cheanglaítear údarú, déanfaidh gach Páirtí an fhaisnéis is gá chun go gcomhlíonfaidh an t-iarratasóir na ceanglais agus na nósanna imeachta maidir le húdarú den sórt sin a fháil, a choinneáil ar bun, a leasú agus a athnuachan a fhoilsiú go pras nó a chur ar fáil go poiblí ar shlí eile. Áireofar san fhaisnéis sin an méid seo a leanas ar a laghad, a mhéid is ann dó:

- (a) na ceanglais agus na nósanna imeachta;
- (b) sonraí teagmhála na n-údarás inniúil ábhartha;
- (c) táillí;
- (d) caighdeáin theicniúla;
- (e) nósanna imeachta maidir le hachomharc nó athbhreithniú ar bhreitheanna a bhaineann le hiarratais;
- (f) nósanna imeachta um fhaireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh téarmaí agus coinníollacha na gceadúnas agus na gcáilíochtaí;
- (g) deiseanna le haghaidh rannpháirtíocht an phobail, amhail trí éisteachtaí nó tuairimí a thabhairt; agus
- (h) cláir ama tháscacha le haghaidh iarratas a phróiseáil.

3. Aon táille údaraithe¹ a fhéadfaidh na hiarratasóirí a thabhtú, beidh sí réasúnach, trédhearcach, agus ní chuirfidh sí srian inti féin ar sholáthar na seirbhíse ábhartha ná ar shaothrú na gníomhaíochta eacnamaíche ábhartha.

4. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh na nósanna imeachta a úsáidfidh an t-údarás inniúil agus a chinntí sa phróiseas údaraithe neamhchlaonta i leith na n-iarratasóirí uile. Tiocfaidh an t-údarás inniúil ar a chinneadh ar bhealach neamhspleách agus ní bheidh sé cuntasach d'aon duine a sholáthraíonn na seirbhísí nó a dhéanann na gníomhaíochtaí eacnamaíocha a bhfuil an t-údarú ag teastáil ina leith.

5. Má tá feidhm ag teorainneacha ama sonracha le haghaidh iarratas, ceadófar tréimhse réasúnta d'iarratasóir chun iarratas a chur isteach. Más féidir, ba cheart don údarás inniúil glacadh le hiarratais i bhformáid leictreonach faoi na coinníollacha barántúlachta céanna le hiarratais a chuirtear isteach ar pháipéar.

6. Cuirfidh an t-údarás inniúil tús le próiseáil iarratais gan moill mhíchúí tar éis an t-iarratas a chur isteach. Féachfaidh gach Páirtí leis an amchlár tascach a bhunú chun iarratas a phróiseáil agus, arna iarraidh sin don iarratasóir agus gan moill mhíchúí, áiritheoidh sé go soláthróidh an t-údarás inniúil faisnéis maidir le stádas an iarratais. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar i gcrích próiseáil iarratais, lena n-áirítear teacht ar chinneadh críochnaitheach, laistigh de thréimhse ama réasúnach ón dáta a gcuirfeadh isteach iarratas iomlán.

¹ Ní áirítear sna táillí údarúcháin táillí i gcomhair úsáid acmhainní nádúrtha, íocaíochtaí as ceant, tairiscintí ná modhanna neamh- idirdhealaitheacha eile chun lamháltais a dhámhachtain, ná ranníocaíochtaí sainordaithe chun seirbhís uilíoch a sholáthar.

7. Laistigh de thréimhse réasúnta ama tar éis don údarás inniúil iarratas a fháil a mheasann sé a bheith neamhiomlán, cuirfidh sé an t-iarratasóir ar an eolas, sainaitheoidh sé, a mhéid is féidir, an fhaisnéis bhreise is gá chun an t-iarratas a chomhlánú, agus tabharfaidh sé deis don iarratasóir easnaimh a cheartú.
8. Glacfaidh an t-údarás inniúil le cóipeanna de dhoiciméid, atá fíordheimhnithe de réir dhlí an Pháirtí, in ionad doiciméad bunaidh, mura rud é go gceanglaíonn an t-údarás inniúil doiciméid bhunaidh chun sláine an phróisis údarúcháin a chosaint.
9. Má dhiúltaíonn an t-údarás inniúil d'iarratas, cuirfear an t-iarratasóir ar an eolas, arna iarraidh sin dó féin nó ar thionscnamh an údaráis inniúil, i scríbhinn agus gan moill mhíchúí. I bprionsabal, cuirfear an t-iarratasóir ar an eolas maidir leis na cúiseanna ar diúltaíodh an t-iarratas agus maidir leis an tréimhse ama le haghaidh achomharc i gcoinne an chinnidh sin. Ceadófar d'iarratasóir, laistigh de theorainneacha ama réasúnacha, iarratas a chur isteach arís.
10. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh éifeacht le húdarú, a luaithe a dheonófar é, gan moill mhíchúí agus i gcomhréir leis na téarmaí agus na coinníollacha a shonraítear ann.
11. I gcás ina n-éilítear scrúduithe le haghaidh údarú, áiritheoidh an t-údarás inniúil go ndéanfar na scrúduithe sin ag eatrainmh réasúnta minic agus soláthróidh sé tréimhse réasúnta ama chun a chumasú d'iarratasóirí a iarraidh go ndéanfar an scrúdú.

AIRTEAGAL 20.4

Athbhreithniú

Má thagann torthaí na caibidlíochta a bhaineann le mír 4 d'Airteagal V de GATS i bhfeidhm, déanfaidh na Páirtithe athbhreithniú comhpháirteach ar na torthaí sin. I gcás ina meastar san athbhreithniú comhpháirteach go bhfeabhsófaí na disciplíní sa chuid seo den Chomhaontú seo dá ndéanfaí torthaí den sórt sin a ionchorprú sa Chomhaontú seo, cinnfidh na Páirtithe go comhpháirteach ar cheart na torthaí sin a ionchorprú sa chuid seo den Chomhaontú seo.

AIRTEAGAL 20.5

Bearta a riar a bhfuil feidhm ghinearálta leo

Áiritheoidh gach Páirtí, i gcás na mbeart go léir a bhfuil feidhm ghinearálta acu lena ndéantar difear do thrádáil i seirbhísí, go ndéanfar iad a riar ar bhealach réasúnach, oibiachtúil agus neamhchlaonta.

AIRTEAGAL 20.6

Achomharc ar chinntí riaracháin

Coinneoidh gach Páirtí ar bun, nó tionscnóidh sé, binsí nó nósanna imeachta athbhreithniúcháin, eadrána nó riaracháin a dhéanann foráil, arna iarraidh d'infheisteoir nó do sholáthróir seirbhíse dá ndéantar difear, chun athbhreithniú pras a dhéanamh ar chinntí riaracháin agus, i gcás ina bhfuil bonn cuí leo, leigheasanna iomchuí, a dhéanann difear do bhunú, soláthar trasteorann seirbhísí, nó láithreachta shealadach daoine nádúrtha chun críoch gnó. Mura mbíonn na nósanna imeachta sin neamhspleách ar an údarás inniúil a bhfuil de chúram air an cinneadh riaracháin lena mbaineann a dhéanamh, áiritheoidh gach Páirtí go ndéanfar foráil, leis na nósanna imeachta sin, maidir le hathbhreithniú oibiachtúil neamhchlaonta.

CAIBIDIL 21

AITHEANTAS FRITHPHÁIRTEACH DO CHÁILÍOCHTAÍ GAIRMIÚLA

AIRTEAGAL 21.1

Aitheantas frithpháirteach ar cháilíochtaí gairmiúla

1. Ní choiscfidh aon ní san Airteagal seo ar Pháirtí a cheangal go mbeidh ag daoine nádúrtha na cáilíochtaí agus an taithí ghairmiúil is gá a shonraítear sa chríoch ina ndéantar an ghníomhaíocht, don earnáil gníomhaíochta lena mbaineann.

2. Molfaidh gach Páirtí na comhlachtaí gairmiúla nó na húdaráis ghairmiúla ábhartha don earnáil nó don ghníomhaíocht lena mbaineann, ina chríoch, moltaí comhphárteacha a fhorbairt agus a sholáthar maidir le haitheantas frithphárteach a thabhairt do cháilíochtaí gairmiúla don Fhochoiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht dá dtagraítear in Airteagal 18.10. Beidh measúnú fianaise-bhunaithe ar na nithe seo a leanas mar thaca leis na moltaí comhphárteacha sin:

- (a) luach eacnamaíoch socraithe atá beartaithe maidir le cáilíochtaí gairmiúla a aithint go frithphárteach ('socrú aitheantais fhrithpháirtigh'); agus
- (b) comhoiriúnacht na réimeas faoi seach, is é sin, a mhéid atá na ceanglais arna gcur i bhfeidhm ag gach Páirtí don údarú, don cheadúnú, don oibríocht agus don deimhniú ag teacht lena chéile.

3. Ar mholadh comhphárteach a fháil, déanfaidh an Fochóiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht a chomhsheasmhacht leis an gcuid seo den Chomhaontú seo a athbhreithniú laistigh de thréimhse réasúnta ama. Féadfaidh an Fochóiste, tar éis an athbhreithnithe sin, cinneadh maidir le socrú um aitheantas frithphárteach a ghlacadh, de bhun fhomhír (a) d'Airteagal 8.5(1), agus a mholadh don Chomhairle Chomhphárteach é sin a dhéanamh, d'fhonn socrú um aitheantas frithphárteach a leagtar amach in Iarscríbhinn 21-B¹ a chinneadh nó a leasú.

4. Le socrú dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo, déanfar foráil maidir leis na coinníollacha chun aitheantas a thabhairt do cháilíochtaí gairmiúla a baineadh amach sa Pháirtí AE agus do cháilíochtaí gairmiúla a fuarthas sa tSile a bhaineann le gníomhaíocht a chumhdaítear le Caibidlí 17, 18, 19 agus 26.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní dhéanfar cáilíochtaí gairmiúla a aithint go huathoibríoch mar thoradh ar na comhaontuithe aitheantais chomhpháirtigh ach, ar mhaithe le leas frithphárteach na bPáirtithe, leagfar síos na coinníollacha le haghaidh na n-údarás inniúil a dheonaíonn aitheantas do na cáilíochtaí sin.

5. Cuirfear na treoirínte maidir le socrúithe i ndáil le haitheantas a thabhairt do cháilíochtaí gairmiúla a leagtar amach in Iarscríbhinn 21-A san áireamh agus na moltaí comhphárteacha dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo á bhforbairt agus déanfaidh an Chomhairle Chomhphárteach iad a chur san áireamh agus measúnú á dhéanamh aici ar cheart an socrú dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo a ghlacadh.

CAIBIDIL 22

SEIRBHÍSÍ SEACHADTA

AIRTEAGAL 22.1

Raon Feidhme agus sainmhínthe

1. Leagtar amach sa Chaibidil seo prionsabail an chreata rialála a bhaineann le seirbhísí seachadta.
2. Chun críocha na Caibidle seo:
 - (a) ciallaíonn ‘seirbhísí seachadta’ seirbhísí poist agus seirbhísí cúiréireachta nó seirbhísí mearphoist, lena n- áirítear na gníomhaíochta a bhaineann le hítimí poist a bhailiú, a shórtáil, a iompar agus a sheachadadh;

- (b) ciallaíonn ‘seirbhísí mearsheachadta’ ítimí poist a bhailiú, a shórtáil, a iompar agus a sheachadadh ar luas brostaithe agus ar iontaofacht, agus féadfaidh eilimintí breisluacha a bheith ar áireamh iontu amhail bailiú ón bpointe tionscnaimh, seachadadh pearsanta chuig an seolaí, rianú, an fhéidearthacht an ceann scríbe agus an seolaí a athrú agus na hítimí faoi bhealach, nó deimhniú go bhfuarthas iad;
- (c) ciallaíonn ‘seirbhísí mearphoist’ seirbhísí mearsheachadta idirnáisiúnta arna soláthar trí Chomharchumann na Seirbhíse Luasphoist Náisiúnta (Comharchumann EMS), ar comhlachas deonach é d’oibreoirí poist ainmnithe faoin Aontas Poist Uilechoiteann (UPU);
- (d) ciallaíonn ‘ceadúnas’ údarú a dheonaíonn údarás rialála inniúil do sholáthróir aonair seirbhísí seachadta lena leagtar amach nósanna imeachta, oibleagáidí agus ceanglais a bhaineann go sonrach leis an earnáil seirbhísí seachadta;
- (e) ciallaíonn ‘ítim poist’ ítim suas le 31.5 kg, ar a bhfuil seoladh agus é san fhoirm dheirdh ina bhfuil sé le hiompar ag aon chineál soláthróra seirbhísí seachadta, poiblí nó príobháideach, agus féadfaidh ítimí amhail litreacha, beartáin, nuachtáin nó catalóga a bheith san áireamh ann;
- (f) ciallaíonn ‘monaplacht phoist’ an ceart eisiach chun seirbhísí seachadta sonraithe a sholáthar i gcríoch Pháirtí, de bhun dhlíthe an Pháirtí sin; agus
- (g) ciallaíonn ‘seirbhís uilíoch’ buansoláthar seirbhíse seachadta de cháilíocht shonraithe ag gach pointe i gcríoch Páirtí ar phraghsanna inacmhainne do gach úsáideoir.

AIRTEAGAL 22.2

Seirbhís uilíoch

1. Tá sé de cheart ag gach Páirtí sainiú a dhéanamh ar na cineálacha oibleagáide seirbhíse uilíche a theastaíonn uaidh a choinneáil ar bun. Gach Páirtí a choinníonn oibleagáid seirbhíse uilíche ar bun, déanfaidh sé é a riar ar bhealach trédhearcach, neamh- idirdhealaitheach agus neodrach i leith gach soláthróir seirbhísí seachadta a bheidh faoi réir na hoibleagáide.
2. Má éilíonn Páirtí go soláthrófar seirbhísí mearphoist isteach ar bhonn seirbhíse uilíche, ní thabharfaidh sé cóir fhabhrach do na seirbhísí sin thar sheirbhísí mearsheachadta idirnáisiúnta eile.

AIRTEAGAL 22.3

Cleachtais saofa margaidh a chosc

Áiritheoidh gach páirtí nach rachaidh soláthróir seirbhísí seachadta atá faoi réir oibleagáid seirbhíse uilíche nó monaplachtaí poist i mbun cleachtais a shaobhann an margadh amhail:

- (a) ioncam, a fhaightear ó sholáthar seirbhíse faoi réir oibleagáid seirbhíse uilíche nó monaplachta poist, a úsáid chun soláthar seirbhíse mearsheachadta nó aon seirbhís seachadta neamhuilíche a thras- fhóirdheonú; nó

- (b) difreáil gan údar i measc custaiméirí i ndáil le tarairí nó téarmaí agus coinníollacha eile chun seirbhís atá faoi réir oibleagáide seirbhíse uilechoitinne nó monaplachta poist a sholáthar.

AIRTEAGAL 22.4

Ceadúnais

1. Má éilíonn Páirtí ceadúnas chun seirbhísí seachadta a sholáthar, déanfaidh sé an méid a leanas a chur ar fáil go poiblí:

- (a) na ceanglais cheadúnúcháin uile agus an tréimhse ama is gá de ghnáth chun teacht ar chinneadh maidir le hiarratas ar cheadúnas; agus
- (b) téarmaí agus coinníollacha an cheadúnais.

2. Beidh na nósanna imeachta, oibleagáidí agus ceanglais ceadúnais trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus bunaithe ar chritéir oibiachtúla.

3. Má dhiúltaíonn an t-údarás inniúil rialála d'iarratas ar cheadúnas, cuirfidh sé na cúiseanna leis an diúltú in iúl i scríbhinn don iarratasóir. Déanfaidh gach Páirtí nós imeachta achomhairc a bhunú nó a choinneáil ar bun trí chomhlacht atá neamhspleách ar na páirtithe a bhfuil baint aige leis an nós imeachta um iarratas a dhéanamh ar cheadúnas. Féadfaidh an comhlacht sin a bheith ina bhinse nó ina chúirt.

AIRTEAGAL 22.5

Neamhspleáchas na n-údarás rialála

1. Áiritheoidh gach Páirtí nach mbeidh aon údarás atá freagrach as seirbhísí seachadta a rialáil cuntasach d'aon soláthraí seirbhísí seachadta, agus go mbeidh na cinntí agus na nósanna imeachta a ghlacfaidh an t-údarás rialála neamhchlaonta, neamh-idirdhealaitheach agus trédhearcach i leith na rannpháirtithe uile sa mhargadh ina chríoch.

2. Áiritheoidh gach Páirtí go ndéanfaidh an t-údarás atá freagrach as rialáil a dhéanamh ar sheirbhísí seachadta a chúraimí go tráthúil agus go mbeidh acmhainní leordhóthanacha airgeadais agus daonna aige.

CAIBIDIL 23

SEIRBHÍSÍ TEILEACHUMARSÁIDE

AIRTEAGAL 23.1

Raon feidhme

1. Leagtar amach sa Chaibidil seo prionsabail an chreata rialála chun líonraí agus seirbhísí teileachumarsáide a sholáthar, arna léirscaoileadh de bhun Chaibidil 17 agus Chaibidil 18.
2. Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le seirbhísí a sholáthraíonn inneachar a tharchuirtear trí úsáid a bhaint as líonraí agus seirbhísí teileachumarsáide nó seirbhísí a bhfuil smacht eagarthóireachta acu ar an inneachar sin.

AIRTEAGAL 23.2

Sainmhínte

Chun críocha na Caibidle seo:

- (a) ciallaíonn ‘saoráidí gaolmhara’ seirbhísí, bonneagair fhisiceacha agus saoráidí eile atá gaolmhar le líonra nó seirbhís teileachumarsáide a chumasaíonn nó a thacaíonn le soláthar seirbhísí tríd an líonra nó an tseirbhís sin, nó a bhfuil an poitéinseal aige é sin a dhéanamh, agus féadfar foirgnimh nó bealaí isteach foirgneamh, sreangú foirgnimh, aeróga, túir agus déantúis tacaíochta eile, duchtanna, seolphíobáin, crainn, dúnphoill, agus caibinéid a áireamh leo;
- (b) ciallaíonn ‘saoráidí fíor-riachtanacha’ saoráidí de chuid líonra nó seirbhís teileachumarsáide poiblí:
 - (i) nach bhfuil á soláthar, ina n- iomláine nó den chuid is mó, ach ag soláthróir amháin nó ag líon teoranta soláthróirí; agus
 - (ii) nach féidir saoráidí eile a chur ina n- ionad ar bhonn eacnamaíoch nó ar bhonn teicniúil chun seirbhís a sholáthar;
- (c) Ciallaíonn ‘idirnascadh’ nascadh líonraí teileachumarsáide poiblí a úsáideann na soláthróirí céanna líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide nó soláthraithe éagsúla líonraí teileachumarsáide nó seirbhísí teileachumarsáide chun gur féidir le húsáideoirí soláthraí amháin cumarsáid a dhéanamh le húsáideoirí an tsoláthóra chéanna nó soláthraí eile nó rochtain a fháil ar sheirbhísí a sholáthraíonn soláthróirí eile, is cuma cé acu ag na soláthraithe lena mbaineann nó ag aon soláthróir eile a bhfuil rochtain acu ar an líonra a chuireann na seirbhísí sin ar fáil;

- (d) ciallaíonn ‘seirbhísí rochtana ar an idirlíon’ seirbhísí teileachumarsáide poiblí lena soláthraítear rochtain ar an idirlíon i gcrích Páirtí agus a sholáthraíonn ar an gcaoi sin nascacht le beagnach gach pointe deiridh ar an idirlíon, gan beann ar an teicneolaíocht líonra agus ar an trealamh teirminéil a úsáidtear.
- (e) ciallaíonn ‘ciorcaid léasa’ seirbhísí nó saoráidí teileachumarsáide idir dhá phointe ainmnithe nó níos mó, lena n- áirítear seirbhísí de chineál fíorúil, lena gcuirtear cumas i leataobh le haghaidh úsáid thiomnaithe úsáideora, nó infhaighteacht úsáideora;
- (f) ciallaíonn ‘mórsholáthróir’ soláthróir líonraí teileachumarsáide nó seirbhísí teileachumarsáide a bhfuil sé ar a chumas difear ábhartha a dhéanamh do théarmaí rannpháirtíochta (ag féachaint do phraghas agus do sholáthar) i margadh ábhartha do líonraí teileachumarsáide nó do sheirbhísí teileachumarsáide de thoradh rialú a bheith aige ar shaoráidí riachtanacha nó ar a staid sa mhargadh sin a úsáid;
- (g) ciallaíonn ‘eilimintí líonra’ saoráidí nó trealamh a úsáidtear chun seirbhís teileachumarsáide phoiblí a sholáthar, lena n- áirítear gnéithe, feidhmeanna agus cumais arna soláthar trí bhíthin na saoráidí nó an trealaimh sin;
- (h) ciallaíonn ‘inaistritheacht uimhreach’:
- (i) i gcás an Pháirtí, cumas rannpháirtí, a iarrann amhlaidh, an uimhir teileafóin céanna a choimeád, ar an suíomh céanna i gcás síntiúsóirí líne fosaithe, agus iad ag aistriú idir an chatagóir céanna soláthróirí teileachumarsáide poiblí, gan lagú ar cháilíocht, ar iontaofacht ná ar áisiúlacht; agus

- (ii) i gcás na Sile, cumas úsáideora deiridh, a iarrann amhlaidh, an uimhir teileafóin chéanna a choimeád agus iad ag aistriú idir soláthróirí teileachumarsáide poiblí, gan lagú ar cháilíocht, ar iontaofacht ná ar áisiúlacht;
- (i) ciallaíonn ‘líonra poiblí teileachumarsáide’ aon líonraí teileachumarsáide a úsáidtear go hiomlán nó go formhór le haghaidh soláthar seirbhísí teileachumarsáide poiblí idir críochphointí líonra;
- (j) ciallaíonn ‘seirbhís teileachumarsáide phoiblí’ aon seirbhís teileachumarsáide a thairgtear don phobal i gcoitinne;
- (k) ciallaíonn ‘rannpháirtí’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach ar páirtí é i gconradh le soláthraí seirbhísí teileachumarsáide i dtaca leis na seirbhísí sin;
- (l) ciallaíonn ‘teileachumarsáid’ comharthaí a tharchur agus a ghlacadh ar aon mhodh leictreamaighnéadach;
- (m) ciallaíonn ‘líonra teileachumarsáide’ córais tarchuir, agus i gcás inarb infheidhme, trealamh lasctha nó ródúcháin agus acmhainní eile, lena n-áirítear eilimintí neamhghníomhacha líonra, a cheadaíonn iompar comharthaí ar shreang, ar raidió, ar mhodh optach nó ar mhodh leictreamaighnéadach eile;
- (n) ciallaíonn ‘údarás rialála teileachumarsáide’ an comhlacht nó na comhlachtaí a gcuireann Páirtí de chúram air nó orthu rialú a dhéanamh ar líonraí teileachumarsáide agus seirbhísí teileachumarsáide eile a chumhdaítear faoin gCaibidil seo¹;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, áirítear le húdarás rialála teileachumarsáide aon údarás a bhfuil Páirtí freagrach as forfheidhmiú na n-oibleagáidí a leagtar amach sa Chaibidil seo.

- (o) ciallaíonn ‘seirbhís teileachumarsáide’ seirbhís a bhaineann go hiomlán nó go príomha le hiompar agus glacadh comharthaí, lena n-áirítear comharthaí craolacháin, trí líonraí teileachumarsáide, lena n-áirítear trí líonraí a úsáidtear le haghaidh craolacháin;
- (p) ciallaíonn ‘seirbhís uilíoch’ an tacar íosta de cháilíocht a shonraítear nach mór a chur ar fáil do gach úsáideoir i gcríoch Páirtí gan beann ar a suíomh geografach, agus ar phraghas inacmhainne; agus
- (q) ciallaíonn ‘úsáideoir’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach a úsáideann líonra nó seirbhís teileachumarsáide poiblí.

AIRTEAGAL 23.3

Údarás rialála teileachumarsáide

1. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh a údarás rialála teileachumarsáide leithleach go dlíthiúil agus neamhspleách ó thaobh feidhme de ar aon soláthraí líonraí, seirbhísí nó trealamh teileachumarsáide, agus go mbeidh na cinntí a ghlacfaidh a údarás rialála teileachumarsáide, agus na nósanna imeachta a úsáideann sé, neamhchlaonta i leith gach rannpháirtí sa mhargadh.
2. Páirtí a choinníonn úinéireacht nó ceannas ar sholáthraithe a sholáthraíonn líonraí, seirbhísí nó trealamh teileachumarsáide, áiritheoidh sé go mbeidh deighilt struchtúrach idir an fheidhm rialála agus na gníomhaíochtaí a bhaineann leis an úinéireacht nó leis an rialú sin.

3. D'fhonn neamhspleáchas agus neamhchlaontacht na n-údarás rialála teileachumarsáide a áirithiú, áiritheoidh gach Páirtí nach mbeidh leas airgeadais ag a údarás rialála teileachumarsáide ná nach gcoinneoidh sé ról oibríochta nó bainistíochta in aon soláthróir líonraí, seirbhísí nó trealaimh teileachumarsáide.
4. Áiritheoidh gach Páirtí nach mbeidh tionchar ag soláthraithe líonraí, seirbhísí nó trealaimh teileachumarsáide ar chinntí agus nósanna imeachta an údaráis rialála teileachumarsáide.
5. Tabharfaidh gach Páirtí an chumhacht rialála agus maoirseachta dá údarás rialála teileachumarsáide, chomh maith le hacmhainní leordhóthanacha airgeadais agus daonna, chun na cúraimí a shanntar dó a chur i gcrích chun na hoibleagáidí a leagtar amach sa Chaibidil seo a fhorfheidhmiú. Déanfar an chumhacht sin a fheidhmiú go trédhearcach agus go tráthúil. Cuirfear na cúraimí sin ar fáil don phobal i bhfoirm shorochtana agus shoiléir, go háirithe nuair a shannfar na cúraimí sin do níos mó ná comhlacht amháin.
6. Tabharfaidh gach Páirtí an chumhacht dá údarás rialála teileachumarsáide chun a áirithiú go ndéanfaidh soláthraithe líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide an fhaisnéis uile, lena n-áirítear faisnéis airgeadais, is gá chun a chumasú don údarás rialála teileachumarsáide a chúraimí a dhéanamh i gcomhréir leis an gCaibidil seo, a chur ar fáil dó go pras arna iarraidh sin dó. Aon fhaisnéis a sholáthraítear, déileálfar léi i gcomhréir le ceanglais na rúndachta.

7. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh sé de cheart ag úsáideoir nó soláthraí líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide a ndéanann cinneadh arna eisiúint ag a údarás rialála teileachumarsáide difear dó achomharc a dhéanamh in aghaidh an chinnidh sin chuig comhlacht achomhairc atá neamhspleách ar an údarás rialála teileachumarsáide agus ar pháirtithe eile a ndéanann an cinneadh difear dóibh. Go dtí go mbeidh toradh ar an achomharc, seasfaidh an cinneadh a eiseoidh an t-údarás rialála teileachumarsáide, mura ndeonófar bearta eatramhacha i gcomhréir le dlí an Pháirtí.

AIRTEAGAL 23.4

Údarú chun líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide a sholáthar

1. Má éilíonn Páirtí údarú chun líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide a sholáthar, luafaidh sé tréimhse réasúnach ama a theastaíonn de ghnáth don údarás rialála teileachumarsáide chun cinneadh a dhéanamh maidir leis an iarraidh ar údarú, cuirfidh sé an tréimhse ama sin in iúl don iarratasóir ar bhealach trédhearcach agus féachfaidh sé le cinneadh a dhéanamh maidir leis an iarraidh laistigh den tréimhse ama a chuirtear in iúl¹.
2. Aon chritéir údarúcháin agus nósanna imeachta is infheidhme, beidh siad chomh simplí, oibiachtúil, trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach comhréireach agus is féidir. Aon choinníollacha a fhorchuirtear ar údarú nó atá bainteach leis, beidh sé neamh-idirdhealaitheach trédhearcach comhréireach agus beidh baint aige leis na seirbhísí a sholáthrófar.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní choisceann an tAirteagal seo ar Pháirtí soláthar líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide a údarú ar fhógra simplí a thabhairt gan fanacht ar chinneadh ón údarás rialála teileachumarsáide.

3. Áiritheoidh gach Páirtí go bhfaighidh iarratasóir i scríbhinn na cúiseanna a bhaineann le húdarú a dhiúltú nó a chúlghairm nó le coinníollacha a fhorchur a bhaineann go sonrach le soláthróir. I gcás diúltú, cúlghairm nó forchur den sórt sin, beidh iarratasóir in ann cúlárach a lorg os comhair comhlacht achomhairc.

4. Táillí riaracháin a fhorchuirfear ar sholáthraithe, más ann dóibh, beidh siad oibiachtúil trédhearcach neamh-idirdhealaitheach agus ar comhréir leis na costais riaracháin a thabhaítear go réasúnach i mbainistiú, rialú agus i bhforfheidhmiú na n-oibleagáidí a leagtar amach sa Chaibidil seo¹.

AIRTEAGAL 23.5

Idirnascadh

Gan dochar d’Airteagal 23.9, áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh sé de cheart ag soláthróir líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí ina chríoch agus, arna iarraidh sin ag soláthróir eile líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí sin ina chríoch, d’oibleagáid air caibidlíocht a dhéanamh maidir le hidirnasc chun críche líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí a sholáthar laistigh dá chríoch.

¹ Ní áirítear i dtáillí riaracháin íocaíochtaí le haghaidh ceart chun acmhainní ganna a úsáid agus ranníocaíochtaí sainordaitheach le soláthar seirbhíse uilíche.

AIRTEAGAL 23.6

Rochtain agus úsáid

1. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar d'aon soláthróir seirbhíse de chuid an Pháirtí eile, rochtain ar líonraí teileachumarsáide poiblí nó ar sheirbhísí teileachumarsáide poiblí nó cead iad a úsáid ar théarmaí agus ar choinníollacha réasúnacha neamh- idirdhealaitheacha¹. Cuirfear an oibleagáid sin i bhfeidhm, *inter alia*, trí mhíreanna 2 go 5.

2. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh rochtain ag aon soláthróir seirbhíse de chuid an Pháirtí eile ar aon líonra teileachumarsáide poiblí nó ar aon seirbhís teileachumarsáide phoiblí a thairgtear laistigh de theorainn an Pháirtí eile nó thar theorainn an Pháirtí eile, lena n- áirítear ciorcaid phríobháideacha léasa, agus chun na críche sin, faoi réir mhír 5, go gceadófar don soláthróir sin:

- (a) trealamh teirminéil nó trealamh eile a cheannach, a léasú nó a cheangal, a théann i gcomhéadan leis an líonra agus is gá chun a sheirbhísí a sholáthar;
- (b) ciorcaid phríobháideacha atá léasaithe nó faoi úinéireacht a idirnascadh le líonraí teileachumarsáide poiblí nó le ciorcaid atá léasaithe nó faoi úinéireacht soláthróra eile seirbhísí teileachumarsáide; agus
- (c) a rogha prótacal oibríochta a úsáid i soláthar aon seirbhíse, seachas mar is gá chun a áirithiú go mbeidh seirbhísí teileachumarsáide ar fáil don phobal i gcoitinne.

¹ Chun críocha an Airteagail seo, ciallaíonn ‘neamh-idirdhealaitheach’ cóir an náisiúin barrfhabhair agus cóir náisiúnta mar a shainmhínítear in Airteagail 17.9, 18.4, 17.11 agus 18.5, é sin agus faoi théarmaí agus coinníollacha nach lú fabhar ná iad sin a bhronntar ar aon úsáideoirí eile a úsáideann líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí comhchosúla i gcásanna comhchosúla.

3. Áiritheoidh gach Páirtí go bhféadfaidh soláthróir seirbhísí de chuid an Pháirtí eile líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí a úsáid chun faisnéis a aistriú laistigh de theorainn an Pháirtí sin nó thar a theorainn, lena n- áirítear cumarsáid ionchorparáideach an tsoláthróra seirbhíse sin, agus i gcomhair rochtain ar fhaisnéis atá i mbunachair sonraí nó a stóráiltear ar shlí eile i bhfoirm atá inléite ag meaisín i gcríoch ceachtar den dá Pháirtí.

4. D'ainneoin mhír 3, féadfaidh Páirtí cibé bearta is gá a ghlacadh chun slándáil agus rúndacht chumarsáide a áirithiú, faoi réir an cheanglais nach gcuirfear na bearta sin i bhfeidhm ar bhealach lena ndéanfaí idirdhealú treallach nó gan údar nó ina shrian ceilte ar an trádáil i seirbhísí.

5. Áiritheoidh gach Páirtí nach bhforchuirfear aon choinníoll maidir le rochtain ar líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí ina chríoch agus maidir le húsáid a bhaint astu seachas mar is gá chun:

- (a) na freagrachtaí seirbhíse poiblí atá ar sholáthróirí líonraí teileachumarsáide poiblí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí a chosaint, go háirithe a gcumas i dtaobh a gcuid líonraí nó seirbhísí a chur ar fáil don phobal i gcoitinne; nó
- (b) sláine theicniúil líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí a chosaint.

AIRTEAGAL 23.7

Réiteach díospóidí teileachumarsáide

1. Áiritheoidh gach Páirtí, i gcás díospóide idir soláthróirí líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide i ndáil le cearta agus oibleagáidí a eascraíonn as an gCaibidil seo, agus arna iarraidh sin ag an bpáirtí is déantóir díospóide, go ndéanfaidh an t-údarás rialála teileachumarsáide cinneadh ceangailteach laistigh de thréimhse ama réasúnach chun an díospóid a réiteach.
2. Áiritheoidh gach Páirtí go gcuirfear an cinneadh arna eisiúint ag an údarás rialála teileachumarsáide ar fáil don phobal, faoi réir na gceanglas maidir le rúndacht ghnó faoina dhlíthe agus faoina rialacháin. Tabharfaidh an t-údarás rialála teileachumarsáide ráiteas iomlán do na páirtithe díospóideacha maidir leis na cúiseanna ar a bhfuil an cinneadh bunaithe. Beidh sé de cheart ag na páirtithe díospóideacha achomharc a dhéanamh in aghaidh an chinnidh sin, i gcomhréir le hAirteagal 23.3(7).
3. Maidir leis an nós imeachta dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2, áiritheoidh gach Páirtí nach gcuirfidh sé cosc ar cheachtar páirtí is déantóir díospóide caingean a thabhairt os comhair údarás breithiúnach, i gcomhréir le dlíthe agus rialacháin an Pháirtí.

AIRTEAGAL 23.8

Coimircí iomaíochta ar mhórsholáthróirí

Glacfaidh gach Páirtí bearta iomchuí nó coinneoidh sé ar bun iad chun críocha cosc a chur ar sholáthraithe líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide, arb é atá iontu, ina n-aonar nó in éindí, mórsholáthróir, cosc a chur orthu cleachtais fhrithiomaíocha a dhéanamh nó leanúint díobh, a chuimsíonn an méid seo a leanas:

- (a) tras- fhóirdheonú frithiomaíoch a dhéanamh;
- (b) faisnéis a fhaightear ó iomaitheoirí a úsáid agus torthaí frithiomaíocha a bheith air sin; agus
- (c) gan faisnéis theicniúil faoi shaoráidí fíor-riachtanacha ná faisnéis atá ábhartha ó thaobh na tráchtála de a chur ar fáil do sholáthraithe seirbhíse eile, ar bhonn tráthúil, ar faisnéis í a bhfuil gá acu léi chun seirbhísí a sholáthar.

AIRTEAGAL 23.9

Idirnascadh le mórsholáthróirí

1. Áiritheoidh gach Páirtí go ndéanfaidh mórsholáthróirí líonraí teileachumarsáide poiblí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí, go ndéanfaidh siad idirnascacht a sholáthar ag aon phointe is indéanta go teicniúil sa líonra. Soláthróidh mórsholáthraithe an t-idirnasc sin:
 - (a) faoi théarmaí agus coinníollacha neamh-idirdhealaitheacha (lena n-áirítear maidir le rátaí, caighdeáin theicniúla, sonraíochtaí, cáilíocht agus cothabháil) agus de cháilíocht nach lú fabhar ná an t-idirnasc a sholáthraítear dá seirbhísí comhchosúla féin, nó do sheirbhísí comhchosúla a bhfochuideachtaí nó a gcuideachtaí comhlacha eile;
 - (b) go tráthuil, ar théarmaí agus coinníollacha (lena n-áirítear i dtaca le rátaí, caighdeáin teicniúla, sonraíochtaí, cáilíocht agus cothabháil) atá trédhearcach, réasúnach, ag féachaint d'indéantacht eacnamaíoch, agus díchuachta a ndóthain ionas nach gá don soláthraí íoc as comhpháirteanna nó saoráidí líonra nach bhfuil gá aige leo i leith na seirbhísí atá le soláthar; agus
 - (c) arna iarraidh sin, ag pointí de bhreis ar na críochphointí líonra a chuirtear ar fáil do thromlach na n-úsáideoirí, faoi réir muirir lena léirítear costas tógála na saoráidí breise is gá.
2. Cuirfidh gach Páirtí na nósanna imeachta is infheidhme maidir le hidirnascadh le mórsholáthróir ar fáil go poiblí.

3. Áiritheoidh gach Páirtí go gcuirfidh mórsholáthróirí ar fáil go poiblí a gcomhaontuithe maidir le hidirnascadh nó a dtairiscint thagartha maidir le hidirnascadh, de réir mar is iomchuí.

AIRTEAGAL 23.10

Rochtain ar shaoráidí riachtanacha mórsholáthróirí

Tabharfaidh gach Páirtí an chumhacht dá údarás rialála teileachumarsáide chun a cheangal go ndéanfaidh mórsholáthróirí ina chríoch a shaoráidí riachtanacha a chur ar fáil do sholáthróirí líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide ar théarmaí agus ar choinníollacha réasúnacha neamh- idirdhealaitheacha chun líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide a sholáthar, ach amháin murar gá sin chun iomaíocht éifeachtach a bheith ann ar bhonn na bhfíricí a bhailítear agus ar bhonn an mheasúnaithe a dhéanann an t- údarás rialála teileachumarsáide. D'fhéadfaí a chuimsiú le háiseanna saoráidí riachtanacha mórsholáthróra gnéithe córais, seirbhísí ciorcaid ar léas agus saoráidí gaolmhara.

AIRTEAGAL 23.11

Acmhainní tearca

1. Áiritheoidh gach Páirtí go ndéanfar cearta úsáide acmhainní ganna, lena n-áirítear speictream raidió, uimhreacha agus cearta slí, a leithdháileadh agus a dheonú ar bhealach oscailte, oibiachtúil, tráthúil, thrédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus comhréireach atá dírithe ar chuspóirí leasa ghinearálta a bhaint amach. Beidh na nósanna imeachta, na coinníollacha agus na hoibleagáidí a ghabhann le cearta úsáide bunaithe ar chritéir oibiachtúla, thrédhearcacha, neamh-idirdhealaitheacha agus comhréireacha.
2. Déanfaidh gach Páirtí úsáid reatha na mbandaí minicíochta leithdháilte a chur ar fáil go poiblí, ach ní gá sainaithint mhionsonraithe a dhéanamh ar an speictream raidió a leithdháiltear d'úsáidí sonracha rialtais.
3. Bearta de chuid Páirtí a dhéanann speictream a leithdháileadh agus a shannadh agus minicíocht a bhainistiú, níl siad ar neamhréir *per se* le hAirteagail 17.8 agus 18.7. Dá réir sin, coinníonn gach Páirtí an ceart bearta bainistithe speictrim agus minicíochta a bhunú agus a chur i bhfeidhm a bhféadfadh sé go mbeadh d'éifeacht acu líon na soláthróirí seirbhísí teileachumarsáide a theorannú, ar choinníoll go ndéanfaidh sé amhlaidh ar bhealach a bheidh i gcomhréir leis an gCuid seo. Áirítear leis sin an cumas bandaí minicíochta a leithdháileadh, ag cur san áireamh riachtanais reatha agus todhchaí agus infhaighteacht speictrim.

AIRTEAGAL 23.12

Inaistritheacht uimhreach

Áiritheoidh gach Páirtí, maidir le soláthróirí seirbhísí teileachumarsáide poiblí ina chríoch, go soláthróidh siad inaistritheacht uimhreach, ar bhonn tráthúil, ar théarmaí agus coinníollacha réasúnacha.

AIRTEAGAL 23.13

Seirbhís uilíoch

1. Tá an ceart ag gach Páirtí an cineál oibleagáidí seirbhíse uilíche is mian leis a choinneáil ar bun a shainiú, agus a raon feidhme agus a chur chun feidhme a chinneadh.
2. Ní mheasfar gur oibleagáidí frithiomaíocha *per se* iad oibleagáidí seirbhíse uilíche, ar choinníoll go riartar iad ar bhealach comhréireach, trédhearcach, oibiachtúil agus neamh-idirdhealaitheach. Beidh riar na n-oibleagáidí sin neodrach maidir le hiomaíocht agus ní bheidh sé níos troime ná mar is gá don chineál seirbhíse uilíche arna sainiú ag an bPáirtí.
3. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh nósanna imeachta maidir le soláthróirí seirbhíse uilíche a ainmniú ar oscailt do gach soláthróir líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí agus ainmneoidh sé soláthróirí seirbhíse uilíche trí shásra éifeachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach.

4. Má shocraíonn Páirtí soláthróir a mhaoiniú as seirbhís uilíoch a sholáthar, áiríteoidh sé nach rachaidh an maoiniú sin thar an nglanchostas arbh é an oibleagáid seirbhíse uilechoitinne ba chúis leis.

AIRTEAGAL 23.14

Rúndacht faisnéise

1. Áiríteoidh gach Páirtí, maidir le soláthraithe líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide a fhaigheann faisnéis rúnda ó sholáthróir eile líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide le linn socrúithe a chaibidlíú de bhun Airteagail 23.5, 23.6, 23.9 agus 23.10, go n-úsáidfídh siad an fhaisnéis sin chun na gcríoch dár soláthraíodh í agus go n-urramóidh siad rúndacht na faisnéise sin i gcónaí.
2. Áiríteoidh gach Páirtí, maidir le rúndacht teileachumarsáide agus sonraí tráchta gaolmhara a tharchuirtear trí úsáid a bhaint as líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide poiblí, ar choinníoll nach gcuirtear aon bheart a dhéanann sé chuige sin i bhfeidhm ar bhealach lena ndéanfaí idirdhealú treallach nó gan údar nó ina shrian cheilte a dhéanamh ar an trádáil i seirbhísí.

AIRTEAGAL 23.15

Scairshealbhú eachtrach

Maidir le líonraí nó seirbhísí teileachumarsáide seachas craoltóireacht raidió phoiblí a sholáthar trí láithreacht thráchtála, ní dhéanfaidh Páirtí ceanglais chomhfhiontair a fhorchur nó teorainn chéatadánach uasta ar scairshealbhú eachtrach nó luach iomlán na hinfheistíochta eachtraí aonair nó na hinfheistíochta eachtraí comhiomláine ar chaipiteal eachtrach.

AIRTEAGAL 23.16

Rochtain oscailte neamh-idirdhealaitheach ar an idirlíon

1. Déanfaidh gach Páirtí bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun chun a áirithiú go gcuirfidh soláthróirí seirbhísí rochtana ar an idirlíon ar chumas úsáideoirí na seirbhísí sin faisnéis, ábhar agus seirbhísí dá rogha féin a rochtain agus a dháileadh.
2. Tá mír 1 gan dochar do dhlíthe agus rialacháin Páirtí a bhaineann le dlíthiúlacht na faisnéise, an ábhair nó na seirbhísí dá dtagraítear sa mhír sin.
3. D'ainneoin mhír 1, féadfaidh soláthróirí seirbhísí rochtana ar an idirlíon bearta bainistíochta gréasáin atá neamh-idirdhealaitheach¹, réasúnta, trédhearcach agus comhréireach a chur chun feidhme, ar bearta iad atá comhsheasmhach le dlíthe agus rialacháin Páirtí.

¹ Faoi réir na n-eisceachtaí dá bhforáiltear i ndlíthe agus rialacháin Páirtí.

4. Déanfaidh gach Páirtí bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun chun a áirithiú go gcuirfidh soláthróirí seirbhísí rochtana ar an idirlíon ar chumas úsáideoirí na seirbhísí sin feistí dá rogha féin a úsáid, ar choinníoll nach ndéanfaidh na gléasanna sin dochar do shlándáil gléasanna eile, don líonra nó do na seirbhísí a sholáthraítear thar an líonra.

AIRTEAGAL 23.17

Fánaíocht idirnáisiúnta soghluaiste

1. Féachfaidh na Páirtithe le comhoibriú chun rátaí trédhearcacha réasúnacha do sheirbhísí fánaíochta soghluaiste idirnáisiúnta a chur chun cinn ar bhealaí ar féidir leo cabhrú le fás na trádála i measc na bPáirtithe a chur chun cinn agus leas tomhaltóirí a fheabhsú.
2. Féadfaidh gach Páirtí bearta a dhéanamh chun trédhearcacht agus iomaíocht a fheabhsú i dtaca le rátaí idirnáisiúnta fánaíochta soghluaiste agus roghanna malartacha teicneolaíochta ar sheirbhísí fánaíochta, amhail:
 - (a) a áirithiú go mbeidh rochtain éasca ag an bpobal ar fhaisnéis maidir le rátaí miondíola; agus
 - (b) íoslaghdú a dhéanamh ar bhacainní ar úsáid roghanna teicneolaíochta ar fhánaíocht, trínar féidir le húsáideoirí a thugann cuairt ar chríoch Páirtí ó chríoch an Pháirtí eile rochtain a fháil ar sheirbhísí teileachumarsáide trí úsáid a bhaint as a rogha feiste.

CAIBIDIL 24

SEIRBHÍSÍ MUIRIOMPAIR IDIRNÁISIÚNTA

AIRTEAGAL 24.1

Raon feidhme, sainmhíthe agus prionsabail

1. Leagtar amach sa Chaibidil seo na prionsabail maidir le léirscaoileadh seirbhísí muiriompair idirnáisiúnta de bhun Chaibidlí 17, 18 agus 19.
2. Chun críoch na Caibidle seo, agus Chaibidlí 17, 18 agus 19 agus Iarscríbhinní 17-A, 17-B agus 17-C:
 - (a) ciallaíonn ‘seirbhísí stáisiún coimeádáin agus iosta’ gníomhaíochtaí arb é atá iontu coimeádáin a stóráil, bíodh sin i limistéir chalafoirt nó go hintíre d’fhonn iad a phacáil, a dhíphacáil nó a nochtadh, a dheisiú agus iad a chur ar fáil lena loingsiú;
 - (b) ciallaíonn ‘seirbhísí imréitigh custaim’ nó ‘seirbhísí bróicéirí tí custaim’ arb é atá iontu foirmiúlachtaí custaim a dhéanamh thar ceann páirtí eile a bhaineann le hallmhairiú, onnmhairiú nó tré-iompar, bíodh na seirbhísí sin ina bpríomhghníomhaíocht nó ina ngníomhaíocht thánaisteach ag an tsoláthraí seirbhíse nó ná bíodh;

- (c) ciallaíonn ‘oibríochtaí iompair ó dhoras go doras nó ilmhódacha’ lasta a iompar trí úsáid a bhaint as níos mó ná modh iompair amháin, lena mbaineann céim farraige idirnáisiúnta, faoi dhoiciméad iompair aonair;
- (d) ciallaíonn ‘seirbhísí friothálacha’ lasta idirnáisiúnta a réamhsheoladh agus a sheoladh ar aghaidh ar muir, idir calafoirt atá suite i bPáirtí, go háirithe lasta i gcoimeádán, ar an mbealach chuig ceann scríbe lasmuigh de chríoch an Pháirtí sin;
- (e) ciallaíonn ‘seirbhísí seolta lasta’ an ghníomhaíocht arb í oibríochtaí loingseoireachta a eagrú agus faireachán a dhéanamh orthu thar ceann seoladóirí, trí iompar a shealbhú agus seirbhísí gaolmhara a shocrú, trí dhoiciméid a ullmhú agus trí fhaisnéis ghnó a sholáthar;
- (f) ciallaíonn ‘lasta idirnáisiúnta’ lasta a iompraítear idir calafort Páirtí amháin agus calafort de chuid an Pháirtí eile nó de chuid tríú tír, nó idir calafort Ballstáit amháin agus calafort Ballstáit eile;
- (g) ciallaíonn ‘seirbhísí muiroiompair idirnáisiúnta’ paisinéirí nó lasta a iompar ar shoithí- farraige idir calafort Páirtí amháin agus calafort de chuid Pháirtí eile nó tríú tír, lena n-áirítear conradh díreach le soláthróirí seirbhísí iompair eile, d’fhonn oibríochtaí iompair ó dhoras go doras nó oibríochtaí iompair ilmhódacha a chumhdach faoi dhoiciméad iompair amháin, ach ní an ceart na seirbhísí iompair eile a sholáthar;

- (h) ciallaíonn ‘seirbhísí gníomhaireachta muirí’ gníomhaíochtaí lena ndéantar ionadaíocht, mar ghníomhaire, laistigh de limistéar geografach ar leith, ar leasanna gnó líne loingseoireachta amháin nó níos mó nó cuideachta loingseoireachta amháin nó níos mó, chun na gcríoch seo a leanas:
- (i) margaíocht agus díolachán a dhéanamh ar sheirbhísí muiriompair agus seirbhísí gaolmhara, ó luachan go heisiúint sonrasc, billí lucht a eisiúint thar ceann na gcuideachtaí, na seirbhísí gaolmhara is gá a fháil agus a athdhíol, doiciméadacht a ullmhú, agus faisnéis ghnó a sholáthar; nó
 - (ii) gníomhú thar ceann na gcuideachtaí a eagraíonn glao na loinge nó a ghlacfaidh lastaí nuair is gá;
- (i) ciallaíonn ‘seirbhísí cúnta muirí’ seirbhísí láimhseála lasta mhuirí, seirbhísí imréitigh custaim, seirbhísí stáisiúin coimeádta agus seirbhísí iosta, seirbhísí gníomhaireachtaí muirí agus seirbhísí seolta lasta mhuirí; agus
- (j) ciallaíonn ‘seirbhísí láimhseála lasta mhuirí’ gníomhaíochtaí a fheidhmíonn cuideachtaí stíobheadóra, lena n- áirítear oibreoirí críochfoirt ach nach ndéanann gníomhaíochtaí díreacha dugairí a áireamh nuair a dhéantar na hoibrithe a eagrú go neamhspleách ar na cuideachtaí stíobheadóra nó ar na cuideachtaí oibritheora críochfoirt; ar na seirbhísí a chumhdaítear tá eagrú agus maoirseacht na nithe seo a leanas:
- (i) lasta a luchtú ar shoitheach nó a dhíluchtú as soitheach;

(ii) lasta a cheangal nó a dhícheangal; agus

(iii) glacadh le lasta nó é a sheachadadh agus é a choimeád slán roimh loingsiú nó tar éis a dhíluchtaithe.

3. I bhfianaise na leibhéal léirscaoilte atá ann cheana idir na Páirtithe i muiriompar idirnáisiúnta, tá feidhm ag na prionsabail seo a leanas:

(a) cuirfidh na Páirtithe prionsabal na rochtana neamhshrianta ar na margaí muirí agus trádála muirí idirnáisiúnta ar bhonn tráchtála agus neamh- idirdhealaitheach i bhfeidhm go héifeachtach; agus

(b) tabharfaidh gach Páirtí cóir nach lú fabhar do longa atá faoi bhratach an Pháirtí eile nó atá á n-oibriú ag soláthróirí seirbhíse an Pháirtí eile ná an chóir a thugtar dá longa féin, lena n-áirítear maidir le rochtain ar chalafoirt, úsáid bonneagair agus seirbhísí calafort, agus úsáid seirbhísí cúnata muirí, chomh maith le táillí agus muirir ghaolmhara, saoráidí custaim agus sannadh bearta agus saoráidí le haghaidh luchtú agus díluchtú.

4. Agus na prionsabail dá dtagraítear i mír 3 á chur i bhfeidhm, déanfaidh gach Páirtí an méid seo a leanas:

(a) socruithe maidir le comhroinnt lasta a thabhairt isteach i gcomhaontuithe a bheidh ann sa todhchaí le tríú tíortha maidir le seirbhísí muiriompair, lena n-áirítear an trádáil tirim agus leachtach agus línéir, agus deireadh a chur, laistigh de thréimhse réasúnta ama, leis na socruithe sin maidir le comhroinnt lasta i gcás inarb ann dóibh i gcomhaontuithe atá an cheana; agus

(b) ó dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo ar aghaidh, deireadh a chur le haon bheart aontaobhach nó le haon bhac riaracháin, teicniúil agus eile a d'fhéadfadh bheith ina shrian faoi cheilt nó a mbeadh éifeacht idirdhealaitheach aige ar sholáthar saor seirbhísí i muiriompar idirnáisiúnta, agus staonadh ó aon bheart nó aon bhac den sórt sin a thabhairt isteach.

5. Ceadóidh gach Páirtí do sholáthróirí seirbhíse muiriompair idirnáisiúnta de chuid an Pháirtí eile fiontar a bheith bunaithe agus ag oibriú ina chríoch i gcomhréir leis na coinníollacha dá bhforáiltear ina sceideal gealltanais sonracha in Iarscríbhinní 17-A, 17-B agus 17-C, faoi seach.

6. Déanfaidh gach Páirtí na seirbhísí seo a leanas a chur ar fáil ag an gcalafort do sholáthróirí muiriompair idirnáisiúnta de chuid an Pháirtí eile, ar théarmaí agus coinníollacha réasúnacha agus neamh- idirdhealaitheacha: píolótaíocht, cúnamh tuála agus tarraingthe, soláthar, breoslú agus uisciú, bailiú dramhaíola agus diúscairt dramhaíola ballasta, seirbhísí captaein calafoirt, áiseanna loingseoireachta, seirbhísí oibríochtúla ar tír atá riachtanach d'oibríochtaí long, lena n-áirítear cumarsáid, soláthairtí uisce agus leictreacha, saoráidí deisiúcháin éigeandála, seirbhísí ancaireachta, calaithe agus calaithe.

7. Ceadóidh gach Páirtí do sholáthróirí seirbhísí muiriompair idirnáisiúnta an Pháirtí eile suíomh coimeádán folamh dá gcuid féin nó coimeádán folamh atá ar léas acu, nach bhfuil á n- iompar mar lasta le haghaidh íocaíochta, a athrú idir calafoirt na Sile nó idir calafoirt Ballstáit.

CAIBIDIL 25

SEIRBHÍSÍ AIRGEADAIS

AIRTEAGAL 25.1

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le beart arna ghlacadh nó arna choinneáil ar bun ag Páirtí, ar beart é a bhaineann le:
 - (a) institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile;
 - (b) infheisteoir den Pháirtí eile, agus infheistíochtaí de chuid na n- infheisteoirí sin, in institiúidí airgeadais i gcríoch an Pháirtí; nó
 - (c) trádáil trasteorann i seirbhísí airgeadais.
2. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tá feidhm ag Caibidil 17 maidir le beart:
 - (a) a bhaineann le hinfheisteoir de chuid Páirtí, agus le hinfheistíocht de chuid an infheisteora sin, i soláthróir seirbhísí airgeadais nach institiúid airgeadais é; agus

- (b) seachas beart a bhaineann le soláthar seirbhísí airgeadais, a bhaineann le hinfheisteoir de chuid Páirtí, nó le hinfheistíocht an infheisteora sin i gcríoch an Pháirtí eile in institiúid airgeadais.
3. Níl feidhm ag forálacha Chaibidlí 17 agus 18 maidir le bearta a thagann faoi raon feidhme na Caibidle seo ach amháin a mhéid a dhéantar na forálacha sin a chorprú sa Chaibidil seo agus a dhéantar cuid den Chaibidil seo díobh.
4. Ionchorpraítear leis seo Airteagail 17.5, 17.16, 17.23 agus 18.10 sa Chaibidil seo agus déantar cuid den Chaibidil seo díobh.
5. Déantar leis seo Roinn D de Chaibidil 17 a ionchorprú sa Chaibidil seo, agus ní dhéantar cuid den Chaibidil seo di ach amháin i leith éileamh gur sháraigh Páirtí Airteagal 17.5, 17.16, 17.17, 17.18, 17.19, 17.20, 17.21, 25.3(2), nó Airteagal 25.5(2).
6. Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le beart arna ghlacadh nó arna choinneáil ar bun ag Páirtí, ar beart é a bhaineann le:
- (a) gníomhaíochtaí a dhéanann banc ceannais nó údarás airgeadaíochta nó aon eintiteas poiblí eile d'fhonn beartais airgeadaíochta nó ráta malairte a shaothrú;
- (b) gníomhaíochtaí nó seirbhísí atá ina gcuid de phlean scoir poiblí nó de chóras reachtúil slándála sóisialta; nó
- (c) gníomhaíochtaí nó seirbhísí arna ndéanamh do chuntas an Pháirtí, le ráthaíocht an Pháirtí nó trí leas a bhaint as acmhainní airgeadais an Pháirtí, lena n-áirítear a eintitis poiblí.

7. D'ainneoin mhír 6, tá feidhm ag an gCaibidil seo a mhéid a cheadóidh Páirtí dá chuid institiúidí airgeadais aon cheann de na gníomhaíochtaí nó de na seirbhísí dá dtagraítear i bhfomhír (b) nó i bhfomhír (c) de mhír 6 a dhéanamh in iomaíocht le heintiteas poiblí nó le hinstitiúid airgeadais.

8. Níl feidhm ag Airteagail 25.3 agus 25.5 go 25.9 maidir le soláthar poiblí.

9. Níl feidhm ag Airteagail 25.3 agus 25.5 go 25.8 maidir le fóirdheontais arna soláthar ag Páirtí, lena n-áirítear iasachtaí, ráthaíochtaí agus árachas lena dtacaíonn an rialtas.

AIRTEAGAL 25.2

Sainmhínte

Chun críocha na Caibidle seo agus Iarscríbhinn 25:

- (a) ciallaíonn soláthróir seirbhíse airgeadais trasteorann de chuid Páirtí duine de chuid Páirtí atá ag gabháil do ghnó seirbhíse airgeadais a sholáthar laistigh de chríoch an Pháirtí agus a fhéachann le seirbhís airgeadais a sholáthar trí sholáthar trasteorann na seirbhíse sin, nó a sholáthraíonn seirbhís airgeadais amhlaidh;

- (b) ‘soláthar trasteorann seirbhísí airgeadais’ nó ‘trádáil trasteorann i seirbhísí airgeadais’,
ciallaíonn sin seirbhís airgeadais a sholáthar:
- (i) ó chríoch Páirtí isteach i gcríoch an Pháirtí eile; nó
 - (ii) i gcríoch Páirtí ag duine de chuid an Pháirtí sin chuig tomhaltóir seirbhísí de chuid an Pháirtí eile;
- (c) ciallaíonn ‘institiúid airgeadais’ soláthróir seirbhíse airgeadais amháin nó níos mó a rialáiltear nó a ndéantar maoirseacht air i ndáil le soláthar na seirbhísí sin mar institiúid airgeadais faoi dhlí an Pháirtí a bhfuil sé lonnaithe ina chríoch, lena n-áirítear brainse i gcríoch Pháirtí an tsoláthróra seirbhíse airgeadais sin a bhfuil a cheannoifigí suite i gcríoch an Pháirtí eile;
- (d) ciallaíonn ‘seirbhís airgeadais’ seirbhís de chineál airgeadais, lena n-áirítear seirbhísí árachais agus seirbhísí a bhaineann le hárachas, seirbhísí baincéireachta agus seirbhísí airgeadais eile (seachas árachas). Áirítear le seirbhísí airgeadais na gníomhaíochtaí a leanas:
- (i) seirbhísí árachais agus seirbhísí a bhaineann le hárachas:
 - (A) árachas díreach (lena n- áirítear comhárachas):
 - (1) árachas saoil; agus
 - (2) árachas neamhshaoil;

- (B) athárachas agus aisghéilleadh;
 - (C) idirghabháil árachais, amhail bróicéireacht agus gníomhaireacht; agus
 - (D) seirbhísí atá tánaisteach i leith árachais, amhail sainchomhairleoireacht, seirbhísí achtúireacha, measúnú riosca, agus seirbhísí maidir le héilimh a shocrú; agus
- (ii) seirbhísí baincéireachta agus seirbhíse airgeadais eile (seachas árachas):
- (A) glacadh le taiscí agus cistí inaisíoctha eile ón bpobal;
 - (B) iasachtú de gach cineál, lena n-áirítear creidmheas tomhaltóra, creidmheas morgáiste, fachtóireacht, agus idirbhearta tráchtála a mhaoiniú;
 - (C) léasú airgeadais;
 - (D) gach seirbhís íocaíochta agus tarchuir airgid, lena n-áirítear cártaí creidmheasa, cártaí muirir agus cártaí dochair, seiceanna taistil, agus dréachtaí baincírí;
 - (E) ráthaíochtaí agus gealltanais;

- (F) na nithe seo a leanas a thrádáil ar a chuntas féin nó ar chuntas custaiméirí, cibé acu ar mhalartán, i margadh thar an gcuntar nó ar shlí eile a dhéantar é:
- (1) ionstraimí margaidh airgid (lena n-áirítear seiceanna, billí, deimhnithe taisce);
 - (2) malairt eachtrach;
 - (3) táirgí díorthacha, lena n- áirítear todhchaíochtaí agus roghanna;
 - (4) ionstraimí ráta malairte agus ionstraimí ráta úis, lena n- áirítear táirgí amhail babhtálacha agus comhaontuithe ar réamhráta;
 - (5) urrúis inaistrithe; nó
 - (6) ionstraimí agus sócmhainní airgeadais soshanta eile, lena n- áirítear builleán;
- (G) rannpháirtíocht in eisiúintí de gach cineál urrús, lena n- áirítear frithghealladh agus socrú mar ghníomhaire, bíodh sin go poiblí nó go príobháideach, agus soláthar seirbhísí a bhaineann le heisiúintí den chineál sin;
- (H) bróicéireacht airgid;

- (I) bainistíocht sócmhainní, amhail bainistíocht airgid nó punainne, gach cineál bainistíochta ar infheistíocht chomhchoiteann, bainistíocht ciste pinsin, agus seirbhísí coinneála, taisclainne, agus iontaobhais;
- (J) seirbhísí socraíochta agus imréitigh le haghaidh sócmhainní airgeadais, lena n-áirítear urrúis, táirgí díorthacha, agus ionstraimí soshanta eile;
- (K) soláthar agus aistriú faisnéise airgeadais, agus próiseáil sonraí airgeadais agus bogearraí gaolmhara; agus
- (L) seirbhísí comhairleacha, idirghabhála agus seirbhísí airgeadais cúntacha eile maidir leis na gníomhaíochtaí a liostaítear i bhfomhíreanna (A) go (K), lena n-áirítear teistiméireacht chreidmheasa agus anailís airgeadais, taighde agus comhairle faoi infheistíocht agus punanna, agus comhairle maidir le héadálacha agus maidir le hathstruchtúrú corparáideach agus straitéisí corparáideacha;
- (e) ciallaíonn ‘soláthróir seirbhíse airgeadais de chuid Páirtí’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach de chuid Páirtí a fhéachann le seirbhís airgeadais a sholáthar nó a dhéanann í a sholáthar agus ní chuimsítear ann eintiteas poiblí;
- (f) ciallaíonn infheistíocht ‘infheistíocht’ mar a shainmhínítear in Airteagal 17.2, ach amháin, chun críocha na Caibidle seo agus Iarscríbhinn 25 maidir le ‘iasachtaí’ agus ‘ionstraimí fiachais’:
- (i) an iasacht le hinstitiúid airgeadais nó ionstraim fiachais arna heisiúint ag institiúid airgeadais, ní infheistíocht í ach amháin más mar chaipiteal rialála a láimhseálann an Páirtí a bhfuil an institiúid airgeadais lonnaithe ina chríoch an iasacht nó an ionstraim fiachais sin; agus

(ii) an iasacht arna deonú ag institiúid airgeadais nó ionstraim fiachais ar le hinstitiúid airgeadais í, seachas iasacht nó ionstraim fiachais a eisiúint institiúid airgeadais dá dtagraítear i bhfomhír (i), ní infheistíocht í;

ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, iasacht arna deonú ag soláthróir seirbhíse airgeadais trasteorann, nó ionstraim airgeadais ar le soláthróir seirbhíse airgeadais trasteorann í, seachas iasacht le hinstitiúid airgeadais nó ionstraim fiachais arna heisiúint ag institiúid airgeadais, is infheistíocht í chun críocha Chaibidil 17, má chomhlíonann iasacht nó ionstraim fiachais den sórt sin na critéir maidir leis an sainmhíniú ar ‘infheistíocht’ a leagtar amach i bhfomhír (k) d’Airteagal 17.2;

(g) ciallaíonn ‘infheisteoir de chuid Páirtí’ duine nádúrtha nó dlítheanach de chuid Páirtí a fhéachann le hinfeistíocht a dhéanamh, a bhfuil infheistíocht á déanamh aige nó a rinne infheistíocht i gcríoch an Pháirtí eile;

(h) ciallaíonn ‘duine nádúrtha de chuid Páirtí’:

(i) i gcás an Pháirtí AE: duine dlítheanach atá comhdhéanta nó eagraithe faoi dhlí an Aontais Eorpaigh nó faoi dhlí ceann amháin dá Bhallstáit ar a laghad agus atá i mbun oibríochtaí gnó substainteacha¹ i gcríoch an Aontais Eorpaigh; agus

(ii) i gcás na Sile: duine dlítheanach atá comhdhéanta nó eagraithe faoi dhlí na Sile agus atá ag gabháil d’oibríochtaí gnó substainteacha i gcríoch na Sile;

¹ I gcomhréir lena fhógra faoin gConradh ag bunú an Chomhphobail Eorpaigh don EDT (WT/REG39/1), tá an tuiscint ag an Aontas gurb ionann an coincheap ‘nasc éifeachtach agus leanúnach’ le geilleagar Ballstáit den Aontas Eorpach atá cumhdaithe in Airteagal 54 den CFAE coibhéiseach agus an coincheap ‘oibríochtaí gnó substainteacha’.

- (i) ciallaíonn ‘seirbhís airgeadais nua’ seirbhís de chineál airgeadais lena n- áirítear seirbhísí a bhaineann le táirgí atá ann cheana agus táirgí nua nó an chaoi ina ndéantar táirge a sheachadadh, nach ndéantar a sholáthar ag an soláthróir seirbhíse airgeadais i gcríoch Páirtí ach a sholáthraítear i gcríoch an Pháirtí eile;
- (j) ciallaíonn ‘eintiteas poiblí’:
- (i) rialtas, banc ceannais nó údarás airgeadaíochta de chuid Páirtí nó aon eintiteas atá faoi úinéireacht nó faoi rialú ag Páirtí, a bhíonn ag gabháil go príomha d’fheidhmeanna rialtais a dhéanamh nó do ghníomhaíochtaí a dhéanamh chun críocha rialtais, ach ní áirítear leis eintiteas a bhíonn ag gabháil go príomha do sheirbhísí airgeadais a sholáthar ar théarmaí tráchtála; nó
- (ii) eintiteas príobháideach a dhéanann feidhmeanna a bhíonn á ndéanamh de ghnáth ag banc ceannais nó údarás airgeadaíochta agus na feidhmeanna sin á bhfeidhmiú aige; agus
- (k) ciallaíonn ‘eagraíocht féinrialála’ comhlacht neamhrialtasach, lena n- áirítear malartán urrús nó todhchaíochtaí nó margadh, gníomhaireacht imréitigh, nó eagraíocht nó comhlachas eile a bhfuil údarás rialála nó maoirseachta aige ar sholáthróirí seirbhísí airgeadais nó ar institiúidí airgeadais le dlí nó le tarmligean ó rialtais nó údaráis láir, réigiúnacha nó áitiúla, i gcás inarb infheidhme.

AIRTEAGAL 25.3

Cóir náisiúnta

1. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile agus dá bhfiontair ar infheistíochtaí in institiúidí airgeadais iad, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna¹, dá infheisteoirí féin in institiúidí airgeadais agus dá bhfiontair ar institiúidí airgeadais iad, maidir lena mbunú.
2. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile agus dá n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna², dá infheisteoirí féin in institiúidí airgeadais agus dá n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais iad, maidir lena n-oibriú.
3. Is éard is brí leis an gcóir a thugann Páirtí faoi mhíreanna 1 agus 2:
 - (a) maidir le rialtas réigiúnach nó áitiúil de chuid na Sile, ciallaíonn sé cóir nach lú fabhar ná an chóir is fabhraí a thugann an rialtas sin, i gcúinsí den chineál céanna, d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais de chuid na Sile agus dá n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais ina críoch;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís cás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

² Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís cás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

- (b) maidir le rialtas Ballstáit den Aontas Eorpach nó rialtas i mBallstát den Aontas Eorpach, ciallaíonn sé cóir nach lú fabhar ná an chóir is fabhraí a thugann an rialtas sin, i gcúinsí den chineál céanna, d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais an Bhallstáit sin agus dá n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais ina chríoch¹.

AIRTEAGAL 25.4

Soláthar poiblí

1. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar cóir d'institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile arna mbunú ina críoch, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugtar, i gcúinsí den chineál céanna, dá n-institiúidí airgeadais féin i ndáil le haon bheart maidir le ceannach earraí nó seirbhísí ag eintiteas soláthair chun críoch rialtais.
2. Cur i bhfeidhm na hoibleagáide cóireála náisiúnta dá bhforáiltear san Airteagal seo, leanfaidh sé de bheith faoi réir eisceachtaí slándála agus eisceachtaí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 28.3.

¹ Ar maithe le cinnteacht níos fearr, an chóir a thugann rialtas Ballstáit nó rialtas i mBallstát, áirítear leis sin an leibhéal réigiúnach rialtais agus an leibhéal áitiúil rialtais, i gcás inarb infheidhme.

AIRTEAGAL 25.5

Cóir an náisiúin barrfhabhair

1. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile agus dá bhfiontair ar infheistíochtaí in institiúidí airgeadais iad, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna¹, d'infheisteoirí féin in institiúidí airgeadais de chuid tríú tír agus dá bhfiontair ar institiúidí airgeadais iad, maidir lena mbunú.
2. Tabharfaidh gach Páirtí cóir d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile agus dá n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann sé, i gcúinsí den chineál céanna², d'infheisteoirí féin in institiúidí airgeadais de chuid tríú tír agus dá n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais, maidir lena n-oibriú.
3. Ní fhorléireofar míreanna 1 agus 2 mar mhíreanna chun a chur d'oibleagáid ar Pháirtí tairbhe aon chóra a thabhairt d'infheisteoirí in institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile nó d'infheistíochtaí in institiúidí airgeadais, ar cóir í a eascraíonn as bearta lena ndéantar foráil d'aitheantas a thabhairt do na caighdeáin, lena n-áirítear do na caighdeáin nó do na critéir chun duine nádúrtha nó fiontar a údarú, nó chun ceadúnas nó deimhniúchán a thabhairt dóibh gníomhaíocht eacnamaíoch a dhéanamh, nó aitheantas a thabhairt do bhearta stuamachta.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís chás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

² Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, cé acu a thugtar nó nach dtugtar cóir i 'cásanna comhchosúla', is rud é sin a éalaíonn anailís chás ar chás atá bunaithe ar fhíorais agus braitheann sé ar iomláine na gcásanna.

4. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní áirítear nósanna imeachta um réiteach díospóidí infheistíochta ná sásraí dá bhforáiltear i gcomhaontuithe idirnáisiúnta eile leis an ‘gcóir’ dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2. Ní hionann na forálacha substainteacha iad féin atá i gconarthaí infheistíochta idirnáisiúnta nó i gcomhaontuithe trádála eile agus ‘an chóir’ dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2, agus mar sin ní fhéadfadh sárú an Airteagail seo a bheith mar thoradh orthu, in éagmais bearta a ghlacann Páirtí nó a choinníonn Páirtí ar bun. Féadfaidh bearta Páirtí, a chuirtear i bhfeidhm de bhun forálacha substainteacha den sórt sin, a bheith ina ‘gcóir’ faoin Airteagal seo agus, dá bhrí sin, féadfaidh sárú ar an Airteagal seo eascairt astu.

AIRTEAGAL 25.6

Rochtain ar an margadh

1. Sna hearnálacha nó sna fo-earnálacha a liostaítear i Roinn B d’Fhoscríbhinní 25-1 agus 25-2 ina ndéantar gealltanais i ndáil le rochtain ar an margadh, ní dhéanfaidh Páirtí beart a ghlacadh ná a choinneáil ar bun, i ndáil le rochtain ar an margadh, trí bhunú nó trí oibriú institiúidí airgeadais ag infheisteoirí de chuid an Pháirtí eile, cibé acu ar bhonn a chríche uile nó ar bhonn foroinn réigiúnach, ar beart é lena ndéanfar an méid seo a leanas:

- (a) cuirtear srian le líon na n-institiúidí airgeadais, bíodh siad i bhfoirm cuótaí uimhriúla, monaplachtaí, soláthróirí seirbhíse eisiacha nó ceanglas i ndáil le tástáil maidir le riachtanais eacnamaíocha nó ná bíodh;
- (b) cuirtear srian le luach iomlán na n-idirbheart nó na sócmhainní seirbhíse airgeadais i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó ceanglas i ndáil le tástáil maidir le riachtanais eacnamaíocha;

- (c) cuirtear srian le líon iomlán na n-oibríochtaí seirbhíse airgeadais nó cainníocht iomlán an aschuir seirbhíse airgeadais arna sloinneadh i dtéarmaí aonaid uimhriúla ainmnithe i bhfoirm cuótaí nó ceanglas i ndáil le tástáil maidir le riachtanais eacnamaíocha;
- (d) cuirtear srian le líon iomlán na ndaoine nádúrtha a fhéadfar a fhostú in earnáil seirbhíse airgeadais áirithe nó a fhéadfaidh institiúid airgeadais a fhostú, ar daoine iad is gá i leith seirbhíse airgeadais shonrach a sholáthar agus a bhfuil baint dhíreach acu leis an soláthar sin, i bhfoirm cuótaí uimhriúla nó ceanglas i ndáil le tástáil maidir le riachtanais eacnamaíocha; nó
- (e) lena ndéanfar cineálacha sonracha eintiteas dlíthiúil nó comhfhiontar trínar féidir le hinstitiúid airgeadais seirbhíse a sholáthar a shrianadh nó lena ndéanfar riachtanach iad.

2. Ar mhaithe le cinnteacht níos mó, ní choisceann an tAirteagal seo ar Pháirtí a cheangal ar institiúid airgeadais seirbhíse airgeadais áirithe a sholáthar trí eintitis dhlíthiúla ar leithligh más rud é, faoi dhlí an Pháirtí sin, nach bhféadfar raon na seirbhíse airgeadais arna soláthar ag an institiúid airgeadais a sholáthar trí eintiteas amháin.

AIRTEAGAL 25.7

Soláthar trasteorann sheirbhíse airgeadais

1. Déantar Airteagail 18.4, 18.5, 18.6 agus 18.7 a chorprú sa Chaibidil seo agus déantar cuid den Chaibidil seo díobh agus tá feidhm acu maidir le bearta a dhéanann difear do sholáthróirí seirbhíse airgeadais trasteorann a sholáthraíonn na seirbhíse airgeadais a shonraítear i Ranna A d'Fhoscríbhinní 25-1 agus 25-2.

2. Ceadóidh Páirtí do dhuine atá lonnaithe ina chríoch, agus dá dhaoine nádúrtha cibé áit a bhfuil siad lonnaithe, seirbhísí airgeadais a cheannach ó sholáthróirí seirbhísí airgeadais trasteorann de chuid an Pháirtí eile atá lonnaithe i gcríoch an Pháirtí eile. Ní cheanglaíonn an oibleagáid sin ar Pháirtí ceadú do na soláthróirí sin gnó a dhéanamh ná sirtheoireacht a dhéanamh ina chríoch. Féadfaidh Páirtí ‘déan gnó’ agus ‘réiteach’ a shainmhíniú chun críocha na hoibleagáide sin, ar choinníoll nach bhfuil na sainmhínithe sin ar neamhréir le mír 1 den Airteagal seo.

3. Gan dochar do mhodhanna eile chun rialáil stuamachta a dhéanamh ar thrádáil trasteorann i seirbhísí airgeadais, féadfaidh Páirtí a cheangal go gclárófar nó go n-údarófar soláthróirí seirbhíse airgeadais trasteorann de chuid an Pháirtí eile agus go gclárófar nó go n-údarófar ionstraimí airgeadais.

AIRTEAGAL 25.8

Bainistíocht shinsearach agus boird stiúrthóirí

Ní cheanglóidh Páirtí ar institiúidí airgeadais de chuid an Pháirtí eile atá bunaithe ina chríoch daoine nádúrtha d’aon náisiúntacht ar leith a cheapadh mar chomhaltaí de bhoird stiúrthóirí, nó i bpost ardbhainistíochta, amhail feidhmeannaigh nó bainisteoirí.

AIRTEAGAL 25.9

Ceanglais feidhmíochta

1. Ní dhéanfaidh Páirtí, i ndáil le haon fhiontar a bhunú nó a oibriú, ar aon institiúid airgeadais de chuid Páirtí nó de chuid tríú tír ina chríoch, aon cheanglas a fhorchur ná a fhorfheidhmiú, ná aon ghealltanas ná tiomantas a fhorfheidhmiú:

- (a) leibhéal nó céatadán ar leith d'earraí nó seirbhísí a onnmhairiú;
- (b) leibhéal nó céatadán ar leith d'ábhar intíre a bhaint amach;
- (c) tosaíocht a thabhairt d'earra a tháirgtear nó do sheirbhís a sholáthraítear ina chríoch nó earraí nó seirbhísí a cheannach nó a úsáid, nó earraí nó seirbhísí a cheannach ó dhaoine nádúrtha nó ó fhiontair ina chríoch;
- (d) méid nó luach na n-allmhairí a cheangal ar bhealach ar bith le méid nó luach na n-onnmhairí nó le méid na n-insreabh malairte eachtraí atá bainteach leis an infheistíocht sin;
- (e) chun srian a chur ar dhíolacháin earraí nó seirbhísí ina chríoch a tháirgeann an institiúid airgeadais sin nó a sholáthraíonn sé, trí na díolacháin sin a cheangal le méid nó luach a onnmhairí nó a insreabh malairte eachtraí ar bhealach ar bith;
- (f) teicneolaíocht, próiseas táirgthe nó eolas dílsithe eile a aistriú chuig duine nádúrtha nó chuig fiontar ina chríoch;

- (g) chun na hearraí a tháirgeann sé nó na seirbhísí a sholáthraíonn sé a sholáthar go heisiach ó chríoch an Pháirtí do réigiún ar leith nó don mhargadh domhanda;
- (h) chun ceanncheathrú na hinstitiúide airgeadais sin a shuí le haghaidh réigiún sonrath den domhan atá níos leithne ná críoch an Pháirtí nó an margadh domhanda ina chríoch;
- (i) líon nó céatadán áirithe dá náisiúnaigh a earcú; nó
- (j) srian a chur ar onnmhairiú nó ar dhíol ar mhaithe le honnmhairiú.

2. I ndáil le Páirtí nó tríú tír aon institiúid airgeadais de chuid Páirtí nó de chuid tríú tír a bhunú nó a oibriú ina chríoch, ní chuirfidh Páirtí comhlíonadh aon cheann de na ceanglais seo a leanas mar choinníoll le buntáiste a fháil nó leanúint de bhuntáiste a fháil:

- (a) chun leibhéal nó céatadán ar leith d'ábhar intíre a bhaint amach;
- (b) tosaíocht a thabhairt d'earra a tháirgtear nó do sheirbhís a sholáthraítear ina chríoch nó earraí nó seirbhísí a cheannach nó a úsáid, nó earraí nó seirbhísí a cheannach ó dhaoine nádúrtha nó ó fhiontair ina chríoch;
- (c) chun méid nó luach na n-allmhairí a cheangal ar bhealach ar bith le méid nó luach na n-onnmhairí nó le méid na n-insreabh malairte eachtraí atá bainteach leis an institiúid airgeadais sin;

- (d) srian a chur ar dhíolacháin earraí nó seirbhísí ina chríoch a tháirgeann an fiontar sin nó a sholáthraíonn sé, trí na díolacháin sin a cheangal le méid nó luach a onnmhairí nó a insreabh malairte eachtraí ar bhealach ar bith; nó
- (e) srian a chur ar onnmhairiú nó ar dhíol ar mhaithe le honnmhairiú.

3. Ní fhorléireofar mír 2 mar mhír lena gcuirtear cosc ar Pháirtí comhlíonadh ceanglais chun táirgeadh a lonnú, seirbhís a sholáthar, oiliúint a chur ar oibríthe nó iad a fhostú, saoráidí áirithe a thógáil nó a fhairsingiú, nó taighde agus forbairt a dhéanamh ina chríoch ag infheisteoir Páirtí nó tríú tír, a chur mar choinníoll chun buntáiste a fháil nó leanúint de bhuntáiste a fháil, i ndáil le hinstiúidí airgeadais a bhunú nó a oibriú ina chríoch.

4. Ní bheidh feidhm ag fómhír (f) de mhír 1 más rud é:

- (a) nuair a údaraíonn Páirtí ceart maoine intleachtúla a úsáid i gcomhréir le hAirteagal 31 nó le hAirteagal 31*bis* de Chomhaontú TRIPS, nó nuair a ghlacann nó nuair a chothaíonn sé bearta lena ndéantar den riachtanas é go nochtar sonraí nó faisnéis dílseánaigh a thagann faoi raon feidhme mhír 3 d'Airteagal 39 de Chomhaontú TRIPS agus atá comhsheasmhach léi; nó
- (b) déanann cúirt, binse riaracháin nó údarás iomaíochta an ceanglas a fhorchur nó an gealltanais nó an gnóthas a chur i bhfeidhm chun cleachtas a leigheas a chinntear tar éis próiseas breithiúnach nó riaracháin a bheith ina shárú ar dhlí iomaíochta a n Pháirtí.

5. Níl feidhm ag fomhíreanna (a), (b) ná (c) de mhír 1 ná ag pointí (a) ná (b) de mhír 2 maidir le ceanglais cháilíochta le haghaidh earraí nó seirbhísí i ndáil le rannpháirtíocht i gcláir chun onnmhairiú a spreagadh ná i gcláir um chúnamh eachtrach.
6. Níl feidhm ag fomhíreanna (a) ná (b) de mhír 2 maidir le ceanglais arna bhforchur ag Páirtí is allmhaireoir maidir leis an ábhar nach mór a bheith le fáil in earra chun go gcáileoidh sé le haghaidh taraifí fabhracha nó cuótaí fabhracha.
7. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní fhorléireofar an tAirteagal seo mar ní a cheanglaíonn ar Pháirtí cead a thabhairt seirbhís ar leith a sholáthar ar bhonn trasteorann i gcás ina nglacfaidh nó ina gcothóidh an Páirtí sin srianta nó toirmisc ar an soláthar seirbhísí sin a bheidh i gcomhréir leis na forchoimeádais, na coinníollacha nó na cáilíochtaí a shonraítear maidir le hearnáil, fo-earnáil nó gníomhaíocht a liostaítear in Iarscríbhinn 25.
8. Tá an tAirteagal seo gan dochar do ghealltanais a rinne Páirtí faoi Chomhaontú EDT.

AIRTEAGAL 25.10

Bearta neamh-chomhréireacha

1. Ní feidhm ag Airteagail 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 ná 25.9 maidir le:
 - (a) aon bheart neamh- chomhréireach atá ann cheana a gcoinníonn aon cheann de na comhlachtaí seo a leanas ar bun é:
 - (i) i gcás an Pháirtí AE:
 - (A) an tAontas Eorpach, mar a leagtar amach i Roinn C d’Fhoscríbhinn 25-1;
 - (B) rialtas láir Ballstáit, mar a leagtar amach i Roinn C d’Fhoscríbhinn 25-1;
 - (C) leibhéal réigiúnach rialtais Ballstáit, mar a leagtar amach i Roinn C d’Fhoscríbhinn 25-1; nó
 - (D) leibhéal áitiúil rialtais; agus
 - (ii) i gcás na Sile:
 - (A) an rialtas láir, mar a leagtar amach i Roinn C d’Fhoscríbhinn 25-2;

(B) leibhéal réigiúnach rialtais, mar a leagtar amach i Roinn C d’Fhoscríbhinn 25-2; nó

(C) leibhéal áitiúil rialtais;

- (b) leanúint ar aghaidh le haon bheart neamh- chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a), nó athnuachan pras birt neamh- chomhréirigh; nó
- (c) modhnú ar bheart neamh-chomhréireach dá dtagraítear i bhfomhír (a) den mhír seo a mhéid nach laghdaíonn an leasú comhréireacht an bhirt, mar a bhí sé ann díreach roimh an modhnú, le hAirteagail 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 ná 25.9.

2. Níl feidhm ag Airteagail 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 agus 25.9 maidir le haon bheart de chuid Páirtí i ndáil le hearnálacha, fo-earnálacha nó gníomhaíochtaí, mar a leagann an Páirtí sin amach i Roinn D d’Aguisín 25-1 agus d’Aguisín 25-2, faoi seach.

3. Ní dhéanfaidh Páirtí, faoi aon bheart arna ghlacadh tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus a chumhdaítear le Roinn D d’Fhoscríbhinní 25-1 agus 25-2 faoi seach, a cheangal ar infheisteoir de chuid an Pháirtí eile, mar gheall ar a náisiúntacht, a institiúid airgeadais atá ann tráth a dtiocfaidh an beart i bhfeidhm a dhíol nó fáil réidh léi ar shlí eile.

4. Níl feidhm ag Airteagal 25.6 maidir le haon bheart de chuid Páirtí i ndáil le hearnálacha, fo-earnálacha nó gníomhaíochtaí, mar a leagann an Páirtí sin amach i Roinn B d’Aguisín 25-1 agus d’Aguisín 25-2, faoi seach.

5. I gcás ina bhfuil forchoimeádas leagtha amach ag Páirtí maidir le hAirteagail 17.9, 17.11, 17.12, 17.13, 18.4 nó 18.5 in Iarscríbhinn 17-A nó 17-B, is forchoimeádas é an forchoimeádas freisin maidir le hAirteagail 25.3, 25.5, 25.7, 25.8 nó 25.9, de réir mar a bheidh, a mhéid a chumhdaítear leis an gCaibidil seo an beart, an earnáil, an fho-earnáil nó an ghníomhaíocht a leagtar amach san fhorchoimeádas.

AIRTEAGAL 25.11

Eisceacht stuamachta

1. Ní choiscfidh aon ní sa Chomhaontú seo Páirtí bearta a ghlacadh ná a choinneáil ar bun ar chúiseanna stuamachta, amhail:
 - (a) chun infheisteoirí, taisceoirí, sealbhóirí polasaí nó daoine a bhfuil dualgas muiníneach ar sholáthróir seirbhísí airgeadais acu a chosaint; nó
 - (b) sláine agus cobhsaíocht chóras airgeadais Páirtí a áirithiú.
2. I gcás nach mbeidh na bearta sin i gcomhréir le forálacha na Coda seo, ní úsáidfear iad chun gealltanais nó oibleagáidí an Pháirtí faoin gCuid seo a sheachaint.

AIRTEAGAL 25.12

An fhaisnéis a láimhseáil

Ní fhorlíreofar aon ní sa Chuid seo mar ní a cheanglaíonn ar Pháirtí faisnéis a nochtadh a bhaineann le gnóthaí agus cuntais custaiméirí aonair nó aon fhaisnéis rúnda nó dílseánaigh atá i seilbh eintitis phoiblí.

AIRTEAGAL 25.13

Rialáil intíre agus trédhearcacht

1. Níl feidhm ag Caibidil 20, cé is moite d'fhomhíreanna (c) go (f) d'Airteagal 20.1(5), ná ag Caibidil 36 maidir le bearta de chuid Páirtí a thagann faoi raon feidhme na Caibidle seo.
2. A mhéid is indéanta agus ar bhealach atá i gcomhréir lena chóras dlí chun bearta a ghlacadh, déanfaidh gach Páirtí an méid seo a leanas:
 - (a) na nithe seo a leanas a fhoilsiú roimh ré:
 - (i) na dlíthe agus na rialacháin a bhfuil feidhm ghinearálta acu, dlíthe agus rialacháin a bheartaíonn sé a ghlacadh i ndáil le hábhair a thagann faoi raon feidhme na Caibidle seo; nó

- (ii) doiciméid inar leor na sonraí a thugtar maidir le dlíthe nó rialacháin féideartha nua den sórt sin, chun deis a thabhairt do dhaoine leasmhara agus do Pháirtí eile a mheas an bhféadfaí difear suntasach a dhéanamh dá leasanna agus conas a dhéanfaí difear suntasach dóibh;
- (b) deis réasúnach a thabhairt do dhaoine leasmhara agus don Pháirtí eile barúlacha a chur isteach maidir le haon dlíthe agus rialacháin nó doiciméid atá beartaithe arna bhfoilsíú de bhun fhomhír (a);
- (c) aon bharúlacha a chuirfear isteach i gcomhréir le fomhír (b) a bhreithniú; agus
- (d) tréimhse réasúnach ama a cheadú idir foilsíú aon dlíthe agus rialachán de bhun fhomhír (a)(i) agus an dáta nach mór do sholáthróirí seirbhíse airgeadais iad a chomhlíonadh.

3. Tá feidhm ag an Airteagal seo maidir le bearta de chuid Páirtí a bhaineann le ceanglais agus nósanna imeachta ceadúnúcháin, agus ceanglais agus nósanna imeachta cáilíochta, agus níl feidhm aige ach amháin in earnálacha a bhfuil gealltanais shonracha tugtha ag an bPáirtí ina leith faoin gCaibidil seo, agus a mhéid atá feidhm ag na gealltanais shonracha sin.

4. Má ghlacann nó má choinníonn Páirtí bearta ar bun a bhaineann leis an údarú le seirbhís airgeadais a sholáthar, áiritheoidh sé an méid seo a leanas:

- (a) go bhfuil na bearta sin bunaithe ar chritéir atá oibiachtúil agus trédhearcach¹;
- (b) go bhfuil na nósanna imeachta údarúcháin neamhchlaonta, agus leordhóthanach chun a léiriú an gcomhlíonann siad na ceanglais, más ann do cheanglais den sórt sin; agus

¹ Féadfar a áireamh ar na critéir sin, *inter alia*, inniúlacht agus an cumas seirbhís a sholáthar, lena n-áirítear an cumas é sin a dhéanamh ar bhealach atá comhsheasmhach le ceanglais rialála Páirtí. Féadfaidh na húdaráis inniúla measúnú a dhéanamh ar an tábhacht atá le tabhairt do gach critéar.

(c) nach gcuireann na nósanna imeachta údarúcháin iontu féin cosc dochosanta ar chomhlíonadh na gceanglas.

5. Má éilíonn Páirtí údarú¹ chun seirbhísí airgeadais a sholáthar, déanfaidh sé an fhaisnéis is gá chun go gcomhlíonfaidh an t-iarratasóir na ceanglais agus na nósanna imeachta maidir le húdarú den sórt sin a fháil, a choinneáil ar bun, a leasú agus a athnuachan a fhoilsiú go pras nó a chur ar fáil go poiblí ar shlí eile. Áireofar ar an bhfaisnéis sin, *inter alia*, a mhéid atá sí ar fáil:

- (a) na ceanglais agus na nósanna imeachta maidir leis an údarú sin a fháil, a choinneáil ar bun, a leasú agus a athnuachan;
- (b) sonraí teagmhála na n-údarás inniúil ábhartha;
- (c) nósanna imeachta maidir le hachomharc nó athbhreithniú ar bhreitheanna a bhaineann le hiarratais;
- (d) nósanna imeachta um fhaireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh téarmaí agus coinníollacha na gceadúnas agus na gcáilíochtaí; agus
- (e) deiseanna le haghaidh rannpháirtíocht an phobail, amhail trí éisteachtaí nó tuairimí a thabhairt.

¹ Chun críocha na Caibidle seo, ciallaíonn ‘údarú’ an cead chun seirbhísí airgeadais a sholáthar, ar toradh é ar nós imeachta nach mór d’iarratasóir cloí leis chun a thaispeáint go gcomhlíontar ceanglais cheadúnúcháin, nó ceanglais cháiliúcháin.

6. Má éilíonn Páirtí údarú chun seirbhís airgeadais a sholáthar, déanfaidh údaráis inniúla an Pháirtí sin an méid seo a leanas:

- (a) a mhéid is indéanta, ceadóidh siad d'iarratasóir iarratas a chur isteach tráth ar bith i rith na bliana¹;
- (b) fágfaidh siad tréimhse réasúnta ama chun iarratas a chur isteach más ann do thréimhsí sonracha ama le haghaidh iarratas;
- (c) tús a chur le próiseáil an iarratais gan moill mhíchúí;
- (d) féachaint le glacadh le hiarratais i bhformáid leictreonach faoi na coinníollacha barántúlachta céanna le hiarratais a chuirtear isteach ar pháipéar; agus
- (e) glacfaidh siad le cóipeanna de dhoiciméid a fhíordheimhnítear de réir dhlí an Pháirtí, in ionad doiciméad bunaidh, mura rud é go n-éilíonn siad doiciméid bhunaidh chun sláine an phróisis údaraithe a chosaint.

7. Féachfaidh gach Páirtí leis na nósanna imeachta agus foirmiúlachtaí údaraithe a dhéanamh chomh simplí agus is féidir agus ní chuirfidh sé castacht ná moill mhíchúí ar sholáthar na seirbhíse.

8. Féachfaidh gach Páirtí leis an amchlár táscach a bhunú chun iarratas a phróiseáil agus, arna iarraidh sin don iarratasóir agus gan moill mhíchúí, soláthróidh sé faisnéis maidir le stádas an iarratais.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní cheanglaítear ar údaráis inniúla tosú ar iarratais a bhreithniú lasmuigh dá n-uaireanta oibre oifigiúla ná laethanta oibre.

9. Má mheasann údarás inniúil go bhfuil iarratas neamhiomlán lena phróiseáil faoi dhlíthe agus rialacháin an Pháirtí, déanfaidh sé an méid seo a leanas laistigh de thréimhse réasúnta agus a mhéid is indéanta:

- (a) a chur in iúl don iarratasóir go bhfuil an t-iarratas neamhiomlán;
- (b) arna iarraidh sin don iarratasóir, sainaitheint a dhéanamh ar an bhfaisnéis bhreise is gá chun an t-iarratas a chomhlánú nó, seachas sin, treoir a thabhairt maidir leis an gcúis a meastar an t-iarratas a bheith neamhiomlán; agus
- (c) tabharfaidh sé deis¹ don iarratasóir an fhaisnéis bhreise is gá a sholáthar chun an t- iarratas a chomhlánú;

10. Mura bhfuil aon cheann de na gníomhaíochtaí a leagtar amach i bhfomhíreanna (a), (b) nó (c) de mhír 9 indéanta, má dhiúltaítear don iarratas mar gheall ar é bheith neamhiomlán, áiríteoidh na húdaráis inniúla mar sin féin go gcuireann siad an t- iarratasóir ar an eolas laistigh de thréimhse réasúnta ama.

11. Áiríteoidh gach Páirtí go ndéanfaidh a údaráis inniúil, maidir le táillí údaraithe² a ghearrann siad, sceideal táillí nó faisnéise a chur ar fáil d'iarratasóirí i dtaobh conas a chinntear méideanna na dtáillí, agus nach n-úsáidfídh siad na táillí mar mhodh chun gealltanais nó oibleagáidí an Pháirtí a sheachaint.

¹ Ní rud é an deis sin a chuireann ceangal ar údarás inniúil síneadh a chur leis na sprioc- amanna.

² Ní áirítear sna táillí údarúcháin táillí i gcomhair úsáid acmhainní nádúrtha, íocaíochtaí as ceant, tairiscintí ná modhanna neamh- idirdhealaitheacha eile chun lamháltais a dhámhachtain, ná ranníocaíochtaí sainordaithe chun seirbhís uilíoch a sholáthar.

12. Glacfaidh an t-údarás inniúil a chinneadh ar bhealach neamhspleách agus ní bheidh sé cuntasach d'aon duine a sholáthraíonn na seirbhísí a bhfuil an ceadúnas nó an t-údarú ag teastáil ina leith.

13. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar i gcrích próiseáil iarratais, lena n-áirítear teacht ar chinneadh críochnaitheach, laistigh de thréimhse ama réasúnach tar éis an dáta a gcuirfear isteach iarratas iomlán agus go gcuirfear an cinneadh maidir leis an iarratas in iúl don iarratasóir, a mhéid is indéanta i scríbhinn.

12. Má dhiúltaíonn an t-údarás inniúil d'iarratas, cuirfear an t-iarratasóir ar an eolas, arna iarraidh sin dó féin nó ar thionscnamh an údaráis inniúil, i scríbhinn agus gan moill mhíchúí. A mhéid is féidir, cuirfear an t-iarratasóir ar an eolas maidir leis na cúiseanna leis an gcinneadh diúltú don iarratas agus maidir leis an tréimhse ama le haghaidh achomharc i gcoinne an chinnidh sin. Ba cheart a cheadú d'iarratasóir, laistigh de theorainneacha ama réasúnacha, iarratas a chur isteach arís.

15. Má éilítear scrúduithe le haghaidh údarú, áiritheoidh an t-údarás inniúil go n-eagrófar na scrúduithe sin ag eatraimh réasúnta minic agus soláthróidh sé tréimhse réasúnta ama chun a chumasú d'iarratasóirí a iarraidh go ndéanfar an scrúdú.

16. Áiritheoidh gach Páirtí go mbeidh éifeacht le húdarú, a luaithe a dheonófar é, gan moill mhíchúí agus i gcomhréir leis na téarmaí agus na coinníollacha a shonraítear ann.

AIRTEAGAL 25.14

Seirbhísí airgeadais ar nuatheachtaithe iad i gcríoch Páirtí

1. Ceadóidh Páirtí d'institiúid airgeadais de chuid an Pháirtí eile, seachas brainse, aon seirbhís airgeadais nua a sholáthar a cheadódh an chéad Pháirtí dá institiúidí airgeadais féin a sholáthar de réir a dhlí féin i gcásanna comhchosúla, ar choinníoll nach gá dlíthe nó rialacháin nua a ghlacadh ná dlíthe nó rialacháin atá ann cheana a leasú chun na seirbhísí airgeadais nua a thabhairt isteach.
2. Féadfaidh Páirtí an fhoirm institiúideach agus an fhoirm dhlítheanach a chinneadh trína bhféadfar an tseirbhís nua airgeadais a sholáthar agus féadfaidh sé a cheangal go mbeidh údarú de dhíth chun an tseirbhís a sholáthar. Má tá údarú den sórt sin de dhíth, déanfar cinneadh laistigh de thréimhse réasúnach ama agus ní fhéadfar an t-údarú a dhiúltú ach amháin ar chúiseanna stuamachta.
3. Ní choisceann an tAirteagal seo ar institiúid airgeadais de chuid Páirtí iarratas a dhéanamh ar an bPáirtí eile údarú soláthair seirbhíse airgeadais a mheas ar seirbhís airgeadais í nach soláthraítear laistigh de chríoch ceachtar Páirtí. Tá iarratas den sórt sin faoi réir dhlí an Pháirtí a gheobhaidh an t-iarratas agus níl sé faoi réir oibleagáidí an Airteagail seo.

AIRTEAGAL 25.15

Eagraíochtaí féinrialála

I gcás ina gceanglóidh Páirtí ar institiúid airgeadais nó ar sholáthróir seirbhíse airgeadais trasteorann de chuid an Pháirtí eile a bheith ina comhalta d'eagraíocht féinrialála, nó a bheith rannpháirteach inti nó rochtain a bheith aici uirthi, chun seirbhís airgeadais a sholáthar i gcríoch an chéad Pháirtí nó isteach inti, áiritheoidh sé go gcomhlíonfaidh an eagraíocht féinrialála na hoibleagáidí a leagtar amach in Airteagail 17.9, 17.11, 18.4 agus 18.5.

AIRTEAGAL 25.16

Córais íocaíochta agus imréitigh

Faoi théarmaí agus coinníollacha lena dtugtar Cóir náisiúnta, tabharfaidh gach Páirtí rochtain d'institiúidí airgeadais an Pháirtí eile atá bunaithe ina chríoch rochtain ar chórais íocaíochta agus imréitigh atá á n- oibriú ag eintitis phoiblí, agus ar shaoráidí oifigiúla cistiúcháin agus athmhaoiniúcháin atá ar fáil i ngnáthchúrsa an ghnáthghnó. Níl sé i gceist leis an Airteagal seo rochtain a thabhairt d'iasachtóir na rogha deiridh ar shaoráidí an Pháirtí.

AIRTEAGAL 25.17

An Fochoiste um Sheirbhísí Airgeadais

1. Beidh an Fochoiste um Sheirbhísí Airgeadais ('an Fochoiste'), arna bhunú de bhun Airteagal 8.8(1), comhdhéanta d'ionadaithe ó na Páirtithe atá freagrach as seirbhísí airgeadais.
2. Déanfaidh an Fochoiste:
 - (a) maoirsiú ar chur chun feidhme na Caibidle seo;
 - (b) saincheisteanna a mheas a bhaineann le seirbhísí airgeadais a tharchuireann Páirtí chuige;
 - (c) idirphlé a dhéanamh maidir le rialáil earnáil na seirbhísí airgeadais d'fhonn feabhas a chur ar an eolas frithpháirteach ar chórais rialála na bPáirtithe faoi seach agus comhoibriú chun caighdeáin idirnáisiúnta a fhorbairt; agus
 - (d) páirt a ghlacadh sna nósanna imeachta um réiteach díospóidí i gcomhréir le hAirteagal 25.20.

AIRTEAGAL 25.18

Idirphlé teicniúil agus comhairliúcháin

1. Féadfaidh Páirtí pléítí teicniúla agus comhairliúcháin theicniúla a iarraidh leis an bPáirtí eile maidir le haon ábhar a thagann chun cinn faoin gCuid seo agus a dhéanann difear do sheirbhísí airgeadais. Déanfaidh an Páirtí eile an iarraidh sin a mheas go báúil. Déanfaidh na Páirtithe torthaí a bpléítí agus a gcomhairliúcháin a thuairisciú don Fhochoiste.
2. Áiritheoidh gach Páirtí, sna pléítí agus sna comhairliúcháin theicniúla sin, go n-áireoidh a thoscaireacht oifigigh a bhfuil an saineolas ábhartha acu ar sheirbhísí airgeadais.
3. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní fhorléireofar aon ní san Airteagal seo mar ní a chuireann ceangal ar Pháirtí:
 - (a) maolú ar a dhlíthe agus a rialacháin ábhartha maidir le faisnéis a roinnt i measc rialálaithe airgeadais nó ar cheanglais comhaontaithe nó socraithe idir údaráis airgeadais na bPáirtithe; nó
 - (b) ceangal a chur ar údaráis rialála aon ghníomh a dhéanamh a chuirfeadh isteach ar chúrsaí sonracha rialála, maoirseachta, riaracháin nó forfheidhmiúcháin.

4. Ní fhorléireofar aon ní san Airteagal seo mar ní a chuireann bac ar Pháirtí a éilíonn faisnéis chun críoch maoirseachta a bhaineann le hinstiúid airgeadais atá lonnaithe i gcríoch an Pháirtí eile nó le soláthróir seirbhíse airgeadais trasteorann de chuid an Pháirtí eile, ó dhul i dteagmháil le húdarás rialála inniúil an Pháirtí eile chun an fhaisnéis a lorg.

5. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tá an tAirteagal seo gan dochar do chearta agus oibleagáidí na bPáirtithe faoi Chaibidil 38.

AIRTEAGAL 25.19

Réiteach Díospóidí

1. Tá feidhm ag Caibidil 38, lena n-áirítear Iarscríbhinní 38-A agus 38-B, arna modhnú leis an Airteagal seo maidir le réiteach díospóidí a bhaineann le cur i bhfeidhm nó léirmhíniú na Caibidle seo.

2. Sa bhreis ar na ceanglais a leagtar amach in Airteagal 38.9, beidh saineolas nó taithí ag painéalaithe i ndlí nó i gcleachtas na seirbhísí airgeadais, lena bhféadfaí rialáil instiúidí airgeadais a áireamh, mura gcomhaontóidh na Páirtithe a mhalairt.

3. Molfaidh an Fochoiste don Chomhchoiste liosta a bhunú ina mbeidh 15 dhuine ar a laghad, daoine a chomhlíonfaidh na ceanglais dá dtagraítear i mír 2, agus a bheidh toilteanach agus ábalta a bheith ag feidhmiú mar phainéalaithe. Bunóidh an Comhchoiste an liosta sin tráth nach déanaí ná bliain tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo. Beidh trí fholiosta sa liosta:

- (a) foliosta amháin de dhaoine aonair a bhunófar ar bhonn moltaí ón bPáirtí AE;
- (b) foliosta amháin de dhaoine aonair a bhunófar ar bhonn moltaí ón tSile; agus
- (c) foliosta amháin de dhaoine aonair nach náisiúnaigh de cheachtar Páirtí iad agus a fheidhmeoidh mar chathaoirleach ar an bpainéal.

4. Áireofar ar a laghad cúig dhuine aonair ar gach foliosta. Áiritheoidh an Comhchoiste go mbeidh an líon íosta sin de dhaoine ar an liosta i gcónaí.

5. Chun críocha na Caibidle seo, cuirfear an liosta dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo in ionad an liosta a bunaíodh de bhun Airteagal 38.8(1) tar éis a bhunaithe.

AIRTEAGAL 25.20

Díospóidí infheistíochta a bhaineann le seirbhísí airgeadais a réiteach

1. Tá feidhm ag Roinn D de Chaibidil 17, arna modhnú leis an Airteagal seo, maidir leis na nithe seo a leanas:

- (a) díospóidí infheistíochta a bhaineann le bearta arna nglacadh nó arna gcoinneáil ar bun ag Páirtí a bhaineann le hinfheisteoirí agus lena n-infheistíochtaí in institiúidí airgeadais, díospóidí a bhfuil feidhm ag an gCuid seo den Chomhaontú seo maidir leo agus ina n-éilíonn infheisteoir go bhfuil Airteagal 25.3(2), 25.5(2), 17.17, 17.18, 17.19 nó 17.20 sáraithe ag Páirtí; nó
- (b) díospóidí infheistíochta a tionscnaíodh de bhun Chaibidil 17, inar agraíodh Airteagal 25.11.

2. I gcás díospóid infheistíochta de bhun fhomhír (a) de mhír 1 den Airteagal seo, nó má agraíonn an freagróir Airteagal 25.11 de bhun fhomhír (b) de mhír 1 den Airteagal seo laistigh de 60 lá tar éis éileamh a bheith curtha faoi bhráid an Bhinse i gcomhréir le hAirteagal 17.30, tar éis dó dul i gcomhairle leis na páirtithe sa díospóid agus de bhun Airteagal 17.50, féadfaidh an rannóg den Bhinse a éistean an cás saineolaí amháin nó níos mó a cheapadh ón liosta arna ghlacadh de bhun Airteagal 25.19 chun tuairisciú dó ar aon saincheist fhíorasach a bhaineann le hábhair seirbhísí airgeadais a thugann páirtí i ndíospóid anuas sna himeachtaí.

3. I bhfianaise a thábhachtaí atá ceart Páirtí bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun ar chúiseanna stuamachta, i gcás ina dtagann na bearta sin faoi raon feidhme Airteagal 25.11, beidh feidhm ag an Airteagal sin mar chosaint bhailí ar éileamh atá bunaithe ar aon cheann d'fhorálacha eile na Coda seo den Chomhaontú seo, lena n-áirítear Airteagal 17.17. Tar éis iarraidh ar chomhairliúcháin de bhun Airteagal 17.27, féadfaidh an freagróir tarchur i scríbhinn a chur chuig an bhFochoiste chun go ndéanfaidh sé cinneadh an bhfuil údar leis an mbeart is ábhar don iarraidh ar chomhairliúcháin faoi Airteagal 25.11, agus má tá, a mhéid atá údar leis. Déanfar tarchur den sórt sin chuig an bhFochoiste a luaithe is féidir tar éis an iarraidh ar chomhairliúcháin a fháil. Ar tharchur den sórt sin, cuirfear ar fionraí na tréimhsí ama dá dtagraítear in Airteagail 17.27, 17.28 agus 17.30.

4. Tar éis tarchuir de bhun mhír 3, féachfaidh an Fochoiste de mheon macánta le cinneadh a dhéanamh. Déanfar aon chinneadh den sórt sin a tharchur go pras chuig na páirtithe díospóideacha.

5. A mhéid a chinneadh an Fochoiste go bhfuil údar maith leis an mbeart faoi Airteagal 25.11, ní fhéadfar aon éileamh a chur faoi bhráid an Bhinse de bhun Airteagal 17.30.

6. Mura mbeidh cinneadh déanta ag an bhFochoiste laistigh de thrí mhí tar éis an tarchuir de bhun mhír 3 den Airteagal seo, scoirfidh fionraí na dtréimhsí ama dá dtagraítear sa mhír sin d'fheidhm a bheith aige.

7. Mura ndéanfaidh an freagróir tarchur de bhun mhír 3 den Airteagal seo, beidh sé sin gan dochar do cheart an fhreagróra Airteagal 25.11 a ghairm mar chosaint ag céim níos déanaí de na himeachtaí. Ní bhainfidh an Binse aon tátal dochrach as gan cinneadh a bheith comhaontaithe ag an bhFochoiste.

CAIBIDIL 26

TRÁDÁIL DHIGITEACH

ROINN A

FORÁLACHA GINEARÁLTA

AIRTEAGAL 26.1

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le trádáil a chumasaítear ar bhealaí leictreonacha.
2. Níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir le seirbhísí closamhairc.

AIRTEAGAL 26.2

Sainmhínithe

1. Tá feidhm ag na sainmhínithe in Airteagail 17.2 agus 18.2 maidir leis an gCaibidil seo.

2. Chun críocha na Caibidle seo:

- (a) ciallaíonn ‘tomhaltóir’ aon duine nádúrtha, nó aon duine dlítheanach má fhoráiltear dó i ndlíthe agus i rialacháin Páirtí, a úsáideann nó a iarrann seirbhís teileachumarsáide poiblí chun críocha atá lasmuigh dá thrádáil, dá ghnó nó dá ghairm;
- (b) ciallaíonn ‘cumarsáid margaíochta dhíreach’ aon chineál fógraíochta tráchtála trína ndéanann duine nádúrtha nó dlítheanach teachtaireachtaí margaíochta a chur in iúl go díreach d’úsáideoirí deiridh trí bhíthin seirbhís teileachumarsáide agus chumhdaítear léi ar a laghad teachtaireachtaí téacs agus ilmheán;
- (c) ciallaíonn ‘fíordheimhniú leictreonach’ próiseas lena gcumasaítear deimhniú na nithe seo a leanas:
 - (i) sainaitheint leictreonach duine nádúrtha nó dlítheanach a shainaitheint; nó
 - (ii) foinse agus sláine sonraí i bhfoirm leictreonach;
- (d) ciallaíonn ‘ríomhshéala’ sonraí i bhfoirm leictreonach, a mbaineann duine dlítheanach úsáid astu, atá ceangailte de shonraí eile i bhfoirm leictreonach, nó a bhfuil baint loighciúil acu leo, chun foinse agus sláine na sonraí eile a áirithiú;

- (e) ciallaíonn ‘ríomhshíniú’ sonraí i bhfoirm leictreonach atá ceangailte de shonraí i bhfoirm leictreonach eile, nó a bhfuil baint loighciúil acu leo, agus a chomhlíonann na ceanglais seo a leanas:
- (i) úsáideann duine nádúrtha é chun comhaontú ar na sonraí i bhfoirm leictreonach lena mbaineann sé; agus
 - (ii) tá sé nasctha leis na sonraí i bhfoirm leictreonach lena mbaineann sé ar shlí gur féidir aon athrú a dhéanfar ar na sonraí i bhfoirm leictreonach ina dhiaidh sin a bhraith;
- (f) ciallaíonn ‘seirbhísí iontaoibhe leictreonacha’ seirbhís leictreonach arb é atá inti ríomhshínithe, ríomhshéalaí, ríomhstampaí ama, ríomhsheachadadh cláraithe, fíordheimhniú láithreán gréasáin agus deimhnithe a bhaineann leis an tseirbhís sin a chruthú, a fhíorú agus a bhailíochtú;
- (g) ciallaíonn ‘úsáideoir deiridh’ aon duine nádúrtha nó dlítheanach a úsáideann nó a iarrann seirbhís teileachumarsáide poiblí, mar thomhaltóir nó, má fhoráiltear dó sin i ndlíthe agus i rialacháin Páirtí, chun críoch trádála, gnó nó gairmiúil;
- (h) ciallaíonn ‘sonraí pearsanta’ sonraí pearsanta mar a shainmhínítear i bhfomhír (r) d’Airteagal 8.3; agus
- (i) ciallaíonn ‘seirbhís teileachumarsáide poiblí’ seirbhís teileachumarsáide poiblí mar a shainmhínítear i bhfomhír (j) d’Airteagal 23.2.

AIRTEAGAL 26.3

An ceart chun rialála

Athdheimhníonn na Páirtithe an ceart chun rialú a dhéanamh laistigh dá gcríocha chun cuspóirí beartais dlisteanacha a bhaint amach, mar shampla sláinte phoiblí, seirbhísí sóisialta, oideachas, sábháilteacht, an comhshaol, lena n-áirítear athrú aeráide, agus an mhoráltacht phoiblí a chosaint, cosaint shóisialta nó tomhaltóirí, príobháideacht agus cosaint sonraí nó éagsúlacht chultúrtha a chur chun cinn agus a chosaint.

AIRTEAGAL 26.4

Eisceachtaí

Ní choisceann aon ní sa Chaibidil seo ar na Páirtithe bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun i gcomhréir le hAirteagail 25.11, 39.1 agus 39.2 ar chúiseanna a bhaineann le leas an phobail a leagtar amach inti.

ROINN B

SREAFÁÍ SONRAÍ AGUS COSAINT SONRAÍ PEARSANTA

AIRTEAGAL 26.5

Sreafaí sonraí trasteorann

Tá na Páirtithe tiomanta sreabha sonraí trasteorann a áirithiú chun trádáil dhigiteach a éascú. Chuige sin, ní chuirfidh Páirtí srian ar shreafaí sonraí trasteorann idir na Páirtithe trí na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- (a) a cheangal go n-úsáidfeadh saoráidí ríomhaireachta nó eilimintí líonra i gcríoch an Pháirtí sin lena bpróiseáil, lena n-áirítear trí úsáid saoráidí ríomhaireachta nó eilimintí líonra a fhorchur atá deimhnithe nó ceadaithe i gcríoch Páirtí;
- (b) a cheangal go ndéanfar sonraí a logánu ar chríoch an Pháirtí sin lena stóráil nó lena bpróiseáil;
- (c) stóráil nó próiseáil i gcríoch an Pháirtí eile a thoirmeasc; nó
- (d) aistriú trasteorann sonraí a dhéanamh ag brath ar úsáid saoráidí ríomhaireachta nó eilimintí líonra i gcríoch an Pháirtí sin nó ar cheanglais logánaithe i gcríoch an Pháirtí sin.

AIRTEAGAL 26.6

Sonraí pearsanta agus príobháideacht a chosaint

1. Aithníonn gach Páirtí gur ceart bunúsach í cosaint sonraí pearsanta agus príobháideachais agus go gcuireann ardchaighdeáin maidir leis sin le muinín sa gheilleagar digiteach agus le forbairt trádála.
2. Féadfaidh gach Páirtí bearta a ghlacadh agus a choinneáil ar bun ar bearta iad a mheasann sé a bheith iomchuí chun cosaint sonraí pearsanta agus príobháideachta a áirithiú, lena n-áirítear rialacha a ghlacadh agus a chur i bhfeidhm maidir le sonraí pearsanta a aistriú ar bhonn trasteorann. Ní dhéanfaidh aon ní sa chuid seo den Chomhaontú seo difear do chosaint sonraí pearsanta agus príobháideachta a thugtar le bearta Páirtí.

ROINN C

FORÁLACHA SONRACHA

AIRTEAGAL 26.7

Dleachtanna custaim ar tharchuir leictreonacha

Ní fhorchuirfidh Páirtí dleachtanna custaim ar tharchuir leictreonacha idir duine den Pháirtí sin agus duine den Pháirtí eile.

AIRTEAGAL 26.8

Gan réamhúdarú

1. Ní éileoidh Páirtí údarú roimh ré ar an bhforas amháin go soláthraítear seirbhís ar líne¹, ná ní dhéanfaidh sé aon cheanglas eile a bhfuil éifeacht choibhéiseach aige a ghlacadh nó a choinneáil ar bun.
2. Ní feidhm ag mír 1 maidir le seirbhísí teileachumarsáide, seirbhísí craolacháin, seirbhísí cearrbhachais, seirbhísí ionadaíochta dlíthiúla nó seirbhísí nótaíri nó gairmeacha comhchosúla a mhéid a bhaineann siad le nasc díreach sonrach le feidhmiú údaráis phoiblí.

AIRTEAGAL 26.9

Conarthaí a thabhairt i gcrích trí mheán leictreonach

1. Áiritheoidh gach Páirtí go gceadófar lena dhlíthe agus lena rialacháin conarthaí a thabhairt i gcrích trí mheán leictreonach agus nach gcruthóidh na ceanglais dhlíthiúla maidir le próisis chonarthaacha bacainní ar úsáid conarthaí a thugtar i gcrích trí mheán leictreonach ná nach mbeidh éifeacht dhlíthiúil ná bailíocht dhlíthiúil ag baint de na conarthaí sin maidir lena dtabhairt i gcrích trí mheán leictreonach.

¹ Cuirtear seirbhís ar fáil ar líne nuair a chuirtear ar fáil í go leictreonach agus gan na daoine a bheith i láthair ag an am céanna.

2. Ní bheidh feidhm ag mír 1 maidir leis na nithe seo a leanas:
- (a) seirbhísí craolacháin, seirbhísí cearrbhachais agus seirbhísí ionadaíochta dlíthiúla;
 - (b) seirbhísí nótaireí nó gairmeacha comhchosúla a bhaineann le nasc díreach sonrach le feidhmiú údaráis phoiblí; agus
 - (c) conarthaí lena mbunaítear nó lena n-aistrítear cearta i réadmhaoín, conarthaí lena gceanglaítear, de réir an dlí, rannpháirteachas cúirteanna, údarás poiblí nó gairmeacha a fheidhmíonn údarás poiblí, conarthaí urraíochta arna ndeonú agus nó urrúis chomhthaobhacha arna dtabhairt ag daoine atá ag gníomhú chun críocha atá lasmuigh dá dtrádáil, dá ngnó nó dá ngairm agus conarthaí a rialaítear le dlí an teaghlaigh nó le dlí an chomharbais.

AIRTEAGAL 26.10

Seirbhísí iontaoibhe leictreonacha agus fíordheimhniú leictreonach

1. Ní dhiúltóidh Páirtí éifeacht dhlíthiúil agus inghlacthacht seirbhíse leictreonaí iontaoibhe agus fíordheimhniú leictreonaigh mar fhianaise in imeachtaí breithiúnacha nó riaracháin ar an mbonn go bhfuil sí i bhfoirm leictreonach.

2. Ní dhéanfaidh Páirtí bearta a ghlacadh ná a choinneáil ar bun:

- (a) toirmeasc a chur ar pháirtithe in idirbheart an modh iomchuí um fhíordheimhniú leictreonach dá n-idirbheart a chinneadh go frithpháirteach; nó
- (b) cosc a chur ar pháirtithe in idirbheart leictreonach an deis a bheith acu a chruthú d'údaráis bhreithiúnacha nó riaracháin go gcomhlíonann a n-idirbheart leictreonach aon cheanglais dhlíthiúla maidir le seirbhísí iontaobhe leictreonacha agus fíordheimhniú leictreonach.

3. D'ainneoin mhír 2, féadfaidh Páirtí a cheangal, i dtaca le catagóir áirithe idirbheart leictreonach, go ndéanfar an modh um fhíordheimhniú leictreonach nó an tseirbhís leictreonach iontaobhais an méid seo a leanas:

- (a) a dheimhniú ag údarás creidiúnaithe i gcomhréir lena dhlíthe; nó
- (b) go gcomhlíonann sé caighdeán áirithe feidhmíochta a bheidh oibiachtúil, trédhearcach neamh-idirdhealaitheach agus nach mbainfidh sé ach le saintréithe sonracha na catagóire idirbheart leictreonach lena mbaineann.

AIRTEAGAL 26.11

Muinín tomhaltóirí ar líne

1. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá an comhar maidir le feabhas a chur ar mhuinín tomhaltóirí sa trádáil dhigiteach. Déanfaidh gach Páirtí bearta a ghlacadh nó a choinneáil ar bun lena áirithiú go dtabharfar cosaint éifeachtach do thomhaltóirí a bhíonn ag gabháil d'idirbhearta ríomhthráchtála, lena n- áirítear bearta lena ndéantar an méid seo a leanas:

- (a) cleachtais mhealltacha agus cleachtais chalaoiseacha a thoirmeasc;
- (b) a cheangal ar sholáthraithe earraí agus seirbhísí feidhmiú de mheon maith agus cloí le cleachtais chothroma tráchtála, lena n-áirítear trí thoirmeasc a chur ar phraghas a ghearradh ar thomhaltóirí i leith earraí agus seirbhísí nár iarradh;
- (c) a cheangal ar sholáthróirí earraí nó seirbhísí faisnéis shoiléir chríochnúil a sholáthar do thomhaltóirí maidir lena gcéannacht agus a sonraí teagmhála¹, agus maidir leis na hearraí nó seirbhísí, an t-idirbheart agus na cearta tomhaltóirí is infheidhme; agus
- (d) rochtain a dheonú do thomhaltóirí ar shásamh chun a gcearta a éileamh, lena n- áirítear ceart chun leigheasanna i gcásanna ina n- íoctar as earraí agus seirbhísí agus nach ndéantar iad a sheachadadh nó a sholáthar de réir mar a aontaíodh.

¹ I gcás soláthróirí seirbhíse idirghabhálacha, áirítear leis sin freisin céannacht agus sonraí teagmhála soláthróir iarbhír an earra nó na seirbhíse.

2. Aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá comhar idir a ngníomhaireachtaí náisiúnta cosanta tomhaltóirí nó comhlachtaí ábhartha eile faoi seach maidir le gníomhaíochtaí a bhaineann le ríomhthráchtáil chun muinín tomhaltóirí a fheabhsú.

AIRTEAGAL 26.12

Cumarsáid maidir le margaíocht dhíreach gan iarraidh

1. Áiritheoidh gach Páirtí go dtabharfar cosaint éifeachtach d'úsáideoirí deiridh ar chumarsáidí nár iarraidh maidir le margaíocht dhíreach.
2. Déanfaidh gach Páirtí bearta éifeachtacha a ghlacadh nó a choinneáil ar bun i ndáil le cumarsáid maidir le margaíocht dhíreach gan iarraidh:
 - (a) a cheangal ar sholáthróirí cumarsáide maidir le margaíocht dhíreach gan iarraidh a áirithiú go mbeidh faighteoirí in ann cosc a chur ar fháil leanúnach na cumarsáide sin; nó
 - (b) toiliú faighteoirí a cheangal, mar a shonraítear de réir a dhlíthe agus a rialachán, chun cumarsáidí margaíochta díri a fháil.
3. Áiritheoidh gach Páirtí gur féidir cumarsáidí margaíochta díri a aithint go soiléir, go nochtfar leo cé dó a ndéantar iad agus go mbeidh iontu an fhaisnéis is gá chun é a chur ar a chumas d'úsáideoirí deiridh scor a iarraidh saor in aisce agus tráth ar bith.

AIRTEAGAL 26.13

Toirmeasc ar aistriú éigeantach nó rochtain éigeantach ar chód foinseach

1. Ní dhéanfaidh Páirtí ceanglas maidir le haistriú cóid foinse bogearraí, ná rochtain air, atá in úinéireacht ag duine nádúrtha nó dlítheanach de chuid an Pháirtí. Níl feidhm ag an mír seo maidir le haistriú deonach cóid foinse, nó rochtain a dheonú air, ar bhonn tráchtála ag duine den Pháirtí eile, mar shampla i gcomhthéacs idirbheart soláthair phoiblí nó conartha a chaibidlítear go neamhshrianta. Ní choisceann aon ní sa mhír seo ar dhuine de chuid Páirtí a bhogearraí a cheadúnú ar bhonn saor in aisce agus foinse oscailte.
2. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, féadfaidh feidhm a bheith ag Airteagail 25.11, 39.1 agus 39.2 maidir le bearta de chuid Páirtí arna nglacadh nó arna gcoinneáil ar bun i gcomhthéacs nós imeachta deimhniúcháin.
3. Ní dhéanfaidh aon ní dá bhfuil san Airteagal seo difear:
 - (a) do cheanglas a dhéanann cúirt, binse riaracháin nó údarás iomaíochta chun sárú ar dhlí na hiomaíochta a leigheas;
 - (b) cearta maoine intleachtúla a chosaint agus a fhorfheidhmiú; nó
 - (c) ceart Páirtí bearta a dhéanamh i gcomhréir le hAirteagal 28.3.

AIRTEAGAL 26.14

Comhar maidir le saincheisteanna rialála i ndáil le trádáil dhigiteach

1. Oibreoidh na Páirtithe i gcomhar le chéile trí fhaisnéis a mhalartú maidir lena ndlí féin, agus maidir le cur chun feidhme an dlí sin, a bhaineann le saincheisteanna rialála a eascraíonn as an trádáil dhigiteach, lena n-áirítear:
 - (a) iontaoibh agus fíordheimhniú leictreonach idir- inoibritheach trasteorann a aithint agus a éascú;
 - (b) láimhseáil cumarsáide maidir le margáiocht dhíreach;
 - (c) cosaint tomhaltóirí ar líne; agus
 - (d) aon saincheist rialála eile maidir le trádáil dhigiteach a fhorbairt.
2. Coinneoidh na Páirtithe idirphlé ar bun bunaithe ar an malartú faisnéise dá dtagraítear i mír 1.
3. Níl feidhm ag an Airteagal seo maidir le rialacha agus bearta Páirtí chun sonraí pearsanta agus príobháideachas a chosaint, lena n-áirítear maidir le haistriú trasteorann sonraí pearsanta.

AIRTEAGAL 26.15

Athbhreithniú

Arna iarraidh sin do cheachtar Páirtí, déanfaidh an Fochoiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht dá dtagraítear in Airteagal 18.10 athbhreithniú ar chur chun feidhme na Caibidle seo, go háirithe i bhfianaise athruithe ábhartha a dhéanfaidh difear don trádáil dhigiteach a d'fhéadfadh eascairt as samhlacha gnó nua nó as teicneolaíochtaí nua gnó. Déanfaidh an Fochoiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht a thorthaí a thuairisciú agus féadfaidh sé aon mholtaí is gá a dhéanamh don Chomhchoiste.

CAIBIDIL 27

GLUAISEACHTAÍ CAIPITIL, ÍOCAÍOCHTAÍ AGUS AISTRITHE AGUS BEARTA COIMIRCE SEALADACHA

AIRTEAGAL 27.1

CUSPÓIR AGUS RAON FEIDHME

Is é is cuspóir don Chaibidil seo saorghluaiseacht caipitil agus íocaíochtaí a bhaineann le léirscaoileadh idirbheart faoin gCuid seo a chumasú¹.

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, tá an Chaibidil seo faoi réir Iarscríbhinn 17-E.

AIRTEAGAL 27.2

Cuntas Reatha

Gan dochar d'fhorálacha eile na Coda seo, ceadóidh gach Páirtí, in airgeadra inmhalartaithe go héasca agus i gcomhréir le hAirteagail Chomhaontú an Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta, arna ghlacadh in Bretton Woods, New Hampshire an 22 Iúil 1944, aon íocaíocht agus aistriú i leith idirbheart ar chuntas reatha an chomhardaithe íocaíochtaí a thagann faoi raon feidhme na Coda seo den Chomhaontú seo.

AIRTEAGAL 27.3

Gluaiseachtaí Caipitil

Gan dochar d'fhorálacha eile na Coda seo, ceadóidh gach Páirtí, i dtaca le hidirbhearta ar chuntas caipitil agus airgeadais an chomhardaithe íocaíochtaí, saorghluaiseacht chaipitil chun infheistíochtaí agus idirbhearta eile a léirscaoileadh dá bhforáiltear i gCaibidlí 17, 18 agus 25.

AIRTEAGAL 27.4

Cur i bhfeidhm dlíthe agus rialachán a bhaineann le gluaiseachtaí caipitil, íocaíochtaí nó aistrithe

1. Ní dhéanfar a fhorléiriú le hAirteagail 17.20, 27.2 agus 27.3 cosc a chur ar Pháirtí a dhlíthe agus a rialacháin a chur i bhfeidhm maidir leis an méid a leanas:
 - (a) féimheacht, dócmhainneacht nó cosaint chearta na gcreidiúnaithe;
 - (b) eisiúint, trádáil nó déileáil in ionstraimí airgeadais amhail urrúis, todhchaíochtaí nó díorthaigh;
 - (c) tuairisciú airgeadais nó taifeadadh maidir le gluaiseachtaí caipitil, íocaíochtaí nó aistrithe, i gcás inar gá chun cuidiú le forfheidhmiú an dlí nó le húdaráis rialála airgeadais;
 - (d) cionta coiriúla nó pionósacha, cleachtais mheabhlacha nó chalaoiseacha;
 - (e) comhlíontacht le horduithe nó breithiúnais i dtaca le himeachtaí breithiúnacha nó riaracháin; nó
 - (f) slándáil shóisialta, scéimeanna scoir nó scéimeanna coigiltis éigeantacha.
2. Cuirfear na dlíthe ná na rialacháin dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo i bhfeidhm ar bhealach cothrom agus neamh-idirdhealaitheach, agus ní ar bhealach a bheadh ina shrian faoi cheilt ar ghluaiseachtaí caipitil, íocaíochtaí ná aistrithe.

AIRTEAGAL 27.5

Bearta coimirce sealadacha

I gcúinsí eisceachtúla inarb ann do dheacrachtaí tromchúiseacha i dtaca le haontas eacnamaíoch agus airgeadais an Pháirtí AE a oibriú, nó i gcás baoil gurb ann do na deacrachtaí sin, féadfaidh an Páirtí AE bearta coimirce a ghlacadh nó a choinneáil ar bun i dtaca le gluaiseachtaí caipitil, íocaíochtaí nó aistrithe go ceann tréimhse nach faide ná sé mhí. Beidh na bearta sin teoranta a mhéid a bhfuil fíorghá leis.

AIRTEAGAL 27.6

Srianta i gcás deacrachtaí maidir le comhardú íocaíochtaí agus maoiniú seachtrach

1. Má bhíonn deacrachtaí tromchúiseacha maidir le comhardú íocaíochtaí nó maoiniú seachtrach ag Páirtí, nó má bhíonn an baol ann gurb ann dóibh, féadfaidh sé bearta sriantacha a ghlacadh nó a choinneáil ar bun i dtaca le gluaiseachtaí caipitil, íocaíochtaí nó aistrithe¹.
2. Na bearta dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo:
 - (a) beidh siad comhsheasmhach le hAirteagail Chomhaontaithe an Chiste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta, de réir mar is infheidhme;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, d'fhéadfadh deacrachtaí tromchúiseacha a bhaineann le beartais airgeadaíochta nó le beartais ráta malairte, nó an baol ann gurb ann dóibh, i measc fachtóirí eile, a bheith ina gcúis le deacrachtaí tromchúiseacha maidir le comhardú íocaíochtaí nó maoiniú seachtrach, nó an baol ann gurb ann dóibh.

- (b) ní rachaidh siad thar an méid is gá chun déileáil leis an staid a dtugtar tuairisc uirthi i mír 1 den Airteagal seo;
- (c) beidh siad sealadach agus déanfar iad a chéimniú amach de réir a chéile de réir mar a fheabhsóidh an staid a shonraítear i mír 1 den Airteagal seo;
- (d) seachnófar leo go ndéanfar damáiste neamhriachtanach do leasanna tráchtála, eacnamaíocha agus airgeadais an Pháirtí eile; agus
- (e) beidh siad neamh-idirdhealaitheach i gcomparáid le tríú tíortha i gcúinsí comhchosúla.

3. I gcás trádáil in earraí, féadfaidh gach Páirtí bearta sriantacha a ghlacadh chun a staid sheachtrach airgeadais nó a chomhardú íocaíochtaí a choimirciú. Beidh na bearta sin i gcomhréir leis an gComhaontú Ginearálta um Tharaifí agus Trádáil (GATT 1994) agus i gcomhréir leis an gComhthuiscint maidir le Forálacha GATT 1994 a bhaineann le Comhardú Íocaíochtaí.

4. I gcás trádáil i seirbhísí, féadfaidh gach Páirtí bearta sriantacha a ghlacadh nó a choinneáil ar bun chun a staid sheachtrach airgeadais nó a chomhardú íocaíochtaí a choimirciú. Beidh na bearta sin i gcomhréir le hAirteagal XII den Chomhaontú Ginearálta um Tharaifí agus Seirbhísí.

5. Páirtí a dhéanfaidh bearta dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 den Airteagal seo a ghlacadh nó a choinneáil ar bun, cuirfidh sé in iúl don Pháirtí eile iad go pras.

6. Má ghlactar srianta nó má choinnítear ar bun iad faoin Airteagal seo, rachaidh na Páirtithe i mbun comhairliúcháin go pras san Fhochoiste um Sheirbhísí agus Infheistíocht, mura rud é go ndéanfar comhairliúcháin den sórt sin i bhfóram eile ar comhaltaí iontu an dá Pháirtí. Leis na comhairliúcháin, déanfar measúnú ar na deacrachtaí maidir le comhardú íocaíochtaí nó maidir leis an staid airgeadais sheachtrach ba chúis leis na bearta faoi seach, ag cur san áireamh, *inter alia*, tosca amhail:

- (a) cineál agus méid na ndeacrachtaí;
- (b) an timpeallacht sheachtrach eacnamaíoch agus trádála; agus
- (c) bearta ceartaitheacha malartacha a d'fhéadfadh a bheith ar fáil.

7. Tabharfar aghaidh sna comhairliúcháin de bhun mhír 6 ar an gcomhlíonann na bearta sriantacha mír 1 agus mír 2 den Airteagal seo. Beidh na comhairliúcháin sin bunaithe ar na torthaí ábhartha uile de chineál staidrimh nó fíorasach a thíolacfaidh an Ciste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta (CAI), i gcás inarb infhaighte, agus cuirfear san áireamh ina gconclúidí measúnú CAI ar chomhardú agus ar staid airgeadais sheachtrach an Pháirtí lena mbaineann.

CAIBIDIL 28

SOLÁTHAR POIBLÍ

AIRTEAGAL 28.1

Sainmhínte

Chun críocha na Caibidle seo agus Iarscríbhinní 28-A agus 28-B:

- (a) ciallaíonn ‘earraí nó seirbhísí tráchtála’ earraí nó seirbhísí de chineál a dhíoltar nó a bhíonn ar díol go ginearálta sa mhargadh tráchtála le ceannaitheoirí neamhrialtasacha chun críoch neamhrialtasacha, agus arb iadsan a cheannaíonn de ghnáth iad;
- (b) ciallaíonn ‘seirbhís foirgníochta’ seirbhís a bhfuil sé ina chuspóir aici oibreacha sibhialta nó oibreacha tógála a bhaint amach ar cibé bealach, bunaithe ar Rannán 51 de CTS;
- (c) ciallaíonn ‘ceant leictreonach’ próiseas atriallach a mbíonn úsáid modhanna leictreonacha i gceist leis ionas go gcuirfidh soláthróir i láthair praghsanna nua, nó luachanna nua d’eilimintí inchainníochtaithe neamhphraghais den tairiscint a bhaineann leis na critéir mheastóireachta, nó iad araon, a mbeidh rangú nó athrangú tairiscintí ina thoradh air;

- (d) ciallaíonn ‘i scríbhinn’ nó ‘scríofa’ aon léiriú i bhfocal nó in uimhreacha is féidir a léamh, a mhacasamhlú agus a chur in iúl níos déanaí; féadfar faisnéis a tharchuirtear agus a stóráiltear go leictreonach a áireamh leis;
- (e) ciallaíonn ‘nós imeachta teoranta tairisceana’ modh soláthair trína ndéanann an t-eintiteas soláthair teagmháil lena rogha soláthróir nó soláthróirí;
- (f) ciallaíonn beart aon dlí, rialachán, nós imeachta, treoir riaracháin nó cleachtas, nó aon ghníomh de chuid eintiteas soláthair a bhaineann le soláthar faoi chumhdach;
- (g) ciallaíonn ‘liosta ilúsáide’ liosta soláthróirí a chinn eintiteas soláthair a chomhlíonann na coinníollacha i dtaobh rannpháirtíocht sa liosta sin, agus a bheartaíonn an t-eintiteas soláthair leas a bhaint astu níos mó ná uair amháin;
- (h) ciallaíonn ‘fógra faoi sholáthar beartaithe’ fógra arna fhoilsiú ag eintiteas soláthair ina n-iarrtar ar sholáthróirí leasmhara iarraidh a chur isteach ar rannpháirtíocht, nó tairiscint a chur isteach, nó iad araon;
- (i) ciallaíonn ‘fritháireamh’ aon choinníoll nó gealltanais lena spreagtar forbairt áitiúil nó lena gcuirtear feabhas ar chuntais comhardaithe íocaíochtaí an Pháirtí, amhail úsáid a bhaint as ábhar intíre, ceadúnú teicneolaíochta, infheistíocht, frith-thrádáil agus gníomh nó ceanglas comhchosúil;
- (j) ciallaíonn nós imeachta tairisceana oscailte modh soláthair faoinar féidir le gach soláthróir leasmhar tairiscint a chur isteach;

- (k) ciallaíonn ‘eintiteas soláthair’ eintiteas a chumhdaítear faoi Roinn A, B nó C d’Iarscríbhinn 28-A nó 28-B;
- (l) ciallaíonn soláthróir cáilithe soláthróir a aithníonn eintiteas soláthair mar sholáthróir a bhfuil na coinníollacha rannpháirtíochta comhlíonta aige;
- (m) ciallaíonn nós imeachta tairisceana ar cuireadh modh soláthair faoina n-iarrann an t-eintiteas soláthair ar sholáthróirí cáilithe, agus orthusan amháin, tairiscint a chur isteach;
- (n) áirítear le seirbhísí foirgníochta, mura sonraítear a mhalairt;
- (o) ciallaíonn caighdeán doiciméad arna cheadú ag comhlacht aitheanta lena soláthraítear, i gcomhair úsáid choiteann agus athúsáid, rialacha, treoirlínte nó saintréithe le haghaidh earraí nó seirbhísí, nó próisis agus modhanna táirgthe gaolmhara, nach bhfuil a gcomhlíonadh éigeantach; féadfar a áireamh leis freisin téarmaíocht, siombailí, ceanglais phacáistíochta, ceanglais mharcála nó ceanglais lipéadaithe de réir mar atá feidhm acu maidir le hearra, seirbhís, próiseas nó modh táirgthe, nó féadfar go ndéileálfar leis an méid sin iontu, agus an méid sin amháin;
- (p) ciallaíonn ‘soláthróir’ duine nó grúpa daoine a sholáthraíonn earraí nó seirbhísí nó a d’fhéadfadh earraí nó seirbhísí a sholáthar; agus

- (q) ciallaíonn ‘sonraíocht theicniúil’ ceanglas tairisceana:
- (i) lena leagtar amach na saintréithe a bhaineann leis na nithe seo a leanas:
 - (A) earraí atá le soláthar, lena n- áirítear cáilíocht, feidhmíocht, sábháilteacht agus toisí, nó na próisis agus na modhanna chun iad a tháirgeadh; nó
 - (B) seirbhísí atá le soláthar, lena n- áirítear cáilíocht, feidhmíocht, sábháilteacht, nó na próisis nó modhanna chun iad a sholáthar; nó
 - (ii) lena dtugtar aghaidh ar théarmaíocht, siombailí, ceanglais phacáistíochta, ceanglais mharcála nó ceanglais lipéadaithe, de réir mar atá feidhm acu maidir le hearra nó le seirbhís.

AIRTEAGAL 28.2

Raon feidhme agus cumhdach

1. Tá feidhm ag an gCaibidil seo maidir le haon bheart a bhaineann le soláthar faoi chumhdach, cibé acu a dhéantar trí mheán leictreonach amháin é nó a dhéantar cuid de trí mheán leictreonach.

2. Chun críocha na Caibidle seo, ciallaíonn soláthar faoi chumhdach soláthar chun críocha rialtais:

(a) earra, seirbhíse, nó aon teaglama díobh:

(i) mar a shonraítear in Iarscríbhinn 28-A nó 28-B; agus

(ii) nach soláthraítear d'fhonn é, í nó iad a dhíol nó a athdhíol ar bhonn tráchtála, ná le húsáid i ndáil le hearra nó seirbhís a tháirgeadh nó a sholáthar le haghaidh díol nó athdhíol ar bhonn tráchtála;

(b) trí aon mhodh conarthach, lena n-áirítear ceannach, léasú, cíos nó fruilcheannach, le rogha ceannaigh nó gan í;

(c) a bhfuil a luach, mar a mheastar é i gcomhréir le míreanna 6 go 8, cothrom leis an tairseach ábhartha a shonraítear in Iarscríbhinn 28-A nó 28-B, nó níos mó ná an tairseach sin, an tráth a fhoilseofar fógra i gcomhréir le hAirteagal 28.6;

(d) ag eintiteas soláthair; agus

(e) nach n-eisiatar ar shlí eile é ón gcumhdach de bhun mhír 3 den Airteagal seo nó in Iarscríbhinn 28-A nó 28-B.

3. Seachas má fhoráiltear dá mhalairt in Iarscríbhinn 28-A nó 28-B, níl feidhm ag an gCaibidil seo maidir leis an méid seo a leanas:

- (a) talamh, foirgnimh atá ann cheana nó maoin dhochorraithe eile nó na cearta ina leith a fháil nó a fháil ar cíós;
- (b) comhaontuithe neamhchonarthacha nó aon chineál cúnaimh a sholáthraíonn Páirtí, lena n-áirítear comhaontuithe comhoibríocha, deontais, iasachtaí, fóirdheontais, instealltaí cothromais, ráthaíochtaí agus dreasachtaí fíoscacha;
- (c) soláthar nó fáil seirbhísí gníomhaireachta fíoscaí nó taisclaimne, seirbhísí leachtaithe agus bainistíochta i gcomhair institiúidí airgeadais faoi rialáil nó seirbhísí a bhaineann le fiachas poiblí a dhíol, a fhuascailt agus a dháileadh, lena n- áirítear iasachtaí agus bannaí rialtais, nótaí agus urrúis eile;
- (d) conarthaí fostaíochta poiblí;
- (e) soláthar a dhéantar:
 - (i) go sonrath chun cúnamh idirnáisiúnta, lena n-áirítear cúnamh forbraíochta, a sholáthar;

- (ii) faoin nós imeachta áirithe nó faoin gcoinníoll áirithe de chuid comhaontú idirnáisiúnta a bhaineann le trúpaí a lonnú nó a bhaineann le cur chun feidhme comhpháirteach tionscadail ag na tíortha is sínitheoirí; nó
 - (iii) faoin nós imeachta áirithe nó faoin gcoinníoll áirithe de chuid eagraíocht idirnáisiúnta, nó arna chistiú ag deontais, iasachtaí nó cúnamh eile idirnáisiúnta, sa chás ina mbeadh an nós imeachta nó an coinníoll is infheidhme ar neamhréir leis an gCaibidil seo; nó
- (f) seirbhísí airgeadais.

4. Is éard a bheidh i soláthar atá faoi réir na Caibidle seo an soláthar uile a chumhdaítear le hIarscríbhinn 28-A nó 28- B, ina leagtar amach gealltanais gach Páirtí mar seo a leanas:

- (a) i Roinn A d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na heintitis rialtais láir a gcumhdaítear a soláthar leis an gCaibidil seo;
- (b) i Roinn B d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na heintitis rialtais foláir a gcumhdaítear a soláthar leis an gCaibidil seo;
- (c) i Roinn C d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, gach eintiteas eile a gcumhdaítear a soláthar leis an gCaibidil seo;
- (d) i Roinn D d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na hearraí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo;

- (e) i Roinn E d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na seirbhísí, seachas seirbhísí foirgníochta, a chumhdaítear leis an gCaibidil seo;
- (f) i Roinn F d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na seirbhísí foirgníochta a chumhdaítear leis an gCaibidil seo;
- (g) i Roinn G d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na lamháltais oibreacha poiblí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo;
- (h) i Roinn H d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, aon Nótaí Ginearálta;
- (i) i Roinn I d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B, na meáin ina bhfoilsíonn an Páirtí a fhógraí soláthair, a fhógraí dámhachtana, agus faisnéis eile a bhaineann lena chóras soláthair phoiblí mar a leagtar amach sa Chaibidil seo;
- (j) i Roinn J d'Iarscríbhinn 28-B, an ráta comhshó atá le húsáid le haghaidh na luachanna tairisí.

5. Má cheanglaíonn eintiteas soláthair, i gcomhthéacs soláthar faoi chumhdach, ar dhaoine nach gcumhdaítear faoi Iarscríbhinn 28-A nó 28-B soláthar a dhéanamh i gcomhréir le ceanglais áirithe, beidh feidhm ag Airteagal 28.4 *mutatis mutandis* maidir leis na ceanglais sin.

6. Agus luach soláthair á mheas chun a fháil amach an soláthar faoi chumhdach atá ann, déanfaidh eintiteas soláthair an méid seo a leanas:

- (a) ní roinnfidh sé soláthar ina sholáthairtí ar leithligh ná ní dhéanfaidh sé modh luachála áirithe a roghnú ná a úsáid chun luach soláthair a mheas agus é ar intinn aige é a eisiamh ina iomláine, nó cuid de a eisiamh, ó chur i bhfeidhm na Caibidle seo; agus

(b) cuirfidh sé san áireamh uasluach measta iomlán an tsoláthair thar a ré iomlán, cibé acu a dhéantar é a dhámhachtain ar sholáthróir amháin nó níos mó, agus gach cineál luacha saothair á chur san áireamh, lena n-áirítear:

(i) préimheanna, táillí, coimisiúin agus ús; agus

(ii) má dhéantar foráil leis an soláthar don fhéidearthacht roghanna a bheith ann, luach iomlán na roghanna sin.

7. Má bhíonn sé ina thoradh ar riachtanas aonair ar sholáthar go ndéantar breis is conradh amháin a dhámhachtain, nó go ndéantar conarthaí a dhámhachtain ina gcodanna leithleacha ('conarthaí athfhillteacha'), beidh ríomh an uasluacha iomláin mheasta bunaithe ar an méid a leanas:

(a) luach na gconarthaí athfhillteacha i leith an chineáil chéanna earra nó seirbhíse a dámhadh i rith an 12 mhí roimhe sin nó i rith bliain fhioscach roimhe sin an eintitis soláthair, arna choigeartú, más féidir, lena chur san áireamh athruithe réamh-mheasta ar chainníocht nó luach an earra nó na seirbhíse arna soláthar sa 12 mhí ina dhiaidh sin; nó

(b) luach measta na gconarthaí athfhillteacha i leith an chineáil chéanna earra nó seirbhíse a bheidh le dámhachtain le linn an 12 mhí i ndiaidh an chéad dámhachtana conartha nó le linn bhliain fhioscach an eintitis soláthair.

8. I gcás soláthar trí léas, cíos nó fruilcheannach earraí nó seirbhísí, nó soláthar nach bhfuil praghas iomlán sonraithe ina leith, is éard a bheidh sa bhonn luachála:

(a) i gcás conradh ar théarma seasta:

(i) más téarma 12 mhí nó níos lú atá sa chonradh, an t-uasluach measta iomlán ar feadh a ré;

(ii) má théann téarma an chonartha thar 12 mhí, an t-uasluach measta iomlán, lena n-áirítear aon luach iarmharach measta;

(b) más i leith tréimhse éiginnte atá an conradh, an tráthchuid mhíosúil mheasta arna hionlú faoi 48;

(c) mura bhfuil sé cinnte an conradh téarma sheasta a bheidh sa chonradh, beidh feidhm ag fómhír (b).

AIRTEAGAL 28.3

Eisceachtaí slándála agus eisceachtaí ginearálta

1. Ní fhorléireofar aon ní sa Chaibidil seo lena chosc ar Pháirtí aon ghníomh a dhéanamh nó gan aon fhaisnéis a nochtadh a mheasann sé is gá ar mhaithe le cosaint a leasanna slándála fíor-riachtanacha a bhaineann le soláthar arm, armlóin nó ábhar cogaidh, nó a bhaineann le soláthar atá fíor-riachtanacha ó thaobh na slándála náisiúnta de nó chun críocha na cosanta náisiúnta.

2. Faoi réir an cheanglais nach gcuirfear na bearta sin i bhfeidhm ar bhealach lena ndéanfaí idirdhealú treallach nó idirdhealú gan údar idir Páirtithe i gcás ina mbeidh na dálaí céanna i réim, nó a bheadh ina shrianadh faoi cheilt ar thrádáil idirnáisiúnta, ní fhorléireofar aon ní sa Chaibidil seo lena chosc ar Pháirtí bearta a fhorchur nó a fhorfheidhmiú:

- (a) ar bearta iad is gá chun moráltacht, ord nó sábháilteacht an phobail a chosaint;
- (b) ar bearta iad a bhfuil gá leo chun beatha nó sláinte an duine, ainmhithe nó plandaí a chosaint;
- (c) ar bearta iad is gá chun maoin intleachtúil a chosaint; nó
- (d) ar bearta iad a bhaineann le hearraí nó seirbhísí ó dhaoine faoi mhíchumas, ó institiúidí daonchairdiúla nó ó shaothar príosúin.

3. Tuigeann na Páirtithe go n-áirítear i bhfomhír (b) de mhír 2 bearta comhshaoil is gá chun beatha nó sláinte an duine, ainmhithe nó plandaí a chosaint.

AIRTEAGAL 28.4

Prionsabail ghinearálta

Neamh-idirdhealú

1. I ndáil le haon bheart maidir le soláthar faoi chumhdach, déanfaidh gach Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, cóir a thabhairt, láithreach agus gan choinníoll, d'earraí agus seirbhísí de chuid an Pháirtí eile agus do sholáthróirí de chuid an Pháirtí eile a chuireann earraí nó seirbhísí ceachtar Páirtí ar fáil, ar cóir í nach lú fabhar ná an chóir a thugann an Páirtí eile, lena n-áirítear a eintitis soláthair, dá chuid earraí, seirbhísí agus soláthróirí féin.
2. I ndáil le haon bheart maidir le soláthar faoi chumhdach, ní dhéanfaidh Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair:
 - (a) cóir is lú fabhar a chur ar sholáthróir atá bunaithe go háitiúil ná mar a chuirtear ar sholáthróir eile atá bunaithe go háitiúil ar bhonn mhéid na cleamhnachta nó na húnéireachta eachtraí; nó
 - (b) idirdhealú in aghaidh soláthróir atá bunaithe go háitiúil ar an mbonn gur earraí nó seirbhísí de chuid an Pháirtí eile iad na hearraí nó na seirbhísí a chuireann an soláthróir sin ar fáil i leith soláthar áirithe.

Meán leictreonach a úsáid

3. Áiritheoidh na Páirtithe go ndéanfar gach malartú cumarsáide agus faisnéise maidir le soláthar faoi chumhdach trí mhodhanna leictreonacha, lena n-áirítear chun faisnéis soláthair, fógraí agus doiciméid tairisceana a fhoilsiú, agus chun tairiscintí a fháil. Agus soláthar faoi chumhdach á dhéanamh trí mheán leictreonach, déanfaidh eintiteas soláthair:

- (a) a áirithiú go ndéanfar an soláthar trí úsáid a bhaint as córais agus bogearraí teicneolaíochta faisnéise, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le fíordheimhniú agus criptiú faisnéise, atá ar fáil i gcoitinne agus atá comh-inoibritheach le córais agus bogearraí teicneolaíochta faisnéise eile atá ar fáil i gcoitinne;
- (b) sásraí a bhunú agus a choinneáil ar bun lena n-áirithítear sláine iarratas ar rannpháirtíocht agus sláine tairiscintí, lena n-áirítear tráth na fála a shuí agus rochtain mhíchuí a chosc; agus
- (c) meán leictreonach faisnéise agus cumarsáide a úsáid chun fógraí agus doiciméadacht tairisceana i nósanna imeachta soláthair a fhoilsiú agus, a mhéid is féidir, chun tairiscintí a chur isteach.

Seoladh soláthair

4. Déanfaidh eintiteas soláthair soláthar faoi chumhdach ar bhealach trédhearcach, neamhchlaonta:

- (a) atá comhsheasmhach leis an gCaibidil seo, ag baint úsáid as modhanna amhail nós imeachta tairisceana oscailte, nós imeachta tairisceana ar cuireadh agus nós imeachta tairisceana teoranta; agus
- (b) a chuireann cosc ar choinbhleachtaí leasa agus ar chleachtais éillitheacha, i gcomhréir leis na dlíthe ábhartha.

Rialacha tionscnaimh

5. Chun críoch soláthair poiblí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo, ní chuirfidh Páirtí rialacha tionscnaimh i bhfeidhm maidir le hearraí a allmhairítear ón bPáirtí eile atá éagsúil leis na rialacha tionscnaimh a chuireann an Páirtí sin i bhfeidhm i ngnáthchúrsa trádála maidir le hallmhairí na n-earraí céanna.

Fritháirimh

6. Maidir le soláthar faoi chumhdach, ní fhéachfaidh Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, le haon fhritháireamh a fháil, ní chuirfidh sé aon fhritháireamh san áireamh, ní fhorchuirfidh sé aon fhritháireamh ná ní fhorfheidhmeoidh sé aon fhritháireamh ag aon chéim de sholáthar.

Bearta nach mbaineann go sonrach le soláthar

7. Ní bheidh feidhm ag míreanna 1 agus 2 maidir le dleachtanna custaim agus muirir de chineál ar bith a fhorchuirtear ar allmhairiú nó i ndáil le hallmhairiú; an chaoi a ndéantar na dleachtanna agus na muirir sin a thobhach; rialacháin nó foirmiúlachtaí allmhairiúcháin eile agus bearta a théann i bhfeidhm ar thrádáil i seirbhísí seachas bearta lena rialaítear soláthar faoi chumhdach.

Bearta frithéillithe

8. Áiritheoidh gach Páirtí go bhfuil bearta iomchuí ar bun aige chun dul i ngleic le héilliú ina sholáthar poiblí agus chun é a chosc. Féadfar a áireamh sna bearta sin, nósanna imeachta chun soláthróirí neamh- incháilithe le haghaidh rannpháirtíocht i soláthairtí an Pháirtí, ar feadh tréimhse éiginnte nó ar feadh tréimhse shainráite, a dhéanamh de sholáthróirí a shuigh údarais bhreithiúnacha an Pháirtí sin, trí chinneadh críochnaitheach, go ndearna siad breabaireacht, calaois nó gníomhaíochtaí neamhdhleathacha eile i ndáil le soláthar poiblí i gcríoch an Pháirtí sin. Áiritheoidh gach Páirtí freisin go bhfuil beartais agus nósanna imeachta ar bun aige chun aon choinbhleacht leasa féideartha ó thaobh na ndaoine a bhíonn i mbun soláthair nó a bhfuil tionchar acu ar sholáthar a dhíchur a mhéid agus is féidir nó a bhainistiú.

AIRTEAGAL 28.5

Faisnéis faoin gcóras soláthair

1. Déanfaidh gach Páirtí:
 - (a) aon dlí, rialachán, cinneadh breithiúnach, rialú riarthach a bhfuil feidhm ghinearálta aige, clásal conartha caighdeánach arna shainordú le dlí nó rialachán agus arna chorprú trí thagairt i bhfógraí nó i ndoiciméadacht agus nós imeachta tairisceana maidir le soláthar faoi chumhdach, agus aon mhodhnuithe orthu, a fhoilsiú go pras sa mheán ábhartha leictreonach nó páipéir arna ainmniú go hoifigiúil ag an leibhéal náisiúnta, a scaipfear go forleathan agus a mbeidh rochtain éasca ag an bpobal air; agus
 - (b) míniú air sin a sholáthar don Pháirtí eile, ar iarraidh.
2. Liostóidh gach Páirtí, i Roinn I d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B, faoi seach:
 - (a) an meán leictreonach nó an meán páipéir ina bhfoilsíonn an Páirtí an fhaisnéis a leagtar amach i mír 1;
 - (b) an meán leictreonach nó an meán páipéir ina bhfoilsíonn an Páirtí na fógraí a cheanglaítear le hAirteagail 28.6, 28.8(9) agus 28.17(2); agus

- (c) seoladh an tsuímh gréasáin nó seoltaí na suíomh gréasáin ar a bhfoilsíonn an Páirtí:
- (i) a chuid staitisticí soláthair de bhun Airteagal 28.17(4); nó
 - (ii) a chuid fógraí maidir le conarthaí arna ndámhachtain de bhun Airteagal 28.17(5).

3. Tabharfaidh gach Páirtí fógra gan mhoill don Fhochoiste dá dtagraítear in Airteagal 28.21 faoi aon mhodhnú ar fhaisnéis an Pháirtí a liostaítear i Roinn I d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B, faoi seach.

AIRTEAGAL 28.6

Fógraí

Fógra faoi sholáthar beartaithe

1. I gcás gach soláthair faoi chumhdach, foilseoidh eintiteas soláthair fógra faoi sholáthar beartaithe, ach amháin sna himthosca a dtugtar tuairisc orthu in Airteagal 28.14.
2. Ach amháin mar a fhoráiltear a mhalairt sa Chaibidil seo, áireofar le gach fógra faoi sholáthar beartaithe:
 - (a) ainm agus seoladh an eintitis soláthair agus faisnéis eile is gá chun teagmháil a dhéanamh leis an eintiteas soláthair agus na doiciméid ábhartha go léir a fháil a bhaineann leis an soláthar, agus a gcostas agus a dtéarmaí íocaíochta, más ann dóibh;

- (b) tuairisc ar an soláthar, lena n-áirítear cineál agus cainníocht na n-earraí nó na seirbhísí atá le soláthar nó, i gcás nach bhfuil an chainníocht ar eolas, an chainníocht mheasta;
- (c) i gcás conarthaí athfhillteacha, meastachán, más féidir, ar uainiú fógraí ina dhiaidh sin faoi sholáthar beartaithe;
- (d) tuairisc ar aon roghanna;
- (e) an fráma ama i ndáil le hearraí nó seirbhísí a sheachadadh, nó fad an chonartha;
- (f) an modh soláthair a úsáidfeadh agus an mbeidh caibidlíocht nó sásra um cheant leictreonach i gceist leis;
- (g) i gcás inarb infheidhme, an seoladh agus aon dáta deiridh i dtaobh iarrataí ar rannpháirtíocht sa soláthar a chur isteach;
- (h) an seoladh agus an dáta deiridh i dtaobh tairiscintí a chur isteach;
- (i) an teanga nó na teangacha ina bhféadfar tairiscintí nó iarrataí ar rannpháirtíocht a chur isteach, an bhféadfar iad a chur isteach i dteanga seachas teanga oifigiúil de chuid Pháirtí an eintitis soláthair;

- (j) liosta d'aon choinníollacha maidir le rannpháirtíocht soláthróirí, agus tuairisc ghearr ar na coinníollacha sin, lena n-áirítear aon cheanglais maidir le doiciméid nó deimhnithe sonracha atá le soláthar ag soláthróirí ina leith sin, mura n-áirítear na ceanglais sin i ndoiciméadacht tairisceana a chuirfear ar fáil do na soláthróirí leasmhara go léir an tráth céanna leis an bhfógra faoi sholáthar beartaithe;
- (k) más rud é, de bhun Airteagal 28.8, go bhfuil sé ar intinn ag eintiteas soláthair líon teoranta soláthróirí cáilithe a roghnú a n-iarrfar orthu tairiscint a chur isteach, na critéir a úsáidfear chun iad a roghnú agus, i gcás inarb infheidhme, aon teorainn ar líon na soláthróirí a gceadófar dóibh tairiscint a chur isteach; agus
- (l) léiriú go bhfuil an soláthar faoi chumhdach ag an gCaibidil seo.

Fógra achomair

3. I leith gach cáis soláthair bheartaithe, foilseoidh eintiteas soláthair fógra achomair atá sorochtana, an tráth céanna a fhoilseofar an fógra faoi sholáthar beartaithe, i gceann de theangacha oifigiúla EDT¹. Beidh an fhaisnéis seo a leanas, ar a laghad, san fhógra achomair:

- (a) ábhar an tsoláthair;

¹ Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, is iad an Béarla, an Spáinnis agus an Fhraincis teangacha oifigiúla EDT.

- (b) an dáta deiridh faoina bhféadfar tairiscintí a chur isteach nó, i gcás inarb infheidhme, aon dáta deiridh faoina bhféadfar iarrataí a chur isteach ar rannpháirtíocht sa soláthar nó ar bheith san áireamh ar liosta ilúsáide; agus
- (c) an seoladh ag a bhféadfar doiciméid a bhaineann leis an soláthar a iarraidh.

Fógra faoi sholáthar pleanáilte

4. Moltar d'eintitis soláthair fógra a fhoilsiú a luaithe is féidir i ngach bliain fhioscach maidir lena bpleananna soláthair amach anseo ('fógra faoi sholáthar beartaithe'). Ba cheart a áireamh san fhógra faoi sholáthar pleanáilte ábhar an tsoláthair agus an dáta a bpleanáiltear an fógra faoi sholáthar beartaithe a fhoilsiú.

5. Maidir le heintiteas soláthair a chumhdaítear faoi Ranna B nó C d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B, féadfaidh sé fógra faoi sholáthar pleanáilte a úsáid mar fhógra faoi sholáthar beartaithe ar choinníoll go n-áirítear san fhógra faoi sholáthar pleanáilte an oiread den fhaisnéis dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal atá ar fáil don eintiteas agus ráiteas gur chóir do sholáthróirí leasmhara a leas sa soláthar a chur in iúl don eintiteas soláthair.

Rialacha is coiteann d'fhógraí

6. An fógra faoi sholáthar beartaithe, fógra achomair agus fógra faoi sholáthar pleanáilte, beidh siad inrochtana go díreach trí mheán leictreonach, saor in aisce, trí phointe rochtana aonair ar an idirlíon. Ina theannta sin, féadfar na fógraí a fhoilsiú freisin i meán páipéir iomchuí a scaipfear go forleathan agus beidh rochtain éasca ag an bpobal ar na fógraí sin, ar a laghad go dtí go mbeidh an tréimhse ama a luaitear san fhógra imithe in éag.

Tá an meán páipéir agus leictreonach iomchuí liostaithe ag gach Páirtí i Roinn I d'Iarscríbhinní 28-A nó 28-B faoi seach.

7. D'ainneoin na gceanglas a leagtar amach i mír 6 maidir le hinrochtaineacht na bhfógraí faoi sholáthar beartaithe, fógraí achomair agus fógraí faoi sholáthar pleanáilte, trí mheán leictreonach saor in aisce trí phointe rochtana aonair, bunóidh an tSile suíomh tairsí, ó dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo agus don idirthréimhse 3 bliana go dtí go mbíonn an pointe aonair rochtana i seirbhís go hiomlán, mar réiteach malartach sealadach ar phointe rochtana aonair, suíomh ba cheart a bheith saor in aisce agus ba cheart naisc a sholáthar do na hardáin nó na suíomhanna gréasáin ar a bhfoilsítear na fógraí. Beidh naisc sa tairseach chuig ceithre shuíomh gréasáin ar a mhéad, is iad sin:

(a) *'Mercado público'*;

(b) *Ministerio de Obras Públicas*;

(c) *Dirección General de Concesiones*; agus

(d) *Diario Oficial*.

8. Déanfaidh na Páirtithe foráil maidir le hathbhreithniú tréimhsiúil ar mhír 7 den Airteagal seo, lena n-áirítear plé laistigh den Fhochoiste dá dtagraítear in Airteagal 28.21, go háirithe maidir le stádas chur chun feidhme an phointe rochtana aonair.

AIRTEAGAL 28.7

Coinníollacha maidir le rannpháirtíocht

1. Déanfaidh eintiteas soláthair aon choinníollacha maidir le rannpháirtíocht i soláthar a theorannú dóibh siúd atá fíor-riachtanach lena áirithiú go mbeidh an acmhainneacht dhlíthiúil, an acmhainneacht airgeadais agus na cumais tráchtála agus theicniúla ag soláthróir chun an soláthar ábhartha a ghabháil ar láimh.

2. Agus na coinníollacha rannpháirtíochta á mbunú, déanfaidh eintiteas soláthair an méid seo a leanas:

- (a) ní fhorchuirfidh sé an coinníoll, chun go bhféadfaidh soláthróir páirt a ghlacadh i soláthar, go ndearna eintiteas soláthair de chuid Páirtí conradh amháin nó níos mó a dhámhachtain ar an soláthróir sin roimhe sin;
- (b) féadfaidh sé a cheangal go mbeadh taithe ábhartha roimh ré ag teastáil i gcás ina bhfuil gá léi chun ceanglais an tsoláthair a chomhlíonadh; agus

(c) ní cheanglóidh sé taithí roimh ré i gcríoch an Pháirtí a bheith mar choinníoll leis an soláthar.

3. Agus é á mheasúnú aige an gcomhlíonann soláthróir na coinníollacha rannpháirtíochta, déanfaidh eintiteas soláthair an méid seo a leanas:

(a) déanfaidh sé meastóireacht ar acmhainneacht airgeadais agus ar chumais tráchtála agus theicniúla soláthróra ar bhonn ghníomhaíochtaí gnó an tsoláthróra sin laistigh de chríoch Pháirtí an eintitis soláthair agus lasmuigh den chríoch sin; agus

(b) bunóidh sé a mheastóireacht ar na coinníollacha a bheidh sonraithe ag an eintiteas soláthair roimh ré i bhfógraí nó i ndoiciméadacht tairisceana.

4. I gcás ina mbeidh fianaise thacaíochta ann, agus ar choinníoll nach gcuirfear i bhfeidhm é sin ar bhealach lena ndéanfaí idirdhealú treallach nó gan údar idir na Páirtithe, féadfaidh Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, soláthróir a eisiamh ar fhorais amhail:

(a) féimheacht;

(b) dearbhuithe bréagacha;

(c) easnaimh nach beag nó easnaimh leanúnacha i ndáil le haon cheanglas substainteach nó aon oibleagáid shubstainteach a fheidhmiú faoi chonradh nó conarthaí roimh ré;

- (d) breithiúnais chríochnaitheacha i leith coireanna tromchúiseacha nó cionta tromchúiseacha eile;
- (e) mí-iompar tromchúiseach gairmiúil nó gníomhartha nó neamhghníomhartha lena dtugtar léargas diúltach ar ionracas tráchtála an tsoláthóra; nó
- (f) mainneachtain cánacha a íoc.

AIRTEAGAL 28.8

Cáilíocht soláthróirí

Córais clárúcháin agus nósanna imeachta cáilíochta

1. Féadfaidh Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, córas clárúcháin soláthróirí a choinneáil ar bun nach mór do sholáthróirí leasmhara clárú leis agus faisnéis áirithe a sholáthar dó. Sa chás sin, áiritheoidh an Páirtí go mbeidh rochtain ag soláthróirí leasmhara ar fhaisnéis ar an gcóras clárúcháin, trí mheán leictreonach, agus go bhféadfaidh siad clárúchán a iarraidh tráth ar bith. Cuirfidh an t-údarás inniúil ar an eolas iad laistigh de thréimhse ama réasúnach faoin gcinneadh maidir leis an iarraidh sin a dheonú nó a dhiúltú. I gcás go ndiúltófar an iarraidh, ní mór an cinneadh a bheith cuí- réasúnaithe.

2. Áiritheoidh gach Páirtí:

- (a) go ndéanfaidh a eintitis soláthair iarrachtaí chun difríochtaí idir a nósanna imeachta cáilíochta a íoslaghdú; agus
- (b) má choinníonn a eintitis soláthair córais chlárúcháin ar bun, go ndéanfaidh na heintitis iarrachtaí difríochtaí idir a gcórais chlárúcháin a íoslaghdú.

3. Ní dhéanfaidh Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, córas clárúcháin nó nós imeachta cáilíochta a ghlacadh ná a chur i bhfeidhm a bhfuil sé ina chuspóir leis nó d'éifeacht aige bacainní gan ghá a chruthú ar rannpháirtíocht soláthróirí de chuid an Pháirtí eile ina sholáthar féin.

Tairiscint roghnaíoch

4. Má tá sé ar intinn ag eintiteas soláthair nós imeachta tairisceana ar cuireadh a úsáid, déanfaidh sé an méid seo a leanas:

- (a) áireoidh sé ina fhógra faoi sholáthar beartaithe an fhaisnéis a shonraítear i bhfomhíreanna (a), (b), (f), (g), (j), (k) agus (l) d'Airteagal 28.6(2) ar a laghad, agus iarrfaidh sé ar sholáthróirí iarraidh ar rannpháirtíocht a chur isteach; agus
- (b) faoi thosach na tréimhse tairisceana, déanfaidh sé an fhaisnéis i bhfomhíreanna (c), (d), (e), (h) agus (i) d'Airteagal 28.6(2), ar a laghad, a sholáthar do na soláthróirí cáilithe faoina dtugann sé fógra mar a shonraítear i bhfomhír (b) d'Airteagal 28.12(3).

5. Ceadóidh eintiteas soláthair do gach soláthróir cáilithe a bheith rannpháirteach i soláthar áirithe, ach amháin má shonraíonn an t-eintiteas soláthair san fhógra faoi sholáthar beartaithe aon teorainn ar líon na soláthróirí a gceadófar dóibh tairiscint a chur isteach, agus na critéir nó údar i dtaobh an líon teoranta soláthróirí a roghnú. Díreofar cuireadh chun tairisceana ar roinnt soláthróirí is gá chun iomaíocht a áirithiú.

6. I gcás nach gcuirfear an doiciméadacht tairisceana ar fáil go poiblí ó dháta foilsithe an fhógra dá dtagraítear i mír 4, áiritheoidh eintiteas soláthair go gcuirfear na doiciméid sin ar fáil an tráth céanna do na soláthróirí cáilithe go léir a roghnaítear i gcomhréir le mír 5.

Liostaí ilúsáide

7. Féadfaidh eintiteas soláthair liosta soláthróirí ilúsáide a choinneáil ar bun, ar choinníoll, i gcás fógra lena n-iarrrtar ar sholáthróirí leasmhara iarratas a dhéanamh ar bheith san áireamh ar an liosta:

- (a) go bhfoilseofar go bliantúil é; agus
- (b) má fhoilsítear trí mheán leictreonach é, cuirtear ar fáil go leanúnach é sa mheán iomchuí a liostaítear i Roinn I d'Iarscríbhinní 28-A agus 28-B.

8. Áireofar san fhógra dá bhforáiltear i mír 7:

- (a) tuairisc ar na hearraí nó na seirbhísí, nó ar chatagóirí díobh, a bhféadfar an liosta a úsáid ina leith;
- (b) na coinníollacha rannpháirtíochta a chomhlíonfaidh na soláthróirí chun bheith san áireamh ar an liosta agus na modhanna a úsáidfídh an t-eintiteas soláthair lena fhíorú go gcomhlíonann soláthróir na coinníollacha;
- (c) ainm agus seoladh an eintitis soláthair agus faisnéis eile is gá chun teagmháil a dhéanamh leis an eintiteas soláthair agus na doiciméid ábhartha go léir a fháil a bhaineann leis an liosta;
- (d) tréimhse bhailíochta an liosta agus na modhanna chun é a athnuachan nó a fhoirceannadh, nó, mura soláthraítear an tréimhse bhailíochta, léiriú ar an gcaoi a dtabharfar fógra maidir le húsáid an liosta a fhoirceannadh; agus
- (e) léiriú go bhféadfar an liosta a úsáid le haghaidh soláthar a chumhdaítear leis an gCaibidil seo.

9. D'ainneoin mhír 7, má bhíonn liosta ilúsáide bailí ar feadh trí bliana nó níos lú, féadfaidh eintiteas soláthair gan an fógra dá dtagraítear i mír 7 a fhoilsiú ach aon uair amháin, ag tús thréimhse bhailíochta an liosta, ar choinníoll, maidir leis an bhfógra:

- (a) go sonrúfar ann an tréimhse bhailíochta agus nach bhfoilseofar a thuilleadh fógraí; agus

(b) go bhfoilseofar trí mheán leictreonach é agus go gcuirfear ar fáil go leanúnach é le linn thréimhse a bhailíochta.

10. Ceadóidh eintiteas soláthair do sholáthróirí iarratas a dhéanamh aon tráth ar bheith san áireamh ar liosta ilúsáide agus áireoidh sé na soláthróirí cáilithe go léir ar an liosta laistigh de thréimhse réasúnta gearr.

11. I gcás ina ndéanann soláthróir nach áirítear ar liosta ilúsáide iarraidh a chur isteach ar rannpháirtíocht i soláthar bunaithe ar liosta ilúsáide chomh maith leis na doiciméid uile a cheanglaítear, laistigh den thréimhse dá bhforáiltear in Airteagal 28.10(2), déanfaidh eintiteas soláthair scrúdú ar an iarraidh. Ní dhéanfaidh an t-eintiteas soláthair an soláthróir a eisiamh óna bheith measta i leith an tsoláthair ar na forais nach bhfuil a dhóthain ama ag an eintiteas chun scrúdú a dhéanamh ar an iarraidh, mura rud é, i gcásanna eisceachtúla, i ngeall ar chastacht an tsoláthair, nach bhfuil an t-eintiteas in ann an scrúdú ar an iarraidh a thabhairt chun críche laistigh den thréimhse ama a cheadaítear i dtaobh tairiscintí a chur isteach.

Eintitis i Ranna B agus C d'Iarscríbhinní 28-A nó 28-B

12. Eintiteas soláthair a chumhdaítear faoi Ranna B nó C d'Iarscríbhinní 28-A nó 28-B, féadfaidh sé úsáid a bhaint as fógra lena n- iarrtar ar sholáthróirí iarratas a dhéanamh ar bheith san áireamh ar liosta ilúsáide mar fhógra faoi sholáthar beartaithe, ar choinníoll:

- (a) go bhfoilseofar an fógra i gcomhréir le mír 7 den Airteagal seo agus go n-áireofar ann an fhaisnéis a cheanglaítear faoi mhír 8 den Airteagal seo, an oiread den fhaisnéis a cheanglaítear faoi Airteagal 28.6.2(2) a bheidh ar fáil agus ráiteas gur fógra faoi sholáthar beartaithe é nó nach bhfaighidh ach na soláthróirí ar an liosta ilúsáide tuilleadh fógraí soláthair a chumhdaítear leis an liosta ilúsáide; agus
- (b) maidir le soláthróirí a bhfuil sé curtha in iúl don eintiteas acu go bhfuil leas acu i soláthar ar leith, go soláthróidh an t-eintiteas go pras dóibh faisnéis leordhóthanach chun go bhféadfaidh siad a leas sa soláthar a mheasúnú, lena n-áirítear an fhaisnéis eile go léir a cheanglaítear in Airteagal 28.6.2(2), a mhéid atá an fhaisnéis sin ar fáil.

13. Eintiteas soláthair a chumhdaítear faoi Ranna B nó C d'Iarscríbhinní 28-A nó 28-B, féadfaidh sé cead a thabhairt do sholáthróir, ar soláthróir é a rinne iarratas ar bheith san áireamh ar liosta ilúsáide i gcomhréir le mír 10 den Airteagal seo, tairiscint a chur isteach i leith soláthar ar leith, i gcás ina bhfuil a dhóthain ama ag an eintiteas soláthair chun scrúdú a dhéanamh féachaint an gcomhlíonann an soláthróir na coinníollacha rannpháirtíochta.

Faisnéis maidir le cinntí eintitis soláthair

14. Aon soláthróir a chuirfidh isteach iarraidh ar rannpháirtíocht i soláthar nó iarratas ar bheith san áireamh ar liosta ilúsáide, cuirfidh eintiteas soláthair é ar an eolas go pras maidir lena chinneadh i ndáil leis an iarraidh nó an iarratas.

15. Má dhiúltaíonn eintiteas soláthair d'iarraidh ó sholáthróir ar rannpháirtíocht i soláthar nó d'iarratas ó sholáthróir ar bheith san áireamh ar liosta ilúsáide, má scoireann sé de sholáthróir a aithint mar sholáthróir cáilithe, nó má bhaineann sé soláthróir de liosta ilúsáide, cuirfidh an t-eintiteas an soláthróir ar an eolas go pras agus, ar iarraidh ón soláthróir, soláthróidh sé go pras don soláthróir míniú i scríbhinn ar na cúiseanna lena chinneadh.

AIRTEAGAL 28.9

Sonraíochtaí teicniúla

1. Ní dhéanfaidh eintiteas soláthair aon sonraíocht theicniúil a ullmhú, a ghlacadh ná a chur i bhfeidhm ná ní fhorordóidh sé aon nós imeachta um measúnú comhréireachta a bhfuil an cuspóir aige bacainní neamhriachtanacha ar thrádáil idirnáisiúnta a chruthú, ná a bhfuil an éifeacht sin aige.

2. Agus na sonraíochtaí teicniúla maidir leis na hearraí nó na seirbhísí arna soláthar á bhforordú, déanfaidh eintiteas soláthair, más iomchuí:

- (a) an tsonraíocht theicniúil a leagan amach i dtéarmaí ceanglais feidhmíochta agus ceanglais fheidhmiúla, seachas saintréithe dearaidh nó saintréithe tuairisciúla; agus
- (b) an tsonraíocht theicniúil a bhunú ar chaighdeáin idirnáisiúnta, más ann dóibh; ar shlí eile, iad a bhunú ar rialacháin theicniúla náisiúnta, ar chaighdeáin aitheanta náisiúnta nó ar chóid tógála.

3. Má úsáidtear saintréithe dearaidh nó tréithe tuairisciúla sna sonraíochtaí teicniúla, ba cheart d'eintiteas soláthair a léiriú, más iomchuí, go measfaidh sé tairiscintí i dtaobh earraí nó seirbhísí coibhéiseacha ar léir go gcomhlíonann siad ceanglais an tsoláthair trí fhocail amhail 'nó a choibhéis' a chur san áireamh sa doiciméadacht tairisceana.

4. Ní fhorordóidh eintiteas soláthair sonraíochtaí teicniúla lena gceanglaítear trádmharc nó trádainm, paitinn, cóipcheart, dearadh, cineál, tionscnamh sonrach, táirgeoir nó soláthróir áirithe, nó ina dtagraítear do cheann áirithe díobh sin, mura rud é nach bhfuil bealach eile beacht nó intuigthe a dhóthain ann chun tuairisc a thabhairt ar na ceanglais soláthair agus ar choinníoll, i gcásanna den sórt sin, go gcuirfidh an t-eintiteas focail amhail 'nó a choibhéis' san áireamh sa doiciméadacht tairisceana.

5. I gcás eintiteas soláthair, ní dhéanfaidh sé comhairle a lorg nó a ghlacadh, ar bhealach a mbeadh sé d'éifeacht aige iomaíocht a chosc, ó dhuine a bhféadfadh leas tráchtála a bheith aige sa soláthar, ar comhairle í a fhéadfar a úsáid chun aon sonraíocht teicniúil i leith soláthar sonracha a ullmhú nó a ghlacadh.

6. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, i gcomhréir leis an Airteagal seo féadfaidh Páirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, sonraíochtaí teicniúla a ullmhú, a ghlacadh nó a chur i bhfeidhm chun caomhnú acmhainní nádúrtha a chur chun cinn nó chun an comhshaol a chosaint.

AIRTEAGAL 28.10

Doiciméadacht Tairisceana

1. Cuirfidh eintiteas soláthair doiciméadacht tairisceana ar fáil do sholáthróirí ina n-áireofar an fhaisnéis uile is gá lena cheadú do sholáthróirí tairiscintí inghlactha a ullmhú agus a chur isteach. Mura bhfuil sí soláthraithe cheana san fhógra faoi sholáthar beartaithe, áireofar sa doiciméadacht sin tuairisc iomlán ar an méid seo a leanas:

- (a) an soláthar, lena n-áirítear cineál agus cainníocht na n-earraí nó na seirbhísí atá le soláthar nó, i gcás nach bhfuil an chainníocht ar eolas, an chainníocht mheasta agus aon cheanglais atá le comhlíonadh, lena n-áirítear aon sonraíochtaí teicniúla, aon deimhniúchán um measúnú comhréireachta, aon phleananna, aon líníochtaí nó aon ábhair theagaisc;

- (b) aon choinníollacha maidir le rannpháirtíocht soláthróirí, lena n-áirítear liosta faisnéise agus doiciméad a gceanglaítear ar sholáthróirí a chur isteach i ndáil leis na coinníollacha rannpháirtíochta;
- (c) na critéir mheastóireachta go léir a chuirfidh an t-eintiteas i bhfeidhm agus an Conradh á dhámhachtain, agus, murab é an praghas an t-aon chritéar amháin, tábhacht choibhneasta an chritéir sin;
- (d) más rud é go ndéanfaidh an t-eintiteas soláthair an soláthar trí mheán leictreonach, aon cheanglais fíordheimhniúcháin agus chriptiúcháin nó aon cheanglais eile a bhaineann le faisnéis a chur isteach trí mheán leictreonach;
- (e) má tá an t-eintiteas soláthair chun ceant leictreonach a chur ar bun, na rialacha, lena n-áirítear sainaitheint ar na heilimintí den tairiscint a bhaineann leis na critéir mheastóireachta, ar a ndéanfar an ceant;
- (f) más rud é go n-osclófar tairiscintí go poiblí, an dáta, an t-am agus an áit a n-osclófar iad agus, más iomchuí, na daoine atá údaraithe le bheith i láthair;
- (g) aon téarmaí nó coinníollacha eile, lena n-áirítear téarmaí íocaíochta agus aon teorainn ar na modhanna trína bhféadfar tairiscintí a chur isteach, amhail cibé acu ar páipéar nó trí mheán leictreonach; agus
- (h) aon dátaí maidir le seachadadh earraí nó soláthar seirbhísí.

2. Agus aon dáta á shuí i dtaobh seachadadh earraí arna soláthar nó soláthar seirbhísí, cuirfidh eintiteas soláthair san áireamh tosca amhail castacht an tsoláthair, méid na fochonraitheoireachta a bhfuiltear ag súil léi agus an t-am réalaíoch is gá chun earraí a tháirgeadh, a dhí-stocáil agus a iompar ón bpointe soláthair nó chun seirbhísí a sholáthar.
3. I measc na gcritéar meastóireachta a leagtar amach san fhógra faoi sholáthar beartaithe nó sa doiciméadacht tairisceana, féadfar a áireamh praghas agus tosca praghais eile, cáilíocht, fiúntas teicniúil, tréithe comhshaoil agus téarmaí seachadta.
4. Déanfaidh eintiteas soláthair an méid seo a leanas go pras:
- (a) doiciméadacht tairisceana a chur ar fáil lena áirithiú go mbeidh a ndóthain ama ag soláthróirí leasmhara chun tairiscintí inghlactha a chur isteach;
 - (b) an doiciméadacht tairisceana a sholáthar, arna iarraidh sin, d'aon soláthróir leasmhar; agus
 - (c) freagra a thabhairt ar aon iarraidh réasúnach ar fhaisnéis ábhartha ó aon soláthróir leasmhar nó aon soláthróir rannpháirteach laistigh den tréimhse amach a shuítear i reachtaíocht gach Páirtí, ar choinníoll nach dtabharfaidh an fhaisnéis sin buntáiste don soláthróir sin thar soláthróirí eile.

Modhnuithe

5. Más rud é go ndéanfaidh eintiteas soláthair modhnú ar na critéir nó na ceanglais a leagtar amach san fhógra faoi sholáthar beartaithe nó sa doiciméadacht tairisceana a sholáthraítear do sholáthróirí rannpháirteacha, nó go ndéanfaidh sé fógra nó doiciméadacht tairisceana a leasú nó a atheisiúint, tarchuirfidh sé, i scríbhinn, gach modhnú den sórt sin nó an fógra nó an doiciméadacht tairisceana leasaithe nó atheisithe:

- (a) chuig na soláthróirí go léir atá rannpháirteach tráth an mhodhnaithe, an leasaithe nó na hatheisiúna, más eol don eintiteas cé hiad na soláthróirí, agus, i ngach cás eile, ar an mbealach céanna ar cuireadh an fhaisnéis bhunaidh ar fáil; agus
- (b) in am trátha, agus cineál agus castacht an tsoláthair á gcur san áireamh, chun ligean do na soláthróirí sin tairiscintí leasaithe a mhodhnú agus a athchur isteach, de réir mar is iomchuí.

AIRTEAGAL 28.11

Breithnithe comhshaoil agus sóisialta

1. Féadfaidh Páirtí cead a thabhairt dá eintitis soláthair cúinsí comhshaoil agus sóisialta a úsáid le linn an nós imeachta soláthair ar choinníoll nach bhfuil siad idirdhealaitheach, go bhfuil siad comhsheasmhach leis an toirmeasc ar fhritháireamh in Airteagal 28.4(6), agus go bhfuil siad nasctha le hábhar an chonartha.

2. Ar mhaithe le cinnteacht níos fearr, ní dhéanfar cúinsí comhshaoil agus sóisialta a ullmhú, a ghlacadh ná a chur i bhfeidhm ar bhealach a bheadh ina idirdhealú treallach nó gan údar idir na Páirtithe nó ina shrian faoi cheilt ar thrádáil idir na Páirtithe.

AIRTEAGAL 28.12

Tréimhsí ama

1. Déanfaidh eintiteas soláthair, ar shlí atá comhsheasmhach lena riachtanais réasúnacha féin, a ndóthain ama a sholáthar do sholáthróirí chun iarrataí ar rannpháirtíocht agus tairiscintí inghlactha a ullmhú agus a chur isteach, ag cur san áireamh tosca amhail:

- (a) cineál agus castacht an tsoláthair;
- (b) méid na fochonraitheoireachta a réamh-mheastar; agus
- (c) an t-am is gá chun tairiscintí a tharchur trí mheán neamhleictreonach ó phointí eachtracha agus ó phointí intíre i gcás nach n-úsáidtear modhanna leictreonacha.

Na tréimhsí sin, lena n-áirítear aon síneadh orthu, is mar an gcéanna a bheidh siad le haghaidh na soláthróirí leasmhara nó rannpháirteacha uile.

2. I gcás eintiteas soláthair a bhaineann úsáid as nós imeachta tairisceana ar cuireadh, suífidh sé nach mbeidh an dáta deiridh faoina bhféadfar iarrataí ar rannpháirtíocht a chur isteach, i bprionsabal, níos luaithe ná 25 lá ón dáta a bhfoilseofar an fógra faoi sholáthar beartaithe. Má fhágann staid phráinne atá cuí- réasúnaithe ag an eintiteas soláthair go bhfuil an tréimhse sin dofheidhmithe, féadfar an tréimhse a laghdú go tréimhse nach lú ná 10 lá.

3. Ach amháin mar a fhoráiltear i míreanna 4, 5, 7 agus 8, suífidh eintiteas soláthair nach mbeidh an dáta deiridh faoina bhféadfar tairiscintí a chur isteach níos luaithe ná 40 lá:

- (a) i gcás nós imeachta tairisceana oscailte, a fhoilseofar an fógra faoi sholáthar beartaithe; nó
- (b) i gcás nós imeachta tairisceana ar cuireadh, a thabharfaidh an t- eintiteas fógra do sholáthróirí go n- iarrfar orthu tairiscintí a chur isteach, cibé acu a úsáideann nó nach n- úsáideann sé liosta ilúsáide, i gcás nós imeachta tairisceana ar cuireadh.

4. Féadfaidh eintiteas soláthair an tréimhse tairisceana a bhunaítear i gcomhréir le mír 3 a laghdú go tréimhse nach lú ná 10 lá más rud é:

- (a) go bhfuil fógra faoi sholáthar pleanáilte foilsithe ag an eintiteas soláthair mar a thuairiscítear in Airteagal 28.6(4) ar a laghad 40 lá agus tráth nach déanaí ná 12 mhí roimh fhoilsiú an fhógra faoi sholáthar beartaithe, agus go bhfuil na nithe seo a leanas san fhógra faoi sholáthar pleanáilte:

- (i) tuairisc ar an soláthar;

- (ii) na neas- spriocdhátaí maidir le cur isteach tairiscintí nó iarrataí ar rannpháirtíocht;
 - (iii) ráiteas gur cheart do sholáthróirí leasmhara a leas sa soláthar a chur in iúl don eintiteas soláthair;
 - (iv) an seoladh ag a bhféadfar doiciméid a bhaineann leis an soláthar a fháil; agus
 - (v) an oiread faisnéise atá ar fáil agus a cheanglaítear le haghaidh an fhógra faoi sholáthar beartaithe faoi Airteagal 28.6(2);
- (b) go léireoidh an t- eintiteas soláthair, le haghaidh conarthaí de chineál athfhillteach, i bhfógra tosaigh faoi sholáthar beartaithe, go leagfar síos i bhfógraí ina dhiaidh sin tréimhsí tairisceana bunaithe ar an mír seo; nó
- (c) go bhfágann staid phráinne atá cuí- réasúnaithe ag an eintiteas soláthair gur dofheidhmithe an tréimhse tairisceana a bhunaítear i gcomhréir le mír 3.

5. Féadfaidh eintiteas soláthair an tréimhse tairisceana a bhunaítear i gcomhréir le mír 3 a laghdú faoi 5 lá le haghaidh gach ceann de na himthosca seo a leanas:

- (a) foilseofar an fógra faoi sholáthar beartaithe trí mheán leictreonach;

- (b) cuirfear an doiciméadacht tairisceana go léir ar fáil trí mheán leictreonach ón dáta a fhoilseofar an fógra faoi sholáthar beartaithe; agus
- (c) glacann an t-eintiteas le tairiscintí trí mheán leictreonach.

6. Ní bheidh sé ina thoradh i gcás ar bith ar chur i bhfeidhm mhír 5, i gcomhar le mír 4, go laghdófar an tréimhse tairisceana a bhunaítear i gcomhréir le mír 3 chuig tréimhse is gairide ná 10 lá ón dáta a fhoilsítear an fógra faoi sholáthar beartaithe.

7. D'ainneoin aon fhoráil eile san Airteagal seo, má cheannaíonn eintiteas soláthair earraí nó seirbhísí tráchtála, nó aon teaghlaim díobh, féadfaidh sé an tréimhse ama le haghaidh tairisceana arna suí i gcomhréir le mír 3 a laghdú go tréimhse nach lú ná 13 lá, ar choinníoll go bhfoilseoidh sé trí mheán leictreonach, an tráth céanna, an fógra faoi sholáthar beartaithe agus an doiciméadacht tairisceana. Ina theannta sin, má ghlacann an t-eintiteas le tairiscintí le haghaidh earraí nó seirbhísí tráchtála trí mheán leictreonach, féadfaidh sé an tréimhse ama arna bunú i gcomhréir le mír 3 a laghdú go tréimhse nach lú ná 10 lá.

8. Má tá na soláthróirí cáilithe go léir nó líon teoranta soláthróirí cáilithe roghnaithe ag eintiteas soláthair a chumhdaítear faoi Roinn B nó C d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B, féadfar an tréimhse ama le haghaidh tairisceana a shocrú trí chomhaontú frithpháirteach idir an t-eintiteas soláthair agus na soláthróirí roghnaithe. In éagmais comhaontaithe, ní bheidh an tréimhse níos lú ná 10 lá.

AIRTEAGAL 28.13

Caibidlíocht

1. Féadfaidh Páirtí foráil a dhéanamh go ndéanfaidh a eintitis soláthair caibidlíocht le soláthróirí i gcomhthéacs soláthar faoi chumhdach:
 - (a) má tá sé curtha in iúl ag an eintiteas go bhfuil sé ar intinn aige caibidlíocht a dhéanamh san fhógra faoi sholáthar beartaithe a cheanglaítear faoi Airteagal 28.6(2); nó
 - (b) más dealraitheach ón meastóireacht nach léir go bhfuil aon tairiscint ar an gceann is buntáistí i dtéarmaí na gcritéar meastóireachta sonracha a leagtar amach san fhógra faoi sholáthar beartaithe nó sa doiciméadacht tairisceana.
2. Déanfaidh eintiteas soláthair an méid seo a leanas:
 - (a) áiritheoidh sé, i gcás aon díothú soláthróirí a ghlacfaidh páirt i gcaibidlíocht, go ndéanfar é i gcomhréir leis na critéir mheastóireachta a leagtar amach san fhógra faoi sholáthar beartaithe nó sa doiciméadacht tairisceana; agus
 - (b) má thugtar caibidlíocht chun críche, tabharfaidh sé spriocdháta coiteann do na soláthróirí rannpháirteacha atá fágtha i dtaobh aon tairiscintí nua nó tairiscintí athbhreithnithe a chur isteach.

AIRTEAGAL 28.14

Nós imeachta tairisceana teoranta

1. Ar choinníoll nach n-úsáidfídh sé an fhoráil seo chun iomaíocht a sheachaint i measc soláthróirí nó ar bhealach a dhéanann idirdhealú in aghaidh soláthróirí de chuid an Pháirtí eile nó a chosnaíonn soláthróirí intíre, féadfaidh eintiteas soláthair nós imeachta tairisceana teoranta a úsáid agus féadfaidh sé roghnú gan Airteagail 28.6, 28.7, 28.8, 28.10 agus Airteagail 28.12, 28.13, 28.15 ná 28.16 a chur i bhfeidhm in aon cheann de na himthosca seo a leanas:

(a) más rud é:

- (i) nár cuireadh tairiscintí isteach nó nár iarr soláthróir a bheith rannpháirteach;
- (ii) nach gcomhlíonann aon cheann de na tairiscintí a cuireadh isteach ceanglais fíor-riachtanacha na doiciméadachta tairisceana;
- (iii) nár chomhlíon aon cheann de na soláthróirí na coinníollacha rannpháirtíochta; nó
- (iv) gur dhearbhaigh an t-údarás inniúil na tairiscintí a cuireadh isteach a bheith claonpháirteach ar choinníoll nach bhfuil ceanglais na doiciméadachta tairisceana modhnaithe go substaintiúil;

- (b) mura féidir ach le soláthróir áirithe na hearraí nó na seirbhísí a sholáthar agus nach ann d'aon earraí nó seirbhísí malartacha réasúnacha ná d'aon earraí nó seirbhísí ionaid réasúnacha ar aon cheann de na cúiseanna seo a leanas:
- (i) is le saothar ealaíne a bhaineann an ceanglas;
 - (ii) a chosaint a dheonaítear le paitinní, cóipchearta nó cearta eisiacha eile; nó
 - (iii) easpa iomaíochta ar chúiseanna teicniúla;
- (c) le haghaidh seachadtaí breise ón soláthróir bunaidh ina bhfuil earraí nó seirbhísí nach raibh san áireamh sa soláthar tosaigh más rud é, maidir le hathrú soláthróra i dtaobh earraí nó seirbhísí breise den sórt sin:
- (i) nach féidir an t-athrú sin a dhéanamh ar chúiseanna eacnamaíocha nó teicniúla amhail ceanglais i dtaobh idirmhalartaitheacht nó idir-inoibritheacht le trealamh, bogearraí, seirbhísí nó suiteálacha atá ann cheana agus a soláthraíodh faoin soláthar tosaigh; agus
 - (ii) go mbeadh an t-athrú sin ina chúis le míchaoithiúlacht nach beag nó dúbailt shubstaintiúil costas i gcás an eintitis soláthair;
- (d) más rud é, agus a mhéid is fíorghá amháin, ar chúiseanna fíorphráinne a eascraíonn as teagmhais nach bhféadfadh an t-eintiteas soláthair a thuar, nárbh fhéidir na hearraí ná na seirbhísí a fháil in am trí leas a bhaint as nós imeachta tairisceana oscailte ná nós imeachta tairisceana ar cuireadh;

- (e) i leith earraí arna gceannach ar mhargadh tráchtearraí;
- (f) i gcás ina bhfaigheann eintiteas soláthair fréamhshamhail nó an chéad earra nó an chéad seirbhís a fhorbraítear arna iarraidh sin dó i gcúrsa conradh áirithe le haghaidh taighde, turgnaimh, staidéir nó forbairt bhunaidh, agus le haghaidh an chonartha áirithe sin; féadfar a áireamh le forbairt bhunaidh an chéad earra nó na chéad seirbhíse táirgeadh nó soláthar teoranta chun torthaí na tástála allamuigh a chorprú agus lena léiriú go bhfuil an t-earra nó an tseirbhís oiriúnach i gcomhair táirgeadh nó soláthar i gcainníocht atá i gcomhréir le caighdeáin cháilíochta inghlactha, ach ní áirítear léi táirgeadh nó soláthar cainníochta chun inmharthanacht tráchtála a shuí ná chun costais taighde agus forbartha a aisghabháil;
- (g) i ndáil le ceannacháin a dhéantar faoi choinníollacha thar a bheith buntáisteach nach dtagann i gceist ach san fhíor-ghearrthéarma i gcás diúscairtí neamhghnácha amhail iad siúd a eascraíonn as leachtú, glacadóireacht nó féimheacht, ach ní i ndáil le gnáthcheannach ó sholáthróirí tráthrialta; nó
- (h) i gcás ina ndéantar conradh a dhámhachtain ar bhuaiteoir comórtais dearaidh ar choinníoll:
 - (i) gur eagraíodh an comórtas ar bhealach atá comhsheasmhach le prionsabail na Caibidle seo, go háirithe iad siúd a bhaineann le fógra faoi sholáthar beartaithe a fhoilsiú; agus
 - (ii) go ndéanann giúiré neamhspleách moltóireacht ar na rannpháirtithe d'fhonn conradh dearaidh a dhámhachtain ar bhuaiteoir.

2. Ullmhóidh eintiteas soláthair tuarascáil i scríbhinn ar gach Conradh arna dhámhachtain faoi mhír 1. Áireofar sa tuarascáil ainm an eintitis soláthair, luach agus cineál na n- earraí nó na seirbhísí arna soláthar agus ráiteas ina léireofar na himthosca agus na coinníollacha a leagtar amach i mír 1 a bhí ina n- údar le húsáid a bhaint as nós imeachta tairisceana teoranta.

AIRTEAGAL 28.15

Ceantanna leictreonacha

I gcás ina bhfuil sé beartaithe ag eintiteas soláthair soláthar faoi chumhdach a dhéanamh ag úsáid ceant leictreonach, cuirfidh an t-eintiteas na nithe seo a leanas ar fáil do gach rannpháirtí, sula gcuirfidh sé tús leis an gceant leictreonach:

- (a) an modh meastóireachta uathoibríoch, lena n-áirítear an fhoirmle mhatamaiticiúil, atá bunaithe ar na critéir mheastóireachta a leagtar amach sa doiciméadacht tairisceana agus a úsáidfeá sa rangú nó ath-rangú uathoibríoch le linn an cheant;
- (b) torthaí aon mheastóireachta tosaigh ar eilimintí a thairisceana i gcás ina bhfuil an Conradh le dámhachtain ar bhonn na tairisceana is buntáistí; agus
- (c) aon fhaisnéis ábhartha eile a bhaineann le déanamh an cheant.

AIRTEAGAL 28.16

Déileáil le tairiscintí agus dámhachtain conarthaí

Déileáil le Tairiscintí

1. Déanfaidh eintiteas soláthair na tairiscintí go léir a fháil agus a oscailt faoi nósanna imeachta lena rathaítear cothroime agus neamhchlaontacht an phróisis soláthair, agus rúndacht tairiscintí, agus is mar sin a dhéileálfaidh sé leo.
2. Ní ghearrfaidh eintiteas soláthair pionós ar aon soláthróir a gheofar a thairiscint tar éis an sprioc-ama a shonraítear chun tairiscintí a fháil má tharla an mhoill de bharr mílámhseáil ar thaobh an eintitis soláthair amháin.
3. Má sholáthraíonn eintiteas soláthair deis do sholáthróir earráidí neamhbheartaithe foirme a cheartú idir oscailt na dtairiscintí agus dámhachtain an chonartha, soláthróidh an t-eintiteas soláthair an deis chéanna do na soláthróirí rannpháirteacha go léir.

Dámhachtain Conarthaí

4. Ionas go ndéanfar í a chur san áireamh i gcomhair dámhachtana, is i scríbhinn a chuirfear tairiscint isteach agus, tráth a hoscailte, comhlíonfaidh sí na ceanglais fhíor-riachtanacha a leagtar amach sna fógraí agus sa doiciméadacht tairisceana agus is ó sholáthróir a chomhlíonann na coinníollacha rannpháirtíochta a bheidh sí.

5. Mura gcinneadh eintiteas soláthair nach chun leas an phobail é Conradh a dhámhachtain, déanfaidh an t-eintiteas an Conradh a dhámhachtain don soláthróir a chinn an t-eintiteas atá in ann téarmaí an chonartha a chomhlíonadh, agus a chuir isteach, bunaithe ar na critéir mheastóireachta a shonraítear sna fógraí agus sa doiciméadacht tairisceana, agus orthu siúd amháin, an méid seo a leanas:

- (a) an tairiscint is buntáistí; nó
- (b) an praghas is ísle, más é an praghas an t-aon chritéar amháin.

6. I gcás ina bhfaigheann eintiteas soláthair tairiscint ina bhfuil praghas atá thar a bheith íseal i gcomparáid leis na praghanna i dtairiscintí eile a cuireadh isteach, féadfaidh sé a dheimhniú leis an soláthróir go gcomhlíonann sé na coinníollacha rannpháirtíochta agus go bhfuil sé in ann téarmaí an chonartha a chomhlíonadh.

7. Ní bhainfidh eintiteas soláthair úsáid as roghanna, ní chuirfidh sé soláthar ar ceal ná ní mhodhnóidh sé conarthaí arna ndámhachtain ar bhealach a théann timpeall ar na hoibleagáidí faoin gCaibidil seo.

8. Déanfaidh gach Páirtí a dhícheall, mar riail ghinearálta, tréimhse neamhghníomhaíochta a sholáthar idir dámhachtain agus tabhairt i gcrích conartha chun am leordhóthanach a thabhairt do thairgeoirí mírathúla chun athbhreithniú a dhéanamh ar an gcinneadh dámhachtana agus agóid a dhéanamh ina aghaidh.

AIRTEAGAL 28.17

Trédhearcacht faisnéise soláthair

Faisnéis a sholáthraítear do sholáthróirí

1. Cuirfidh eintiteas soláthair soláthróirí rannpháirteacha ar an eolas go pras faoi chinntí dámhachtana conartha an eintitis agus, ar iarraidh ó sholáthróir, déanfaidh sé amhlaidh i scríbhinn. Faoi réir Airteagail 28.18(2) agus (3), soláthróidh eintiteas soláthair, má iarrtar air é, míniú do sholáthróir nár éirigh leis ar na cúiseanna nár roghnaigh an t-eintiteas a thairiscint agus na buntáistí coibhneasta a bhain le tairiscint an tsoláthóra ar éirigh leis.

Foilsíú Faisnéise Dámhachtana

2. Tráth nach déanaí ná 72 lá tar éis dhámhachtain gach conradh a chumhdaítear leis an gCaibidil seo, foilseoidh eintiteas soláthair fógra sa mheán páipéir nó sa mheán leictreonach iomchuí a liostaítear i Roinn I d'Iarscríbhinn 28-A agus 28-B. I gcás nach bhfoilsíonn an t-eintiteas an fógra ach i meán leictreonach, beidh an fhaisnéis inrochtana go héasca ar feadh tréimhse réasúnta ama. Beidh an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad san áireamh san fhógra:

- (a) tuairisc ar na hearraí nó na seirbhísí atá le soláthar;
- (b) ainm agus seoladh an eintitis soláthair;

- (c) ainm an tsoláthóra ar éirigh leis;
- (d) luach na tairisceana ar éirigh léi nó luach na dtairiscintí is airde agus is ísle a cuireadh san áireamh agus an Conradh á dhámhachtain;
- (e) dáta na dámhachtana; agus
- (f) an cineál modha soláthair a úsáideadh, agus i gcásanna inar úsáideadh nós imeachta tairisceana teoranta i gcomhréir le hAirteagal 28.14, tuairisc ar na himthosca is údar le húsáid a bhaint as nós imeachta tairisceana teoranta.

Coinneáil Doiciméadachta, Tuarascálacha agus Inrianaitheacht Leictreonach

3. Coinneoidh gach eintiteas soláthair ar bun, ar feadh tréimhse trí bliana ar a laghad ón dáta a dhámhfaidh sé Conradh:

- (a) an doiciméadacht agus na tuarascálacha maidir le nósanna imeachta tairisceana agus dámhachtainí conartha a bhaineann le soláthar faoi chumhdach, lena n-áirítear na tuarascálacha a cheanglaítear faoi Airteagal 28.14; agus
- (b) sonraí lena n-áirithítear inrianaitheacht iomchuí dhéanamh an tsoláthair faoi chumhdach trí mheán leictreonach.

Malartú Staidrimh

4. Arna iarraidh sin don Pháirtí eile, agus i ndáil leis na pléití san Fhochoiste dá dtagraítear in Airteagal 28.21, cuirfidh gach Páirtí staidreamh ar fáil don Pháirtí eile maidir le soláthar earraí, seirbhísí agus seirbhísí foirgníochta faoi chumhdach, lena n-áirítear, a mhéid is féidir, staidreamh maidir le lamháltais oibreacha. I gcomhréir le hAirteagal 28.23, comhoibreoidh na Páirtithe chun tuiscint níos fearr a fháil ar staidreamh soláthair phoiblí a chéile.

5. Má cheanglaíonn Páirtí nach mór fógraí a bhaineann le conarthaí arna ndámhachtain, de bhun mhír 2, a fhoilsiú go leictreonach agus má tá fógraí den sórt sin inrochtana ag an bpobal trí bhunachar sonraí aonair i bhfoirm lena gceadaítear anailís a dhéanamh ar na conarthaí faoi chumhdach, féadfaidh an Páirtí, in ionad tuairisciú don Fho-Choiste dá dtagraítear in Airteagal 28.21, nasc go dtí an suíomh gréasáin a sholáthar, mar aon le haon treoir is gá chun na sonraí sin a rochtain agus a úsáid.

AIRTEAGAL 28.18

Nochtadh faisnéise

Faisnéis a sholáthar do na Páirtithe

1. Arna iarraidh sin don Pháirtí eile, soláthróidh Páirtí go pras aon fhaisnéis is gá lena chinneadh an ndearnadh soláthar go cóir, go neamhchlaonta agus i gcomhréir leis an gCaibidil seo, lena n-áirítear faisnéis faoi shaintréithe agus buntáistí coibhneasta na tairisceana ar éirigh léi. I gcásanna ina ndéanadh scaoileadh na faisnéise dochar don iomaíocht i dtairiscintí amach anseo, ní dhéanfaidh an Páirtí a gheobhaidh an fhaisnéis í a nochtadh d'aon soláthróir, ach amháin tar éis dó dul i gcomhairle leis an bPáirtí a sholáthair an fhaisnéis agus toiliú a fháil uaidh.

Neamhnochtadh faisnéise

2. D'ainneoin aon fhoráil eile de chuid na Caibidle seo, ní dhéanfaidh Páirtí, lena n-áirítear a chuid eintiteas soláthair, seachas a mhéid a éilítear leis an dlí nó le húdarú i scríbhinn ón soláthróir a chuir an fhaisnéis ar fáil, faisnéis a nochtadh a dhéanadh dochar do leasanna dlisteanacha tráchtála soláthóra faoi leith nó a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh don iomaíocht chóir idir soláthróirí.

3. Ní fhorléireofar aon ní sa Chaibidil seo lena cheangal ar Pháirtí, lena n-áirítear a eintitis soláthair, a údaráis agus a chomhlachtaí athbhreithnithe, faisnéis rúnda a nochtadh dá bhfágfadh nochtadh:

- (a) go gcuirfi bac ar fhorfheidhmiú an dlí;
- (b) go bhféadfaí dochar a dhéanamh don iomaíocht chóir idir soláthróirí;
- (c) go ndéanfaí dochar do leasanna dlisteanacha tráchtála daoine áirithe, lena n-áirítear cosaint maoinne intleachtúla; nó
- (d) go mbeifí contrártha ar shlí eile do leas an phobail.

AIRTEAGAL 28.19

Nósanna imeachta athbhreithniúcháin intíre

1. Cuirfidh gach Páirtí nós imeachta athbhreithnithe riaracháin nó breithiúnach ar fáil atá tráthúil, éifeachtach, trédhearcach agus neamh- idirdhealaitheach, trína bhféadfaidh soláthróir agóid a dhéanamh in aghaidh an mhéid seo a leanas, a thagann chun cinn i gcomhthéacs soláthair faoi chumhdach ina bhfuil, nó ina raibh, leas ag an soláthróir:

- (a) sárú ar an gCaibidil seo; nó

- (b) mainneachtain bearta Páirtí lena gcuirtear an Chaibidil seo chun feidhme a chomhlíonadh, i gcás nach bhfuil an ceart ag an soláthróir agóid dhíreach a dhéanamh in aghaidh sárú ar an gCaibidil seo faoi dhlíthe an Pháirtí.

Is i scríbhinn a bheidh na rialacha nós imeachta maidir le gach agóid agus cuirfear ar fáil i gcoitinne iad.

2. I gcás gearán ó sholáthróir, a thiochfaidh chun cinn i gcomhthéacs soláthar faoi chumhdach ina bhfuil leas ag an soláthróir, nó ina raibh leas aige, go ndearnadh sárú nó mainneachtain dá dtagraítear i mír 1, déanfaidh Páirtí an eintitis soláthair atá ag déanamh an tsoláthair an t-eintiteas agus an soláthróir a spreagadh chun féachaint le teacht ar réiteach ar an ngearán trí chomhairliúcháin. Measfaidh an t-eintiteas go neamhchlaonta tráthúil aon ghearán den sórt sin ar bhealach nach ndéanann dochar do rannpháirtíocht an tsoláthra i soláthar atá ar siúl nó soláthar a dhéanfar amach anseo ná don cheart atá aige chun bearta ceartaitheacha a lorg faoin nós imeachta athbhreithnithe riaracháin nó faoin nós imeachta athbhreithnithe bhreithiúnaigh.

3. Ceadófar tréimhse ama leordhóthanach do gach soláthróir chun agóid a ullmhú agus a chur isteach, ar tréimhse í nach lú, in aon chás, ná 10 lá ón tráth a tháinig an soláthróir ar an eolas faoi bhonn na hagóide, nó ba cheart le réasún é a bheith tagtha ar an eolas faoi bhonn na hagóide.

4. Déanfaidh gach Páirtí údarás riaracháin nó údarás breithiúnach neamhchlaonta amháin ar a laghad a bhunú nó a ainmniú atá neamhspleách ar a eintitis soláthair chun agóid a dhéanfaidh soláthróir a fháil agus a athbhreithniú i gcomhthéacs soláthar faoi chumhdach.

5. Más comhlacht seachas údarás dá dtagraítear i mír 4 a dhéanann athbhreithniú tosaigh ar agóid, áiritheoidh an Páirtí go bhfuil an ceart ag an soláthróir an cinneadh tosaigh a achomharc os comhair údarás riaracháin nó údarás breithiúnach neamhchlaonta atá neamhspleách ar an eintiteas soláthair arb é a sholáthar is ábhar don agóid.

6. Áiritheoidh gach Páirtí, i gcás comhlacht athbhreithnithe nach cúirt é, go mbeidh a chinneadh faoi réir athbhreithniú breithiúnach nó go mbeidh nósanna imeachta aige lena bhforáiltear:

- (a) go dtabharfaidh an t-eintiteas soláthair freagra i scríbhinn ar an agóid agus go nochtfaidh sé na doiciméid ábhartha uile don chomhlacht athbhreithnithe;
- (b) go mbeidh sé de cheart ag na rannpháirtithe sna himeachtaí (dá ngairtear ‘na rannpháirtithe’ anseo feasta) éisteacht a fháil sula ndéanfar cinneadh an chomhlachta athbhreithnithe ar an agóid;
- (c) go mbeidh sé de cheart ag na rannpháirtithe go ndéanfar ionadaíocht orthu agus go mbeidh duine ina dteannta;
- (d) go mbeidh rochtain ag na rannpháirtithe ar na himeachtaí uile;
- (e) go mbeidh sé de cheart ag na rannpháirtithe a iarraidh go dtionólfar na himeachtaí go poiblí agus go bhféadfar finnétithe a chur i láthair; agus
- (f) go ndéanfaidh an comhlacht athbhreithnithe a chinntí nó a mholtaí ar bhealach tráthúil, i scríbhinn, agus go n-áireoidh sé míniú ar an mbonn a bheidh le gach cinneadh nó moladh.

7. Glacfaidh gach Páirtí nósanna imeachta, nó coinneoidh sé ar bun iad, lena ndéantar foráil maidir le:

- (a) bearta eatramhacha gasta chun deis an tsoláthróra páirt a ghlacadh sa soláthar a chaomhnú; Féadfaidh fionraí an phróisis soláthair a bheith ina toradh ar bhearta eatramhacha den sórt sin; féadfar a fhoráil leis na nósanna imeachta go bhféadfar iarmhairtí díobhálacha sáraitheacha do na leasanna lena mbaineann, lena n-áirítear leas an phobail, a chur san áireamh agus é á chinneadh ar cheart bearta den sórt sin a chur i bhfeidhm; soláthrófar cúis chóir, i scríbhinn, le gan gníomh a dhéanamh; agus
- (b) i gcás ina gcinneann comhlacht athbhreithnithe go ndearnadh sárú nó mainneachtain dá dtagraítear i mír 1, go ndearnadh gníomh ceartaitheach nó cúiteamh as an gcaillteanas nó as an damáiste a fulaingíodh, rud a d'fhéadfadh a bheith teoranta do na costais as ullmhú na tairisceana nó do na costais a bhaineann leis an agóid, nó don dá rud.

AIRTEAGAL 28.20

Modhnuithe agus ceartúcháin ar chumhdach

1. Féadfaidh an Páirtí AE Iarscríbhinn 28-A a mhodhnú nó a cheartú agus féadfaidh an tSile Iarscríbhinn 28-B a mhodhnú nó a cheartú.

Modhnuithe

2. Má tá sé ar intinn ag Páirtí a Iarscríbhinn dá dtagraítear i mír 1 a mhodhnú, déanfaidh an Páirtí sin an méid seo a leanas:

- (a) tabharfaidh sé fógra i scríbhinn don Pháirtí eile; agus
- (b) áireoidh sé san fhógra togra le haghaidh coigeartuithe cúiteacha iomchuí le haghaidh an Pháirtí eile chun leibhéal cumhdaigh a choinneáil ar bun atá inchomparáide leis an leibhéal sin a bhí ann roimh an modhnú.

3. D'ainneoin fómhír (b) de mhír 2 den Airteagal seo, ní gá do Pháirtí coigeartuithe cúiteacha a sholáthar má chumhdaítear eintiteas leis an modhnú ar dhíothaigh an Páirtí go héifeachtach a rialú nó an tionchar a bhíodh aige air. Glactar leis go bhfuil rialú nó tionchar rialtais ar sholáthar eintiteas faoi chumhdach a liostaítear i Ranna A, B nó C d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B díothaithe go héifeachtach, a mhéid a bhaineann le soláthar an eintitis, i gcás ina bhfuil an t-eintiteas neamhchosanta ar iomaíocht ar mhargaí nach bhfuil an rochtain orthu srianta.

4. Má thugann Páirtí fógra don Pháirtí eile faoi mhír 2 faoi mhodhnú a bheartaítear a dhéanamh ar a Iarscríbhinn, déanfaidh an Páirtí eile agóid i scríbhinn má dhíospóideann sé:

- (a) go bhfuil coigeartú a bheartaítear faoi fómhír (b) de mhír 2 leordhóthanach chun leibhéal inchomparáide cumhdaigh arna chomhaontú go frithpháirteach a choinneáil ar bun; nó
- (b) cumhdaítear leis an modhnú eintiteas ar tháinig deireadh le rialú nó tionchar an Pháirtí air i gcomhréir le mír 3.

Déanfaidh an Páirtí eile aon agóid i scríbhinn faoin mír seo a chur isteach laistigh de 45 lá tar éis an fógra dá dtagraítear i bhfomhír (a) de mhír 2 den Airteagal seo a fháil nó measfar gur ghlac sé leis an gcoigeartú nó leis an modhnú, lena n-áirítear chun críocha Theideal I de Chaibidil 38.

Ceartúcháin

5. Maidir leis na hathruithe seo a leanas ar Iarscríbhinní 28-A nó 28-B faoi seach, measfaidh na Páirtithe gur ceartúchán de chineál foirmiúil amháin iad, ar choinníoll nach ndéanfar difear leo don chumhdach a comhaontaíodh go frithpháirteach agus dá bhforáiltear sa Chaibidil seo:

- (a) athrú ar ainm eintitis;
- (b) cumasc dhá eintiteas nó níos mó a liostaítear i Ranna A, B agus C d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B;
- (c) deighilt eintitis a liostaítear i Ranna A, B agus C d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B ina dhá eintiteas nó níos mó agus a chuirtear go léir leis na heintitis a liostaítear sa Roinn chéanna d'Iarscríbhinn 28-A nó 28-B.

6. Má mholann Páirtí go gceartófaí Iarscríbhinn 28-A nó Iarscríbhinn 28-B faoi seach, tabharfaidh an Páirtí sin fógra don Pháirtí eile gach dhá bhliain tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.

7. Féadfaidh Páirtí fógra a thabhairt don Pháirtí eile faoi agóid in aghaidh ceartúchán atá beartaithe laistigh de 45 lá ón bhfógra a bheith faighte aige. Má chuireann Páirtí agóid isteach, leagfaidh sé amach na cúiseanna a gcreideann sé nach athrú dá bhforáiltear i mír 5 é an ceartúchán a bheartaítear, agus tabharfaidh sé tuairisc ar éifeacht an cheartúcháin a bheartaítear ar an gcumhdach arna chomhaontú go frithpháirteach dá bhforáiltear sa Chaibidil seo. Mura gcuirfeadh isteach agóid den sórt sin i scríbhinn laistigh de 45 lá tar éis an fógra a fháil, measfar go bhfuil toilte ag an bPáirtí leis an gceartúchán a bheartaítear.

Comhairliúcháin agus réiteach díospóidí

8. Má dhéanann an Páirtí eile agóid in aghaidh an mhodhnaithe nó an cheartúcháin bheartaithe laistigh de 45 lá, féachfaidh na Páirtithe leis an gceist a réiteach trí chomhairliúcháin tar éis an fógra a fháil. Mura dtiocfaidh na Páirtithe ar chomhaontú laistigh de 60 lá tar éis dó an agóid a fháil, féadfaidh an Páirtí atá ag iarraidh a Iarscríbhinn a mhodhnú nó a cheartú an t-ábhar a tharchur chuig an nós imeachta um réiteach díospóidí faoin gCuid seo. Ní bheidh éifeacht leis an modhnú nó leis an gceartú atá beartaithe ach amháin i gcás ina mbeidh an dá Pháirtí tar éis comhaontú nó ar bhonn cinnidh chríochnaithigh de bhun an nós imeachta dá bhforáiltear i gCaibidil 38.

9. Más rud é nach dtagtar ar chomhaontú sa nós imeachta comhairliúcháin faoi mhír 8 den Airteagal seo, ní dhíolmhaítear na Páirtithe ón oibleagáid comhairliúcháin a dhéanamh faoi Chaibidil 38.

AIRTEAGAL 28.21

An Fochoiste um Sholáthar Poiblí

Arna iarraidh sin do Pháirtí, tiocfaidh an Fochoiste um Sholáthar Poiblí ('an Fochoiste') arna bhunú de bhun Airteagal 8.8(1) le chéile chun aghaidh a thabhairt ar ábhair a bhaineann le cur chun feidhme agus oibriú na Caibidle seo, lena n-áirítear an méid seo a leanas:

- (a) saincheisteanna maidir le soláthar poiblí arna dtarchur chuige ag Páirtí;
- (b) faireachán a dhéanamh ar na gníomhaíochtaí comhair a dhéanann na Páirtithe mar a fhoráiltear in Airteagal 28.23;
- (c) rannpháirtíocht fiontar beag agus meánmhéide i soláthar faoi chumhdach dá bhforáiltear in Airteagal 28.22 a éascú; agus
- (d) plé ar stádas chur chun feidhme an phointe rochtana aonair faoi Airteagal 28.6(7).

AIRTEAGAL 28.22

Rannpháirtíocht fiontar beag agus meánmhéide a éascú

1. Aithníonn na Páirtithe an rannchuidiú tábhachtach is féidir le fiontair bheaga agus meánmhéide (dá ngairtear 'FBManna' anseo feasta) a dhéanamh le fás eacnamaíoch agus le fostaíocht, agus aithníonn siad a thábhachtaí atá sé rannpháirtíocht FBManna i soláthar poiblí a éascú.
2. Aithníonn na Páirtithe an tábhacht a bhaineann le ríomhsholáthar chun rannpháirtíocht FBManna i nósanna imeachta soláthair a éascú trí thrédhearcacht a áirithiú.
3. Ina theannta sin aithníonn na Páirtithe a thábhachtaí atá comhaontais ghnó idir soláthróirí gach Páirtí, agus go háirithe idir FBManna, lena n-áirítear rannpháirtíocht chomhpháirteach i nósanna imeachta tairisceana.
4. Féadfaidh na Páirtithe an méid seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) faisnéis a sholáthar a bhaineann lena mbearta a úsáidtear chun rannpháirtíocht FBManna i soláthar poiblí a rannchuidiú, a chur chun cinn, a spreagadh nó a éascú;
 - (b) comhoibriú chun sásraí a fhorbairt chun faisnéis a sholáthar do FBManna maidir leis na modhanna chun páirt a ghlacadh i soláthar faoi chumhdach faoin gCaibidil seo.

5. Chun rannpháirtíocht FBManna i soláthar faoi chumhdach a éascú, déanfaidh gach Páirtí, a mhéid is féidir:

- (a) sainmhíniú ar FBManna a sholáthar i dtairseach leictreonach;
- (b) féachaint le gach doiciméad tairisceana a chur ar fáil saor in aisce;
- (c) aon bheart eile a dhéanamh atá ceaptha rannpháirtíocht FBManna i soláthar poiblí a chumhdaítear leis an gCaibidil seo a éascú, ar choinníoll nach mbeidh na bearta sin idirdhealaitheach i gcoinne fhiontair an Pháirtí eile.

AIRTEAGAL 28.23

Comhar

1. Déanfaidh na Páirtithe a ndícheall chun gníomhaíochtaí comhair a fhorbairt d'fhonn tuiscint níos fearr a fháil ar a gcórais soláthair poiblí faoi seach, chomh maith le rochtain níos fearr ar a margáí faoi seach, in ábhair amhail:

- (a) taithí agus faisnéis a mhalartú, amhail creataí rialála, dea-chleachtais agus staidreamh;

- (b) rannpháirtíocht soláthróirí i soláthar faoi chumhdach a éascú, go háirithe maidir le FBManna;
 - (c) úsáid modhanna leictreonacha i gcórais soláthair poiblí a fhorbairt agus a leathnú;
 - (d) cumas a fhorbairt trí fhoghlaim fhrithpháirteach oifigeach rialtais agus bhaill foirne eintiteas soláthair a chothú d'fhonn forálacha na Caibidle seo a chomhlíonadh.
2. Cuirfidh na Páirtithe an Fochoiste dá dtagraítear in Airteagal 28.21 ar an eolas faoi aon cheann de na gníomhaíochtaí sin.

AIRTEAGAL 28.24

Caibidlíocht bhreise

Déanfaidh an Fochoiste um Sholáthar Poiblí dá dtagraítear in Airteagal 28.21 athbhreithniú ar fheidhmiú na Caibidle seo agus, tráth nach déanaí ná 4 bliana tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo, féadfaidh sé a mholadh don Chomhchoiste a mholadh do na Páirtithe tuilleadh caibidlíochta a thionól d'fhonn oscailt bhreise rochtana ar an margadh a bhaint amach.